

„Je tu jedna věc, která je tomuto stavu 'Já jsem Brahman' vlastní, a sice klid. Jestliže tu je dualita (dva objekty), potom tu je bolest a žal. Tam, kde je jednota a tudíž jediné Brahman, je klid.“

Šrí Siddharaméšvar Maharadž

SIDDHARÁMA SADGURU PURNA BRAHMÁ

UNIVERSÁLNÍ KLÍČ K SEBEREALIZACI / AMRUT LAJA I - ŠRÍ SIDDHARAMÉŠVAR MAHARADŽ

Universální Klíč k Seberealizaci

•••••

Amrut Laja I

Šrí Satguru Siddharaméšvar Maharadž

1. část

Univerzální Klíč k Seberealizaci

2. část

Amrut Laja I

Promluvy ke knize 'Dasboadh'

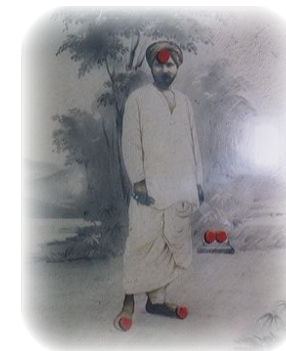
Šrí Satguru
Siddharaméšvar Maharadž

Nevěřte tomu, že jste smrtelní. Odhod'te tuto nevědomost, kterou jste si sami přivodili a spočívejte se sebedůvěrou ve skutečném Já. Obráťte pozornost dovnitř. Nezaobírejte se obavami, ať jsou jakékoliv. Zbavte se dojmu, že vnější objekty jsou skutečné. Opravdu uvěřte, že jestliže někdo pomýšlí na svou vlastní přirozenost (dotazuje se na to, kdo či co je), pak zjistí, že tu není nikdo větší než je On sám. Mějte sebejistotu a buďte o Sobě zcela přesvědčeni. Učiňte myšlenku 'Já jsem Paramátman' v sobě neochvějnou. Nikdy se pak nestane, že by se vám nepodařilo překročit oceán světské existence. Nahlížejte na vše pouze z pohledu skutečného Já. Nedívejte se skrze oči druhých lidí. Všichni vaši příbuzní si s vámi zahrávají a klidně vás podvedou. Nikdy nemyslete na tělo při uvádění těchto rad do praxe. Měli byste být připraveni dokonce i zemřít, neboť pravda je tato: „Jsem svědek tohoto těla. Ať si tělo zůstane či odejde, mé srdce spočívá u chodidel Pandurangy (Mistra).“

1. část

Univerzální Klíč k Seberealizaci

Šrí Satguru
Siddharaméšvar Maharadž

Překlad: Aleš Adámek 2006

© Šrí Satguru Siddharameshwar Adhyatma Kendra 1998

1. část - Univerzální Klíč k Seberealizaci	5
• <i>Kapitola 1</i>	5
Význam Sebepoznání	
• <i>Kapitola 2</i>	22
Prozkoumání 4 těl při hledání pravého 'Já'	
• <i>Kapitola 3</i>	36
Podrobné prozkoumání čtyř těl	
• <i>Kapitola 4</i>	54
Výklad Mahakarana těla (já jsem) v několika způsobech a poznání své přirozenosti	
.....	□
2. část - Amrut Laja I	77

Význam Sebepoznání

Na začátku tohoto výkladu je třeba nejprve vzdát posvátnou úctu Šrí Ganéšovi, poté Šrí Sarasvatí a nakonec Šrí Satguruovi. Jaký k tomu je důvod? Kdyby někdo vznesl dotaz: „Nastane zmatek, změní-li se pořadí tohoto uctívání?“, pak odpovědí bude: „Ano, dojde k zmatení, neboť Šrí Ganéša je bůh meditace a kontemplace, Šrí Sarasvatí je bohyně, jež symbolizuje učení (vyjádřené slovy) a pomocí těchto dvou božstev se objeví Satguru, božstvo ve formě světla Já, které vyvstává v srdci aspiranta. Z toho důvodu musí být Satguru nezbytně uctíván až po vzdání úcty Šrí Ganéšovi a Šrí Sarasvatí.

Milost Satguruova věčného Já sestoupí do srdce aspiranta jen, když se poznání předmětu stane neochvějné. Pouhé přemítání nad textem a výkladem tohoto předmětu ho k cíli nedovede. Tudíž by měl posvátně uctívat nejprve obě božstva, Šrí Ganéšu a Šrí Sarasvatí.

Existuje prastará metoda výkladu učení Védanty, která se obvykle v této tradici (Navnath Sampradája) uplatňuje při předávání látky, obsažené v tomto textu, aspirantovi. K tomu, aby podle této metody došlo k uvědomění klíče skrytého principu, je třeba nejprve spatřit očima projevenou formu Satguruova. Poté je veleben význam a důležitost učení Védanty prostřednictvím výkladu poznání Gurua. Pak dostane aspirant mantru (jméno Boha či slovní spojení), kterou vnitřně opakuje, čímž si vtiskne její význam hluboko do sebe. Pomocí této praxe dojde k zjemnění mysli, takže pak snadněji pochopí učení Gurua.

Podle výše popsané metody světců je postup následný: Satguru nejprve vysvětlí daný předmět, který je třeba následovat, po výkladu předvede důkazy a předloží jednotlivé charakteristiky a nakonec sdělí detailní poznání předmětu.

Ve většině škol, kde se učí malé děti, učitel nejprve ústně informuje dítě o předmětu, který bude vyučovat. To se nazývá metoda 'mateřské školky'. Podobně co se týče Sebepoznání, Satguru sdělí adeptovi nejprve ideu Skutečnosti (prostřednictvím mantry), nad kterou musí začít kontempletovat. Po častém opakování mantry dojde k nesmazatelnému vtištění této ideje do mysli adepta. Tomu se říká tradice Satgu-

rua. Prostřednictvím této metody dosáhne aspirant daných výsledků dříve. Nechtě se tak stane. Poté Guru vyloží Pravdu (daný předmět) průměrně inteligentnímu aspirantovi a ten porozumí látce, kterou se mu Satguru snažil sdělit. Jenže pak nastává to nejtěžší, a sice uvědomění, založené na zkušenosti toho, co bylo dosud jen intelektuálně pochopeno. I když žák díky výkladu Satguru pochopí, co je Já (Átman), začne v jeho mysli vyvstávat příznak pochybnosti. Začne se ptát: „Jak bych mohl být Já?“ Jeho mysl se nezbaví tohoto mentálního postoje a pochybnosti. I když u něho došlo k intelektuálnímu porozumění, uvědomění (realizace) ještě nenastalo.

Ozdravujícím prostředkem pro to je vytrvalá praxe (recitace) a pilné učení. Až po vytrvalém a opakovaném studiu dojde k plnému vstřebání a uvědomění.

Vezměte si jako příklad knihu ručního psaní, kde jsou na ukázkou představeny vzorově napsané písmena abecedy. To, že se má takto psát, hned chápeme, ale sami dosud pěkně napsat písmena nedokážeme. Avšak jestliže budeme psát stále dokola stejné písmeno, pak díky opakované praxi budou písmena stylizovaná a úhledně napsaná již ve chvíli, kdy se pero dotkne papíru. Někdo se může zeptat: „Kolik studia či praxe je třeba věnovat tomu, abych se to správně naučil?“ Odpovědí je: „Studium nebo praxe a úsilí musí pokračovat bez ustání podle možností každého uchazeče do té doby, dokud nedojde k realizaci a jasnému pochopení.“

Obecně platí, že průměrně inteligentnímu adeptovi je látka vysvětlena dvakrát až třikrát, a poté z ní může něco pochopit. Pokud ji opakuje desetkrát či dvacetkrát, stává se z toho zvyk. Jestliže ji opakuje po sté, stane se z toho něco jako sklon. Jakmile je s tím dobře obeznámen po delší dobu, tzn. že to poznal již tisíckrát, stává se to přirozeným a důvěrně známým, v jeho praxi neodmyslitelným.

Zafouká-li vítr, jemné a hebké chomáče juty se rozletí do všech směrů. Avšak když stejné chomáče upevníme k sobě a vytvoříme z nich provaz, jsou natolik pevné, že jimi můžeme přivázat i divokého slona k malému kolíku. Tak velká je síla prováděné praxe a jejího opakování. Jistěže je pravda, že Parabrahman je vše prostupující a věčně svobodný. Přesto se v nás díky nesprávné praxi a studiu postupně stávala mysl ve formě vzduchu zrození za zrozením natolik silnou, že důsledkem toho došlo k uvěznění věčně svobodného Brahman do myšlenky ztotožnění se s tělem. To je děsivý výsledek opakující se praxe. Světec Tukaram řekl: „Vše, co je nedosažitelné, se stává dosažitelné pouze na základě opakování

studia a praxe.“ K rozpoznání důležitosti tohoto studia by měl aspirant uctívat Ganéšu a Sarasváti. To znamená, že by měl vykonávat nepřetržitou meditaci a učit se opakovaným nasloucháním výkladu Pravdy.

Nyní, předtím, než aspirant začne s tímto studiem, bude pro něho žádoucí se obeznámit s mnoha dalšími věcmi, které náleží k tomuto předmětu. Proč vůbec vyvstala v člověku nevědomost typu „já jsem tělo“? V jakém stavu se nacházel lidský tvor v momentě zrození? Jak si člověk rozvinul ideu „mé“ a „moje“? Byl lidskou přirozeností stav beze strachu? Jestliže ano, pak kdo mu pomohl se strachu zbavit a jak ho ze sebe dostal? Všechny tyto otázky je třeba nejprve zvážit.

Uvědomme si, že lidská bytost před narozením ležela zkroucena v malém prostoru uvnitř matčiny dělohy. Po porodu přišla do tohoto nezměrného světa a po prvním pootevření očí pohlédla na vše okolo sebe. Spatřila obrovský prostor a nesmírné světlo, načež hned od toho odvrátila oči a zůstala zděšena. „Kde jsem se to ocitla? Kdo mi pomůže přežít? Jaký je můj osud?“ Tento druh strachu postupně vyvstával v mysli malého tvora. Přičemž okamžitě po prvotním šoku začalo novorozeně brečet. Poté mu lidé v jeho blízkosti začali strkat do pusy něco sladkého (med, mléko), aby utišili jeho pláč. Cumlání mu přineslo úlevu, neboť pocítilo klid a něčí podporu. Tím samo sebe uchlácholilo. Ale první šok strachu se mu hluboce zakořenil do nitra. Následně poté ho vylekal sebemenší hluk a klid ucítilo zase až když mu matka dala napít mléko z prsu. Tímto způsobem dítě přijímá vnější pomoc po celou dobu svého růstu, čímž se lidská bytost stává závislá na podpoře rodičů. S dospíváním mu jeho učitelé spolu s rodiči začínou udělovat poznatky o světě. Ve škole se učí takové předměty, jakými je geografie, geometrie, geologie, atd., což jsou vědomosti pro jeho sebepoznání bezcenné jako prach.

Když dítě dospěje, opět se začne porozhlížet po dalších oporách pro život. V tomto světě platí, že oporou a pomocí k životu jsou peníze, žena, atd. Proto se mladý člověk snaží získat bohatství a partnera pro život. Pevně věří, že právě jen toto mu dopomůže a ve své naivitě a hledání těchto věcí proplývá veškerý svůj produktivní život. Přichází věhlas, znalosti, síla a moc, bohatství, manžel (ka), děti, blahobyt a úspěch ... a s tím spojené větší a větší zaplétání se do světa a jeho problémů. Základním vlastnictvím a vši oporou mu jsou jeho majetek, žena, postavení, síla mládí, krása a moc. Začne být hrdý a stává se opojen pýchou, čímž překrývá uvědomění si své skutečné přirozenosti. Chloubu z nahromaděných peněz, nadutost z moci a potěšení z krásy si člověk lehce osvojí, a tím zapomíná na svoji pravou přirozenost.

Jeho vlastnictví se však postupně začne vytrácet, jedna věc za druhou mu je ubírána. Když se mu jeho majetek začne postupně z pochopitelných důvodů ztenčovat, vzpomínka na prvotní šok při narození s ním zatřeše natolik, že se vrátí ke kořenům samotného utrpení a prožívá naprostou frustraci. Zpanikaří a začne se ptát: „Co budu dělat? Ztrácím podporu ze všech stran. Co se to děje, co se stane?“ Avšak tento nevědomý člověk nechápe, že všechny držené věci měly pouze jednu společnou pevnou oporu a tou byl pocit jeho existence, neboli pocit „já jsem“. Pouze když tu je tento pocit, mají peníze svoji hodnotu, žena se jeví být půvabná, získaná pocta se zdá být užitečná, vědomosti mu dávají vážnost, tělesná forma nabývá krásy a s autoritou získává i moc.

Ó! Človče, ty sám jsi oporou všem výše popsaným osobním věcem drženího majetku! Může zde být protichůdnější tvrzení než si myslit, že o majetek samotný se lze v životě opřít?

Co když někdo získá nečestným způsobem spoustu peněz a k tomu ještě moc, ženu, krásu a váženost. Jak nicotné by byly jeho činy.

Básník jednou napsal (popisující neposednost lidské mysli): „V první řadě opice a ještě navíc opilá a vrcholem všeho uštknuta škorpiónem.“ I on by nechal svého básnění kdyby nahlédl, jak směšná je povaha lidské bytosti a dal by sbohem svému poetickému talentu.

Lidé, kteří berou tělo za Boha a dnem i nocí jsou zaměstnání uctíváním svého těla (jako Boha), by měli být považováni za obuvníky. Existuje trefné přísloví, kde se říká, že Boha obuvníků lze uctívat pouze botami (v jazyce mārāthi obuvník je ten, kdo nosí kůži na svých zádech). To nám vypovídá o způsobu, jakým je tohoto Boha (tělo) zmíněných lidí třeba uctívat. Zanícenou péčí (zbožností) ateistů je nakrmit své tělo. Ateista dosáhne osvobození v momentě smrti těla. Pro takového člověka, jehož hlavním cílem v životě je nakrmit své tělo a jeho osvobozením je smrt těla, není další možnost, jak se dostat výš nad úroveň hrubého těla. V jeho případě se nejedná o nic překvapujícího. Kdyby se mu z nějakých nešťastných důvodů stalo, že by přišel o všechn majetek, neustál by to, a stejně by si půjčil někde peníze, jen aby mohl dál holdovat svým zvykům a rozmarům v jídle, pití apod. Dopřávat si bude do té doby, dokud ho nezačnou pronásledovat věřitelé. Pak bude muset vyhlásit bankrot a přijde o vše. Když ho postihne smrtelná nemoc, lehne a umře tak, jak přišel na svět. Je to smutný a ubohý případ. Mohl by existovat ještě zoufalejší způsob života, než je tento?

Proč by měla žena myslet na Boha, který ji vybavil nosem, do kterého si nechala vpíchnout drahý nosní kroužek od svého chotě? Přede všemi

vychvaluje manželův dar a na Boha nepomyslí. Stejně tak jak by mohli smyslní lidé, věnující se pouze svému tělu, které v životě považují za začátek a konec všeho, vnímat Boha v sobě?

On, jehož síla dává slunci existenci slunce, měsíci existenci měsíce, bohům existenci bohů, On Všemocný, jenž je oporou všem a je v srdcích všech bytostí, je lidmi přehlížen.

Člověk, jehož oči jsou navyklé všímát si vnějších objektů, vidí pouze věci navenek projevené. Slovo „ákša“ je v jazyce mārāthi synonym pro oko. „A“ je první písmeno v abecedě, „kša“ je jedna z posledních souhlásek. Proto „ákša“ značí, že vše, co oči spatří, leží v rozmezí těchto dvou znaků. Tudíž oči přináší člověku pouze informaci o vnějších objektech. Hrubé, vnější objekty, jsou zjišťovány hrubými orgány - očima, a jemné objekty jsou zaznamenávány smysly, jež jsou jemnější povahy.

Ale je tu jeden abecední znak, který se nachází za znakem „kša“. Tím je v jazyce mārāthi znak „džña“. Znak „džña“ označuje Poznání, které nelze spatřit ani hrubým vnějším okem ani jemným vnitřním zrakem intelektu. Proto intelekt a smysly jsou označovány jako „oko“ - jehož synonymem je znak „ákša“.

Podobně jako oči i další smyslové orgány, tzn. uši, nos, jazyk, jsou zašpičatěny směrem ven a žijí díky vnějším objektům. Král poznání, pocit „já jsem“, ovlivňuje všechny smysly a fingovaně jim uděluje „panství“ nad smyslovými objekty. Je to kvůli pozornosti obrácené navenek, že pocit „já jsem“, který je přítomen ještě před působením jakéhokoliv smyslu, zůstává nepovšimnut a nikoho nepřitahuje. Mysl a intelekt si po několika zrozeních osvojily návyk dívat se pouze ven; proto „obrátit pozornost dovnitř“ se stává nesmírně těžkým úkolem. Říká se tomu „Cesta nazpět“, kterou následují světci, když se obrací opačným směrem, aby spatřili povahu mysli a zcela tím opustili vše, co je vnější. Tam, kde běžný člověk usne, světci bdí, a tam, kde běžný člověk bdí, světci tvrdě spí.

Všechny bytosti se probudí při kontaktu s vnějšími objekty a jsou velmi obratné v tomto typu probuzení. Světci však zavřeli oči před vnějšími věcmi. A co se týče věčného Já, ke kterému se lidské bytosti chovají jako tvrdě spící, světce absolutní Já udržuje naopak v plné bdělosti a svěžesti.

Získá-li někdo milion rupií, hned druhý den se trápí, jak částku zdvojnásobit. Pobízí se k hromadění stále většího obnosu. Avšak světci ho varují a radí mu: „Obrát pozornost dovnitř a vrať se nazpět, ó člověčku! Neboť se můžeš dostat do víru iluze, která tě pohltí v plném proudu odlivu a odvede daleko od břehu, až se zcela ztratíš.“

Moderní pokrok a objevy ve světě přinášejí stále novější vylepšení a spolu s těmi, které se ještě neobjevily, vytvářejí prudkou bouři Mahamáji (velké iluze). Buďte si jisti, že budete v jejím zajetí. Kdo ví, kdy bude odvečen pryč a dopaden touto bouří? Když se světci setkají s osobou, jejíž pozornost je zaujata honbou za stále novými věcmi a jež se zmítá sem a tam, urputně se snažíci získat tyto nejmodernější prostředky, pokouší se udělat všechno pro to, aby ji přivedli nazpět k pravému probuzení a Sebepoznání. Vskutku den, kdy se podaří světu ve formě Kumbhakarny probudit nevědomou osobu z její současné hluboké dřímoty, bude tím šťastným dnem D.

Ramdas a Tukaram se jednou potkali; oba přitom stáli na opačném břehu řeky. S gestem ruky se Ramdas zeptal Tukarama: „Kolik probuzení jsi přispěl lidstvu?“ Tukaram také odpověděl gestem pravé dlaně, kterou měl sevřenou v pěst a obrácenou ke rtům, což označovalo, že nikde nikoho nenašel, kdo by se staral o probuzení se v Já. Tukaram Maharadž položil stejnou otázku Samartha Ramdasovi, který ukázal, že tu není žádné probuzení. Potom šli oba svou cestou.

Světec Tukaram řekl: „Jak bych mohl charakterizovat závazky světců? Vždyť mě neustále probouzejí (ze spánku).“ I když je pravda, že světec Tukaram a Samartha Ramdas již delší dobu s námi nejsou v tělesné formě, zanechali za sebou vše, co chtěli sdělit a naučit, v knihách *Abhangagatha* (Tukaram) a *Dasabodh* (Ramdas). Velké bohatství, které nám zde nechali, je odkázáno v jejich knihách. Jedná se o dědictví nevyčísitelné hodnoty.

Každý, kdo si bude nárokovat toto dědictví, bude mít radost z jejich nesmírně cenného odkazu. Avšak tohoto duchovního bohatství se vám dostane jen za předpokladu, že se vzdáte své démonické pýchy z nabytého světského majetku. Navíc je třeba, abyste se zřekli všech činů, které považujete za záslužné a svému srdci drahocenné. Musíte být připraveni učinit první krok na cestě zpět ke zdroji sebe sama, a začít obracet pozornost dovnitř. To je jediná podmínka k splnění jejich vůle. Pak se stáváte oprávněni získat toto dědictví.

Člověk je plně pohroužen do péče o tělo. Vychloubá se jím, je hrdý na svou kastu, rodinu, stát, národ a vše další, ať už dobré či zlé, co je mu vlastní. Všechny ty různé druhy pýchy ho ovládly. Jak si pak může nárokovat prospěch z dědictví pokladu světců, neosvobodí-li se nejprve zcela z těchto vazeb? Jen ten, jenž se vzdá pýchy a jehož srdce je upřímné a plné pokory, se může stát oprávněným dědicem duchovního bohatství. Jistěže existuje pro člověka, který se obává, zda-li bude schop

se vzdát těchto různých typů pýchy, které posbíral po několik zrodů a jež se staly jeho druhou přirozeností, nějaká naděje. Jestliže cítí upřímnou lítost a pokoru, pak má šanci. Není zapotřebí, aby cítil marnost a byl frustrován. Jestliže otrok procitne a uvědomí si, že je otrokem, začne okamžitě hledat cestu ke svobodě.

Otrok, který nachází potěšení ve svém omezení a každým krokem se snaží přebývat ve stavu otroctví, nemůže nijak pomýšlet na cestu ke svobodě. Nebude vědět, že tato cesta existuje do té doby, dokud v něm nesepe pocit a vědomí jeho bídného stavu zotročení. Podobně tomu je u šťastlivce, který si jednoho dne náhle uvědomí, že touha být stále lepší než ti druzí, ho vlastně vždy srážela dolů. Zahlédne opačný směr, který mu ukazují světci a tak se obrátí tímto směrem a začne kráčet nazpět. Sami světci kráčeli po této cestě, a jemu tím pádem nic nebrání v tom, aby pozvolna nastoupil na tuto novou stezku.

Dobré a špatné druhy pýchy nelze naráz opustit. Jestliže se však s odhodláním začnete postupně zbavovat jedné pýchy za druhou, milosrdný Pán vám nakonec podá pomocnou ruku a nedovolí vám selhat.

Pokud se někdo vychloubá svými zlomyslnými činy, pak může jedině nadměrnou hrdostí ze svých dobrých činů klást odpor činům zlým; takto se dají vymýtit všechny zlé kvality. Dobré kvality by měly být živeny. Avšak je třeba upozornit na nebezpečí připoutanosti k dobrým kvalitám, tudíž je třeba pozvolna zanechat pýchy i z těchto činů. Může ve vás vyvstat pochybnost: „Jistěže zlozvyk si zaslouží být odstraněn, ale proč se mám zbavit i toho dobrého? Vždyť přeci dobré kvality zůstávají vždy dobré, ne?“

Draží aspiranti, třebaže vlastnění dobrých kvalit ve srovnání s těmi zlými a špatnými je lepší v uskutečňování a získání Sebepoznání, vězte však, že držení dobrých kvalit, které jsou člověku a jeho srdci drahé, je stokrát horší a nezaslouží si nic, než zahzení. Vezměte si například, že se podle rady světců snažíte zbavit se svých špatných kvalit, protože cítíte stud. Tento pocit hanby vznikl buď ve vaší mysli nebo ve společnosti, kde žijete. Avšak vzorný člověk, který vlastní dobré kvality, je vždy ve světě chválen, čímž mu narůstá hrdost. Proto je na své dobré kvality náležitě pyšný a tudíž je pro něho velmi obtížné přestat se pyšnit dobrými kvalitami.

Zatímco pýchu ve vztahu k špatným kvalitám lze odstranit celkem snadno, v případě pýchy vzešlé z dobrých kvalit tomu tak není. Nikdo nepřizná, že spáchal hřích, ale pýcha, která postihne člověka, jenž potravou nakrmí tisíce lidí, navštíví čtyři svatá místa, poskytne ubytování

světcům, či rituálně uctí miliónkrát to které božstvo, se stane natolik silnou, že je téměř nemožné se jí zbavit. Hříšník svých činů lituje a když pozná své světské tendence a je ochotný se jich zbavit, v brzké době nalezne Satgurua. Avšak ten, jenž je ostatními stále vyhledáván, protože provádí mnohé chvályhodné činy, se nechá samými lichotkami od druhých natolik zahrnout, že kvůli své pýše ztratí svou cestu k Satguruovi.

Když si toto uvědomíte, musíte usoudit, že pýcha vzešlá ze špatných kvalit je přípustná, ale vychloubání se dobrými kvalitami je dobré se zbavit zcela. Obojí, jak pýcha z dobrých, tak špatných kvalit, je trnem na duchovní stezce k Sebe-poznání. Když je jeden trn pomocí druhého odstraněn, stále tu ten druhý trn (pýcha z dobrých činů) zůstává uschován v kapse u košile, kde ho nosíte. Nebude vás tento osten píchat do hrudi či žebra? Jestliže je zloděj spoután kovovými pouty a král pouty ze zlata, znamená to, že král svázán není?

Když někdo pomůže spoutanému shodit jeho železná pouta, dostane se mu zajisté poděkování, ale muž svázaný zlatými pouty skočí po krku každému, kdo se ho bude snažit osvobodit. Bude si chtít zlatá pouta na svých rukou podržet pokud možno co nejdéle. Jaká síla se za tím skrývá, kvůli které chce mermomocí vlastnit zlatá pouta? Kdo je tím přátelským nepřítelem člověka, jenž ho činí šťastným v poutech? Je to pýcha z dobrých činů, záslužných činností, která je skutečně mazaným nepřítelem aspiranta. Svázala ho u krku a je jeho úhlavní nepřítel, bránící mu v cestě k nejzazší pravdě (Paramartha) velmi urputně. Proto je nutné vzdát se jakékoliv pýchy z dobrých činů. Může klást velký odpor, proto je třeba vynaložit nesmírnou námahu. Avšak nezbavíme-li se ho, nemůžeme nikdy nárokovat své oprávnění získat transcendentální poznání.

Má se za to, že světský majetek a osobní věci, tj. peníze, postavení, krásná žena apod., jsou výsledkem záslužných činů z minulých životů. Nicméně na cestě hledání nejzazší pravdy právě tyto věci jsou jako balvany bránící vám v cestě k Absolutní Pravdě. Proto lze říci, že tyto věci jsou výsledkem hříchu (tělesného ztotožnění). Je-li osoba naplněna pýchou, stává se jí posedlou a tudíž se stává neschopná kráčet po cestě k Absolutní Pravdě.

Na rozdíl od toho zde může být chudák, jenž nemá ani korunu, navíc je hodně ošklivý, nemá ženu, žádné postavení a je tak podvyživený, že sní každé jídlo, které dostane, jen aby naplnil svůj žaludek. Ztratil příslušnost ke své kastě, rodině, přátelům a svým blízkým. Tento druh tuláka, zbaveného všeho na všech frontách a ještě k tomu braného druhými ve světě za zoufalce, může být vhodnějším adeptem v získání Sebepoznání,

neboť je přirozeně zbaven pýchy. Uši oproštěného nahého člověka budou poslouchat Satgurua dřív, než uši někoho, kdo slyší jen samé lichocení. Takovému nabubřelci nezbylo v uších žádné volné místo vyhrazené pro Satguruovo učení. Pyšní lidé nemají volnou ani minutu, aby si vyslechli Satguruovu radu.

Lidstvo jako celek je zapleteno v iluzi již od prapočátku a žije v otroctví. Člověk se už od narození nechává svazovat všemi zbytečnostmi a problémy. Nejenom to, člověk sám ve svém okolí uměle vytváří spoustu nepřirozeností ve snaze jít s moderní dobou a mít pohodlný život. Jestliže člověk chce žít v současné společnosti, musí se přizpůsobit tradičním konvencím, společenským pravidlům a platným zákonům a to vše respektovat a ctít. Například nošení kravaty svazuje člověka u krku, jenže je považováno za patřičné pravidlo chování ve společnosti. Být pokrokový (moderní) v takové společnosti člověku přináší klamný pocit stále větší svobody.

Nekonzumujete-li například alkohol či drogy či se dennodenně neholíte, jste považováni za vyvrhele. Jestliže člověk takto poklesne, nechá se svazovat všelijakými zvyky a začne považovat přihlouplé ideje za něco, co je jeho srdci blízké, vede to jen k tomu, že se nechává víc a víc svazovat nevědomostí. Navíc se tím zvýší pýcha z vlastnění bezcenných věcí. Dokud nejsou takové společenské vazby a pýcha zcela odstraněny, a dokud není člověk těmi pokrokovými (uvážlivými) lidmi prohlášen za blázna, není zde vůbec žádná šance dostat se do takového mentálního stavu, kde by byl zbaven všech omezeností, včetně pýchy.

Jediným cílem Satgurua je zbavit žáka veškeré pýchy a zahubit postoj ztotožnění se s tělem, který v něm přebývá. Pokud aspirant pokládá všechnu tu práci za neuskutečnitelnou či se mu nechce formálně vzdát ženy, peněz či nemovitostí, může začít s vnitřním odříkáním. Když se mu podaří zřici se vnitřně těchto požitků, formální zřeknutí bude povolna také možné. Vnitřní zřeknutí znamená vzdání se všeho v mysli; právě mysl podstupuje vnitřní zřeknutí. Představte si, že má někdo třeba ve zvyku někoho slovně urážet. Nemá cenu nahradit tento zlovyk opakováním sladkých řečí, ale stačí přestat druhé zraňovat. Někteří lidé mají ve zvyku říkat zbytečně samé lži. Měli by nejprve přestat lhát, alespoň do té doby, dokud nevyvstane situace, kdy by se bez lhaní mohla přihodit velká pohroma. Ani k tomuto mentálnímu zřeknutí nebude zapotřebí vynaložit mnoho úsilí.

Když vidíme, jak se našemu sousedovi daří, neměli bychom mu závidět. Přivodí takové rozhodnutí aspirantovi nějakou újmu? Tímto způ-

sobem, pokud se člověku podaří vzdát se zlovyků, začne získávat sílu a energii pro vzdání se vnějších věcí.

Tento svět je jako sen, a proto v tomto snovém světě je vše, ať už dobré či špatné, dharma (pravda) či adharma (nepravda), zásluha či hřích, morálnost či nemorálnost, nedůležité z hlediska probuzení Já. Proto k získání Sebepoznání je nutné vzdát se obou stran dvojnosti - jak dobra či zla, příznivého či nepříznivého. Přestože to může být pochopeno, lidé stejně vidí vymýcení pýchy jako něco velmi těžce uskutečnitelného. Bez ohledu na to, jak často opakujete poučku 'zřeknu se toho, zřeknu se toho', vaše pýcha zůstává neotřesená. Přijdete-li na to, jak jste ke své pýše přišli a je-li vykořeněn její samotný důvod, budete schopni se jí přirozeně zříci. Hlavním důvodem, proč jste na něco pyšní je to, že považujete daný objekt za skutečný.

Pokud jste přesvědčeni o tom, že vám objekty nemohou poskytnout pravé štěstí, a chápete, že se jedná pouze o dočasný jev, potom se zdánlivá realita objektu automaticky vytratí. Objektu, který není považován za skutečný, není dovolen vstup do srdce aspiranta. Potom je možné zaujmout k tomuto objektu patřičný odstup.

Hračka představující lusk ze stromu tamarind z Gokaku (místo ve státě Karnataka v Indii) není skutečný tamarindový lusk. Je vyrobena ze dřeva. Přesto, dokud vám tento poznatek nedojde, budou se vám při každém pohledu na dřevěný lusk sbíhat sliny. Důvodem je přesvědčení, že tato věc je pravá. Jakmile se přijde na to, že tamarind je vyroben ze dřeva, slinné žlázy nebudou ovlivněny a nanejvýš si přijde na své někdo, kdo ocení umělecké či estetické tvary dřevěné hračky. To je rozlišovací schopnost či poznání, že ta věc není skutečná. To má za následek opravdovou netečnost k objektu.

Uvedené příklady nás vedou k závěru, že příčinou odloučenosti od objektu bylo poznání jeho pravé podstaty. Dokud se do vaší mysli neodvolatelně nevtiskne marnost nabývání objektů tohoto světa, Sebepoznání vám stěží bude dostupné.

Dokud nepoznáte klamnou podstatu objektu, nebudete usilovat o Skutečnou věc. Zřeknutí se falešných objektů není možné do té doby, dokud je intelekt přesvědčen o absolutní pravosti všeho kolem.

Nastane den, kdy dojde díky Satguruovu učení k odstranění chybného poznání světa. Od toho dne budete přesvědčen o faktu, že vše je pouze dočasný jev. Když se to stane, budete konečně schopni správně nahlížet na svět a vnímat ho jako film či zdroj zábavy, a s dosaženou netečností a odpoutaností od všeho zůstanete nedotčeni.

Odpoutanost bez Sebepoznání je podobná tomu, co je možné zakusit když jste zpopelněni na pohřebišti. Bez Sebepoznání není možné dosáhnout opravdového zřeknutí a bez zřeknutí nikdo nezíská Sebepoznání. Je to paradox. Světci poskytli různé metody, pomocí nichž je možné se dostat pryč z víru nevědomosti (např. uctívání Gurua, Boha, zpěv bhadžanů, konání bohoslužeb, navštěvování svatých míst, provádění dobročinných skutků atd.). Tímto způsobem světci předali lidem nespočet prostředků ke spáse.

Je-li člověk násilně okraden a připraven o svou oblíbenou věc, pak přirozeně dost trpí. Vyvine úpornou snahu, aby tu věc získal nazpět. Avšak kdyby se stejné věci vzdal na základě své svobodné vůle, oběť by mu přinesla nesmírné potěšení. Člověk, který není ochoten z donucení utratit ani korunu, by byl schopen na základě svého svobodného rozhodnutí utratit tisíce, aby nakrmil lidi v Pandharpuru (město plné žebrajících mniichů v Maharastře).

Existuje mnoho případů, kdy se pyšní lidé dokázali ve společnosti světců a společným zpěvem bhadžanů změnit. Dříve jim jejich pýcha nedovolila sklonit se před vůlí někoho jiného, nyní padají v úctě na zem a klaní se před méně významnými lidmi. Tím dříve pyšný člověk zcela a přirozeně zapomíná na svou hrdost, vzešlou z postavení či příslušenství v kastě. Takto například pýchou naplněný vládní úředník (VIP osoba), který se dříve styděl potřít si doma čelo pastou ze santalového dřeva, dovolí nyní jiným, aby ho potřeli černou pastou Bukhi a potřísnilo tím jeho tvář, dávající tak najevo naprostou nepřítomnost pýchy. Někdo, kdo nejprve považoval zpěv a tanec za něco neslušného, na sebe a své tělo později zcela zapomene, když začne tančit v radosti spolu s partnerem a hlasitě přitom zpívat jméno Boha spolu s ostatními. Světci tak poznali, jak lidé obětují svou hrdost zpěvem, tancem apod. a na to konto naordinovali žákům každodenní praxi zpívání bhadžanů a provádění púdži. Tím upozornili na progresivní krok na cestě k Sebepoznání. Tímto způsobem vštíplili aspirantovi poučení o tom, jak snadné je vzdát se objektů světa, jak lze očistit mysl a zbavit se pýchy.

Sebepoznání znamená poznání vlastního Já. Jakmile rozpoznáme, kdo jsme, přijde celkem automaticky rozpoznání toho, co je trvalé, a co pomíjející. Potom zcela přirozeně dochází k zřeknutí se všeho dočasného a následuje přijetí toho věčného. Pomíjející podstata všech věcí s sebou přináší strach z ukončení. Vzápětí tedy nevyhnutelně nastane období strachu spolu se zklamáním a rozčarováním. Člověk, který je přemožen tímto strachem z ukončení či ze smrti, se neustále snaží vidět

určitou věc od sebe neodebranou. Je opatrností bez sebe, jen aby ochránil své peníze, dělá vše proto, aby měl svou ženu stále krásnou a mladou, a mermomocí se snaží udržet si své postavení a moc. Nic se však neděje podle jeho přání či tužeb. Nikdo nemůže utéci svému osudu a jelikož je smrt vše pohlcující, nakonec vše a všichni skončí v zemi (ve spárech smrti). I Bohové, jako Brahma, nejsou zbaveni strachu ze smrti.

I kdyby se tomuto strachem posedlému jedinci poskytlo vše, co chce, dokázal by žít bez obav? Pokud vůbec někdy něco potřebuje, pak je to dar bezstrachovosti. Aspirant musí nalézt něco, co ho strachu zbaví navždy. Tento žebrák zvaný člověk, který ztratil vlastní poklad v podobě poznání Já, si neustále v duchu drmolí ´já jsem tělo, já jsem tělo´. Je věčně nespokojen a jedině, co dokáže, je říkat ´já chci toto, já chci tamto´ a těkavě bloumá, co by kde vyžebal. Tohoto chudáka skutečně uklidní pouze dar poznání Já.

Člověk, který stále řeší v mysli otázky typu ´co bude se mnou, s mojí ženou, s mými dětmi a s mými penězi´ je v podstatě stále znepokojený a rozhozený. Pro tento druh lidí by byl záchranou dar bezstrachovosti. Tím by se jejich život stal bezstarostný. Pouze Satguru je schopný a dostatečně štědrý poskytnout dar všech darů, vznešený pocit bezstrachovosti. Králové, císaři a dokonce i Bohové nejsou schopni udělit tento dar druhým. Třebaže všechno pozemské bohatství leží císaři u nohou, pouhopouhá myšlenka na nepřátelské napadení ho zneklidní a naplní strachem. Pán Indra je také nervózní dnem i nocí při pomyšlení na své postavení ´Král Bohů´, s kterým by otřásla prostota a praxe některého světce.

Důkladně pomysli – mohou ti, kdo se sami od strachu neosvobodili, obdařit druhé bezstrachovostí? Pouze Velké Bytosti (Mahátmové), kteří sami vytrhli strach z hloubky své duše tím, že se pevně usadili ve středu Já a odstranili natrvalo ztotožnění se s tělem, jsou schopni udělit dar bezstrachovosti jiným. Všichni, kromě těchto Velkých Duší, ať už bozi, hostitelé bohů, démoni, či lidé, jsou jen žebraři na mizině. Dokud nenaleznou útočiště u Satguru, nebudou moci získat dar bezstrachovosti. Bozi se například obírají myšlenkami na božský nadbytek a pýchou na své úspěchy. Jedná-li se o demony, ti zase nespustí z očí svůj ničemný majetek, který si vláčí na svých hlavách. Lidské bytosti jsou zase drceny svými vlastními břemeny. Bozi nejsou o moc lepší než nádeníci a nosiči, kteří nosí zavazadla druhých na svých hlavách. Existuje snad ubožejší postavení než je lidský žebrák? Pouze Satguru poskytne tomuto chudákovi svou pomocnou ruku a odebere mu zátěž a zároveň ho požehná darem bezstrachovosti.

Ze všech znalostí je Sebepoznání To nejvznešenější. Ze všech nauk (dharma) je svadharna (žít ve své vlastní přirozenosti) Ta nejušlechtlejší. Velké Duše (realizované bytosti) rozptylují poznání věčného Já mezi lid a učí lidi význam přirozenosti (svadharna). V tomto světě jsou vyučovány poznatky o astrologii, černé magii, veřejných vztazích, čtrnácti vědeckých oborech a šedesáti čtyřech uměleckých řemeslech. Všechny ty vědomosti, s výjimkou poznání Já, jsou však falešné. Světci nepovažují světské poznání za skutečné a šíří pouze umění (poznání) věčného Já.

Mnoho misionářů mezi sebou soupeří, přičemž každý upřednostňuje své výhody. Nutí lidi následovat své náboženství a všem radí: ´Moje náboženství je nejvznešenější, a ta ostatní člověka dovedou akorát ke zkáze.´ Nejen že se druhé snaží přesvědčit slovně, ale plní si svou svatou povinnost obracením na svou víru i jinými prostředky, jako např. úplatky, vyhrožování, že zapálí domy a i skutečným zabíjením lidí. I dnes je možné s menšími rozdíly spatřit stejný druh propagandy. Toto náboženské pirátství, plné donucovacích metod a tyranie, není nijak prospěšné pro dosažení blaha lidstva.

Světce Ramdas řekl: ´Je-li ve světě vůbec nějaké náboženství, které je ze všech nejvznešenější, pak je to svadharna. Svadharna značí žít ve své přirozenosti, bez ohledu na to, k jaké kastě, náboženství či národu náležím. Aby se pochopilo, co se myslí slovem svadharna, je třeba si uvědomit, že svadharna je přítomna ve všech formách života, ať už v mravenci či hmyzu. To jedině je svadharna a všechny další kultury, vydávající se za náboženství, jsou paradharma - náboženství něčeho, co se od Já liší. Tato falešná náboženství uvalila na člověka určité zásady a metody, jež jsou naší skutečné přirozenosti cizí. Pojmy svadharna a paradharma lze tímto způsobem definovat.´

Vezmeme-li nynější význam pojmu svadharna za fakticky platný, může to být považováno za absurdní. Představte si, že tu je prostitutka. Žije na základě své přirozenosti, kterou pilně následuje, v domnění, že to je její svadharna. Vykládá to samé své dceři, kterou porodila. Už od kolébky jí to vysvětluje. Na konci svého života umírá s tím, že následuje své vlastní náboženství. Kdo ví, zda nějaký ´Swami pouličních prostitutek´ (milovník žen) nezačlení příběh této ženy do knihy o zbožných světcích?

V Bhagavadgítě nás Krišna varoval slovy: ´Je lepší umřít ve svadharmě (smrti neboli zbavení se tělesné totožnosti, která nás přivede k Já). Dharma, která je odlišná (od Já), je plná nebezpečí. Zatímco se toho snažíte dosáhnout, pak jestliže přijde smrt, měli byste upřednostnit svou svadharmu před dharmou, která je Já cizí.´ Překlad Krišnova varování

o výstraže by měl být proveden v duchu výše uvedeného smyslu. Zánik myšlenky ztotožnění s tělem je známkou poznání Já. Velké Duše zažijí tento druh smrti (zániku), zatímco žijí dál v těle. Tento druh smrti (smrt ega) má být upřednostněn před smrtí, která se stane, když následujete náboženství někoho jiného.

Světec Tukaram řekl: „Viděl jsem vlastní smrt, jak mohu popsat tento proces, jenž je unikátní?“ Jak mohou zbabělci, kteří žijí v paradharmě a umřou tělesnou smrtí mrtvolu, pochopit proces smrti zaživa? Nešťastník pouze přemýšlí o smrti z hlediska různých zvyklostí a obřadů, které se vážou k jeho náboženství (bambusu, provazu z juty, klece či rakve). Falešné paradharmy jsou postaveny na silném základu totožnosti s tělem a jsou v nich protiklady - svádění nebem či strach z pekla, zásluha či hřích, nesvoboda či osvobození.

Každá lidská bytost má právo následovat svadharmu, svou vlastní přirozenost, kde není ani svádění nebeskými požitky, ani strach z muk v očistci, a kde nesvoboda či vysvobození nemají žádný význam. Platí zde nemilosrdný, ale pravdivý zákon: „Vše, co přijde, musí jednou zmizet.“ Tato pseudo-náboženství mají úspěch u lidí díky novostem, které přinášejí a někdy jsou podporována samotnou vládou. Nastane doba, kdy klesnou až na dno, a pak nezbude nic, než oslavovat vítězství samotné svadharmy.

Krišna poradil Ardžunovi: „Ponech stranou všechna náboženství a hledej úkryt v Já. Přístup k Já, zanecháváje za sebou všechna náboženství, která vytvářejí překážky na cestě k dosažení Já. Nacházej útočiště v Paramátman, jehož přirozeností je Sebepoznání. V okamžiku, kdy dosáhneš Já, dojdeš k sebeuspokojení a nic dalšího už nebudeš muset dělat. Veškerá karma, Ó synu Pruthy se vyčerpá v Sebepoznání.“ Krišna pod záminkou poskytnout radu Ardžunovi udělil toto poučení všem lidským bytostem. Proto by si lidé měli být vědomi faktu, že přijmou-li to samé co Ardžuna, dojdou k uspokojení.

Ve světě není nic tak posvátného jako Sebepoznání. Veškerá další 'práce' či 'činnost' je bezvýznamná. V té souvislosti by si někdo neměl myslet, že všechny další typy poznání nebo činností kromě Sebepoznání jsou zbytečné, ve smyslu bezcenné či bezvýsledné. Avšak k dosažení svadharmy nejsou zapotřebí. Bude-li někdo provádět oběti, je možné, že se mu narodí žádaný syn, či spatří nebe. Studiem písem se může stát velmi zdatný ve znalostech a uctíváním některých božstev lze dosáhnout utišení. I když to funguje, a přestože jsou tyto činnosti v tomto všedním praktickém světě pokládány za chvályhodné, stávají se překážkou,

pokud Já není potěšeno a dokud adept není zahrnut Jeho Milostí. Kvality, které jsou v praktickém světě nejvíce ceněné, znamenají vyřazení (diskvalifikaci) a všechny pomocné prostředky se mění na překážky při hledání Já. Světci si toho jsou velmi dobře vědomi a nestarají se o to ani trochu i přesto, že jsou schopni podrobit si všechny tři světy. Pokládají postavení Indry, jenž je ovládán závistí, za stejně bezcenné, jako ptačí trus. Všichni světci na své cestě za Absolutním sebepoznáním chovali ve svém srdci pouze jediné přání - přání dosáhnout úplného sjednocení s Brahman. Jednoty s Brahman úspěšně dosáhli, jakmile se jejich vědomí odloučilo od těla. Potom je jejich postojem ke všemu bezžádostivost.

Tělo nevědomých lidí je považováno za mrtvolu, zatímco těl Velkých Duší si lidé váží, projevují jim nejhlubší úctu a klanějí se jim. Nejenom to, mnoho chrámů je postaveno v okolí, kde jsou jejich svatyně. Tím se stávají věčně živé, neboť jsou celosvětovým objektem uctívání a klanění.

Ráma, Krišna, Siddhartha, Hanuman, Malhari, Džagadambe byli Velké Duše ve formě Guruů. Když byli naživu, jejich prací bylo šířit poznání; když opustili tělo, stali se Bohy. Všechny chrámy na zemi náležejí těmto skutečným Bohům, kteří plní svým oddaným přání podle jejich slibů a tužeb. Tito Bohové umožnili adeptům dostat se na úroveň své vlastní přirozenosti a tím dosáhnout plné spokojenosti.

Mnoho lidí si myslí, že Bůh, kterého uctívají, se s nimi setká (když ho spatří ve svých vizích) a tímto způsobem vykonávají svoji duchovní práci. Jenže Bůh není omezen na jedno místo či bod, jak si oddaní myslí. Spočívá nejen v srdci oddaného, ale stejně tak i ve všech dalších srdcích a podněcuje každého, aby vykonal, co je zapotřebí vykonat.

Nikdo by neměl chovat mylnou představu, že jakmile Velká Duše (Mahatma) opustí své tělo, vezme na sebe stejné tělo a vyjde ze své Svatyně, aby pomohla oddanému vykonal jeho práci!

Přejete-li si, aby určitá osoba dostala 10 rupií v určitém městě (Puna), zajdete na poštu v jiném městě (Šolapur) a poukázkou tyto peníze předáte. Druhého či třetího dne obdržíte zprávu, že daná osoba získala daný obnos, který jste poslal. Zajímalo vás to natolik, že jste chtěl vědět, zda obdržela daná osoba přesně tu samou bankovku či kovové mince, které jste složil na poště? Tato otázka ve vaší mysli vůbec nevyvstala. Vaše pozornost není zaměřena na konkrétní druh bankovky či mincí, ale na hodnotu, kterou obsahovaly, a pokud daná osoba částku obdržela, nemáte žádné výhrady. Stejně tak světci a Velké Duše (Mahátmové), z kterých jsou po opuštění těla Bohové, pomohou uskutečnit svým oddaným práci prostřednictvím těch Velkých Duší, které jsou naživu a které

mají stejnou hodnotu. To je způsob, kterým Velké Duše plní přání svých oddaných.

Jakou magickou silou byli světci obdařeni, že jim byla v průběhu jejich života projevována úcta a obdiv a po smrti těla se stali nesmrtelní, ponechávající si svůj věhlas? Jakými zvláštními vědomostmi museli vynikat, aby byli chváleni lidmi i po smrti?

Ve světě existuje mnoho druhů umění a velký počet vědeckých oborů. Mnozí objevitelé a odvážní hrdinové si vyslouží pochvalu a uznání ještě během svého života. Tito hrdinové obdrží za život mnohá uznání a jsou zahrnuti květinami a věnci. Lidé jim dokonce vyjadřují svou úctu tím, že nosí své hrdiny na ramenou. Avšak hrdina, který byl dříve objektem jejich klanění, se v určité chvíli stane předmětem zavržení. Brzy se lidé, kteří byli hýčkáni jako hrdinové, úředně označí za neschopné a odsouzeníhodné.

Po čase lidem dojde, že velikost jejich dřívějších hrdinů byla nepřírodně strojená (umělá) a pomíjívá. Jejich ´velikost´ je totiž založena na prchavých znalostech či dobrodružných příhodách. Jejich velikost není založena na posvátném podkladu, na učení, které dává přetrvávající klid, jímž je Poznání Já. Vezměte si třeba, jak to je u politiků, kteří mají určitý praktický zájem prosadit ten či onen názor. V politice se časem ´mění kabáty jeden za druhý´ a ve fyzice zase dochází stále k novým objevům. Osoba, která byla veřejností velebena, je po čase považována za nedůležitou, a na jiném konci světa se zase objeví jiná osoba na obzoru, která začne mít úspěch.

Velikost, dosažená na základě jiných znalostí než Sebezpoznání, nabírá protichůdný směr vzhledem k tomu, že zákonitě každý, kdo je velebený, musí zakusit nejen sladkost svého úspěchu, ale i hořkost; úcta má svůj protiklad, tedy potupu. Není proto divu, že se nikdo nezatěžuje vzpomínkami na dřívější ´velikány´ po jejich smrti.

Ze všech znalostí (Vidja) jen Sebezpoznání (Atma Vidja) je znalostí, jež uděluje věčný klid. Jeden světec se zeptal: „K čemu jsou jakékoliv vědomosti, když neposkytují klid myslí?“

V současné době se lze přihlásit na nespočet kursů a seminářů výuky toho či onoho. Proč dochází k takovému rozšiřování nových kursů? Důvodem je hledání klidu myslí. Zápasy lidí ještě nikdy ani na chvíli neustaly a roztěkanost myslí trvá dál. Klid myslí dosud nikdo nenalezl. Proč? Protože všechny vědecké obory a všelijaké umělecké směry mají svůj střed v nevědomosti. Proto se hodí tak nanejvýš k rozrůstání nepokoje a rozruchu lidské myslí. Mezi slovy znalost a klid není žádný vztah příčiny a následku. Ten, kdo je schopen ocenit různé druhy drahoka-

mů a někdo, kdo přezkoumává všelijaké vědecké poznatky a posuzuje umělecké či estetické předměty, ztratil štěstí, které poskytuje klid myslí, neboť nemá schopnost prozkoumat sám sebe.

Ztratíte-li ve svém domě věc, která vám patří, má smysl ji hledat v domě někoho jiného dřív, než ve svém vlastním? Člověk, jenž nestoudně prohlašuje, že dokáže ohodnotit jednoho člověka takto a druhého zase jinak, zatímco nezná sama sebe, není nikdy zbaven neklidu a zmatku. Je zbytečné zjišťovat, z čeho lze odvodit tu či onu věc, nebo si pamatovat mnoho adres, když svoji vlastní adresu dosud neznáme.

Prozkoumání 4 těl při hledání pravého 'Já'

Kdo je toto 'já'? Za dávných časů žil ve vesnici, které se říkalo Andheri (Temnota), jeden člověk pod jménem Gomadži Ganéš. Ustanovil nařízení u Městského soudu, na základě kterého musela mít každá žádost razítko s jeho jménem a znakem se slovy 'Mosazný otvor'. Každý, kdo chtěl mít zákonem povolený dokument, musel na něm mít toto razítko. Od té doby všichni úředníci ve městě přijímali pouze žádosti, které odpovídaly zákonu, tedy měly toto razítko. Nařízení se uchytilo a po určité době se stalo ve městě Andheri právně uzákoněným. Nikdo se nepídil po tom, kdo by mohl být ten záhadný Gomadži Ganéš. Po uplynutí určité doby nastal okamžik, kdy jeden důležitý dokument, jenž nenesl razítko Gomadži Ganéše, byl zaevidován a poslán k soudu ke schválení tak, jak to běžná procedura vyžaduje. Na soudě však úředník odmítl tento neorazítkovaný formulář zaevidovat. Předvolali ke sporu jednoho odvážného muže, jenž prohlásil dokument za platný. Udal důvod, že má všechny náležité podpisy příslušných úředníků tehdejší vlády a proto nechápe, proč by neměl být přijatelný, když jsou splněna všechna zákonná ustanovení. Vzněl dotaz: „Proč by měl mít navíc ještě razítko Gomadži Ganéše?“ Tím vzněl obavy, zda razítko samotné je právně opodstatněné a jádrem sporu se poté stal původ a podstata samotného razítka.

Do té doby si nikdo netroufnil vznést spor před Městským soudem ohledně této záležitosti. Jelikož to bylo poprvé, začal se tím soud intenzivně zabývat, aby předešel zbytečnému povyku. Soudce se dobral k počátku vzniku tohoto nařízení opatřit všechny dokumenty tímto razítkem. V té době měla vláda ve svém spravování trhliny a tak toho využil jeden muž jménem Gomadži Ganéš, který si žádost orazítkoval svým vlastním razítkem a úředník místo toho, aby to zamítnul, přijal to jako vzorový případ, který se od té doby slepě následoval. Ve skutečnosti Gomadži Ganéš vůbec žádné postavení neměl. Není zapotřebí zmiňovat se o tom, jaký posměch toto nařízení ve městě nadále vzbuzovalo. Stejně tak bychom se měli píditi po tom, co je toto 'já' a dobrat se vysvětlení,

proč všemu vládou slova 'já' a 'mé' podobně jako tomu je v příběhu o razítku Gomadži Ganéše.

Všeobecně se ví, že když se dva hádají, těžší z toho třetí, ale když jsou dvě věci sloučeny, vznikne z toho nějaká nová třetí věc. Vezměte si například, spojíme-li kousek nitě s květinami - vznikne z toho věnec, který tu předtím nebyl. Věnec je potom vnesen do popředí a jen on má důležité místo. V tomto případě slova květiny a nitě zaniknou a v této spojitosti si každý vybaví nový název 'věnec', se kterým potom dělá další úkony. Dalším příkladem je sloučení hlíny s vodou, z čehož vznikne bláto, jež je tím třetím objektem, tím 'já', přičemž ty předchozí dva (hlína a voda) zaniknou. Také se například smíchá bláto s cementem a zedník z toho utvoří novou, třetí věc, zvanou 'zed', a tu pak máme před očima, čímž automaticky zmizí z našeho obzoru bláto, cement a zedník. Právě tímto způsobem dochází k vzniku zvláštní věci zvané 'intelekt'. Ten vznikne spojením nevědomosti a poznání. Právě když dojde prostřednictvím tohoto intelektu ke kontaktu, objeví se svět.

Zlatník vytvoří ze zlata ozdobu, která má přivádět každého v pokušení. Zlato a zlatník jsou zapomenuty. Ve skutečnosti se ve zlatu ozdoba nenachází, kdyby ji tam někdo ze zvědavosti hledal, nenašel by nic než zlato. Kdybychom někoho požádali, aby nám přinesl zlatou ozdobu, aniž by se přitom dotýkal zlata, byl by schopen ji přinést? Pak by se věc zvaná ozdoba jednoduše rozpustila ve vzduchu. Stejně tak díky spojení Brahman (poznání) a Máji (nevědomosti) vzešel tento zloděj 'já', který pyšně brumlá jen to své 'já', 'já'. Sebe upřednostnil, poznání a nevědomost tím vystrnadil. Toto 'já' neboli ego je syn neplodné matky (Máji), který vlastně vůbec neexistuje, ale všude ve světě se pokouší nastolit s trvalou platností svoji neomezenou svrchovanost.

Jestliže pozorujeme jeho rodiče, jasně vidíme, že je nemožné, aby z nich něco takového mohlo vzejít. Matkou dítěte, které neexistuje, je Májá (přičemž slovo Májá se skládá ze dvou souhlásek Má - nic, ja - které). Z lůna neexistující Máji vzešel pocit 'já', přičemž se předpokládá, že byl vytvořen 'životní energií' neboli Brahman. Životní energie (Brahman) je bezpohlavní a dokonce si ani nenárokuje vlastnění postoje 'konatele'. Tudíž čtenář si dokáže představit, jak falešné je toto 'já'.

Jak je popsáno na začátku kapitoly, existence 'já' je platná pouze ve jménu. Přesto Gomadži Ganéš zveřejnil své jméno všude a začal hlásat svoji důležitost 'já jsem moudrý, já jsem velký, já jsem malý', zatímco

sám zapomněl na to, odkud přišel. Místo toho se začal oslavovat jako 'vedlejší já' a i když toto velebení zasluhuje údiv, je to jako když kočka hltá se zavřenýma očima mléko, bez ohledu na klacek, připravený ji udeřit do zad. Jakmile přijme práva a výsady, musí též akceptovat zodpovědnost, která je s tím spojená. Pokud řeknu, že jsem 'vykonavatel určité činnosti', musím nést plody takového konání. Plody, ať jsou sladké či trpké, nesu já jako konatel. Výsledek činnosti je svázan s činností samotnou.

Ve skutečnosti zde nic takového jako 'já' neexistuje a veškeré konatelství, jakožto hnací síla skrytá za pocitem 'já', je obsaženo v Brahman. Avšak Brahman je natolik prozíravý, že ve chvíli, kdy najde nějakého 'Ghamendanadu' (člověka, který je pyšný na své konatelství), hodí veškerou zodpovědnost za příslušné skutky na hlavu tohoto iluzorního „já“ a samo zůstává nedotčeno. Následkem toho je toto ubohé 'já' předurčeno k bloumání v cyklu zrození a smrti.

Vrátíme-li se k předchozímu případu věnce, květin a nití, pak poté, co přišel ve známost věnec a slova 'květy' a 'nit' se přestala používat, uschne-li věnec, neřekne nikdo, že uschly květy, ale že uschl věnec, a přetrhne-li se nit, lidé řeknou, že se přetrhl věnec. Znamená to, že konatelství původního objektu je uvaleno na třetí objekt vzhledem k upřednostnění (kvůli pýše) tohoto třetího objektu. Stejným způsobem zasáhne řada nešťastných událostí ono neexistující 'já'. Pokud se někdo bude chtít dostat z tohoto strádání, musí se zbavit pocitu 'já', ale ještě než se ho zbaví, měl by se dobrat toho, kde přesně 'já' sídlí. Když jej nalezneme, jsme oprávněni prohlásit, že jej odhazujeme.

Každý, je-li dostatečně horlivý hledat toto 'já', by měl začít s pátráním ve svém vlastním středu. Nikde jinde ho nenalezneme. Toto 'já' neboli egoistický pocit 'mé' a pocit vlastnictví je obsažen v každé lidské bytosti až po okraj. Všechny činnosti ve světě probíhají kvůli tomuto egu a pocitu 'mé'. Každý bere tuto poučku za samozřejmou, ale neuvědomuje si, že veškeré konání lze uskutečňovat i bez ega či pocitu 'mé'. Jak to lze udělat si ukážeme později. Nyní se zaměřme pouze na pocit 'já' a 'mé'.

Abychom vystopovali pocit 'já', vezměme v úvahu nejprve naše fyzické hrubé tělo, které nám je tak blízké a na němž lpíme. Při analyzování prozkoumejte, zda se někde v těle nalézá pocit 'já'.

- *První tělo - Fyzické hrubé tělo*

Co je tělo? Je to celkový shluk částí jakými jsou např. ruce, nohy, ústa, nos, uši, oči apod. Shluk všech jednotlivostí se nazývá 'tělo'. Pátrejme, v které části se 'já' nachází. Když někdo řekne - 'já' je ruka, pak jakmile je ruka useknuta, neřekne nikdo 'já byl odseknut či odhozen'. Představme si, že oči oslepnou. Nikdo neřekne 'já jsem přestal fungovat'. Když se roztáhne žaludek, nikdo neřekne 'já se nafouknul'. Spíše říkáme - 'moje ruka je useknutá', nebo 'mé oči osleply' či 'můj žaludek se nadmul'. Všechny tyto části se berou za 'mé'. Nejen to, samotné tělo, což je shluk všech částí, je také bráno za 'mé tělo'. Takže je ustanoveno, že ten, kdo obhájí před ostatními vlastnictví všech těchto částí těla (končetin) včetně těla samotného, je ve skutečnosti mistrem, odděleným od těla, které považuje ze své vlastní.

Jak je výše uvedeno, 'já' není žádnou částí či končetinou hrubého těla, ale všechny části (končetiny) jsou 'moje'. Platí zde všeobecná pravda či rčení - Kde neexistuje 'já', tam neexistuje nic, co lze považovat za 'moje'. Z tohoto výroku je patrné, že tělo a končetiny nenáleží ve skutečnosti 'mně', neboť já zde nežiji. Jestliže 'já' nejsem v sousedově domě, mohou sousedův dům či jeho členové náležet mně? Chce-li se někdo dobrat pravdy ve výroku „kde není žádné 'já', nemůže být nic 'mé', pak jde-li na návštěvu do domu souseda Bohadura a řekne mu: „Jsem pan Bohadur a tato (Bohadurova) žena je rovněž moje“, a vrhne-li se na ní, pozná, jaké zkušenosti zakusí. Pan Bohadur ho praští natolik, že si uvědomí fakt, že není pan Bohadur a ona není jeho ženou.

Stejným způsobem pokud nelze 'já' vystopovat nikde v těle, jak potom lze tvrdit, že tělesné končetiny a sklony těla náležejí mně? Pokud stále trváte na tom, že je to vaše vlastní identita, pak nejprve vypátrejte, proč a co to je a také pohlédněte na stav, ve kterém žijí všechny lidské bytosti, které nahlížejí na svá těla jako na něco vlastního a jednají tímto způsobem.

Lidské bytosti zapomínají na své skutečné Já a nevědí, kdo opravdu jsou. Proto musí podstoupit několik zrození v mnoha různých druzích živočichů. Někdy se narodí jako červ, který zemře zavrtaný do stoličky. Nebo jako vůl, zapřažený do řetězů a otáčející se stále dokola, pohánějíci nějaké zařízení k drcení. Jindy zase jako osel, těžce pracující a rochnící se v hromadě odpadků. Je téměř nemožné popsat, kolik takové

bídy musí vytrpět. Po všech těch strastiplných zrodech ve všech možných druzích se mu nakonec podaří narodit se jako lidská bytost. Lidské zrození je vybaveno intelektem a rozlišováním, tudíž je člověku umožněno poznat Boha, Nejzazší Já. Když pohlédneme na tělo lidského druhu, vypadá pouze jako vyšňořená maska v lidové hře plné oplzlosti konané během festivalu Šimga. Tato maska je známa tím, že její tvář je potřena černou barvou, tělo je oděno do starých hadrů a kolem krku jí visí šňůra s botami

a nad hlavou má deštník z cárů a bot. Potom se posadí na osla a projíždí procesím po ulicích doprovázena výstředním hlukem. Tato ošklivá maska je paradoxně na sebe pyšná při tak ponižující přehlídce. Je hrdá, že je středobodem pozornosti a hrdě zdraví všechny lidi na ulici.

Stejně tak lidské tělo je podivnou součástí pomíjivé show. Má se za to, že veškerá krása obličejů je soustředěna v nose a očích. Říkáme, že muž je hezký či žena krásná jen pokud mají hezký nos a krásné oči. Ale nos je jako trubice odvádějící nosní výtok. Ústa jsou plivátka slin a hlenů. Žaludek je jako splaška městských odpadků. Tělu je dán ctihodný název 'Širal Šíth', ale ve skutečnosti to je pouze nahromadění kostí, masa a krve. Záměrem Paramátman je probudit lidskou bytost z nevědomosti pomocí ponížení v tom smyslu, že jí dává k dispozici lidské tělo. Tím navede člověka k touze po štěstí, a ten prosí, pláče a bloudí všude po světě, jen aby ho našel.

Navzdory tomu lidská bytost považuje tělo za velký dar a s potěšením ho vynáší do nebe svým květnatým jazykem; např. nos, jenž je propustí slizu, přirovnává k poupěti květiny Čampaka, oči, které jsou skladem výtoků, jsou nazvány lotosovými očima, tvář s ústy pro plivání slin a hlenů je oslavována jako obraz měsíce, a ruce a nohy, které vypadají jako deformované větve stromu, mají být oslovovány jako lotosové ruce a nohy!

Lidská bytost vidí své ponížení jako velké vítězství a svou nestydatost staví na odiv. Vznešený Pán přesto udělil člověku (druhu postavy z festivalu Šimga) úžasnou věc zvanou 'intelekt'. Jinému druhu ho neudělil. Tímto darem hodlal umožnit lidem pochopit nejzazší pravdu Já, čímž by skoncovali s předváděním se na ponižující přehlídce.

Přesto lidská bytost svůj intelekt zneužívá. Považuje odtokové koryto za řeku Gangu a tělo za Boha a tím celou situaci ještě zhoršuje. Lidská bytost tráví mnoho času zkrášlováním své tělesné formy. Nahlíží na tělo, jako by to bylo jeho 'já', a potká-li muže (ženu),

je ke svému partnerovi zcela upoutána a považuje ho za svého. Vnáší nárok na partnerovo tělo a přivlastňuje si ho, říkáje o něm, že je 'moje'. Kvůli spojení 'já' a 'moje' přijde na svět mnoho dětí a rodina se svým domovem je rázem na světě. Rodina je nakonec otřesena událostí, kdy je chudák muž zesměšněn. (jeho příběh je popsán v knize Dasboadh od Šrí Samartha Ramdase). Nelze jinak než doporučit všem, aby si tuto knihu důkladně přečetli.

Zjistili jsme tedy, že pocit 'já' nelze nikde v těle vystopovat. Faktem je, že tělo není 'mé'. Komu tedy náleží? Kdo je 'vlastníkem' těla? Pět elementů (země, voda, světlo, vzduch a prostor) má právo si nárokovat jeho vlastnictví. Jakmile zemře, každý z těchto elementů (což je 5 smyslů v té nejjemnější formě) si odebere svůj podíl, čímž je tělo zničeno. Tělo je svazek pěti elementů. Svážeme-li šaty k sobě do svazku, pak když svazek rozvážeme, šaty si vezme příslušný vlastník a kde zůstane věc, zvaná 'svazek'? Není ani hodna povšimnutí. Stejným způsobem tu po smrti nezůstane žádný objekt jako tělo, kdy se pět elementů, z kterých je tělo složeno, rozplyne do pěti principů těchto elementů.

Takže platí, že 'Já' nejsem v těle a ani tělo nepatří mně. Tento druh poznání (Já) nemůže zakoušet pýchu 'odděleného já' či ega, a ani nemůže zažít protiklady, které existují ve spojení s fyzickým tělem, jimiž jsou zrození a smrt, nebo šest tužeb (chtivost, zlost, touha, nenávisť, žádostivost a pýcha), které tělo ovlivňují. Toto vše nelze spojovat se mnou ve smyslu 'moje'. Tělo může být ve věku dítěte nebo dospívajícího či starce, nebo může být tmavé či světlé pleti, krásné či ošklivé. Může být napadeno nemocí. Může se bezcílně potulovat či navštěvovat posvátná místa na své pouti, nebo může setrvávat bez pohybu v samádhi. Všechny tyto postoje, vlastnosti či změny náleží tělu, ale Já je od toho všeho odloučené.

Při analýze fyzického těla jsme zjistili, že 'Já' je oddělené od všech jeho kvalit. Někomu se narodí krásné a chytré dítě, ale ten, komu se narodilo nehezké, tlusté děcko, plné jizev, jemuž z nosu pořád tečou nudle, z narození krásného dítěte v jiné rodině nemá nijaký prospěch. Netrpíme, když někomu jinému zemře jeho milované děcko, ale trápí nás, když ztratíme své staré obnošené bačkory.

Důvodem je to, že nemáme stejný pocit 'vlastnění' druhých lidí, nebereme je za 'své' a tak ty 'druhé' začneme postupně přezírat. Jakmile pochopíme, že nějaká konkrétní věc není 'moje', že náleží někomu jinému, stáváme se k ní lhostejní a tím pádem se jí lehce vzdáme.

Pochopte jasně, že tělo není moje, náleží pěti elementům, je majetkem někoho jiného. Když to takto chápeme, jak nás může ovlivnit jakékoliv tělo (naše, cizí, zvířecí apod.)? Opustíme proto toto tělo a věnujme se něčemu dalšímu. Opustit tělo neznamena strčit ho do jámy nebo mu nasadit na krk oprátku a pověsit ho. Poznáme-li jeho skutečnou podstatu, pak výraz 'opustit ho' označuje právě jeho faktické poznání. Když aspirant pochopí, čím tělo opravdu je, začne o ně postupně ztrácet zájem, až se jej nakonec úplně zřekne. Když je však cílevědomě zabito (sebevraždou), určitě se opětovně zrodí. Naprostého zřeknutí se těla je dosaženo pouze prostřednictvím důkladného rozlišení Skutečného od neskutečného. Až po dokončeném procesu rozlišování přichází přirozeně zřeknutí se těla a místo aby nastal důvod k znovuzrození, dojde k dokonalému osvobození lidské bytosti.

Je zde 5 druhů rozpuštění:

- 1) Rozpuštění na základě smrti;
- 2) Každodenní vytrácení se během hlubokého spánku;
- 3) Rozpuštění stvořitele (Brahma) a stvoření;
- 4) Rozpuštění a ukončení období 'kalpa' či tisíce světů (juga);
- 5) Rozpuštění (zmizení) prostřednictvím poznání, či rozlišování.

Z těchto pěti druhů zná každý ten druhý, kterým je každodenní zmizení, ke kterému dochází vždy při usnutí. V hlubokém spánku je celý svět včetně našeho těla rozpuštěn. Po probuzení se tělo a svět zpřítomní jako dřív a každodenní činnosti začnou podobně jako tomu bylo v předchozích dnech. První typ, rozpuštění prostřednictvím smrti, je stejný jako druhý typ. Po smrti, v nepřítomnosti Sebepoznání, zmizí vše a bytí na sebe bere další tělo podle toho, jaká je jeho karma. V novém těle také dochází k běžným činnostem, jako např. konzumaci potravy, spaní, vnímání strachu, páření apod. Vše se odehrává na základě zbylých otisků z minulých životů.

Brahma Pralaja značí rozpuštění po ukončení života stvořitele, samotného Brahma. Kalpa Pralaja je rozpuštění, které nastává po určité době, kdy vzniklo a zaniklo mnoho světů a stvořitelů těchto světů (Brahma). Poté nastane nový stvořitel, nová doba (Kalpa) a s tím spojené stvoření (svět), které bylo do té doby skryté; probudí se k životu s obnovenou svěžestí a elánem a vše začne nanovo. Tento nový cyklus (v němž dochází ke stvoření životů) pokračuje tímto způsobem v dalším oběhu, přičemž se

rozbíhá a končí v pevně určená období. Jak lze poznat, v žádném z prvních čtyř druhů rozpuštění nedojde ke konečnému rozpuštění těl. Avšak pátý druh rozpuštění (ukončení) prostřednictvím poznání či rozlišování je velmi významný a mimořádný. Při tomto typu rozpuštění tělo, doposud funkční a žijící, nejen samo zmizí, ale též po smrti, kdy se nakonec zcela rozloží, se opětovně nezrodí.

Představte si gumovou hračku v podobě hada, ležící na zemi v místnosti. Dokud člověk v té místnosti nepozná, že je had vyroben z gumy, bude mít strach. Přestal by mít strach bez tohoto poznání, kdyby jen zavřel oči nebo strčil hada do koše? Co se stane, když po chvilce otevře oči či odkryje víko koše? Představte si, že by někdo hada chytnul a vyhodil ho ven z místnosti, a nějaký škodolibý rošťák by hada venku čapl a hodil ho nazpět přímo před něho. Bude otřesen. Aby se zbavil myšlenek a pohledu na hada, přiměje se k hlubokému spánku. Přesto ho zase spatří, jen co se probudí. Představme si, že je opilý nebo je v bezvědomí z dávky chloroformu. Jakmile vystřízliví či u něho přestanou anestetika zabírat, hada si opět uvědomí. To dokazuje, že vymýcení strachu z hada výše uvedenými prostředky je pouze dočasné. Jak by se tedy natrvalo mohl osvobodit od strachu z hada? Léčivým prostředkem ke konečnému odstranění strachu z hada je pevné poznání, že had je vyroben z gumy. Jakmile v něm toto poznání svitne, pak i kdyby oči spatřily hada a někdo ho chtěl tímto hadem vystrašit, důvod k obavám by tu nebyl.

Stejným způsobem pokud někdo naprosto jasně pozná podstatu těla, pak i když bude tělo naživu, 'pýcha' nebo pocit 'mé' prostě zmizí a ve vztahu k němu dojde k automatickému zřeknutí. Tomu se říká rozpuštění (zmizení) prostřednictvím poznání. Když někdo zemře s tímto pevným přesvědčením a poznáním, vysvobodí se z cyklu zrození a smrti. Nicméně samozřejmě platí, že pokud někdo zemře lehkovážně (nepozorně), umřel, aby se znovu narodil.

Díky rozpuštění prostřednictvím poznání je věc viděna jako něco nedůležitého, a je jedno, zda tu je či není. Pokud jde o další typy rozpuštění, pak i kdybychom věci ukryli z dohledu, jsou tu stále, jako kdyby stále existovaly.

Samarth Ramdas proto prohlásil, že jen poznání učiní lidskou bytost kompletní (přivede člověka k naplnění života). Po důkladném prošetření nebylo 'Já' nalezeno ani když bylo fyzické (první) tělo rozebráno pomocí 'rozpuštění prostřednictvím poznání a rozlišování'.

• Druhé tělo - Jemné tělo

Nyní použijeme stejný proces (rozpuštění prostřednictvím poznání a rozlišování) ve snaze vystopovat ´já´ v jemném (druhém) těle. Prozkoumáme, zda je zloděj zvaný ´já´ ukrytý někde v jemném těle. Proberme nejprve význam pojmu jemné tělo. Toto tělo se skládá z řídicího výboru sedmnácti členů:

- pěti smyslů používaných k činnosti (ruce, nohy, ústa, pohlavní orgány a konečník),
- pěti smyslů používaných k získání poznání (oči, uši, nos, jazyk a pokožka),
- pěti prán neboli životních dechů (vjána váju, která zásobuje celé tělo tekutou potravou; samána váju, kterou lze najít v pupku; udána váju, kterou lze najít v hrdle; apána váju, kterou lze najít ve střevech; a prána váju, což je to, co vdechujeme a vydechujeme),
- mysli (manas),
- intelektu (buddhi).

Všechny příkazy, které výbor vyhlásí, vykoná hrubé tělo. Pole působnosti jemného těla je obširné, tudíž po prozkoumání je zde možné někde umístit nezachytitelné ´já´, neboť jemné tělo má totiž obrovskou touhu po prosazování moci. Když však začneme s naším hledáním, zjistíme, že pocit ´já´ zde zanechal také otisk přivlastňování ve smyslu ´mé´. Cokoliv zde naleznete, se pojí se stanoviskem ´mé´, jako např. ´mé´ smysly, ´můj dech´, ´můj´ intelekt apod. Nikdy zde ale neuslyšíte něco jako ´já jsem intelekt´. ´Já´ se zde staví na odiv jako ´vlastník´, ale najít ho zde možné není. Na základě závěru „nemůže zde být nic, co bych nazval ´moje´, pokud ´já´ nejsem přítomen“ platí, že jemné tělo či jeho členové, ať už smysly, či prány, mysl nebo intelekt, nemohou být vůbec mnou.

Proti tomuto argumentu ´tam, kde nejsem, nemůže být nic považováno za mé vlastní´ lze vznést námitku. Vezměte si například, že král George V. není ve městě Šolapur. Značí to, že město Šolapur není v jeho držení (vlastnictví)? Odpověď zní: Tedy existuje osoba jménem George V. a i když žije tento král někde jinde, může mít vlastnická práva v Šolapur, i kdyby se v tomto městě zrovna nenacházel. Toto ´já´ je však ´ne-entita´. Přesto však stejně jako ve výše uvedeném případě rážka Gomadží Ganéše, kde lidé ve městě Andheri (oblasti nevědomosti) začali považovat tuto fiktivní postavu za skutečnou entitu, se také v jem-

ném těle rozšířila namyšlenost a nevědomost fiktivního ´já´, která zůstala neprošetřena, a toto ´já´ zde začalo uplatňovat moc. Jak může být činěn nárok na něco, co je schvalované a podporované jemným tělem a pokladané za ´mé´, když zde ´já´ nelze vystopovat?

Jemné tělo je jako jemný hedvábný smotek pěti principů. I když je těžké rozmotat hedvábný uzel pomocí poznání a rozlišování, přesto je povinností každého z nás ho přes veškeré obtíže rozplést. U hrubého těla to tak těžké nebylo. Jakmile je smotek rozpleten a ponechá-li se otevřený pro důkladné prozkoumání, dojde automaticky ke zřeknutí se i tohoto jemného (druhého) těla.

Je důležité pochopit, že semenem zrození a smrti je toto jemné tělo, jehož charakteristikou je touha. Jakmile je semeno rozcupováno ohněm poznání, nemá šanci vyrůst i když bylo zaseto a jeví se jako by bylo beze změn. Může vyvstat pochybnost, že pokud se zřekneme jak hrubého, tak jemného těla, a hrdé postoje pocitů ´já´ a ´mé´ rovněž přestanou existovat, pak tělesné úkony budou taktéž zastaveny nebo se může stát, že nebudou účinně vykonávány. Pochybnost lze odstranit tímto způsobem - představme si, že si někdo doma uzamkne do trezoru věc v domnění, že se jedná o zlato, ale po čase přijde na to, že má jen mosaznou kopii. Může ji dál schovávat v trezoru nebo ji prostě vyndá ven před dům. Jeho připoutanost k ní se může buď vytratit nebo se stane o mnoho menší, což je fakt. Stejným způsobem jestliže přestaneme brát vlastnění hrubého a jemného těla na vědomí, nebude to žádná ztráta.

Světec Tukaram řekl: „Ať už tělo zemře či žije dál, já mám naprostou víru ve svou vlastní přirozenost.“ Pokud uchazeč dosáhne tohoto stupně přesvědčení, zaujme postoj ´kdo by se staral, co bude s tělem, zakouším-li univerzální extázi (Brahmananda). Když tento postoj vyvstane, je vskutku úctyhodný. Jednou pes ukousl kus masa světcí Kabírovi z lýtkového svalu. Světec Kabír na to prostě odvětil: „Buď ví pes, co dělal, nebo to ví ten lýtkový sval. Obojí je možné.“ Co si asi pomysleli lidé, když od světce Kabíra dostali toto vysvětlení? Aspirantovi lehce dojde, jakého až stupně zřeknutí světec Kabír dosáhnul. Plně pochopil, že to bylo maso, které bylo postiženo, a ne jeho pravá přirozenost. Třebaže se toto pochoopení (že Já zůstává vždy nezasaženo) stalo světcí Kabírovi a něco podobného i světcí Tukaramovi (který ztratil celý svůj domov), vám se nemusí podařit prožívat uvnitř sebe takovou extázi na začátku svého pátrání po ´já´. Pokud jste však díky milosti Boží zaplaveni touto univerzální extází,

můžete říci „K čemu to vše“ a nikdy si nebudete klást tak bezvýznamné otázky jako „Bude o můj dům jaksepatří postaráno?“ Vyvinete v sobě netečný postoj ke všemu a řeknete si: „Má-li se stát cokoliv, nechť se stane a má-li něco odejít, nechť odejde.“

Když to aspirant chápe intelektuálně, což je počáteční a snazší fáze než zakoušení Já, položí otázku: „Mohu vykonávat světské povinnosti poté, kdy získám poznání Já a přestanu lpět na těle a mysli?“ Satguru ho utěší odpovědí: „Drahý, i po uvědomění si naprosté zbytečnosti těla a mysli můžeš založit rodinu a mít děti, aniž bys vnesl do hry pýchu způsobenou lpěním na těle a mysli. O obojí se můžeš starat s velkou péčí. Všechny náležitě povinnosti, které jsi dělal předtím, vykonávej pilně dál.“

Jak? Jen pohlédni! Podívej se na chování zdravotní sestry, pečující o dítě bez matky. Stará se o dítě, chová ho, utěšuje, když pláče a ošetřuje, když onemocní. Přesně jako by byla jeho matkou. Má-li dítě ráda, láskyplně ho políbí. Během všech těch prací nijak nepocítí, že by dítě nebylo její! Přesto to všechno, co pro něj dělá, ji otec dítěte, který se náhle objeví, okamžitě propustí a vezme si dítě k sobě. Sestra si okamžitě posbírá své věci a dítě opustí. Po odchodu nepocítí radost, přibere-li dítě na váze, a necítí smutek, onemocní-li smrtelně. Důvodem k jejímu chování je absence pocitu ´moje´ ve vztahu k dítěti. Avšak není možné říkat, že by důsledkem nepřítomnosti pocitu ´moje dítě´ nevykonávala náležitě své povinnosti.

Uvedme další příklad. Vezměme si třeba správce nemovitostí. Stará se o majetek v hodnotě mnoha milionů rupií. Jeho pocit ´já´ nebo ´moje´ nepřipadá v úvahu, neboť majetek není jeho. To mu však nebrání vykonávat svůj úkol. Správce dohlíží na vše zdatně. Kdyby si neplnil řádně svou povinnost, byl by vystaven zodpovědnosti a případně i postihu. Správce není dojat zvyšující se hodnotou spravovaného majetku, ani soudním rozhodnutím, zjistí-li se, že majetek nepatří původnímu majiteli, ale někomu jinému. Jeho úkolem je pouze důkladně spravovat majetek, dokud je pod jeho správou.

Stručně řečeno, aby se povinnosti uskutečňovaly řádně, k plnění úkolů není nutné mít pocit vlastnění, pocit ´já´ či ´moje´. Přesně tak hrubé a jemné tělo tvoří svazek, který náleží pěti elementům. Lidské bytosti jsou tato těla dána jako ´svěřencectví (správa majetku)´ či ´dárek na památku´.

Jako správce musíte pečovat o svazek hrubého a jemného těla nejlepším možným způsobem. Pokud se vyhnete zodpovědnosti, budete trestem ve formě ztráty zdraví jak těla tak mysli. Pokud se správce náležitě stará o svěřený majetek a sestra pečuje dobře o dítě, dostanou odměnou řádnou mzdu. Stejně tak pokud se staráte o své tělo a mysl správným způsobem a udržujete je v dobrém stavu, dostává se vám obratem radost. Zdravé tělo je užitečné při hledání nejzazší pravdy. Avšak toho všeho je třeba dosáhnout bez pocitu ´moje´. S tímto postojem je pak jedno, jestli je tělo tlusté či hubené, žije či umře - prostě zde nejsou radostné pohnutky či truchlivý nářek.

Kdyby se správce majetku svedený pocitem ´moje´ prohlásil za „majitele“ a všechnen majetek zpronevěřil, byl by poslán do vězení. V tomto případě ztotožnění s tělem znamená zapomnění na Já či zabití Já. Šance osvobození se vzdálí tomu, kdo lpí na těle a mysli a je s nimi svázaný a ztotožněný, třebaže je ve skutečnosti Já.

Z výše uvedených příkladů je možné pochopit, že běžné povinnosti a činnosti těla a mysli lze vykonávat náležitým způsobem, aniž by se musel zaujímat pocit vlastnictví či pocit ´moje´. Závazky správce majetku či sestry pečující o dítě nemají žádný příznak vlastnění a jejich úkoly jsou plněny vcelku normálně, jednají-li podle tohoto řešení. Stejně tak úkoly lidské bytosti mohou být plněny bez přijímání pocitu vlastnictví či pocitu ´moje´ ve vztahu k hrubému či jemnému tělu.

• *Kauzální tělo*

Připusťme, že jsme pozbyli pocit vlastnění hrubého a stejně tak i jemného těla, a přijali fakt, že tento svazek těla a mysli náleží někomu cizímu. Dosud však musíme nalézt odpověď na otázku „Kdo jsem já?“ nebo „Kde jsem já?“. Pojdme se bavit ohledně definice kauzálního těla. Co je to? Jakmile se do toho vložíme, dostaneme se do oblasti všudypřítomné temnoty. Je možné, aby temná nevědomost byla sídlem ´já´? Zdá se, že právě temná nevědomost je jeho hlavní centrála. Vypadá to, že nevědomost je ústředí, které náleží jemu. Zajisté, zde je možnost zmíněné ´já´ vypátrat. Zkusme to. Když se pohybujeme se zavázanýma očima, vycítujeme, zda je v temnotě pocit ´já´ přítomen. Přicházíme k závěru, že ani tady (v kauzálním těle) ho najít nelze. Zde, jak se zdá, se pocit ´já´ vzdal svého pocitu ´moje´. Není tu nic, co by se dalo nazvat ´moje´.

Vše na tomto místě zdá se být naprosto nerušené. To 'já', které v hrubém a jemném těle hlasitě a pronikavě vykřikovalo 'já', 'já', je zde zcela v klidu. Zde si jakoby hraje na schovávanou, aby nebylo chyceno tím, kdo po něm pátrá. Pocit 'já' se ukryl v zákopech temnoty, kde může hledající špatně skončit, neboť upadne-li tam, je donucen ukončit své pátrání.

Drazí aspiranti, nebojte se. Satguru je s vámi, je za vámi i před vámi a právě On vás bezpečně převede přes propast temné nevědomosti. Mnozí učenci a vzdělaní lidé v momentu, kdy se dostali na okraj propasti, se lekli, vrátili se nazpět a vzdali tak své hledání. Chyběla jim víra ve vedení Satgurua. Pro vás však není důvod mít obavy, jaké mají učenci. Máte průvodce, Samartha Satgurua, jenž je velmi schopným mistrem. (Slovo Samartha značí 'Ten, kdo zná svou hodnotu' v tom nejvyšším smyslu).

Poté, co vstoupíte svými chodidly do této temnoty a ustálíte se v ní, uslyšíte po delší době jemný hlas, jen slaboučce sdělující „Já jsem pozorovatel nevědomosti (temnoty)“. Na základě toho se ve vás zcela náhle vzedme odvaha vyjádřit přání chytit zloděje zvaného 'já'. S rozpoznáním tohoto hlasu, jenž je svědkem nevědomosti také přichází myšlenka, kterou vám chce pocit 'já' vsugerovat: „Ó! Tento zloděj je někde tady, možná je blízko nebo trochu dál, ale určitě někde zpovzdálí pozoruje nevědomost.“ Zde je nutné, aby se pátrání vyznačovalo vytrvalým pozorováním. Jak se to má provádět, o tom si povíme v následující lekci. Pozorování, které zde, za propastí kauzálního těla, provádíte, je uskutečňováno z místa, kterému se říká supra-kauzální (Mahakarana) tělo neboli stav túrja. Zde dochází k rychlému pochopení a 'já' je zde okamžitě radostí bez sebe, objeví-li samo sebe. Kdo pak může popsat tuto radost. Při tomto nesmírném rozradostnění 'já' volá 'Já jsem Brahman (Sebepoznání)'.

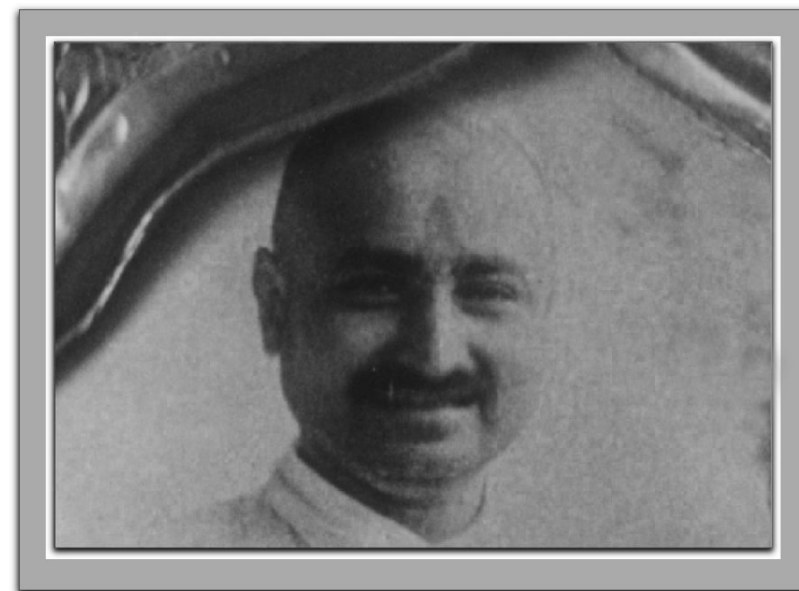
- *Čtvrté tělo - Supra-kauzální (Mahakarana) tělo*

Ten, kdo říká 'já', je skutečně všepozorující Brahman (Sebepoznání); je to ten, jenž je podstatou poznání neboli pocit 'já jsem'. Když se ustálí toto přesvědčení o sobě, přichází jedna vlna dokonalého štěstí za druhou. Když štěstí a blaho ustoupí, nastane zázrak. Po hluboké meditaci vyvstane pocit, že nejsem ani podstatou poznání, neboť jak jsem překryt nevědomostí, stejně tak jsem překryt poznáním. Nenarodil jsem se

s nevědomostí či poznáním, ale nevědomost a poznání, které vzešly z pocitu 'já', se staly součástí 'já', a v důsledku toho se pokládám za jejich stvořitele. Proto je toto poznání mým dítětem a 'já' jsem jeho otcem a já jako otec jsem před poznáním a jsem někdo jiný než samotné poznání.

- *Brahman*

Poté, co mi dojde řada těchto myšlenek, počne odcházet i postoj 'Já jsem Brahman (Sebepoznání)' v Mahakarane (supra-kauzálním těle), až nakonec zmizí úplně. Potom zůstávám samozřejmě zcela prázdný bez čehokoliv. Nyní nelze popsat, co je tím 'já' nebo jak 'já' vypadá! Pokud chcete popis 'já', který se zde nachází, můžete vyřknout jakékoliv slovo, které vytáhnete z libovolného slovníku, ale zklamete vás, neboť to není ani toto, ani tamto, ale je To zdroj, vrhající světlo na vše ostatní. Opět k tomu zaujmete nějaké stanovisko a pronesete nějaká slova, věty či jakékoliv významy, které vám přijdou na mysl, v domnění, že se jedná o popis 'já'. Pokud nechápete, potom zahodte všechna slova a koncepty a ponořte se do hlubokého ticha a nahlédněte, kdo 'já jsem'.

Podrobné prozkoumání čtyř těl

Během pátrání po ´já´ jsme obrátili čtyři těla naruby, ale žádnou stopu pocitu ´já´ jsme zde nenašli. Ve skutečnosti odsud pocit ´já´ bez jediného slova odešel a zanechal za sebou čtyři těla. Prodlévá tam, kde neexistuje ani myšlenka ´já´ či ´ty´. Avšak nezůstane potichu, neodešel do hlubokého mlčení.

V dosavadním výkladu byla čtyři těla (hrubé, jemné, kauzální a supra-kauzální) popsány jen zběžně. Všechny aspekty čtyř těl je nyní nutné důkladně prozkoumat. Dokud nejsou správně poznány a nestanou se součástí vaší přirozenosti, nebudete schopni dosáhnout hlubokého klidu, což je Skutečnost. Budeme proto podrobně přezkoumávat všechny aspekty čtyř těl.

Je nutné připomenout, že čtyři těla jsou v podstatě čtyřmi schody směřujícími k pátému schodu zvanému ´Nihšabda´(Klid), kde se slova utiší. Jdete-li postupně, krok za krokem, můžete dojít až na konec cesty. Ale pokud některý schod vynecháte a rovnou vkročíte na další schod, je velká pravděpodobnost ztráty rovnováhy a upadnutí na zem. Tudiž, až když zcela pochopíte podstatu jednoho těla, měli byste přistoupit dál k poznání dalšího těla. Nebudete-li se držet tohoto postupu a budete-li zbrkle překračovat schody jak se vám zachce, nastane chaos.

Ve všem tom chaosu (protože v nevědomosti a samádhi se nachází stejný podmiňující stav, stejně jako v nevědomosti a sebepoznání) bude ztracena rozlišovací schopnost a důsledkem toho můžete chybně chápat spánek jako samádhi a nevědomost jako poznání.

Rotující hračka zvaná káča, stojí-li či se zdá být ustálená vzhledem k vysoké rychlosti roztočení, je podobna naprosté tmě a dočasněmu zatemnění, způsobenému intenzivním světlem. Přestože obojí vypadá navenek shodně, je mezi těmito stavy obrovský rozdíl. Jejich užitek je také odlišný. Pokud někdo postupuje krok za krokem, neupadne v chaos.

Zde by bylo moudré se zmínit o tom, jak o této záležitosti pojednávají písma. To vás přesvědčí, že není důvod k pochybám, jež by mohly vzniknout vzhledem k protichůdnostem v metodice, použité v písmech.

Proto se nejprve zmiňme o této metodice. Nejprve se adeptovi při výkladu zdůrazní důležitost daného tématu. Je zde zmínka o velké odměně, která následuje, pokud je vše správně pochopeno. Když se adeptovi podaří dané téma zcela zvládnout a pochopit, pak než se mu začne vysvětlovat nová látka, vyjasní se mu zbytečnost již pochopeného tématu. Až poté se mu začne vysvětlovat důležitost nové látky, ne dřív.

Tato metoda se používá proto, že člověk je ochotný se pustit do něčeho nového až ve chvíli, kdy se dozví, že je to důležité a on je zlákan vidinou nějaké odměny. Stejným způsobem je vyjasněna zbytečnost pochopeného předmětu, jenž je potom automaticky opuštěn, čímž se adept stává dychtivý poznat předmět další.

Matka Šruti (Vědy, svatá písma) vzala v úvahu psychologické pozadí adepta a potom ho podnítila k práci pro jídlo tím, že mu řekla, že jídlo je Brahman. Písma mu popisují hrubé tělo jako Brahman a tím mu dávají dostatek času k hraní si s hrubým tělem. Ze všech prožitků radosti hrubého těla se ve skutečnosti těší jemné tělo. Hrubé tělo je pouze mrtvola a ta, jestliže neobsahuje uvnitř sebe jemné tělo, nemůže mít z ničeho požitek. Tím je znázorněna jalovost hrubého těla.

Poté následuje jemné tělo - mysl, intelekt, smysly a obaly, které formují prány (vitální dech), jsou prohlášeny za Brahman. Tak se Brahman stává větší, rozšiřuje se. Písma tudíž dávají jemnému tělu velkou důležitost. Poté přichází na řadu kauzální tělo, které je konstantní, a přesto je ještě větší než jemné tělo. Kauzální tělo lehce pohltí tělo jemné. Kauzální tělo je písmo vynášeno do nebe jako Brahman a adept je poučován tvrzením: „Stal jsi se (tvé ´já´) kauzálním tělem.“ Avšak poté, co dojde k odhalení, že se toto tělo nachází v nevědomosti a naprosté temnotě, opouští se od tohoto tvrzení.

Adept je tudíž přinucen hledat sebe dál v supra-kauzálním těle, ze kterého se line tichý hlas, sdělující ´já jsem pozorovatel´. Pak se adept pustí do důkladného prostudování supra-kauzálního těla (sebeoznání). Písma, poté co odmítla všechna předešlá těla, trvají na tom, že supra-kauzální tělo je Brahman. Problému, jak vysvětlit neměnnost Brahman, čelí (vyjadřující tak neznalost) opakovanou odpovědí: „Ne toto, ne tamto (neti, neti)! To, co není nevědomost, je Brahman; to, co není poznání, je Brahman; a to, co nazýváte Brahman, není Brahman.“ Tímto negativním způsobem písma popsala Brahman jako ´To´, co je za všemi čtyřmi těly.

Když se říká, že něco je větší než něco jiného, neznamená to, že je to vždy vyšší a větší. Ve srovnání s běžnou jehlou je jehla používaná k zašívání jutových pytlů větší, ale nemůže být větší než tyč používaná k hloubení děr do země. Proto kvality jako "velký" a "malý" nejsou pro věc podstatné; jen se používají pro srovnání či uvedení do spojitosti s další věcí. Stejná zásada platí zde. Poté, co jsme postupně popsali potravu jako Brahman, hrubé tělo jako Brahman, jemné tělo jako Brahman a nakonec supra-kauzální tělo jako Brahman, je patrné, že následné tělo je vždy větší než to předchozí. Záměrem bylo dát nejprve návod a pak prohlásit, že nic z toho nemůže být za Brahman považováno. I když následné tělo (stav) je vyšší než tělo předchozí, přesto ani ono není ve skutečnosti Brahman, a co se týče Parabrahman, to je zcela unikátní.

Připomeneme-li si výše zmíněnou metodiku objasnění daného předmětu, pak je nezbytné jasně pochopit, co by mohlo být za Brahman pokládáno. Proč by se to mělo tímto způsobem charakterizovat? Do jaké míry to lze vůbec popsat? Proč to, co bylo jednou prohlášeno za Brahman, je následně jedním dechem jako Brahman popřeno?

Důležité je pochopit to správně. Návod jako uvařit rýži je určen někomu, kdo není zběhlý ve vaření. V návodu se třeba dočte, že má zapálit plamen pod hrncem, ve kterém se bude rýže vařit. Následuje další instrukce - nyní vypni sporák. Tato osoba se může podívat nad vzájemně si odporujícími instrukcemi, ale guru jí vysvětlí: „Drahý žáku, je nutné mít puštěný plamen do té doby, dokud se rýže neuvaří, potom je třeba plamen zhasnout, jinak bychom měli místo rýže uhlíky.“

To je důvod, proč je nutné provádět určitou metodu pouze do té doby, dokud není dosaženo jejího cíle. Jinak by to přineslo pouze vyčerpání, zmaření a ničeho by se nedosáhlo. Tudíž jakmile je pochopeno jemné tělo zvané Brahman, jeho hodnota vyjádřená jako Brahman pozbude na významu a nastane potřeba hledat "já" prozkoumáním něčeho dalšího. Znamená to, že když v zájmu dosažení výsledků nabídneme cenu za něco, cena tomu nemusí nutně odpovídat. Může nastat situace, kdy budete muset dokonce osla oslovovat stejně jako strýce. V tomto případě pocta daná oslovi je kvůli tomu, že se vám přihodila nějaká pohroma (ve sporu se strýcem).

Stejně tak pokud lidská bytost čelí velké pohromě, pak je to kvůli tomu, že zapomněla na svou pravou přirozenost. Je proto nutné uvolnit se z katastrofálního sevření, ve kterém jste chyceni krokodýlem. Pokud

si myslíte, že vám v tom pomůžou lichotky typu "jeho trup je velmi hladký", chcete tím říci, že jeho trup je tak jemný jako péřová deka? Tohle byste měl říci někomu, kdo se právě dostal ze spárů krokodýla.

Abyste se osvobodili z krokodýlího sevření čtyř těl, stačí, když pochopíte, že se nazývají Brahman jen po omezenou dobu. Připomeňme si předem uvedenou metodiku vyjasnění předmětu, ke které nyní obrátíme svou pozornost při popisu všech čtyř těl.

• *Zahájení pátrání*

Charakteristika hrubého těla je vcelku dobře známá. Je to hmota masa, kostí a krve. Můžete se jí dotýkat, vidět ji. Všichni jsou s tímto tělem dobře obeznámeni. Nejen to, každý ho plně využívá. Hrubé tělo je "já", a proto všechna vzrušení a touhy, jež se tělu přihodí, jsou "moje". Tmavá nebo světlá pleť těla a stupně růstu (dětství, dospívání či stáří) náleží "mně". Osobní, kastovní, náboženské, sociální, kulturní a jiné vztahy náleží také všechny "mně". Tuto lekci prodělala každá lidská bytost prostřednictvím mnoha životů a velmi dobře se z ní poučila. Ve skutečnosti je tak zkušená, že během snění vám bude o sobě vyprávět jako o "takové a onaké osobě".

Není proto nutné učit člověka tuto lekci, která je tak pevně vštípena do jeho duše, znova a znova. Chodidla všech lidských bytostí neochvějně spočívají na stupni hrubého těla. Scénou tohoto hrubého těla je "neposednost" (neklid); v hrubém těle je obsaženo částečně zapomnění a částečně vzpomnutí. Tomuto tělu proto dominuje radžas guna - kvalita typická pro světské konání. To je dostatečné vysvětlení potřebné k poznání hrubého těla. Dalším krokem se dostáváme k jemnému tělu.

Jemné tělo je souborem smyslů, mysli, intelektu, prán (vitálních dechů) a "vnitřního vědomí" neboli Antahkarany (to, co vytváří falešný mentální nebo snový svět, který se stane viditelný po zavření očí). Až se dozvíte něco víc o jemném těle, zaujme vás, jak vskutku odlišné a zvláštní je toto tělo. Všechny úkony hrubého těla se dějí podle nařízení jemného těla.

Sankalpa značí "něco je jako toto" a vikapla zase že "něco není jako toto". Jemné tělo je typické tím, že poskytuje pokřivené poznání protichůdných myšlenek a jeho scénou je stav snění. Nepřerušovaně plynou-

cí paměť je příznačnou kvalitou jemného těla a sattva guna, kvalita vědomí, zde převažuje.

Poté, co byl aspirant zasvěcen tímto způsobem do charakteristiky jemného těla, se jím stane. Když je při chůzi chodidlo zcela položeno na následujícím stupni, další chodidlo je zdvižené a položí se vedle prvního chodidla, čím dojde k úplnému opuštění prvního stupně. Když někdo překročí hranice vesnice a vstoupí na území další vesnice, říká se, že opustil první vesnici a stává se návštěvníkem další vesnice. Podobně jestliže chceme jaksepatří pochopit výše uvedený stupeň jemného těla a vkročíme-li jednou nohou pevně na tento stupeň, musíme zvednout vzhůru svou druhou nohu z hrubého těla, abychom přivedli do praxe své poznání. Poté, co aspirant opustí hrubé tělo, musí s ním přeseknout všechna spojení.

Proces opouštění není tak snadný, jak se zdá být. K překročení přes tyto stupně člověku slouží pouze dvě nohy. Jedna noha je potřebná k naučení látky, a druhá k začlenění naučených znalostí do praxe. Opuštění obou nohou z úrovně hrubého těla a umístění jedné a vzápětí druhé nohy na úroveň jemného těla značí transcedenci fyzického těla. Když aspirant opustí pocit pýchy a vlastnění hrubého těla a začne být hrdý na své jemné tělo, které si nyní přivlastnil, říká: „Nyní jsem čistě jen jemné tělo.“ To samo o sobě značí zřeknutí se hrubého těla a přijetí jemného těla za svou identitu 'já'. Nižší já, patřící hrubému tělu, přestává po překročení prvního stupně (těla) existovat, a tudíž se aspirant dostává na úroveň jemného těla, což je jeho nová identita 'já'. Ta nemá žádný vztah s hrubým tělem. Rysy či kvality hrubého těla, jako např. tmavá či světlá pleť apod., nejsou 'moje'. Žádná z kvalit hrubého těla nepatří mně, neboť já jsem nyní pouze jemné tělo. To znamená, že kvality jemného těla jako jsou smysly, prány, mysl, intelekt a pocit 'já jsem' nejsou obdařeny hrubohmotnými kvalitami jako např. tlustý, tmavý, světlý, starý apod.

'Já' je pouze mysl a intelekt. Jestliže to adept pilně prostuduje, spočívá oběma nohama na druhém stupni a zcela za sebou zanechává pocit pýchy na hrubé tělo a vlastnění tohoto těla. Tím pádem se přestává zajímat o všechny podmíněnosti a podoby hrubého těla.

Třetím stupněm po dvou předchozích je kauzální tělo neboli nevědomost. Je to čistě stav naprostého zapomnění. Guna tamas je kvalitou kauzálního těla, v níž není žádná myšlenka existence jak hrubého, tak jemného těla. Kauzální tělo je charakteristické tím, že zde není poznání

čehokoliv. Je to jako spánek, ale není to spánek. Je velice důležité správně tento stav pochopit. Ti, kdo zdůrazňují princip prázdnoty (kde není nic než prázdno), se dostávají na úroveň tohoto stavu. Jenže oni se pak obrátí nazpět, v domnění, že před nimi nic není. Podle západních filozofů se jedná o nepoznatelný stav. Tento stav, zbavený všech myšlenek, neuskutečněných představ a pochybností jemného těla, je chybně považován za samádhi a stejně tak za Nirvikalpa Brahman (Brahman bez konceptů a kvalit). Když dospějete k této prázdnotě, máte sklon těšit se z falešného uspokojení a chcete všem říkat: „Dnes jsem spatřil Brahman.“

Období pauzy, rozestup mezi myšlenkami, kdy jedna modifikace myšli zmizela a další modifikace dosud nevyvstala, je právě třetím stupněm (tělem), stavem naprostého zapomnění, který je v písmech popsán jako 'Ánandamája-koša'. Tento stav se dá zastihnout v mezidobí, těsně před usnutím, kdy nastane pauza mezi mizícím bděním a přicházejícím spánkem. V tomto kauzálním těle ustane veškerý zmatek, boj, trápení a nekonečné množství přívalu myšlenek. Proto tu je přítomen klid, který nelze v předchozích dvou tělech nalézt. Je pravda, že zde aspirant zakusí určitou radost, jenže se nejedná o konečný klid nebo dokonce skutečný blažený klid. Je třeba tento stupeň dobře pochopit. Jedná se o přirozený stav všech bohů, démonů a každé lidské bytosti. Stavem kauzálního těla je 'zapomnění'.

Hlavní známkou kauzálního těla je na vše zapomenout. Dokud nezapomenete na vše (a nezbude tu jediná myšlenka), nemůžete upadnout do hlubokého spánku. Tvrdit „usnul jsem, ale něco jsem si během spánku zapamatoval“ je jako říci „vůbec jsem neusnul“. Upadnout do hlubokého spánku proto značí nepamatovat si jedinou věc. Podobným způsobem přecházíte do kauzálního těla, když během bdění náhle zapomenete na vše. Být ve stavu, kde nic nevíte, je vstupem do kauzálního stavu. Jak již bylo dříve zmíněno, jedná se o přirozený stav lidské bytosti. Ani ti nejvzdělanější učenci nechápou přirozenost lidské bytosti, natož přirozenost Šivy. Abych plně vysvětlil tento stav lidského zapomnění, musím nejprve ukázat, jakým způsobem se lze naučit vystihnout onu pauzu.

Jestli je něco velice obtížné, pak je to naprosté ustálení se ve stavu zapomnění a jeho důkladné poznání. K tomu, abyste toho dosáhli, musíte vyvinout velké úsilí. Světci na to kladli mimořádný důraz.

Pauza mezi dvěma stavy není nic než čiré vědomí. Stav zvaný 'múni' (člověk v tichosti) je prožívání, kdy nepřipustíme vyvstání jediného slova,

nebo pakliže vyvstane, nedovolíme, aby vyvstal význam tohoto slova, a necháme ho prostě jen proběhnout. Když vyvstane slovo a je mu umožněno vtisknout svůj význam do vnitřního vědomí (Antahkarana), nastává moment, kdy je zrozen svět. Nevšímat si slov a nepřipustit otištění jakéhokoliv významu do mysli - tomu se říká vyhlazení světa. Když slova neaktivizují mysl, pak to, co zůstává, je čirá energie vědomí. Nepřetržitě zakoušení tohoto stavu se nazývá stavem ticha.

Uchazeč, ucházející se položit své chodidlo na třetí stupeň, poté, co překonal první dva stupně, se nachází ve stavu čirého vědomí. Má dojem, že tento stav je čirá prázdnota, a tím, že považuje tuto prázdnotu za Brahman, není schopen ji pozorovat. Avšak jakmile vkročí na stupeň čtvrtý, tzn. supra-kauzální tělo, začne se dívat na ten třetí a pozorovat ho. Na třetím stupni není možné něco vidět a to v uchazeči vyvolává zvědavost, proč mu Guru nařídil vkročit na stupeň, který vlastně neexistuje. Důvod je tento - jakmile je zcela poznáno čiré vědomí, zmizí jakékoliv stopy po takzvané nevědomosti. Nelze pochopit, co že je stav zapomnění a v mysli uchazeče nevyvstávají žádné modifikace s výjimkou tohoto čirého vědomí.

Vědomí či poznání se uchazeči představuje ve dvou způsobech:

- 1) Když je ve vědomí objekt, stává se objektivním poznáním a aspirant jej jako objektivní poznání zakouší;
- 2) Když zde není žádný objekt, je to zakoušeno jako čiré vědomí.

Když zde je objekt, jedná se o objektivní poznání. Když tu není žádný objekt, je to zkrátka poznání či čiré vědomí nebo uvědomění. S výjimkou těchto dvou druhů nevzniká v mysli uchazeče žádná další modifikace. Slovo "nevědomost" je z hlediska jeho mysli bezvýznamné. V tomto případě vypadne třetí stupeň (kauzální tělo) ze hry, není možné, aby zde existoval. Jediné, co je zde, je buď poznání nebo vědomí. A to může být buďto objektivní nebo bez objektu.

Jak potom předvést uchazeči stav kauzálního těla? Sdělením, že se zkrátka jedná o stav nevědomosti, prázdnoty, zapomnění či něčeho, co není třeba nějak vysvětlovat - jedná se tedy o výše uvedený fakt čirého vědomí (typ 2). Učitel napíše na tabuli složitě obšrná a dlouhá tvrzení, aby tím naučil studenty vybrat fakta, která jsou krátká a stručná. Podobně tomu je zde. Pokud by to nebylo tímto způsobem provedeno, nemohl by se následující krok začít vysvětlovat.

Uchazeč by proto měl přestat reptat a s plnou vírou v Satgurua by měl brát jako samozřejmost existenci stavu zapomnění. Potom by měl praktikovat tento stav a tím dokázat zapomínat na vše. Kauzální tělo je příčinou dvou předešlých těl. Tudíž proto má označení "Kauzální tělo".

V divadle je boční opona, ze které herci vycházejí na scénu a do které se ztrácejí, když odcházejí ze scény. Přirozený stav lidské bytosti je jako tato postranní opona na jevišti, tj. stav ve formě zapomnění. Zpoza závěsu vycházejí všechny vzpomínky a v něm se všechno ztrácí. Když řekneme, že jsme něco zapomněli a nemůžeme si na to vzpomenout, znamená to, že tato věc setrvává ve stavu zapomnění a je prokázaná, že se vynoří výlučně z tohoto stavu. Naproti tomu, řekneme-li, že jsme zapomněli určitou věc, znamená to, že věc, která byla v paměti, zmizela za oponu zapomnění.

Vzpomínka na věc, která byla předtím zapomenuta a její zapomnění poté, kdy je vzpomenuta, to jsou dva společníci na tomto jevišti zapomnění.

Vycházení a zanikání všech idejí probíhá v lůně zapomnění, což je podklad společný všem lidským bytostem. Z důvodu zapomnění každá lidská bytost cítí, že je nevědomá, a usilovně se snaží získat poznání. Většina nešťastníků se ve své snaze žene po světském poznání, které získá, čímž promrhá možnost získat poznání vlastní přirozenosti.

Satguru, zasvěcující žáka do poznání kauzálního těla, řekne: „Drahý žáku, nejsi hrubé ani jemné tělo, tudíž pro tebe bude dobré ztotožnit se s kauzálním tělem.“

Být v kauzálním těle pro uchazeče znamená, že dojde k následujícímu uvědomění: „Určitě nejsem hrubé tělo, nejsem ani jemné tělo, a proto všechny sny a pochybnosti, které vycházejí v důsledku spojení s jemným tělem, ve mně nesetrvávají. Jsem naprostě zapomnění zbavené všech idejí. Zrození a smrt těla, utrpení, pokušení, bolest a radost a stejně tak hlad a žízeň, vycházející v pránách (životních silách) - nic z toho se mě nemůže dotknout. Obdiv a hanba jsou v mysli, tmavá či světlá pleť náleží fyzickému tělu, já však nejsem ničím dotčen. Nic se ke mně nemůže vázat. Jsem prostě zapomnění.“

Rozhodneme-li se opakovaně provádět tuto praxi a pevně ji zakořeníme v srdci, pak se stav zapomnění (stav bez jakékoliv myšlenky či připoutanosti) stane naší přirozeností, která je zbavena všech kvalit dvou předchozích těl (hrubého a jemného těla).

Uchazeč spočine na třetím stupni, jen když je tato mentální praxe ustálena. Poté je hoden vykročit dál, na další stupeň, kterým je supra-kauzální tělo zvané Mahakarana.

Ještě než však postoupíme na další stupeň, je nutné zmínit, že kauzální tělo, třebaže je podobné spánku, je stavem zcela odlišným od spánku. V hlubokém spánku jsou všechny smysly v naprostém klidu a z toho plyne neúčast objektů. V tomto stavu spánku má každá bytost prožitek blaha, vyplývajícího ze spočívání ve vlastní přirozenosti. Jenže svou pravou přirozenost dosud nezná. Po probuzení z hlubokého spánku každý řekne ve dvou větách asi toto: „Dobře jsem se vyspal; nic jsem nevěděl.“ Tímto způsobem vyjadřuje blaho své přirozenosti jakož i svou nevědomost o vlastní přirozenosti. Třebaže tím nevědomky sděluje uvědomění si nevědomosti, dokazuje tak existenci uvědomění uvnitř sebe. Jenže to neznamena, že si během hlubokého spánku uvědomoval vlastní Já. Zakoušel ho, ale neuvědomoval si ho. Během spánku totiž nemůže zakusit samotné uvědomění, jež je ve spánku přítomné.

Představte si, že někdo jako právoplatný dědic má dostat nalezený zlatý poklad, ale neví o tom. Jde si večer lehnout a ráno jako každý den vyrazí žebrať. Zděděný poklad, o kterém neví, je pro něho asi tak platný, jako kdyby vůbec nebyl.

Každá lidská bytost tímto způsobem vstupuje a vychází ze své přirozenosti, kdykoliv se ponoří do spánku a zakusí blaženost. Avšak hluboká nevědomost o vlastní přirozenosti zůstává neustále zde. Z tohoto důvodu nemůže být hluboký spánek prostředkem k získání poznání Já čili uvědomění si vlastní přirozenosti. V hlubokém spánku uchazeč nemá možnost prošetřit stav spánku. To však neplatí pro oblast zapomnění. Prošetřit zapomnění znamená, že si užíváme stav hlubokého spánku, zatímco jsme plně bdělí. Jak se těšit z tohoto bdělého hlubokého spánku vás naučí Satguru.

Jak spí ryba, která žije ve vodě? Poznáte to, jen když se narodíte jako ryba. Jak to, že není spánek ryby narušen vodou, která se jí dostává do očí? Toto tajemství je odhaleno, jen když se narodíte jako ryba. Stejně tak se ptáte, jak dosáhnout hlubokého spánku v průběhu plné bdělosti, aniž bych o nic nepřišel? To lze pochopit pouze, stanete-li se opravdovými syny Satgurua (tzv. Guru putra).

Kauzální tělo (které je zapomněním) není nic než velmi hluboký spánek. Přesto, jak je výše uvedeno, je to ticho, které je zakusitelné vědomě

během bdělého stavu. Není to stav hlubokého spánku, který přichází nevědomky, bez vědomého uvědomění. Nic není poznáno ve stavu hlubokého spánku, který přijde nevědomky; ale přirozenost Já lze poznat uplatněním zapomnění (neboli poznáním kauzálního těla), které je dosaženo vědomě. To je rozdíl mezi hlubokým spánkem a samádhi.

I když se ví, že zapomnění je stav, kde není nic poznáno, faktem je, že po zapomenutí na vše zde stále zůstává poznání. Podstata tohoto poznání může být pochopena po důkladném prozkoumání stupně zapomnění. Tento stav je pravdivý a musí být pochopen. Hluboký spánek a zapomnění jsou výsledky tamas-guny. Po pečlivém rozboru uhlí a diamantu se ukáže, že oba objekty jsou formami uhlíku. I když je to pravda, je mezi jejich příslušnými hodnotami obrovský rozdíl. Jak to, že i když jsou oba složeny z uhlíku, je diamant zářivý a uhlí černé a bez lesku? Důvodem je fakt, že oba mají rozdílný podíl ve složení stejné složky. Podobně hluboký spánek a zapomnění sdílí rozdílný podíl nevědomosti, což objasňuje, proč je v hlubokém spánku možno vycítit ohromnou hustotu nevědomosti, zatímco v zapomnění lze nevědomost pocítit jen velmi slabě. Jakmile intenzita spánku klesá, vyvstává počátek bdění. Člověk, který se probudí z hlubokého spánku, je nejprve zmatený a vše mu připadá vlivem spánku jakoby rozmazané, a tím jeho probuzení probíhá pomalu. Prožívaný stav je výsledkem intenzity spánku. Nakonec ho přemůže jasný stav plné bdělosti, který se vynoří ihned, jak spánek skončí. Hluboký spánek je jako tmavý závěs, vržený na lampu Já, kterou tím zcela zakrývá. Zatímco kauzální tělo (neboli stav zapomnění v průběhu prozkoumávání) je jako tenká průsvitná záclona, přehozená přes lampu Já.

To znamená, že požitky blaha je stejný jak ve spánku tak i v kauzálním těle (stavu zapomnění). Přesto z hlediska dosažení poznání vlastní přirozenosti je hluboký spánek natolik užitečný, jako když chcete počít dítě, a máte pohlavní styk s neplodnou ženou. Prozkoumání Ánandamája-koši ve formě stavu zapomnění v sobě skýtá radost a je to předchůdce v dosažení cíle poznání své přirozenosti.

Začněme si nyní po tom všem, co zde bylo řečeno, všímat supra-kauzálního těla (Mahakarana), které je obdařeno poznáním, jež přichází po prošetření třetího, kauzálního těla čili stavu zapomnění. Uchylme se trochu od tématu. Tradiční následovníci učení Bhausaheba Maharadže (Guru Šrí Siddharamašwara Maharadže) mohou být v tomto bodě na pochybách. Prošetření kauzálního těla znamená naučit se na vše zapo-

menout. Znamená to, že opakování božího jména neboli mantry, dané od gurua, a barva či forma, objevující se před polozavřenýma očima, to vše by také mělo být zapomenuto? Odpověď zní - ano. Musíte to udělat. Předtím, než začne uchazeč opakovat jméno, nebo se mu začne zjevoval barva či jakákoliv forma, musí provést zkoušku, při které přestane vnímat všechny rušivé zvuky a nevěnuje pozornost mentálnímu tlachání, které nakonec zcela odumře. Při soustředění se na špičku nosu s napůl zavřenýma očima by se s výjimkou mantry a barevných forem nemělo objevovat žádné další slovo či forma. Je-li tomu tak, pak nezbývá než i na toto zapomenout. Když vezmete do ruky koště a začnete vymetat z domu smetí, nebudete se ho držet i poté, kdy jste už vymetli všechny kouty domu. Potom i koště odložíte. Satguru sdělí uchazeči mantru a tím mu poskytuje disciplínu. Dává mu tím pomůcku, nástroj, ve formě jména, mantry, která mu pomůže odstranit (vymést) všechny odpadky ve formě pochybností, starostí a snů, nahromaděných v našich tělech a myslích po nespočet životů. Jakým způsobem ochránit tento nástroj v srdci a kdy je třeba ho pustit a nechat být, je jasně uvedeno výše v tomto odstavci.

Nyní poznáme, co je myšleno tímto supra-kauzálním tělem (Mahakarana). Jedná se o předka (otce) zbývajících tří těl. Král Džanaka (tvůrce) byl Videhi, což je označení někoho, kdo je bez těla. Měl dceru jménem Džanaki (uvědomění). Tato báje nám říká, že král Džanaka je totéž co Mahakarana, supra-kauzální tělo. Je tu stav vědomí, jenž je bez těla navzdory skutečnosti, že tělo stále existuje. Právě to je stav poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana). To je král Džanaka. Dcera Džanaki (uvědomění) je stvořena. Dcera má i další jméno, Vaidehi. Ve srovnání s třemi předchozími těly je toto čtvrté, supra-kauzální tělo (Mahakarana) stavem bez těla. Je to bezforemný stav, zbavený všech podmínek. Má podobu poznání. To však neznamená, že v prvních třech tělech nebylo přítomné poznání.

Poznání je stejné ať už v neklidném stavu nebo v klidu. Je čiré a dokonalé jak ve stavech klidu a neklidu, stejně jako když je ponořené do břechky objektivního poznání. Poznání je ve všech stavech jedno a to samé. Jenže poznání v prvních třech tělech, předcházejících čtvrtému tělu Mahakarana, je pančované, znehodnocené poznání, podmíněné objektivními vědomostmi.

Stav v Mahakarane je harmonicky vyladěný co se týče gun, a je možné ho zakoušet jako čiré, dokonalé poznání.

Poznání je vždy poznáním bez ohledu na harmonický nebo neharmonický stav. Avšak je rozdílné pokud jde o podmínění. Nezkoušená lidská bytost kvůli své totožnosti s podmíněnými stavy těla a mysli vidí rozdílnost a oddělenost i v poznání samotném.

Sladkost v cukrovinkách, např. v kuličkách zvaných ladů nebo v džilebi či basundi, vzniká díky jednomu produktu, kterým je cukr. Pokud nesmícháme cukr s nějakou další přísadou, budeme pořád říkat, že cukr je sladký. Pokud někomu vysvětlíme, jak chutná cukr a dáme mu kuličku ladů a řekneme, že sladkost v této kuličce je cukrem, neumožníme mu, aby zakusil pravý rys cukru. Ale dáme-li mu okusit samotný cukr, nsmícháný s dalšími přísadami, pak samozřejmě bude přesně vědět, co je cukr zač.

Proto nemůže být poznání zakoušeno hned od prvopočátku, neboť ve všech předchozích stavech (třech tělech - hrubém, jemném a kauzálním) je vždy podmíněné. A co víc, poznání zde bude otevřeně bráno pouze za objektivní poznání. V supra-kauzálním těle (Mahakarana) září ve své čiré přirozenosti právě takové poznání, které není zjevné v předchozích třech tělech. To je důvod, proč musí Guru dostat uchazeče do supra-kauzálního těla, čili Mahakarany. Když je čiré poznání (vědomí) poznáno, pak i kdyby se smíchalo s dalšími typy poznání (objektivní poznání) nebo se dostalo do nějakého dalšího stavu, bude si aspirant přesně uvědomovat, že entita zvaná 'svět' není oddělená či odlišná od té, která je známá jako 'poznání Já' (Sebe-poznání).

Přestože každý stav přijde a po čase odejde, pozorovatel třech stavů ani nepřichází ani nikam neodchází. Ten, kdo vidí tmavou a světlou pleť, dětství, mládí a stáří, si vede v jemném těle záznamy všech snů a pochybností. Stejný pozorovatel také pozoruje kauzální tělo, kde je naprostá nepřítomnost snů a pochybností. Ten, kdo pozoruje tato těla, je stále vzhůru. Jedna žena porodila dítě. Dítě zemřelo ještě než poznalo svou matku a nikdy také nespátřilo tváře svých sourozenců, bratrů a sester, kteří také zemřeli. Tato žena porodila mnoho dětí, které vzápětí zemřely. Sama tu zůstala a přežila všechny pohřby svých dětí. Žádné z dětí nespátřilo tvář svého sourozence, kdežto matka viděla tváře všech svých dětí a má v paměti počet všech z nich. Je to jako se čtyřmi těly, které se narodily Mahakarane ve formě Mahamáji (velké iluze). Přesto tato těla nedostala možnost vidět tvář některého z ostatních těl nebo tvář své matky.

I když se jeden stav prolíná s dalším, poznání procházející všemi stavy není nikdy znehodnoceno. Provázek drží všechny korálky stejně a jeden korálek se neprolíná s druhým. Tělo zvané Mahakarana je přesně jako tento provázek; prostupuje všemi dalšími stavy jako je spánek, snění a bdění. Stav uvědomění v těle Mahakarana je plamen světla Já, které se zcela odhalí poté, kdy nechá nevědomost zapomenout na sebe samu.

Ve chvíli, kdy víme, jak funguje pozorování poznání, zmizí stav nevědomosti úplně. Skutečně tomu tak je. Co však není pravda, je domněnka, že s tím také zmizí výskyt viděného a projeveného. Změní se pouze uchazečův postoj. Na základě intenzity zvážení zakusí vše viděné a projevené ve formě poznání. Vidíme-li ve šperku před sebou pouze zlato, není díky tomu tento kousek zlata zničen. Podobně ačkoli Džanardana, Pán vesmíru, je poznán, vesmír tím není zničen. Když světlo lampy zničí temnotu, objekty, které jsou ve světle viděny, se neztratí. Nejprve tu nebylo žádné světlo a nic nebylo známé kromě faktu, že tu jsou objektivní formy. Podstata těch samých objektů se stane jasně poznatelná ve světle. Podobně když jsme viděli a vnímali svět slepě v temnotě nevědomosti, díky Sadgurově pomoci a radě se do našeho pohledu dostal zrak, a slepota zmizela. Když je plamen poznání v srdci zažehnut, rozšíří světlo všude kolem a temnota tím pádem zanikne. Přesto svět zůstává, avšak jeho pravá podstata je nyní odkryta. Poté, co se aspirantovi podaří získat pravé poznání, změní se i jeho pohled na svět.

Člověk a jelen vidí fata morgánu odlišně. Objekt je stejný, ale každý z nich ho vidí jinak. V horkém slunném dni se páry vycházející z rozpálených skal mohou z velké vzdálenosti jevit jako vodní plocha. Tomuto přeludu se říká fata morgána. Důvod k tomu, proč se přeludu v jazyce marathi říká Mrugjala (vzdálený výskyt vody, jenž přiláká jelena) je ten, že jelen je tímto ´výskytem´ oklamán. Přelud vody ho přitahuje natolik, že se za ním rozběhne, aby uhasil žízeň. Jakmile zjistí, že tam žádná voda není, je zklamaný. Právě jeho postoj je chybný, neboť pokládá klamný výskyt vody za skutečný. I když se to jako voda jeví každému, člověk, který je také žíznivý, se k ní nežene uhasit svoji žízeň. Důvodem je lidské chápání, že přelud není to, čím se zdá být. Člověk nevěří, že tam voda je, a tím pádem není ošálen. To je práce lidského intelektu. Nahlížíme-li na to z pohledu slunce, pak tu něco jako přelud vůbec neexistuje. Odkud tedy přelud vychází? Tímto způsobem se liší postoj dosud nevědomého svázaného uchazeče od postoje Siddhy, zcela osvobozeného člověka.

Baddha (neboli svázaný člověk), řídí povoz praktických povinností, a považuje svět za skutečný. Dosáhne-li baddha poznání Já, nahlíží na svět s postojem, že se jedná o ´mithjá´ (pouhopouhý jev, iluzi), ale Siddha se stal Já neboli Vším, a nevidí svět vůbec.

Tím byla shrnuta první část debaty o všem, co se týká čtyř těl - od fyzického těla (hrubé tělo) až po supra-kauzální tělo (Mahakarana). Další částí je prohlášení o tom, co následuje po supra-kauzálním těle (Mahakarana). Člověk nemůže být označen za Siddhu, dosáhne-li sebepoznání proniknutím do supra-kauzálního těla (Mahakarana), kde pozná vše, co je v něm obsažené. Stále je považován jen za sádhaku (uchazeče). Oblastí, kde spočívají Siddhové, je bezmyšlenkovitá skutečnost - Vidžňána. Nyní se však tomu věnovat nebudeme.

Nyní se nacházíme ve čtvrtém, supra-kauzálním těle (Mahakarana). Nyní podrobněji prošetříme tuto úroveň. Nevědomost zde naprosto vymizela, jak jsme řekli již dříve. Nevědomost neboli stav zapomnění přichází ke zvážení pouze ve spojení s hrubým a jemným tělem. Nevědomost či stav zapomnění ve skutečnosti neexistují, tudíž získáním poznání nemusí nic zmizet.

Je absurdní říkat, že nevědomost neboli ´to, co není´, musí být zničena. Ráma má prsten, Góvinda nemá prsten. Vyjadřuje nepřítomnost prstenu něco o stavu existence určité věci, které se říká prsten? Jistěže ne. Zrovna tak stav zapomnění, který ve skutečnosti neexistuje, se objeví pouze ve spojitosti s hrubým a jemným tělem. Jedná se o vymyšlený stav. Jistěže neexistuje. Samartha Swami Ramdas ve své knize Dasboadh ukázal na to, že tento stav nevědomosti, ve formě zapomnění, je stav, ve kterém to, co vlastně nebylo, se stane ne-existující. Existuje pak stav Sebeoznání? Džnanadéva (bůh poznání), prezident (nadřazený) v supra-kauzálním těle (Mahakarana), jenž pozoruje rozpuštění modifikační poznání, spatřil nepřítomnost všech snů a pochyb, jako tomu je ve stavu zapomnění, a je si vědom jejich neexistence. Toto pozorující poznání je také parazit (nežádoucí výrůstek) na čiré přirozenosti Já, porovnáme-li to s nevědomostí v kauzálním těle, která značí stav bez poznání. Jakmile pozorující poznání nevnímá tělo a člověk zapomene na stav zapomnění, poznání se začne dívat na sebe. Pozorování svého Já nelze nazvat pozorováním. Hledající je nazván pozorovatelem, jen když zapomene na Já a vidí (hledá) něco od Já odlišného. Poté, co pohlédne na Sebe Sama, spočine v Nejzazším Poznání (Vidžňána), které je přirozeností Absolutna.

V Sebe-spočínutí neboli ´Osamění´ si člověk rád pro sebe brumlá „Já jsem Brahman (Aham Brahmasmi)“. S tímto zvukem, vycházejícím zevnitř, je i toto Sebepoznání svázané a chycené v supra-kauzálním těle (Mahakarana). Toto brumlání je velká iluze (Mahamája), jež je podkladem třech gun (tamas, radžas, sattva). Chcete-li se zbavit onoho rušícího brumlajícího zvuku, musíte se sami zastavit, čímž za sebou navždy necháte hřmot velké iluze (Mahamáji).

Pocit ´Já jsem Brahman´, druh ´jáství´, uvaleného na přirozenost Já, je ve skutečnosti stav bez ega či oddělené entity. Avšak i ten nejjemnější druh ´jáství´ je také něco jako špetka soli v mléce. Proto je nutné ji odstranit. Brát falešné za pravé je pořádně ohavná myšlenka, ale když se pravé považuje za pravé, není u toho žádná myšlenka přítomna. Na základě uvedeného prohlášení je hrubé tělo ´já´, jemné tělo ´já´ a kauzální tělo je také ´já´.

Dokud si člověk i nadále drží své ego (myšlenka ´já´) stejně jako tři těla (hrubé, jemné a kauzální, resp. myšlenku ´já´ v každém z těchto těl), pak to je rozhodně ohavná pýcha. I když by se uvědomění, které má identitu v podobě ´Já jsem Brahman´, mohlo označovat jako ´nesobecké já´ (já bez ega) či jako ´já nemající žádnou pýchu´, důsledkem ´jáství´, které zde obhajuje pravdu, je to, že je také nepravé (falešné). V čem spočívá jeho nepravost? Ve skutečnosti tu není nic pravdivé či falešné, ale pokud pravdivý začne prohlašovat ´Já jsem pravdivý, já jsem pravdivý...´, vzniká pochybnost o jeho pravdivosti. Kdyby brahmín (člen nejvyšší kasty) každému na potkání říkal: „Já jsem brahmín, já jsem brahmín,“ posluchač by si řekl: „Je-li tento člověk brahmínem, proč to pořád opakuje? Musí být asi ve skutečnosti členem nějaké nižší kasty.“

Podobně i opakované prohlašování konceptu „Já jsem Brahman, Já jsem Brahman“ se objeví, jen když není uvědomění či poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) zbaveno pochybností o své Skutečné přirozenosti. Z tohoto hlediska i vzpomínka typu „Já jsem Brahman“ upozorňuje uchazeče na nutnost zbavit se klamného já a potřebu ustálit uvědomění v supra-kauzálním těle (Mahakarana), ve stavu, který není ani vzpomínání ani zapomnění. Potom se sám uchazeč stává přirozeností Čirého Poznání a blaženosti.

I když nezapomeneme vykovávat své obvyklé každodenní záležitosti, přesto spočíváme ve svém přirozeném stavu, jenž je bez jakéhokoliv vzpomínání či zapomnění. Má někdo zkušenost typu: ´Zapomněl jsem

na sebe sama´ či ´Vzpomínal jsem na sebe sama´? Pokoušel se někdo touto snahou ověřit svou existenci? Nikdy na sebe nezapomeneme a ani není nutné na sebe vzpomínat. Jsme v přirozeném stavu, který je za stavy vzpomínání či zapomínání. To je skutečně naše pravá přirozenost. Vzpomínání či zapomnění se vždy týká něčeho, co je od nás oddělené. Skutečně by si každý měl pevně vtisknout do mysli, že je-li něco připomínáno či zapomenuto, pak to není ´Já´.

To by mělo být vaše pevné přesvědčení - vše, co je připomínáno či zapomenuto, není rozhodně vámi. Když zde není žádná vzpomínka na Já či zapomnění Já, pak právě spočívání v Já, neboli bytí vlastní Já, je pokládáno za Sebe-osvícení. Hrubé tělo tudíž není vámi, jemné tělo také není vámi a kauzální tělo rovněž není vámi. Jste přirozeností Sebe-poznání, uvědomění ´Já jsem sat-čit-ánanda´ Mahakarany. Musíte být stále jedno a to samé.

Dosud jsme se drželi teorie eliminace (odstraňování), aby bylo uchazeči vštípeno přesvědčení o jeho pravé podstatě jakožto čirého poznání (já jsem). Písma naopak využívají metodu dedukce (odvození) k vysvětlení teorie čtyř těl. Doposud vám bylo vysvětleno, že nejste žádné z třech těl (hrubé, jemné a kauzální tělo). Písma to pojímají obráceně, neboť prohlášují, že veškerý viditelný projev (svět) je hrou vašeho vědomí.

Platí následující poučka: Vytvořená věc je jako věc, ze které byla vytvořena. Když se voda přemění v led, zůstává stále vodou. Na první pohled se někomu může zdát, že voda je tekutá, kdežto led je pevné substance. Voda žádný tvar nemá, zatímco led má. Ve skutečnosti jsou jedno a to samé.

Proto platí, že svět a jeho Pán (Bůh) jsou jedno a to samé. To je učení obsažené ve Védách (písmech). Z hrubohmotného pohledu se země, voda, oheň (a světlo), vzduch a prostor jeví jako odlišné prvky, ale rozdíl je v kvalitě. Led se opětovně stane vodou po roztátí podobně jako se země rozpustí ve vodě, voda vyschne horkem či světlem; horko je obsaženo ve vzduchu a vzduch je rozptýlen v prostoru, čímž v něm prostě zmizí. Jelikož Já je lůnem všech výše uvedených pěti elementů, platí, že se elementy vytratí v Já.

Kdyby se jeden od druhého zcela lišil, nemohly by se nikdy vytratit či jeden ve druhém rozpustit a být jako jeden princip, jenž nemá žádný oddělený a odlišný zbytek. Následkem toho hrubohmotný a jemný svět (pět elementů) neznačí nic než Já. Proto se Já jeví jako všechny možné

živočišné druhy. Když malíř namaluje strom, kámen, krávu, buvola, řeku, nebe, Boha, demony a lidské bytosti, všechny objekty jsou namalovány jednou společnou věcí, a sice barvou.

Stejně tak škála nekonečného množství forem není nic než čiré poznání. To je troufalý, výrazný a přesvědčivý závěr. Jednu věc je třeba zmínit: samotná metoda má druhořadý význam, tzn. že je jedno, zda je použita metoda odvození, odstraňování či další. Hlavním důvodem je sdělit poznání Já. Když několik žáků vypočítá v matematice příklad a každý z nich přitom použije odlišnou metodu, dospějí nakonec ke stejnému výsledku. Je proto nutné přijmout jejich společnou odpověď za správnou.

Metoda, která nás k té odpovědi přivedla, je druhořadá. Je zde háček v dokazování totožnosti vody a ledu, světa a Boha, zlata a šperku. Prostřednictvím metody dedukce (vyvození) platí, že i když jsou zlato a ozdoba stejné, ozdoba by nemohla být vyrobena bez zlatnickovy dovednosti. Taktéž by se voda nepřeměnila v led bez pomoci intenzivního chladu. Platí-li, že svět a Bůh jsou jedno a to samé, odůvodnění k tomu je následující: znamená to, že Bůh byl transformován. Zpevnil se jako země, roztál a stal se vodou, potom vyschl a stal se horkem, atd. Na základě tohoto argumentu se musel Bůh prvně stát pěti elementy. To je selhání v deduktivní (vyvozující) metodě, a proto může být vznesena námitka.

Avšak Samartha Ramdas odstranil i tuto námitku větou: „Ó, člověče, proč se ptáš na něco, co vůbec neexistuje?“ Svět nezačal existovat, kdežto absolutní Parabrahman tu navždy jedině jest.

Zapomenout na své Já značí zrod máji (Má - není, ja - které). To, které není, značí to, co neexistuje. Jak lze popsat neexistující ženu? Je syn neplodné ženy tmavé či světlé pleti? Jak je starý? Jak je vysoký? Jaké je kasty? Jak lze odpovědět na všechny ty otázky?

Brečí-li dítě a my chceme mít klid, řekneme mu: „Přestaň, nebo přijde strašák“ Ztiší se na základě představy strašáka, který tam ve skutečnosti není. Když začne být zvědavý, zeptá se otce: „Otče, jak vypadá ten strašák?“ Jak dlouhé má vousy a knír? Jak velký je jeho nos, oči a zuby?“ Jakou odpověď mu otec může dát? Dítě nepřestane vyzvídat, dokud nedostane odpověď. Proto musí otec vylíčit strašákův nos velký jako Ramešwarův, chodidla velká jako Holandsko a hlavu, která mu sahá až do nebes. Jen aby měl pokoj, řekne dítěti: „Je velký asi tak a tak...“ Uvedený druh popisu bude odpovídat popisu Máji (iluze).

Neexistující Mája existuje a vytvořila projevový svět. Vědy se snažily podat vysvětlení dživům (nevědomým lidem) a vysvětlily jim podle jejich úrovně chápání, jak došlo k stvoření světa. Vědy se snaží nastínit zdroj Máji a světa tvrzením: „Toto je způsob, jakým se to stalo.“

Někdy si jejich tvrzení navzájem protiřečí. Místo abychom obviňovali Vědy z podvodu, protože jednomu (A) říkají to a jinému (B) zase něco jiného, musíme přiznat, že Vědy vysvětlily poznání o Já všem. Tím, že použily rozdílné metody podle úrovně uchazečova intelektu, vyhubily iluzi všem. Kdo potom podvádí? Uchazeči, neboť klamou sami sebe, co se právě přirozenosti světa týče.

Matka dá jednomu dítěti ovesnou kaši a druhému, které má poruchy trávení, placku zvanou čapáti. Může se o ní říci, že druhému dítěti nadřuje? Matka ví, jaké jídlo je pro dítě vhodné z hlediska jeho možného trávení. Podobně pokud jde o Vědy, jejich rozdílné metody jsou použitelné pro rozličné typy uchazečů, lišící se co do úrovně intelektu. Všichni však trpí stejnou chorobou v podobě oklamání samsárou (objektivní svět). Bhava-roga značí nemoc stvořeného, ideje, že svět byl stvořen. Aby vyléčily uchazeče z této nemoci, musí mu to vysvětlit různými způsoby podle úrovně jeho chápání.

I když je horečka společným příznakem nemoci, chytrý doktor předepíše každému pacientovi jiný lék či dávku podle jeho fyzického stavu. Doktor má v úmyslu pacienta vyléčit a navrátit mu zdraví. Mohou zde být rozdílné léky (dávky), ale to neplatí o učení, které je vždy stejné. Jedny léky nemusí vyhovovat druhému pacientovi s rozdílným fyzickým stavem. Tudíž instrukce dané jednomu nemusí oslovit druhého.

Instrukce či rada daná uchazeči, jenž má určité vzdělání, nemusí sedět někomu, kdo má vyšší či nižší vzdělání. Nemá cenu hledat chyby v písmech a jejich metodách. Chyby vězí v nadbytečně držených vědomostech, které uchazečům překážejí v době, kdy jim je dáno poučení. Cílem písem (matky Šruti) je umožnit všem hledajícím (dětem), aby pochopili, co se skrývá pod pojmem Sebepoznání. Proto by uchazeči měli přestat hledat viníka a uspokojit sebe tím, že dosáhnou vlastního cíle získáním poznání Já.

Výklad Mahakarana těla (já jsem) v několika způsobech a poznání své přirozenosti

Do této chvíle se výklad věnoval definování čtyř těl. Nyní se soustředíme na to, jak v nich dochází k poznání. Všechna čtyři těla jsou nutně nápomocná, chceme-li poznávat objekty, viděné hrubým tělem. Oči nakreslené na obraze objekt vidět nemohou. Stejně tak samotné fyzické oči nemohou bez pomoci jemného oka intelektu objekt spatřit.

Vezměte si například, že vidíme mango nebo máme povědomí o tom, že "toto je mango". Co by se však stalo, kdybychom přijímali jen to, co vidí samotné fyzické oči. Ty by měly také samozřejmě vidět objekt jako mango. Jenže to se nestane. Za fyzickým okem je jemné oko intelektu, s jehož pomocí je viděný objekt znám jako mango. Ani to však není dostačující. Pokud dvě těla (hrubé a jemné) nemají podporu kauzálního těla (myšlenky "já jsem"), intelekt je mrtvý. Kauzální tělo jedná mnoha způsoby - jako prostor, nebe, prázdnota, mezera, atd. Intelekt potřebuje prostor (prázdný prostor), aby mohl fungovat. Je tu tedy fyzické oko, jemné oko intelektu, prostor ve formě kauzálního těla, ale pokud zde není pozorovatel ve formě supra-kauzálního těla (Mahakarana), jenž tři předchozí těla spojuje, není zde žádné poznání.

Takže chceme-li získat poznání objektů, je k tomu evidentně nutná přítomnost všech čtyř těl. K tomu, abychom znali změny v jemném těle, není fyzické tělo nutné. Změny jako přitažlivost a odpor, žízeň, hlad a bolest mohou být poznány pouze pomocí kauzálního a supra-kauzálního těla (Mahakarana). K tomu, aby vysvitlo poznání v kauzálním těle, není pomoc hrubého a jemného těla požadována. Avšak poznání musí získat pomoc od čtvrtého, supra-kauzálního těla (Mahakarana). K získání poznání v kauzálním těle je jemné tělo (mysl, intelekt, objektivní vědomí, prána, smysly) naprosto zbytečné. Objektivní vědomí (poznání), prány a smysly mají vliv pouze na hrubé a jemné tělo. Sféra kauzálního

těla je zcela odlišná a proniknout do ní s nějakým objektem nelze. Mohlo by pak něco vstoupit do supra-kauzálního těla (Mahakarana)? Oblast působení mysli a intelektu je vymezena hranicemi jemného těla, takže mysl či intelekt nemohou vstoupit do dalších dvou těl, tzn. kauzálního a supra-kauzálního těla. Poznání supra-kauzálního těla (Mahakarana) není na ničem závislé, vystačí si samo, neočekává pomoc od hrubého, jemného či kauzálního těla. Toto poznání je sebe-zárné. I když oči odhalují objekty, žádný z objektů nemůže odhalit oko.

Nikdo necítí potřebu lampy odhalit slunce. Podobně nikdo není schopný odhalit krále Poznání, jenž je okem všech očí. Dokazuje svoji existenci svou vlastní zářivostí. I když oko nedokáže vidět samo sebe, nikdo, kdo má oči, nepochybuje o tom, zda oči má či nemá. Může vidět, protože má oči. Přebývá v něm tento pocit jistoty. Stejně tak máte poznání sebe sama během pozorování něčeho či někoho jiného, než sebe. Abychom viděli své oči, potřebujeme zrcadlo, ve kterém vidíme odraz očí. Toto objektivní poznání je pouze "zrcadlené poznání" očí. Nicméně toto Poznání (které bychom měli získat o sobě) dokazuje svoji existenci pozorováním všeho jiného kromě sebe sama. K jeho potvrzení není žádný další důkaz nutný.

Toto Poznání je všude přítomné a přesto se stává neviditelné z pohledu nevědomé bytosti. Místo aby viděli supra-kauzální tělo (Mahakarana), vidí tělo hrubé. Je to jako místo oceánu vidět semínko vličího máku, jež plave v oceánu. Takže pak vidí jen "semínka", která pro ně znamenají to největší, co lze vidět. Nahlížet na vše ve světě tímto způsobem je vskutku zvrácené.

Stalo se naším zvykem pohlížet na menší (objektivní) věc a zapomenat přítom na větší (subjektivní) věc. Opouštíme Sebe-dokazující a Sebe-dostačující podklad a chválíme uměle utvořenou věc.

Nešetříme chválou nad působivými elektrickými světly, ale slunci takové uznání nedáme. Když se díváme na obrazy namalované na zdi, zapomínáme na samotnou zeď. Díváme-li se na zeď, zapomeneme na samotný dům. Když spatříme objekty ve světle, zapomeneme na světlo, a když čteme dopisy, napsané na papíře, papíru si vůbec nevšímáme.

Co se vlastně děje: Navzdory faktu, že všudypřítomný podklad je nerosvratelně větší, zaměříme-li pozornost na konkrétní objekt, zapomínáme na jeho podklad. Hrubý objekt je pochopen jemným, jemný objekt je pochopen kauzálním, a kauzální poznání je pochopeno supra-kauzálním (Mahakarana).

Jenže supra-kauzální poznání (Mahakarana) vidět nemůžeme. Následkem toho je pohled každého soustředěn na hrubé objekty. Začne-li se rozšiřovat zúžený a tudíž omezený pohled natolik, až se stane všude přítomný, pak je s tímto nahlížením rovněž prožíváno vidění Pravdy neboli nezměrného univerzálního Poznání, které překrývá a obklopuje celý rozlehlý prostor. I když Poznání, které setrvává v supra-kauzálním těle (Mahakarana), je ničitel kauzálního těla (nevědomosti), hrubé a jemné tělo nemůže zničit. Běžné povrchní objektivní poznání, získávané prostřednictvím hrubého a jemného těla, není ničitel nevědomosti. Pouze neobyčejné a zcela unikátní Poznání, které setrvává v supra-kauzálním těle (Mahakarana), je protivník a ničitel nevědomosti.

Vezměte si například, že ve dřevě je potenciálně obsažen oheň; oheň však dřevo nezničí. Nevědomost je vlastně udržována běžným objektivním poznáním.

K rozplynutí nevědomosti dochází jen po dosažení originálního Poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana). Fungování hrubého a jemného těla však nepřestane, není vytracením nevědomosti nijak dotčeno. Stejně jako dochází k základním činnostem hrubého a jemného těla u nevědomé bytosti, dochází k nim i u džnánina (realizované bytosti) poté, co získá nejzazší Poznání. Objekty, které jsou v temné místnosti neviditelné, jsou viděny po rozsvícení lampy, kdy zmizí temnota. Světlo zničí temnotu, ne objekty. Jen prostřednictvím světla se objekty stávají viditelnými a temnota se setkává se svým zničením.

Stejně tak získá-li adept Sebepoznání, je nevědomost úplně vyhlazena, přesto tu zůstanou hrubé a jemné tělo. Tato dvě těla nadále fungují, přijímají podněty. A kauzální tělo už přestane fungovat? Věnujme se tomu trochu víc.

Nevědomost má mnoho forem, jako je nebe, prostor, místo setkání, vzdálenost atd. Po získání Sebepoznání je nevědomost zničena. V tomto Sebepoznání se všechny podněty nebo aktivity (pohyby) objevují v prostoru jako jemné a hrubé touhy. Tyto podněty nevzniknou, dokud není vytvořen prostor.

Takže se stane toto: Když se po získání Sebepoznání podíváme na všechna těla, pak se těla objevují v opačném sledu, tj. nejprve Sebepoznání (Mahakarana čili univerzální pocit 'Já jsem'), potom kauzální tělo ve formě prostoru, dále jemné tělo a nakonec hrubohmotné tělo. Nevědomost v kauzálním těle je zničena, přesto však poskytuje nutný mezi-

stupeň (prostor) mezi jemným tělem a supra-kauzálním tělem, neboť bez ní (prostoru) by nedocházelo k hrubým a jemným podnětům.

• *Vznik světa*

Jakmile je Poznání (Mahakarana) uvolněno ze sebe sama, nechá do sebe vstoupit další, ne vlastní podnět, a současně s tím dojde k vytvoření kauzálního těla ve formě vědomí (čidakáša) a následně na to se objevuje jemné a za ním hrubé tělo. Čtyři schody, po kterých se stoupá nahoru, jsou:

1) hrubé, 2) jemné, 3) kauzální, 4) supra-kauzální (Mahakarana).

Nyní musí být toto pořadí obráceno:

1) supra-kauzální (Mahakarana), 2) kauzální, 3) jemné, 4) hrubé.

Místo aby Poznání (Mahakarana) zůstalo v klidu uvnitř sebe sama, začne se vířit a klesat směrem dolů. Na poslední dva schody se nelze postavit dřívě, dokud se nedostaneme na třetí schod (kauzální tělo), kterým je čidakáša, neboli rašící vědomí. Nastanou-li poslední dva stupně (jemné a hrubé tělo), objeví se svět, který je vnímatelný jen zde.

Poznání vnějšího světa nedokáže zcela zničit nevědomost. Podobně třebaže světlo zničí temnotu a umožní nám poznat objekty, které byly dřívě kvůli temnotě neznámé, svět se objeví a udržuje pouze kvůli kauzálnímu tělu neboli prostoru (nevědomosti). Dokud se svět neobjeví, nedojde na tomto stupni k poznání ani hrubého, ani jemného těla. Objeví-li se, vnímá ho jak džnánin (ten, kdo zná 'já jsem'), tak nevědomá bytost. Musíte pochopit, že nevědomost se skrývá v té či oné formě. Rozdíl mezi džnáninem a nevědomou osobou v tomto směru je ten, že džnáninovi se nevědomost neobjevuje v jednotlivých formách.

Dokud poznání nezanikne, nezanikne ani nevědomost. Poznání a nevědomost jsou jako siamská dvojčata, zrozená z Máji (iluze). Obě se narodí a zemřou ve stejný čas. Jestliže tu je jedno, žije i druhé, a zemřeli jedno, druhé zahyne také. Jelikož to je pravda, uvidíme, jak samotné poznání mizí. Předtím, než poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) zanikne, musí nejprve umřít těla, která jsou pod ním. Čtyři těla zemřou následně po sobě. Pohlížíme-li na umírajícího člověka, kterému není pomoci, nezbyvá, než se na něho dívat. Nezemřeme s ním. Stejně tak

budeme uvnitř sebe klidně pozorovat, jak umírají čtyři těla. V souvislosti se smrtí platí princip, že když ustane vývoj, začíná rozpad. Významem toho tvrzení je zdůraznění zániku. Kdekoliv něco přestane růst, začne se to rozkládat a nastoupí na stezku smrti. Je zbytečné nějak smrti pomáhat. Zkáza je ve vývoji vrozená. V životě je smrt a naopak v smrti je život. To je tradice života a smrti. Objekt, který je narozen, umírá svou vlastní smrtí, třebaže zde mohou být i nějaké další důvody. Základní příčinou smrti není nic jiného, než život. Čtyři těla napadla čirou přirozenost a musí zemřít. Jak zemřou? Uvidíme to dále.

Fyzické hrubohmotné tělo smrti nikdy neunikne. Když nezemře dnes, pak za sto let. Hrubé tělo se vyvíjí do pětadvaceti let a poté se začne rozpadat a pomalu kráčí po „cestě smrti“, až se jednoho dne stane její obětí. Hrubé tělo je pouze fyzickou formou jemného těla, proto lze říci, že nemá žádnou oddělenou nezávislou existenci. Strom ve své hrubé formě není nic jiného, než výsledek růstu svého semene, kterým je jemné tělo. Strom automaticky uschne a zahyne.

Jemné tělo je semenem zrození a smrti. Semeno se nezničí tak snadno, jako hrubá forma stromu. Jeho rozvoj (nabývání stále většího počtu konceptů) je nesmírný. Pokud aspirant nepodstoupí proces hledání jemného těla a vlastním úsilím ho nezničí (nerozpustí všechny koncepty), bude se neustále rozrůstat. Jeho rozšiřování se stává příčinou nekonečného počtu hrubých těl. Vrhá bytost do 8,4 milionů zrození. Vývoj fyzického těla se přibližně v dvaceti pěti letech automaticky zastaví, to však neplatí u jemného těla. Právě v jemném těle člověk pocítí potřebu vyhledat Satgurua, aby pochopil, jak zastavit růst jemného těla.

Zbrzdění růstu jemného těla (snů, tužeb, konceptů) značí vzdání se snů a tužeb. Touhy, sny, starosti atd. jsou produkty mysli. Jen prostřednictvím vlastní mysli se jich lze zbavit. To, co je myslí stvořeno, rukama zničit nelze. Naopak, co je stvořeno rukama, to nelze zničit myslí. Kdykoliv se silou chceme zbavit snů a tužeb, vytváří se ještě větší houf snů a tužeb.

Mysl je drzá a hubatá. Když se jí snažíme potlačit, začne si víc a víc dovolovat a čeřit se. Satguru nám proto dává léčivý prostředek pro zástavu růstu mysli v podobě slov: „Pokud spočíneš v klidu, budeš vidět, jak se sny a tužby postupně vytrácejí.“ Spí-li malé dítě, pozorujte chvíli jeho oči. Toto pozorování vám ukáže, jak zůstat v klidu. Když budete sami chtít usnout, stačí, abyste si vzpomněli, jak snadno dítě upadlo do spánku a zapomnělo na sebe i okolní svět. Vnímáte-li spící dítě, sklouzáváte

do stavu zapomnění, zbaveného snů, tužeb, starostí či pochybností. Trn lze odstranit pomocí triku - k jeho odstranění použijete další trn. S myslí lze skoncovat zase jen pomocí mysli.

Zrození a smrt, vznikání a zanikání - to jsou dva protiklady stejného stupně vědomí. Když přijde jedno, druhé odejde, a naopak, když odejde jedno, přijde druhé. Smrt umírá svou vlastní smrtí jako démon Bhasmasura, který si položil ruku na svou hlavu a sám se tak zničil. Takže když je mysl překonána, odkryje se další stupeň ve formě kauzálního těla, což je stav zapomnění. Jen tehdy si uchazeč začne uvědomovat tuto úroveň. Zde může vznikat pochybnost - je-li mysl vyloučena ze hry ve stavu zapomnění, nepříjde opět nazpět? Vyloučení mysli není to samé jako naprosté ukončení. Co nám tedy pomůže?

Pomůže nám neustálé opakování mantry, kterou nám dal guru. Jakmile uchazeč začne zastavovat růst mysli, mysl pomalu kráčí po stezce smrti a tím dojde ke svému zániku. Studium a praxe zde musí být stejným dílem vytrvalé. Jakmile strom začne usychat, tak i když se ho snažíte zalévat a udržovat při životě, jednoho dne se kořeny začnou vytrhávat ze země, a nakonec se zlomí a zahyne. Dává-li někdo starému domu stále novou omítku a tu přetírá stále novou barvou, stejně přijde doba, kdy se dům zhroutí.

Pokud se mysl neustále brání v růstu, jednoho dne se automaticky unaví a zanikne. Avšak uchazeč by neměl seknout s praxí a žít v domněnání, že už toho bylo dost.

Další tělo se odkryje po zániku jemného těla. Překrytí jemného těla je odstraněno a tím pádem se automaticky odhalí překrytí kauzálního těla. Nyní se podívejme, jak zaniká kauzální tělo, tvůrce či zakladatel jemného těla. Jakýkoliv nezvaný stav (kauzální tělo je nezvané), který nastane, je zakoušen jen po krátkou dobu. Jakmile se však jeho růst zastaví, přestane se připomínat. Stav nevědomosti (kauzální tělo), jakmile přijde, je silný a rostoucí, ale jakmile je jeho přívál na ústupu, přestane být připomínán. Když klesá, po krátké době začne mizet a nakonec jakoby zde vůbec nebyl. Nakonec je zcela zničen.

Poté, co vaše rozpálené tělo vejde ze žhnoucího slunečního žáru do chladivého stínu stromu, zaplaví vás natolik příjemný pocit klidu, že si povzdechnete - ach, to je příjemné! Jste plní radosti, která vás zaplavuje uvnitř i vně. Když zde chvíli zůstanete, prvotní pocit radosti vás přejde, a vy zde ležíte v klidu bez vědomí svého okolí.

Stane - li se jemná kvalita jemného těla relativně menší, tzn. že její spěch a boj ustane, zapomnění ve formě klidné prázdnoty kauzálního těla se v podstatě také automaticky vytratí. Zrušení negativního stavu zapomnění vyústí pouze v popření (negování). K jeho zabití nepotřebujete meč pozitivního stavu „já jsem“. Šrí Samartha Ramdas to ujasnil výrokem: „Negativní je znegováno svou vlastní negací.“ Jakmile je stav zapomnění ukončen, je automaticky odhalen čtvrtý stav, tzn. stav poznání, neboli vědomí samotného vědomí (turjaasvastha).

Díky čemu dochází k tomuto stavu poznání? Na základě vztahu se stavem nevědomosti dojde k jeho vyvstání. Ale i tento stav, třebaže se jedná o velice mocný stav, později také zmizí. Když uchazeč získá poznání, čeká ho nezbytný krok - rozpuštění získaného poznání. To, co přišlo, musí zmizet. Stejně jako přichází nevědomost, vzejde rovněž tak poznání. Poté, co supra-kauzální tělo (čtvrté tělo neboli stav poznání) zanikne, ukáže se konečně Parabrahman, které je imanentní ve všech čtyřech tělech. Vaše pravá podstata, bytí, se nikdy nerodí a nikdy neumírá. Vaší pravou přirozeností je To, co pozoruje smrt všech těl, a přesto To zůstává nedotčené.

- *Prožívání kast v lidském těle*

Šrí Křišna řekl v Bhagavadgítě: „Utvořil jsem čtyři druhy kast.“ Každá lidská bytost v sobě může zakusit čtyři úrovně. Stvoření je rozděleno do čtyř částí a tyto části jsou rozděleny podle svých kvalit a karmy: 1) část brahmínů, 2) část kšátrijů, 3) část vaišjů, 4) část šúdrů.“ Čtyři těla, či kasty, jsou rozděleny podle stejného principu. Supra-kauzální tělo (Mahakarana) náleží kastě brahmínů, kauzální tělo kastě kšátrijů, jemné tělo kastě vaišjů, a hrubé tělo kastě šúdrů. Tímto způsobem se Paramátman rozdělil do čtyř částí.

Hrubé tělo je těžké a je určeno k službě a práci; proto je to šúdra (sluha a dělník). Sedět na matraci v hrubém těle, vše zvažovat a vést obchody ve světě je prací intelektu, jenž porovnává věci jako dobré či zlé, velké či malé. Sluhou mu je hrubé tělo, které mu slouží a vykonává věci tak, jak si přeje, neboť intelekt je jeho pánem. Z toho důvodu má intelekt - obchodník přídomek vaišja (obchodník, řemeslník, sedlák).

Nyní se zaměříme na odvážné činy kauzálního těla. Kauzální tělo bude své království pohlcováním veškerého bohatství ve světě, jež bylo

nahromaděno na základě všech tužeb, snů a pochybností. Rovněž přemáhá a pohlcuje služebníky ve formě hrubého a jemného těla. Tato kauzalita, která je jakousi formou naprosté destrukce, je postojem kšátrijů (válečníků). Kauzální stav je tedy stavem kšátrijů.

Nyní zůstává pouze supra-kauzální tělo (Mahakarana). V tomto těle je naprosté opomenutí všech tří předchozích těl: „Nemám nic co dočinění s hrubým tělem, které jen těžce pracuje a pak umírá, rovněž nemám co dělat s jemným tělem ve formě intelektu, které obchoduje s myšlenkami a sny, a rozprostírá panorama světa. Stejně tak nemám nic společného s válečníkem zvaným kšátrija ve formě kauzálního těla, který poté, co zabil jak jemné, tak hrubé tělo, sedí klidně, jakoby se nic nestalo. Nechť si hrubé tělo sténá pod návalem těžké práce, nechť si jemné tělo dělá své obchody se světem, nechť si kauzální tělo vede válku proti nim (hrubému a jemnému tělu), co s tím mám co společného já?“

Soustředte se na Já (Rám) a nechť si svět bojuje. Mahakarana si toho je velice dobře vědomo a přichází s védským prohlášením: „Já jsem Brahman (Aham Brahmasmi)“. Usedl v klidu na vlastní podstatu, čímž dosáhl nejvyššího stavu brahmínství. Tento brahmín se drží ortodoxně tradice a nikoho z jiné kasty se ani nedotkne a ani nesnese, aby se jiné tělo dotklo jeho. Tři předchozí těla si velice považují supra-kauzálního těla (Mahakarana) a pokrývají si své hlavy prachem z jeho nohou. Z pohledu pravého poznání (vidžňána) platí, že i kdyby se supra-kauzální tělo znečistilo, stále zůstává tím nejposvátnějším a nejvyšším ve všech třech světech.

- *Tři světy či trojsvětí - swarga lóka, mritju lóka a patala lóka*

Hrubé tělo je swarga lóka, jemné tělo je mritju lóka (svět smrti a zrodu) a kauzální tělo je patala lóka (podsvětí, podvědomí). Supra-kauzální tělo (Mahakarana) je Brahma lóka. Těla jsou rozdělena podle svých kvalit a tři světy (lóka) tomu náleží.

Hrubé tělo je swarga lóka a je umístěno na povrchu uvedených světů. Všechny druhy vnějších radovánek je možné prožít v povrchním světě, kde je vytvořeno mnoho krásných míst, zahrad a lesů. Sídlí zde božstvo zvané Brahma Déva neboli stvořitel, jehož hlavní kvalitou je činnost (radža guna). Svět pod ním je světem smrti a zrodu a je znám jako mritju

lóka. Tento svět je místem mnoha zrodů a smrtí, které zde neustále probíhají. Pokračující proces není nic než vyvstávání (zrod) a mizení (smrt) mentálních modifikací. Tímto způsobem dochází během jediného dne k mnoha zrodům a zánikům. Měli byste si vést záznamy svých zrodů (vzniků) a znovuzrodů (obnovení). Každá myšlenka vytváří očividný vznik a ustane-li, vznik taktéž ustane. Tomu, když myšlenka ustane, se říká Kalpanta (konec období). Jednotlivé konce jsou neustále zakoušeny v jemném těle. V písmech se používá princip stvoření, vzniků a zániků. Ti, co písma psali, v nich prohlásili, že jakmile vyvstane myšlenka, povstane s ní svět, a když myšlenka ustane, svět zmizí. Dokud nebude jemné tělo ve formě mritju lóky navždy zničeno a pochováno, bude docházet k vzniku a zániku stovek období. Proto byste měli umřít touto smrtí, čímž zcela zamezíte vzniku dalších nutných zrodů. Budete pak žít ve své přirozenosti, přičemž nebudete vůbec pociťovat strach dodatečného prožitku umírání. Nechť se tak stane. Co se má stát se stane, ale dokud se tak nestane, je jisté, že mritju lóka má svůj jícen široce otevřený pro další vstupy (záznamy). Sídlem jemného těla je vnitřní šestý smysl, jenž je znám jako Antahkarana, mysl neboli vědomí. Božstvem je zde Višnu, který pečuje o svět a vyživuje ho.

Svět pod ním je znám jako patala lóka (svět podsvětí, podvědomí). Jedná se o kauzální tělo ve formě zapomnění. V tomto světě se nachází hustá temnota nevědomosti. Ničitel Rudra (Maheš), jehož kvalitou je nevědomost (tamas), je božstvem tohoto světa.

Nad všemi 3 světy je supra-kauzální tělo (Mahakarana), které je nejvyšší, a proto je vyšší než všechny tři předchozí světy. Vůdčím božstvem zde je čiré Poznání, které zde vládne a je Bohem všech božstev. Z Boha Poznání jsou stvořeny všechny tři světy, a proto se mu říká Trailokjana-tha (Pán třech světů). Brahmín je guru všech kast, a proto je mezi nimi nejvýše postavený. To mu dává status mistra. Brahmín na sebe nenechá dopadnout ani stín nevědomosti. A co víc, odmítne se nechat znečistit myslí a intelektem. Tudíž se každopádně vzdejte představy, že by někdy přijal totožnost mrtvoly hrubého těla. Tento pravověrný čirý brahmín ve formě čirého vědomí (univerzálního vědomí) nedovolí nikomu vstoupit do svého supra-kauzálního těla (Mahakarana). Proto kšátrijská, vaišja či šúdra nemohou vkročit do jeho domu. Hrubé a jemné tělo nemohou nikdy vstoupit do supra-kauzálního těla (Mahakarana). Proto všechny tři nižší kasty neučiní nic bez pomoci čirého brahmína, jímž je základní poznání

´já jsem´. Žádné jejich dobré a zlé skutky a činy nevzniknou bez podpory a síly brahmína (ve formě poznání ´já jsem´). Vždy, když k něčemu má dojít, vyjde brahmín ze svého příbytku a uskuteční práci těchto tří kast. Jakmile je práce vykonána, očistí se přímo před jejich zápražím (schodem) a až pak vstoupí do svého příbytku.

• *Pochopení konečného poznání Já*

Brahman oplývá poznáním. Proto se mu říká Vedo Narajána (Poznání). Zná všechny 3 fáze období (začátek, střed a konec) a jeho rysem je střetávající se bod (Sandhya) jakýchkoliv dvou myšlenek. Je uctíván všemi lidmi, a proto je znám jako Pán světa (Bhudeva). Lidé všech kast a vyznání Ho uctívají, ať už jsou si toho vědomi či nikoliv. Oddanými mohou být hinduisté, muslimové, křesťané, džinisté, zoroastriáni či buddhisté. Uctívatel může pocházet z jakékoliv země, ať z Iránu, Turecka atd. Cítí nutkavou potřebu uctívat tohoto Boha, ať už je to kdokoliv. Nemůže si pomoci. Má-li jeho Bůh hlad či žízeň, nabídne mu všechno možné jídlo a pití, aby dostal závazkům vůči Němu. Má pro Něho připravenou postel s matracemi a polštáři, aby mohl klidně spát. Nabízí mu půvabné věnce, k jejichž přípravě použije mnoho vonných květů z krásných stromů a popínavých rostlin. Všichni služebníci a pomocníci jsou připraveni Ho na slovo poslechnout. Žena a děti jsou pro Jeho zábavu a paláce jsou místem Jeho obydlení. Bůh přebývá ve středu srdce každé bytosti a přijímá všechny možné druhy služeb, které jsou mu poskytovány. Navzdory tomu považujeme tělo za Boha a všechny služby nabízíme tělu, místo abychom je nabízeli pravému Bohu. Nevědomí lidé přijali tuto chybnou myšlenku a následkem toho celou věc nepochopili. Je to právě tato chybná idea, která oddělila Boha od jeho oddaných. Proč být potom z něčeho udiven?

Všechno konání není nic než uctívání, poskytované Jemu. Velký Bůh (Mahadeva) se neustále raduje ze záplavy všech smyslových objektů ve formě zvuků, forem, dotyků, chutí a čichů - všech pěti orgánů či smyslů poznání. Uctívatel, jenž pochopí tajemství Velkého Boha, je vskutku skvělý. Všechny jeho přirozené činy jsou věnovány Bohu. Včely, ptáci, mouchy i mravenci vzdávají poctu Bohu, ale jelikož nemají intelekt k pochopení, nemohou být obviněny z nevědomosti. Dokonce i inteligentní lidská

bytosť není sto pochopit, že všechny její každodenní a příležitostné činy vykonává kvůli Bohu a nikomu jinému. Jak politováníhodná je její nevědomost!

Velký Bůh je stejný jako král Poznání, který sousto potravy ochutná, těší se z ní, a spolkne. Rozlišuje mezi vůní a smradem; chápe, který zvuk je příjemný pro uši, a který je skřípavý; vidí rozdíl mezi krásnou a zlou či odpornou formou; vycítí jemný a hrubý povrch při dotyku. Právě Velký Bůh je vždy přítomný v srdci každé lidské bytosti. Zde vládne jako Nejvyšší. Naprosto zavádějící je myšlenka uctívat jiného boha než právě Jeho.

Co myslíte, jakého Boha uctívají křesťané, když uctívají Krista, hinduisté, když uctívají Višnu a Maheše, buddhisté, když uctívají Buddhu ...? Neuctívají pouze mrtvoly výše zmíněných božstev? Jaký pocit prožívá oddaný, který opravdu uctívá? Zeptejte se každého věřícího z kteréhokoliv náboženství, aby vám popsal svého Boha. Odpoví: „Můj Bůh je vědomí, světlo; je vševědoucí, všudypřítomný, všemocný. Vykonává vše, vlastní vše. Je mimo zrození a smrt.“ Řekne někdo, že jeho Bůh je kámen, skála, bahno nebo kov? Nebo že je těžký, netečný, tupý, bez vědomí, slabý, slepý či hluchý?

Z toho je patrné, že ať už je Bohem Kristus, Višnu, Buddha či Zo-roaster, Jeho přirozenost je plná vědomí a božských kvalit. Pokud někdo vlastní všechny uvedené kvality, pak je to známka toho, že je Absolutno, Paramátman, Vasudéva ve formě poznání, které je přítomné v srdci každé lidské bytosti. Právě Velký Bůh přebýval v Mohamedovi. Srdce Krista bylo též prostoupeno tímto Bohem. Ne někým jiným, ale právě Velkým Bohem byly uchovány kvality Višnu (ochránce). Každý, ať uctívá jakéhokoliv Boha, uctívá toto vnitřní Já. Projev nejhlubší pocty, směřující k jiným Bohům, jde stejně k samotnému vnitřnímu Bohu, jímž je Sebe-přirozenost. Skutečně to je pravda. Formy všech výše zmíněných Bohů jsou pouze svatyně jediného vnitřního Boha (Átmadéva). Všechna jména náleží Jeho svatyni. Je přítomný v nejniternější sféře všech forem. Je usazen ve všech formách bytí a přijímá veškeré jejich pocty.

Všechny činy, vykonané hrubým tělem se uskutečňují kvůli vnitřnímu Bohu za účelem potěšit Ho. Všechny sny či touhy, ideje či pochybnosti, co přejdou myslí, jsou taktéž kvůli vnitřnímu Bohu, pro Jeho potěšení. Pakliže to uznáte, bude vaše práce hotova. Stále něco děláte, ať už tělesně, či mentálně. I kdybyste si řekli, že s tím skončíte, nebudete sto s tím přestat. Vězte, že konatelem všech vašich činů a tím, kdo se z nich

raduje, je pouze Bůh Hari (Já). Každým okamžikem byste měl přijímat tuto skutečnost.

Všechny příznivé a nepříznivé činy jsou tímto věnovány Bohu a aspirant zůstává zcela osvobozený. Říká se tomu Dhjána Yadnya (oběť pro poznání). Přicházíte-li či odcházíte, mluvíte-li či pijete, dáváte-li či berete, stojíte-li či sedíte, pracujete-li doma či venku, užíváte-li si sex v posteli, odhodte všechn stud a myslete na Boha.

Tím jsme vysvětlili, jak poznání samotné působí v každé chvíli. Pozorovat tímto způsobem vše znamená rozjímat o Bohu. Tělesné prožívání musí být proměněno v duševní vědomí. Přijmout rozhodnutí, že právě Átman vše vykonává, je osvobozující stav. Samartha Ramdas dával tuto radu. I světec Tukaram požádal Boha o tento dar, když říkal: „Moc tě prosím, dovol mi, abych na tebe nikdy, nikdy nezapomněl.“ Podobně i my nesmíme nikdy zapomenout na Já. Potom je jisté, že spása leží u Jeho nohou.

Tak jak byl provaz ve formě mysli stočen ve směru tělesného vědomí, pak stejně tak musí být otočen do obráceného směru - duše, či vědomí sebe sama. Potom bude provaz nepokroucený, provázky z něho odvanou ve větru a nezbude tu žádný provaz zasluhující si tento název.

Zašroubujete-li šroub, pak při vyšroubování musíte šroubovat opačným směrem, abyste šroub dostali ven. Podobně, co se týče tělesného vědomí, je-li mysl, která je řízena intelektem, směřována k Já, bude v Já pohlcena. Stejně tak směřujete-li mysl k Bohu Rámovi (Vědomí), bude ve Vědomí pohlcena. Mysl se stane Vědomím a nezbude po ní nic z její původní formy (mysli), ať už uvnitř či vně. Stane se plně sjednocená s Vědomím. Uchazeč to sám spatří, vyzkouší-li si to.

K tomu, abyste lépe pochopili, jaké je čiré Poznání a jak se chová, stačí, když půjdete domů a ze svého pokoje se podíváte na měsíc. S jakou rychlostí se čiré Poznání přesune na měsíc z okna vaší mysli? Jak rychle překoná celou dráhu? Vyzkoušejte to. Proběhne to ihned. Dokáže mysl vyvinout tuto rychlost?

Mysl vyvine rychlost pouze díky Poznání. Jde-li mysl kamkoli, vědomí už je zde. Není divu, že pohyb mysli je v těsném závěsu vědomí. Jen co otevřete oční víčka, poznání (vědomí) rázem prostoupí celý prostor, nebe plné hvězd a měsíc.

Bylo by lepší místo tvrzení „že prostoupí prostor“ říci, že „již prostoupilo celek, což je zakoušeno vzápětí, tedy nyní“. Když vědomí urazí cestu

od oka k měsíci a člověk ví, že vidí měsíc, pak se jedná o objektivní poznání. V tomto případě je měsíc objektem a vědomí se okamžitě poté, co ví, že se jedná o měsíc, zformuje do jeho tvaru. Pokud se před měsícem objeví mrak, vědomí se zformuje do tvaru mraku, který je nahlížen jako objekt. Takto vědomí prostupuje mrak a zná mrak jako objekt.

- *Mája a Brahman*

Povšimněme si nyní povlak bez objektivního vědomí (vědomí bez objektů) neboli čiré poznání nesmíchané s nějakým dalším objektem. Toto prázdno či vakuum, které leží mezi okem a měsícem, nebylo nijak ve vaší pozornosti, přesto však je zde rozšířeno ve své přirozenosti. Jedná se o čirou formu poznání. Když se tato prázdnota či prázdňý prostor, jenž byl dříve bez povšimnutí, stal nyní cílevědomě objektem pozornosti, je to objekt pozorování podobný prostoru. Co je pozorováno, je Mája (iluze) a vše, co nemůže být viděno, je Brahman.

Když se díváte na měsíc, pak středem vaší pozornosti nebyla prázdnota; proto se jedná o vědomí bez objektu. Jestliže je prostor či prázdnota oddělena a je z ní vytvořen viděný objekt, je čiré poznání přeměněno do nuly, neboť jestliže je prostor viděn odděleně, pak se modifikace myslí stává nulitní (prázdnotou). Je-li tu nějaký rozdíl mezi prostorem (nebem) a čirým poznáním, pak tento: Oddělený pohled na něčí vlastní přirozenost je prostor a když je ukončen tento druh pohledu, jedná se o čiré poznání. Jakmile tímto způsobem důkladně rozpoznáte podstatu čirého poznání, pak i kdyby se čiré poznání smíchalo s nějakým objektem, dokážete ho náležitě v této směsici rozpoznat a vybrat. Stejně tak znáte-li čistou vodu, pak i když je v ní zamícháno něco dalšího, samotnou vodu dokážete hravě ve smíchané tekutině rozpoznat.

Voda je tekutina, která se může přeměnit v led. I když se voda vzdá své tekutosti a nabude pevnosti ledu, stále je brána jako voda v tuhé formě. Stejně tak není obtížné poznat vodu v blátě. Rovněž tak, znáte-li čiré poznání a jste si vědomi jeho neměnnosti v proměnlivém světě, nacházíte jeho podobu ve formě sat - čit - ánanda (bytí, vědomí a klid).

Čirá voda nemá žádnou barvu, tvar, chuť či vůni. Když to důkladně pochopíte, pak i když na sebe voda vezme tuhounou formu ledu, nebo chutná-li pálivě po čili či sladce po cukru nebo voní-li po růžích nebo je-li zbarvena

květy, nebo je-li z ní barva určená k natírání, je zcela nepochybné, že se ve své podstatě jedná o vodu. Jinak řečeno jedná se o čistou vodu, když odečteme formu, chuť, vůni a barvu.

Použijeme-li tuto metodu u odstranění (eliminace), docházíme nepochybně k závěru, že čiré poznání je plně obsaženo v každé formě, všude. I když je zde podmíněné, lze se po odebrání všech podmíněností a rozdělení forem do náležitých elementů dobrat k jeho čiré podstatě neboli k čirému Poznání. Namísto získání čirého Poznání pomocí funkční eliminační metody někdo použije metodu opačnou, kterou je metoda přičítání. Žvatlá přitom otřepané načtené vědomosti, jako např. že samotný Bůh prostupující všemi bytostmi, všemi formami, a Ráma, svět a Pán veškerenstva, jsou nic než jedno ... atd. Jenže místo aby mu načtené vědomosti pomohly, jsou mu naopak k ničemu. Jestliže stále papouškuje bezvýznamně slova typu „Já jsem Brahman, smysly dělají svou práci, nejsem konatel, na mé úrovni není žádný hřích ani počestnost“, pak místo aby získal Já, jen sebe podvádí. Tímto způsobem mu nabubřele roste ego. Tito sebe-objevitelé postrádají klid a radost jak v tomto, tak i v jiném světě. Světec Kabír o nich řekl: „Odešli, jak přišli.“ Umírají ve stejném stavu poznání, v jakém se narodili. Jejich život byl k ničemu.

Učenci a světští vzdělanci se drží slov a konceptů (šumů), což považují za pravé Sebezpoznání. Zjevila se někdy neúprosná pravda nevědomému? „Smysly dělají práci smyslů, já nejsem smysly. Kvalita myslí je spojena s myslí, kvalita těla je spojena s tělem. Co s tím mám co dělat já? Jsem od toho oddělen.“ Co je nepravdivé na těchto výrocích? Kdo chápe pravdu? Kdo má zkušenost pravdy?

Jaký užitek má pro ostatní Ten, kdo ví, kdo (co) je? Každý zakouší svou radost, blaženost a klid. Tukoba řekl: „Každý sám sobě.“ I kdybyste naučili papouška opakovaně říkat slova „Brahman je skutečnost, svět je pouze jev“, stejně nemůžete tvrdit, že papoušek ví, co se myslí slovem Brahman, co se myslí slovem svět, či co je jev pravdy. Kde není žádné pochopení, nemůže být žádná radost z poznání.

Nechť je to, jak to je. Avšak uchazeč by si neměl hrát na svatého. Ani ze sebe nemá dělat pokrytce, zběhlého ve slovních potyčkách. Musí nejprve vědět, co je čiré poznání, a to díky vytrvalému studiu s použitím eliminační metody (odstraňování). Poznání je různé: všeobecné, specifické, objektivní, poznání snů a pochybností a poznání bez jediné myšlenky. Specifické poznání, objektivní poznání, poznání snů a pochybností - to

jsou druhy, jež se zcela liší od čirého poznání bez myšlenek. Když se čiré poznání prostřednictvím zraku zformuje v objekt, přichází objektivní poznání nebo poznání, které je specifické, snové či naplněné pochybnostmi. Jestliže je objekt hrubohmotný, jedná se o objektivní poznání. Jestliže je objektem myšlenka, která je jemná, je to savikalpa, neboli představa (koncept). Tímto způsobem se čiré poznání zformuje do objektu, ideje, konceptu, myšlenky, a potom je kategorizované jako specifické poznání. Specifické poznání tím, že je uměle vytvořené, setrvává po velmi krátkou dobu, proto je nezbytně nestálé. Nicméně zásadou je, že se specifické poznání musí navrátit zpět k všeobecnému poznání, čili k poznání 'já jsem'.

Jako příklad si vezměte chůzi. Když jdeme normálně, kráčíme jak jsme zvyklí, tempo chůze se považuje za obecně plynulé. Jestliže však zrychlíme krok a začneme běžet, jedná se o specifickou chůzi z hlediska rychlosti tempa. Přesto je otázkou, jak dlouho dokážeme běžet? Po čase se běh zastaví, a následuje opět přirozená chůze.

Podobně láska být (vnitřní láska) značí radovat se z existence, milovat ji, těšit se z jejího klidu, blaha. Tento druh 'lásky být' je obecně vžitým typem lásky, neboť ho vycítují všichni. Je-li tato základní láska změněna v lásku k synovi, příteli či domu, je to nepřirozený a nežádoucí stav lásky. Nepřirozená láska, která přišla, musí též odejít. Láska, která přichází, je specifickou formou. Je krátkodobá, pomíjivá a snadno zničitelná. Štěstí, které se vám dostane z objektů, také zapadá do kategorie specifických forem, a je zakoušeno po velmi krátké časové období.

Ten, jenž proniká každou specifickou zkušeností a poznáním, nemůže být prožíván jako nějaký objekt. Důvodem je fakt, že 'pronikající' je nekonečný a tudíž nezměrný. Ve skutečnosti jsme Tím 'pronikajícím' my (Já Jsem To - Aham Brahmasmi). Vše 'Specifické' je mája a vše obecné či společné je Brahman a To jsem Já. Proto nezakoušíme lásku sami k sobě ani si neužíváme blaha ze sebe sama.

Nyní se věnujme tomu, co se nazývá 'všeobecné poznání', postrádající objekt či myšlenku. Existuje nepatrný rozestup mezi vnějším hrubohmotným objektem a okem, neboli myslí. Tato prázdnota neboli vakuum tím, že není vědomě pozorována, není ani jakoby viděna, a proto o ní nemáme povědomí, že existuje. Čiré poznání, nacházející se mezi objektem a okem, je poznání jako takové, a tudíž se nemůže stát objektem svého vlastního poznání. Jak by mohl palmový cukr ochutnat svou vlastní slad-

kost? Stejně tak poznání nezakouší sebe jako objekt. Čiré poznání je rozšířeno mezi okem a objektem, jakož i mezi intelektem a myšlenkou. Měli bychom znovu a znovu věnovat pozornost tomu, jak námi čiré poznání přirozeně proniká, ještě než se ujme objektu. Doporučené pozorování či všímání není totéž jako pozorování objektu ve smyslu: „Jsem pozorovatel myšlenky či její myslitel.“ Poznáte to, když se vzdáte jak vidění (objektu), tak i myšlenky „Já jsem pozorovatel.“

Nástrojem vidění objektu je oko, a nástrojem poznání myšlenky je intelekt. Čiré poznání lze poznat jedině za toho předpokladu, že necháme stranou tyto dva nástroje. Nástroje (zrak a intelekt) se ztlumí. Dovolíte-li těmto nástrojům (zraku a intelektu) vložit se do pokusu poznat čiré poznání, pak na ně (čiré poznání neboli pocit 'já jsem') leda zapomenete. Znat čiré poznání v podstatě znamená nepoznat jej nebo jinak řečeno - jakmile je poznáno, pak ten, kdo jej poznal, se sám stává čirým poznáním.

Samartha Ramdas řekl: „Ve snaze setkat se s čirým poznáním dojde akorát k tomu, že se od něho oddálíte a oddělíte. Avšak stále platí vaše trvalé spojení s ním, proto snaha setkat se s ním není zapotřebí.“ Tuto hádanku není snadné rozlousknout. Mudrci, jogíni a oddaní chybují ve chvíli, když si mylně vykládají viděné jako vidoucího, a říkají: „Paramátma (Nejzazší Poznání) vypadá tak a tak, má čtyři ruce, září jako milión sluncí, je třpytivý, má tmavou pleť, je jako toto, je jako tamto ... atd.“ Přirovnávají ho k tomu, co se jim líbí. Avšak úplně zapomínají na to, Koho že to je poznání a Kdo si dovoluje prohlásit, že 'to vypadá jako toto, a to další jako tamto'. Ten, komu náleží toto poznání, je zcela zapomenut během připodobňování realizace a velkých atributů, které s ní souvisí.

Vidoucí je zapomenut a vše, co je viděno, je 'já', což je Brahman. Nikdo neví, co o tom říci. Odvážlivci mají v úmyslu nalézt Brahman, ale do cesty jim přichází překážka ve formě viděného (objektu). To se stává většinou hledajícím.

• *Hledání ztraceného 'já'*

Ztratil jsem se během duchovní pouti v davu a nemohl se najít, ani když jsem se snažil hledat uvnitř. Potom jsem šel na policejní stanici a řekl jim, že jsem se ztratil. Strážník ke mně přistoupil, dal mi pár facek, až mi zčervenaly tváře, a zeptal se mě: „Kdo je tento chlapík?“ Až poté

jsem se stal vědom sebe sama a byl velice šťastný, že jsem byl opět objeven. Právě to je stav toho, kdo je sám Brahman, a přesto je zaměstnán hledáním Brahman. Kde a jak to může nalézt? Přesně tuto situaci lze popsat následovně: Ten (Brahman), jenž zná každého, ale není znám nikým. Přesto ten, kdo se Jej (Brahman) snaží poznat, neví, že jeho přirozeností je čiré poznání (vědomí), a toulá se a hledá Ho v lese, džungli, všude. Jak udivující! Jak lze poznat To (Brahman), známé až poté, kdy dojde k transcendenci vědomí (kdy zmizí vědomí sebe sama či znalost o sobě)? Uchazeč nemůže mít poznání Brahman, dokud se nevzdá touhy poznat Ho, a pokud se neupevní uvnitř sebe sama.

Jeden hlupák chtěl vědět, co je spánek. Kdykoliv začal podřimovat, okamžitě si připomněl: „Ó, nyní polapím spánek.“ V ten moment zatleskal dlaněmi a náhle se zcela probral. Když to udělal několikrát za sebou, natolik se chudák unavil, že se zcela vzdal svého úsilí polapit spánek. Snažit se dopadnout Brahman je stejné. Když se vzdáte pokusu poznat Ho, stanete se pravou přirozeností samotného Brahman.

Jakmile jsou hrubé a jemné tělo vyloučeny, nástroje mysli a intelektu se rozpadnou. Uchazeč poté přechází do stavu kauzálního těla, což je stav zapomnění. Právě tento stav je nevědomostí lidské bytosti. K vyhlazení samotné nevědomosti je zapotřebí získat poznání Brahman. Uchazeč se zde dopouští chyby, pokouší-li se získat poznání Brahman pomocí jemného intelektu a té části vědomí, jež je specifickým poznáním. Světec Šankaračarja označil tyto lidi za velké hlupáky.

Jestliže se tímto způsobem někdo snaží poznat Brahman s jemným intelektem, rozsah jeho jemného těla bude narůstat. Když dojde k zničení jemného těla a uchazeč přejde do kauzálního těla, pak známkou jeho neustálení se zde je jeho úsilí znát Brahman pouze pomocí jemného intelektu. Místo toho se vrací nazpět do jemného těla s otřesem z kauzálního těla a je opět pod vlivem snů, představ a pochybností, avšak nyní ještě větším.

Řekneme-li, že čiré poznání může být získáno i v případě, že bude znečištěné myslí a intelektem, potom brahmínovo brahmínství (čistota) by mělo zůstat neposkvřené, i když jí ve společnosti fušera, který sedí vedle něj. Pokud uchazeč sní, využíváje přítom slov či mysli, pak je vyloučené, aby postoupil tam, kam řeč a mysl vstoupit nemohou; místo toho se dostane do nižší úrovně. Uchazeč nemůže stále setrvávat jako uchazeč, musí se jednou stát realizovanou bytostí (Siddhou). Aby dosáhl

tohoto cíle, musí překročit etapy všech čtyř těl. Díky neustálému studiu musí vstoupit do prostoru všech čtyř těl, očistit je, a jen pak je možné se dovolat 'Pravdy Já (Satja Narajána)', která se v něm natrvalo ustálí. Jakmile se to stane, bude jisté, že se z uchazeče stal Siddha.

Až do tohoto bodu byl zformulován výklad, týkající se čtyř těl a jejich studia. Od uchazečů se chce, aby tomu správně porozuměli. I dřevěná stolička se čtyřmi nohama, jež je zkonstruována ve formě čtyř těl, je stále nhrubo udělána. Chceme-li ji mít jaksepatří nablýskanou, musíme vynaložit další úsilí. Je nutné ji obrousit a pak vyleštit, aby vrhala své vlastní světlo. Tato procedura, kdy chceme stoličku ztraktivnit a povrchově zjemnit, se dost liší od oškrábání a odrhnutí od špíny. Dokud není dodělána a vystavena k prodeji v konečné podobě, není považována za dokončenou, a tudíž nemůže vynést majiteli přijatelný obnos. Proto předtím, než se z uchazeče stane Siddha, musí být po nějakou dobu uchazeč, vytrvale pilující čiré poznání, v supra-kauzálním těle (Mahakarana), které se musí stát naprosto pročištěné. Víme, že čiré poznání ve formě Paramátman proniká každou formou.

Jak přemítat nad tímto uvedeným pojednáním a vstřebat je, znáte-li 'já' pouze intelektuálně? Jedním způsobem je snažit se učinit každého šťastným. Pomocí tohoto prostředku Já prostoupí vším. Celý svět není nic než poznání. Vzhledem k tomu, že Já je vše, pak učiníme-li každého šťastným, potěšíme tím Já. Tvrzení Véd (písem) bude potvrzeno a zažito a Sebepoznání se stane napevno zakořeněné. Uctívat Absolutno (Paramátman) podle Saguny (projevu) znamená uctívat vše projevené. Brahmananda (blaho existence) se projevuje v nespočtu různých forem jako je hmyz, mravenec, pes, prase atd. Toto Já samotné prostupuje vším.

Paramátman, jež je bezforemné, bez atributů a neprojevené, se projevuje s kvalitami ve formě úplného vesmíru. Je přítomné ve všem, co je bez pohybu, avšak zakusit je lze čistě v pohybujiících se bytostech. Proto místo uctívání neživých hrubohmotných objektů, jakými jsou kameny, kovy, modly atd., je lepší uctívat mluvící, chodící a pohybující se Bohy, kde je kvalita poznání jasně zakoušená. To je Saguna neboli projev. Kde se nacházejí kvality v kamenné modle (uctívaném objektu)? Která ze tří kvalit (satvy, radžasu a tamasu) se nachází v modlách utvořených z kamene či kovu?

Avšak to, co je v pohybu, má o jednu či více kvalit navíc. Proto všechny bytosti jsou formy Boha. Když se upřímně modlíte k světcům či někomu

´dobrému´, kdo je plný satva guny (poznání), potěšíte ho a on splní vaše přání. Ale pokud odsoudíme jeho tama gunu, pustí se do nás, obdaří nás urážkami a dá nám pocítit náraz. Proto “prosím uctívejte Boha, který chodí a mluví. Kámen je k ničemu.“ Světec Kabír na to upozornil jasně, když doporučoval všem uctívat chodícího a mluvícího Boha.

V okamžiku, kdy proneseme slovo ´uctívání´, přijdou nám na mysl věci spojené s obřadem uctívání, tzn. santalová pasta, rýže, květy, haldi, kurkuma, abir či bukka aj. Ale uctívat znamená ve skutečnosti potěšit a učinit každou bytost šťastnou. I když je všudypřítomný Paramátman kdekoliv stejný, používané metody, kterými Ho uctívatelé uctívají, jsou rozdílné podle podoby, ve které Ho nacházejí. Osel má také Boha v sobě, přesto však projevíte-li před ním obřadnou poklonu, bude to fraška či zlomyslný postoj vůči Paramátman. Potěší osla, když se mu ukloníte? Jestliže ne, jedná se tudíž o projevenou úctu, kterou byste si měli uchovat pro bohy a ne pro osla, nemyslíte? Dáte-li oslu čerstvou trávu a čistou vodu, bude se jednat o uctívání Boha ve formě osla. Ale nasytit Boha, jenž na sebe vzal lidskou formu, nestačí jen tím, že se před ním ukloníte. Musíte ho také potěšit. Potom se to dá nazvat uctíváním Paramátman. Dáte-li mu to, co chce, bude jeho srdce potěšeno a požehnáno. Had a škorpión jsou také formy Boha (Narajány), ale uctívat je v tomto případě znamená nechat je na pokoji a umožnit jim být od vás ve velké vzdálenosti. Kdybyste je místo toho chtěli hladit a s úctou je svírat v náručí, pak vás jistě hadí Bůh uštkne a dokáže vám, že svírat ho v náručí není způsob, jak ho uctít. V někom může vyvstat pochybnost: „Jak může někdo nechat hady a škorpióny naživu a dovolit jim uniknout a ještě to navíc považovat za projev úcty? Vždyť jsou jedovatí a zlí, proto je třeba je zabít.“ Řekl bych jim, že hadi či škorpióni neuštknou nikoho jen tak pro nic za nic, ale až když se cítí být v ohrožení při pokusu dotknout se jich či je nějak zranit. Člověk je ve své pýše vždy připraven je zabít, i kdyby se plížili daleko od něho. Není potom přirozenost člověka mnohem zlomyslnější, než přirozenost hadů či škorpiónů? Ano, neboť člověk má touhu zabít je. Nechtě se ve vás pevně ustálí pocit „hadi a škorpióni mají stejnou přirozenost jako já“, a potom pozorujte, jaký div se stane. Já uvnitř hada či škorpióna není kámen. Když pocítujete své Jáství všude, a tudíž i v hadu či škorpiónovi, pak Já uvnitř hada či škorpióna se také stane zajedno s vaším Jástvím, a nadále v nich nevznikne potřeba uštknout vás. Jestliže někdo vidí hada jako hada, pak také automaticky vidí v každém člověku svého nepřitele.

Stejně grimasy, jaké děláte v obličeji, uvidíte v zrcadle. Spatříte-li škarredé výrazy v zrcadlovém odrazu, je to chyba zrcadla? Usmějete-li se a podíváte-li se do zrcadla, nepotřebujete nařizovat zrcadlu, aby udělalo úsměv. Proč zloděj vyloupí náš dům? Protože máme také neustálou touhu vykrádat lidi v mnoha směrech a nosit si nakradené věci pěkně domů. Jakmile si vypěstujeme pocit naprostého vzdání se všeho, pak se náš pocit bude odrážet ve všem, co se před námi objeví. I když nebudeme o nic žádat, lidé budou připraveni nám dát hromadu všeho, co nám chtějí dát. Naopak ten, kdo o to úpěnlivě žadoní, nic nedostane.

Čtenář může být popleten a možná by měl vnést námitku: „Maharadží, tvůj způsob uvažování se zdá být nesprávný; spatřit hada a nechat ho utéct a ještě ho považovat za Boha!; nebo nepotrestat zloděje, který z kapes ukradne hromadu peněz!; to je pro mě nepřípustné, to nikdy neudělám.“ Odpověděl bych mu: „Souhlasím, naprosto s tebou souhlasím. Ó žáku! Samozřejmě že to nemůže být možné, a to na základě zvyku, jenž si s sebou přinášíš z mnoha zrození. Nelze toho dosáhnout zčistajasna hned. Stejně to nevzdávej! Je možné začít malými krůčky, například místo hadů a škorpiónů nech žít hmyz. Z tohoto drobného činu rozhodnout se nezabíjet hmyz a brouky by ses měl učit vidět jedno ve všem. Nahlížej Jednotu Já ve všem a v každé bytosti a potom se nech překvapit, jaká zkušenost z toho vzejde. Potom opravdu zakusíš pocit jednoty ve všech bytostech, i v těch, které působí ještě více nesnází, než hmyz a brouci. Postupně se zkušenosti rozrostou a posílí tvou odvahu a přesvědčení.“

Neměli byste však nabýt přesvědčení typu ´neměl bych zabíjet hmyz a brouky, měl bych je nechat žít si po svém´. Místo toho buďte přesvědčeni o tom, že ´hmyz a brouci mají stejnou přirozenost jako já, a tudíž jsou mnou. Jejich štěstí je mé štěstí.´ Matka zakouší pocit radosti, potěší-li dítě, které s chutí saje mateřské mléko z jejích ňader. Stejně tak byste měli zakoušet pocit uspokojení, dovolíte-li hmyzu sát krev z vašeho těla. To je počátek nebo první lekce zažívání pocitu jednoty všech bytostí.

Země se následkem této postupné a vytrvalé praxe stane místem bez nepřátel a vaším společníkem na cestě začne být bezstrachovost. Díky tomu se navždy zbavíte všech obav.

Když se uchazeč osvobodí od všech pochybností a dosáhne poznání Já, je svobodný. Přesto však stále nezakouší působivou krásu skutečného osvobození. Proč, když je svobodný? Bohatství je jedna věc, ale potěšení z nastalé situace, kdy je člověk bohatý, je věc druhá. Stejně tak

dokud pocit Jednoty všeho a všech neprostoupí džňáninem, jeho poznání se nerozvine či nerozšíří. Podobně jako v případě obrovského majetku lakomého boháče, není svobodnému dopřáno plně zakoušet blaho z osvobození během jeho života.

I když se vám podaří dosáhnout poznání Já, pak dokud nebudete zakoušet pocit jednoty se všemi, pocit bezstrachovosti nenastane a nestane se vaší součástí. Úplná blaženost není nic než bezstrachovost. Strach je vlastně průvodní jev duality. Strach je velká překážka na cestě k blaženosti, která vyvstává v důsledku osvobození.

Po dosažení Sebepoznání by měl uchazeč uctívat Paramátman způsobem, který byl uveden výše. Pak dojde k zavlažení suchého poznání oddaností. Sladkost zvaná ´džalebi´ se nejprve osmaží v ghí (másele), ale sladkou a šťavnatou se stává, až když je naložena v sirupu. Stejně tak džňánin dovrší svůj život prostřednictvím oddanosti po získaném poznání.

Ve hře zvané ´surfati´ se hráč nejprve propadne do nižších úrovní a při výstupu do vyšších úrovní si přináší domů to, co po cestě posbírá. Pouze až když dosáhne nejvyšší úrovně a sebere vše z předchozích úrovní, je hra ukončena. Přijímáte-li postupně poznání z hrubého těla a nakonec skončíte u supra-kauzálního těla (Mahakarana), musíte si s sebou vzít také dar ve formě poznání, získaný z předchozích těl. Skutečný prožitek toho, že „svět není nic než poznání“, je samo poznání, jež se stává Konečnou Skutečností (Vidjána).

Právě pociťujeme-li ve světě oddělenost a máme-li za to, že všichni okolo nás jsou jiní, resp. že nejsou ´já´, prožíváme dny a noci plné úzkosti a strachu, v domnění, že musíme zachránit svou ženu, děti či majetek ze spárů někoho dalšího. Proto se kvůli pocitu vlastnění a majetnictví obracíme o pomoc k těm, kdo dokáží hlídat náš majetek. Potom platíme bezpečnostní agentury a hlídače (Gasti). Ale pokud se vám podaří vstřebat pocit jednoty s každým a pocit „jsem přítomen všude a pronikám vším“, pak v ten den se z Gasti stává Agasti, což je světec, jenž zhltně oceán jedním lokem. Oceán Prapanča (neboli veškerý projev složený z pěti elementů) nemusí ani stačit na jeden hlt. To je způsob, jakým se uctívá, jenž zná své Já a je zbaven strachu v těle, těší a hojně oslavuje to, co se nazývá osvobození.

Až dosud se výklad věnoval poznání Já a oddanosti, která přichází následně po sebepoznání. Došli jsme na úroveň, kde se z uchazeče stává

džňánin, který zná své Já. Ukončením veškerého poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) je moment, kdy vidíme celý svět včetně sebe jako jedno Já. Pak konečně cesta za poznáním přinesla ovoce.

I když to je konečně skutečné, přesto světec Ramdas nazval poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) za nestálé na rozdíl od neochvějného Paramátman. Paramátman je neměnné. To je rozdíl od projeveného a neviditelného Brahman čtyř těl. Proto se jedná o nepoznání. Písma o tom řekla: „Neti, neti (ne toto, ne tamto)“, což značí, že Paramátman není ani poznání ani nevědomost. Neměnné Paramátman je jedinou Pravdou, Esencí, zdrojem všeho, co je pomíjivé, a je tudíž bez podstaty (jádra). Světec Ramdas to shrnuje v knize Dasboadh, kapitola 13, oddíl 24, nazvaný ´Samsára´. Proč je poznání nestálé? Protože má mnoho jmen, ženského, mužského, ale i středního rodu.

Satčítánanda, Íšvara, Ahamkara, Natahána, Prapůvodní Bytí, Šiva - to jsou jména mužského rodu. Šamtá, Prakrti, Šruti (původní impuls ´já jsem´), Šambavi, Čitkakla, Nataháni, atd. - to jsou jména ženského rodu. Hodža Rupam (vlastní přirozenost jedince), supra-kauzální tělo (Mahakarana), čiré poznání, Brahman, Říše Blaha (Anandayatnam) atd. - to jsou jména středního rodu. Právě tyto názvy středního rodu přišly ve známost jako Sebepoznání. To, co není žádným z těchto jmen, je neměnné, esenciální, Skutečné Brahman. Třebaže kvalita poznání v supra-kauzálním těle (Mahakarana) je mnohem větší, než kvalita poznání v hrubém těle, eliminací (odstraněním) může být sebrána a oddělena a dedukcí (vyvozením) opět smíchána. Na základě odborné znalosti procesu eliminování (odstranění) a následného smíchání nelze říci, že by uchazeč dosáhl stupně Parabrahman. Parabrahman je takový stupeň poznání, ze kterého není návratu.

Poznání bylo označeno jako poznání, ale Brahman nemá ve skutečnosti žádný název. V poznání (já jsem) je směs vikary ve formě světa. Jakmile mysl zvaná čita nabude této změny (modifikace), poznání jí též nabude. Modifikace (změna) je dočasný stupeň či úroveň. Brahman je za všemi změnami (modifikacemi).

Takže tu je stejný rozdíl mezi poznáním (džňánou) a ´já jsem´(vidžňánou) a Absolutnem (Parabrahman), jako je rozdíl mezi temnotou a světlem. Intelekt je zmaten tam, kde dochází ke kontaktu mezi stálým a nestálým, říká Šrí Samartha. Na základě tohoto vyjádření přichází na řadu vysvětlit poslední nedorozumění či podvod.

Předtím, než začne poznání ´já jsem´ působit, je zapomnění chybně považováno za poznání. Stejně tak jakmile je džňána neboli poznání nevyvinuté, je nesprávně pochopeno jako Vidžňána, což je poslední stupeň ´nepřítomnosti modifikace´ neboli Parabrahman. Pokud uchazeč tento stav přijme za svůj, pozastaví tím svůj vývoj právě zde.

Samartha přirovnal tento typ nerozvinuté džňány k muži, který se probudí ve snu a myslí si, že je vzhůru. Přesto chrápe! „Myslíte si, že je to bdělost, ale vaše iluze ještě nezanikla“ - to je výstraha, kterou dal takovýmto džňáninům Šrí Samartha Ramdas. Supra-kauzální tělo (Mahakarana), ve kterém jsou hrubé a jemné tělo jako sen, je také snem ve vidžňáně. V nevědomosti je omezenost a v poznání je osvobození, ale jakmile zde obojí, jak nevědomost, tak poznání, přestává existovat, má smysl zmiňovat ideu omezenosti či osvobození? Jak by zde mohlo být přítomno něco takového?

Písma mluví až do úrovně supra-kauzálního těla (Mahakarana). Až do tohoto stupně to je tvrzení, či teorie. V oblasti poznání, nacházející se za úrovní Mahakarana, je potvrzen závěr či princip, a zrušení všeho, co bylo dosud určeno. Když jsou všechny jevy zničeny či rozpuštěny, pak to, co zůstává, je vaše pravá přirozenost.

Není možné slovy popsat stav, ve kterém poznání slov dokazuje stále nevědomost, kde se vědomí stává ne-vědomí, kde všechny prostředky doporučené písmy jsou pouze na překážku. Sami poznáte, jak dosáhnout tohoto nejvyššího bodu.

Satguru vás přivedl na práh a strčil vás dovnitř, ale krásu či panorama, které se uvnitř nachází, vám Satguru ukázat nemůže. Musíte se sami chopit kořisti a získat zde trofej. Nyní, po tom všem tu nezůstává nic, co by se dalo ještě slovy sdělit. Slova se hodila k tomu, co bylo řečeno. Vše, co lze slovy sdělit, vám bylo předáno. Mohu vás pouze povzbudit k tomu, abyste byli uchazeči, ale Siddhou se musíte stát sami.

Došli jsme na závěr knihy. Slova jsou zde nadbytečná. Jediná věc je zde jasně pronesena- a tou je Satguru bhadžan - Hari Óm Tat Sat

Radžá-Dhi-Rádž Satgurunáth Šrí Siddharaméšvar Maharadž Ki Džej

Konec první části

2. část

Amrut Laja I

Nektar Nesmrtelnosti
Promluvy ke knize ´Dasboadh´

**Šrí Satguru
Siddharaméšvar Maharadž**

Překlad: Aleš Adámek 2006

© Šrí Satguru Siddharameshwar Adhyatma Kendra 1998

„Člověk se nepochybně spojí s Bohem prostřednictvím bezmezné oddanosti k Já. Právě to je záměrem duchovní knihy Dasboadh.“ (Dasboadh, oddíl 1, kapitola 1, verš 8)

Tato kniha nám říká, čeho aspirant dosáhne, bude-li čist duchovní promluvy a studovat je. Také mu radí, jak má praktikovat oddanost. Zde, v první kapitole, je mu vysvětleno, jak se sám stane Bohem poté, co pomocí duchovního poznání rozvine odpoutanost od hrubého těla, myslí a ega. Být zajedno s Bohem je v podstatě jednobodově zaměřenou oddaností, oddaností k Já z Já, a nerozlišováním.

Jsou zde vysvětlena následující témata:

- Absolutní poznání (kévala džňána);
- Ryzí poznání;
- Podstata Já;
- Učení Mistra;
- Prostředky k dosažení osvobození skrze sjednocení a pochopení;
- Odpověď na otázku „Kdo jsem Já?“ a tím i poznání své přirozenosti;
- Prostředky k dosažení Božskosti.

Jsou zde také dány odpovědi na časté otázky jako například Kdo je Bůh?; Kdo je oddaný?; Kdy se Já stalo individualitou (džívou)?; Kdy se Já stává Bohem (Šiva)? Je zde poskytnut postup, jak si uvědomit Nejzazší Skutečnost (Parabrahman); dále vysvětlení, že lidé rozličných vyznání a názorů ve skutečnosti uctívají stejného Boha (i když rozličnými způsoby) a je zde podána metoda, jak ctít Nejzazší Skutečnost. Všechna tato témata jsou zde důkladně projednána. Kniha Dasboadh také debatuje se svou cílovou skupinou čtenářů - s lidmi, pro které je právě tato duchovní látka svým složením určena. Čtenáři znalí věci jsou schopni pochopit pravou moudrost, která je zde naznačena a podána.

Co je Prvopočáteční iluze (Mula Mája) a jak jsme od ní oddělení? Co je přirozeností pěti elementů? To vše je zde vysvětleno. Nakonec kniha Dasboadh objasňuje, kdo je skutečným konatelem všeho dění. Tato kniha rozptyluje možné pochybnosti a nachází řešení všech problémů souvisejících se světským a duchovním životem. Hlavní témata dalších příbuzných duchovních textů jsou zde taktéž důkladně zvážena.

Ten, kdo pochopí Dasboadh, zajisté dospěje k prožívání Nejzazší Skutečnosti, známé též jako Bezmyšlenkovitá Skutečnost (Parabrahman nebo Brahmapada). To je má zkušenost. Navíc kniha Dasboadh prostřednictvím výkladu podstaty Véd a Upanišad popisuje prostředky, jak se stát Bohem. Tato kniha zdůrazňuje, že cílem všech škol a všech posvátných textů je získání Sebepoznání.

Pokud někdo touží důkladně prostudovat knihu Dasboadh, měl by být vybaven těmito nezbytnostmi:

1. Pevná touha: K tomu, abychom byli spokojeni, musíme mít nejprve pevnou a silnou touhu poznat sebe sama, prostřednictvím které je spokojenost a ´dobro´ obdrženo; to znamená, že dojde k vysvobození ze spoutanosti. To je základní nutnost, nezbytná pro opravdové duchovní poznání. Aspirant se silnou touhou a zapáleností pro věc je znám pod názvem ´Džidnyjasu´.

2. Rozjímání a rozlišování: Aspirant, poháněn silnou touhou, musí o Sebepoznání neustále rozjímat. K tomu je třeba, aby nepřetržitě rozlišoval mezi Já (Pravdou) a ne-Já (nepravdou). Samozřejmě silná touha je sama předchůdcem správného rozjímání či rozlišování.

3. Praktikování: Způsob chování, ovlivněný předchozí praxí správného rozjímání a rozlišování, je v podstatě nepřetržitou praxí tohoto návyku.

4. Nepřipoutanost: Nepřítomnost jakékoliv připoutanosti. To znamená, že se aspirant nenechá do ničeho vtáhnout a na základě nezaplétání se do věcí spočívá ve svém pravém Já.

Chcete-li být spokojeni (čili chcete-li se osvobodit od všech omezení), dříve či později získáte poznání Já. Dosažení dobra značí uniknout cyklu zrození a smrti. ´Kráčej po svých´ znamená následovat přesně to, co Mistr (Guru) vysvětlil, zatímco ´mít svou hlavu´ značí přit se či spekulovat (nad radami Mistra). Pokud máte silnou touhu a výše uvedené nezbytnosti, pak vás Guru dostane na šestou příčku (žebříku) a zde vás opustí (šestá příčka je předposlední příčka, přičemž sedmý stupeň je Nejzazší Skutečnost; Guru sdělí poznání této Skutečnosti, kterou však každý hledající musí zakusit sám). Byli jste schopni jíst různé druhy ovoce ze všech možných stromů, ale ovoce ze stromu ve formě ´lidské bytosti´, jíst nedokážete. Zřídka se najde někdo, kdo ochutná toto ovoce, známé jako ´nektar poznání´ neboli ovoce osvobození. Jen člověk má schopnost přemýšlet a pokud se opravdu snaží pochopit svou pravou přirozenost, uvědomí si, že je Bůh.

Získáte-li Sebepoznání, splníte si svou povinnost. Lidské tělo je kalpa vrikša (strom splňující přání). Jestliže si žádáte poznání, dá vám poznání, jestliže chcete osvobození, dá vám osvobození. Prubířským kamenem je žít jako Bůh i během života v lidské formě. ◀

Přednáška 2

„Aspiranti se zeptali již dříve: jestliže je vesmír (tj. vše, co je viditelné) neskutečný, jak to, že je tedy viděn“? Odpověď na to dostanete zde, proto pozorně poslouchejte.“ (Dasboadh, oddíl 6, kapitola 8, verš 1)

Všeškerý projev je iluzí (mája) a svědek je Brahman. Všechny viděné jevy jsou falešné a vidoucí svědek je Brahman. Ve Védách je prohlášení, že tu jsou pouze dvě podstaty – vše, co je viděné a ten, kdo to vidí. Védánta to vyjadřuje pomocí úderu do bubnu.

Kromě viděných objektů a vidoucího není ve světě nic jiného. To, co spočívá v srdci každého z nás, je Brahman, a jedině To je ´skutečné´. Ti, co se uchylují k viděným objektům, zaniknou a ti, co hledají útočiště v Brahman, získají Jeho postavení a stávají se Jím. Každý, kdo něco uctívá, dosáhne objektu uctívání. Jestliže soustředíte pozornost na pozorovaný objektivní svět, budete zničeni podobně jako je likvidován objektivní pozorovaný pomíjivý svět. Otázkou je, proč je objektivní svět vůbec možné vidět, když vše, co je viděné, je neskutečné? Viděné je falešné vzhledem k tomu, že je to viditelné. Vše viděné je trik okem vytvořený. Z toho důvodu je vše viděné neskutečné. V zrcadle je spatřena tvář, to naznačuje, že se zdají existovat dvě tváře. Znamená to, že tu pak jsou dvě ´já´? Skutečností je, že vy sám o sobě jste pouze jeden. Přesto se však zdá, že jste tu dva. Malíř namaluje barvami obrazy, a řekne: „Tady vidíte horu, toto je Veliký pán Višnu, to je Bohyně Lakšmí...“ Věřte tomu, a přijmete to jako pravdu? Vy jste stvořitel. Co je ve své podstatě dřevem, přijímáte jako křeslo. Je to trik oka.

Ten, kdo uctívá Já, se též stane věčným Já. Pomíjivý svět je stvořen ze země (5-ti elementů). Vše v něm se jen v prach obrátí. Lidské tělo vyjde z dělohy a odchází do hrobu. Měli byste jíst vnitřek kokosového ořechu a skořápku zahodit. Jíte-li ji, tak si akorát vylámáte zuby. ◀

Přednáška 3

„Když objektivní poznání dojde ke konci, vidoucí (pozorovatel) nezůstane vidoucím. V ten okamžik se pýcha ega (pocitu ´já jsem´) rázem vytratí.“ (Dasboadh, oddíl 6, kapitola 10, verš 16)

Pozorovatel zůstává pouze do té doby, dokud jsou viděné objekty vnímány jako skutečné. Ego je koncept, a stejně tak je konceptem pozorovatel (vidoucí). Jestliže nazvete toto město ´Bombaj´, pak se jeví jako Bombaj; jestliže mu budete říkat hlína apod., bude se jevit jako hlína. Vše záleží na konceptu pozorovatele. Jestliže nazvete jednu věc ´křeslem´, je vnímána jako křeslo; jestliže ji nazvete dřevem, je vnímána jako dřevo. Jestliže vše pojmenujete jako Brahman, pak vše je vnímáno jako Brahman. Jestliže to nazvete světem, je to vnímáno jako svět. Vnímání objektů závisí na konceptu pozorovatele. Ale Brahman je za všemi koncepty. Skutečnost (Brahman) nelze pojmut, či vystihnout žádným konceptem.

Je zde žena, kterou jeden muž osloví ´moje manželko´, druhý ´sestro´, a třetí na ni volá ´dcero´. Ve skutečnosti není nic než živý kus masa a kostí. Cokoliv řeknete, se stane. Vše je konceptuální a závisí na konceptu pozorovatele. Svět a pocit bytí (´já jsem´) jsou konceptuální. Pozorovatel neboli vidoucí, který považuje a vnímá projevený svět za skutečný, je ´ego´. Toto ego musí být vymýceno. Jestliže ´ego´ zmizí, Brahman zůstává, nezmizí. Král Dhrtaráštra z Mahábháraty byl slepý. Dal život stovkám bojovníků (Kuruovcům), a byl na ně hrdý. Ve skutečnosti ten, kdo považuje tělo za sebe sama, je slepý Dhrtaráštra. Je také tím, kdo se nazývá Ravana v Rámajáně. Všechny objekty jsou démoni a vzhledem k tomu, že jim dáváte postavení, jste jejich králem, Ravanou. Ravana není spravedlivý král. Není Pánem (Bohem). Jelikož považujete objekty za skutečné, stáváte se Ravanou. Musíte se zbavit tohoto Ravany. Pociť ´já´ neexistuje. Zbavení se pocitu ´já´ můžeme nazvat ´toužebnou (vědomou) smrtí´. V eposu Rámajána je uvedeno, že Ravana byl velice oddaný Pánu Šivovi. Ravana poprosil Šivu, aby mu projevil laskavost v podobě toužebné smrti. Tak se stalo. Král Ravana vládl čtrnácti kraji, tj. čtrnácti smyslům. Pěti orgánům poznání, pěti orgánům činnosti, a dále myslí, intelektu, vědomí a ega. Když Bozi vládnu zemi, démoni se

stáhnou do podsvětí, a když naopak démoni začnou vládnout zemi, Bozi odejdou provádět pokání. Jestliže jsou objekty brány za skutečné, pak to znamená, že démoni vládnou zemi a Bůh je nepřítomen. Nezůstala po něm jediná stopa. Ve chvíli, kdy Bozi vítězí, neboli když dojde k pevnému přesvědčení, že všechny objekty jsou falešné, démon v podobě pocitu ´já´ rovněž zmizí. Jakmile je ego zničeno, vše co zůstává, je Brahman. Měli byste proto praktikovat a upevnit se v poznání, že pocit ´já´ společně se všemi objekty je neskutečný. Pro realizované bytosti je vše, na co pohlédnou, Brahman. Jídlo, prkno, na kterém sedí, když konzumují svůj oběd, žena a voda - to vše jsou projevy Brahman. Vše je Brahman. Toto byste měli studovat a praktikovat. Potom bude nastolen Boží řád.

Brahman je bez kvalit: nemá žádné barvy, ani žlutou ani černou, není zvukem, není hudbou atd. Ghí (máslo), která je tekuté a ghí, která je pevné, je jedno a to samé ghí, jako se voda neliší od ledu. Když je semeno (které vzešlo ze země) zasazeno do země, vyvstane vědomí. Vše, co vidíte a vnímáte, není nic než Skutečnost (Brahman). Je tu pouze směs vědomí, stejně jako jsou náramky či řetízky vyrobené z jednoho zdroje - zlata.

Musíte přestat trvat na tom, aby se vašemu tělu děly jen samé dobré věci. Máte dojem, že jste pouze hrubé tělo. Je to proto, že právě jen fyzické tělo se stalo objektem vašich představ (konceptů). Služebníci a pomocné síly by měly být pokládány za Boha. Není zde žádný další Brahman. „Vše, ať už s vlastnostmi či bez vlastností, je Bůh (Góvinda). Džíva (ego) je tu vzhledem k tomu, že kategorizujete objekty. Vnímáte ženu, dceru, koně či psa jako bytosti od sebe oddělené. Nejsou však nic než Krišna. Není zapotřebí měnit formy objektů. Pouze je třeba změnit postoj pozorovatele (vidoucího). Brahman je stále stejný, i když je ve stavu s atributy (vlastnostmi). Měl byste vidět Brahman v kterémkoliv stavu, neboť existuje neustále. Dokonce i atomy a molekuly křesla jsou Pán Krišna. Jakmile si tento postoj osvojíte, stanete se sami Brahman. I když spíte, nejste spánkem, i když jíte, nepřijímáte potravu. Je-li vše Brahman, co je tím, kdo jí a spí? Obojí, tedy to, co je bez kvalit a zároveň to, co mluví (tj. s kvalitami), je Bůh.

Král je králem, ať už sedí na trůnu nebo jde lovit zvěř. Ten, kdo je živou formou, je uctívaným objektem vědomí. Člověk se stává oddaný poté, co dává různým objektům a sobě různá jména. Člověk se stává světcem neboli Paramátman poté, co se dívá na vše stvořené jako na Brahman. Zapomenete-li na Brahman a jíte-li jídlo, pak ho přeměňujete ve výka-

ly. Housenky bource morušového jsou lepší než ti, kdo zapomenou na Brahman, neboť hedvábí z jejich kokonu (zámotku) používají kněží při bohoslužbách.

Kdo touží po pekle, může ho snadno zažít. Bohové a démoni jsou přímo tady. Bohové a démoni brázdí oceánem světa a pijí nektar a víno. Pán Višnu dává bohům nektar a démonům víno. Řekne-li se ´Višnu učinil toto´, pak to značí, že to udělalo vnitřní vědomí (antahkarana) uvnitř vás. Nektar a víno jsou přímo tady. Je v našich rukách, zda budeme pít nektar a staneme se nesmrtelní. Ten, kdo se ´probudí´, dosáhl Skutečnosti. Vše je Bůh. Nechtě jsou všechny bytosti šťastné. Jestliže to praktikujete a vezmete si to k srdci, pak vše je Brahman. Musíte nejprve zalít záhon s rostlinami, než zakoření. Potom rostlinky porostou samy od sebe. Měli byste vytrvat ve své praxi dokud nedosáhnete stavu Brahman. ◀

Přednáška 4

„Když objektivní poznání dojde ke konci, vidoucí (pozorovatel) nezůstane vidoucím. V ten okamžik se pýcha ega (pocitu ´já jsem´) rázem vytratí.“
(Dasboadh, oddíl 6, kapitola 10, verš 16)

Jedině Brahman existuje. Je bez jakékoliv známky duality. Brahman jediný je, vedle něho nic dalšího neexistuje. Proč se tedy projevuje jako vesmír?

Zlato existuje v různých druzích šperků, nic víc. Šperky pak rozdělujeme na různé druhy, které nazveme náramky, náhrdelníky, řetízky apod. Liší se od sebe, avšak jejich podstata je stejná - zlato a nic víc. Objekt, který se ze zlata vyrobí, je neskutečný. I kdyby se muselo zlato při výrobě mnohokrát ohýbat a překrucovat do konečné podoby šperku (objektu), nakonec z toho není nic než zase jen zlato. Jméno a forma nejsou podstatné, a nejsou ani skutečné. Proč někdo dostal jméno Hiralal (což v jazyce Máraáthi značí diamant)? Aby si ho lidé všimli. Vždyť nevyměšuje diamanty. Svět jmen a forem je neskutečný, avšak jedině ´universální vědomí´ je skutečné.

Jestliže je podkladem šperků zlato, pak jejich barva a zevnějšek jsou stejné. Kdyby se ze zlata vyrobil velbloud, zůstane zlatem, a dokonce i kdyby se z něho vytvořil Bůh Višnu, bude to vždy zlato. V tom všem existuje jeden podklad - zlato. Existence je vše prostupující – je i v neživých objektech, řekněme křeslech. V křesle existuje dřevo. Podobě je i vše ostatní v tomto světě konceptuální. Není tu nic jiného, než samotné Brahman. Měli byste na vše nahlížet bez kategorizování, potom pozorovatel (vidoucí) zmizí. Pocit „já jsem“ musí být vykořeněn. To je smysl veškeré snahy Védanty. Pocit „já jsem“ je jako dva démoni Rahu a Ketu, kteří pohlcují vše (slunce). V Indii si lidé při zatmění slunce myslí, že démoni Rahu a Ketu spolýkali slunce. Oheň nikdy neřekne, že je z domu nedotknutelných. I když záříte jako Slunce, pocit „já“, démon Rahu, přišel, aby vám překážel. Já je navždy zářící, lehce jej však pohltí falešný pocit „já“.

Když zmizí pocit „já“ neboli ego, je to znak konečné zkušenosti. Ego není Brahman, ale zdá se jím být. Vše je vědomí. Není potřeba říkat „Já jsem Brahman“. Zrození a smrt náleží tomuto egu, pocitu „já“. Pět elementů a vědomí jsou takové, jaké jsou, ale jemné tělo, které sebe oslovuje jako „já“ a které je plné tužeb, nakonec podlehne smrti. Když nám někdo řekne „Wamanrao zesnul“, znamená to, že zemřelo jméno. Přišlo na svět, proto také zemřelo. Vymažte ze své mysli pocit, že jste nějaké individuální „já“. Dokážete-li to, je to známka poznání. Naopak, říkáte-li: „Jsem tím, kdo zakouší to a to“, jste pohlceni démonem Rahu, tzn. že stále zůstáváte v iluzi.

Je to ruka, která se zvedne, ale vy řeknete automaticky „já zvedl ruku“. Oči vidí předmět, jenže vy řeknete „já vidím předmět“. Nos cítí vůni, vy na to řeknete „já to cítím“. Za vším je síla neosobního Já, jenže vy říkáte „já to udělal“. Síla náleží Bohu. Kdo je tím egem, činícím si neoprávněné nároky na entitu „já“? Neměl vyhrazené žádné místo v paláci, avšak ihned poté, co byl vpuštěn dovnitř, přestal uznávat krále a prohlásil se za vladaře a svoji vlastní (neskutečnou) existenci korunoval za skutečnou. Když se nad tím zamysleli autoři svatých textů, snadno jeho existenci vyvrátili a tento falešný pocit „já“ tak byl prokázán za nepravý. Potom mohl původní král znovu prohlásit „Já jsem Brahman“.

Je tu jedna věc, která je tomuto stavu „Já jsem Brahman“ vlastní, a sice klid. Jestliže tu je dualita (dva objekty), potom tu je bolest a žal. Tam, kde je jednota a tudíž jedno jediné Brahman, je klid. ◀

„Když objektivní poznání dojde ke konci, vidoucí (pozorovatel) nezůstane vidoucím. V ten okamžik se pýcha ega (pocitu „já jsem“) rázem vytratí.“
(Dasboadh, oddíl 6, kapitola 10, verš 16)

Aspirant nevyhnutelně čelí otázce: „Měli bychom dál vykonávat světské záležitosti nebo bychom se měli naprosto vzdát světa?“ Nedává smysl, nosí-li někdo okolo krku věnec utkaný z posvátných květů Tulsi a přitom má srdce zachvácené vztekem. K čemu je mnišské roucho, jste-li nevíšmaví k svému vnitřnímu Já? Mimo to, stromy, tygři, zvířata a ptáci nevedou rodinný život, znamená to tedy, že se z nich stanou světci? Měli byste si stále uvědomovat své vnitřní Já. Objektivní poznání by mělo být potvrzeno za nepravé. Vše, co podnikáme, by mělo být prokázáno za neskutečné a to, co bylo považováno za neskutečné, by mělo být potvrzeno za Pravdu.

Marníte čas a váš život je k ničemu, nejste-li od všeho odpoutaní. Postoj se musí změnit. Zůstat ve světě s jasným pochopením, že vše projevené je falešné, je postoj v konání, plný odvahy. Měli byste se od všeho vnitřně odpoutat. Jakmile se naučíte nenechat se do ničeho vtáhnout, čili když se dokážete všeho vzdát, pak zažíváte Zkušenost odpoutanosti.

Žijte jak chcete, ale vnitřně se všeho zřekněte. Objekty jsou neskutečné. Musíte obrátit postoj své mysli pryč od objektů a rozvíjet postoj „Já je Brahman“. I když budeme vnímat 5 elementů jako něco zdravého a příznivého, stále vedme v patrnosti, že jsou ve své podstatě nebezpečné. I když víte, že pouze Já vám může přinést štěstí, velká iluze (Mája) vás svádí a strhává zpět do dřívějšího stavu nevědomosti. Jen když se upevníte v Brahman a stabilizujete zde všechny tři články - tělo, řeč a mysl, můžete dosáhnout Absolutního Poznání. Můžete pak dělat cokoli, zdobit se zlatem, nosit drahé oděvy, a přesto po oddělené totožnosti už nikdy nezatoužíte. Milost Gurua vám přijde jedině tehdy, když považujete vše projevené za neskutečné. Neřeknete-li se všeho uvnitř sebe, pak cokoli, co uděláte, bude ve výsledku zcela opačné, než jaké to mělo být.

Můžete nosit zlato, stříbro, šperky z drahých kovů či velmi drahé oděvy, přesto nečekejte, že vám tento život poskytne nějakou radost. Lidská bytost nemůže nikdy dosáhnout klidu. Jedině vaše pravé Já dokáže žít Pravdu a mluvit o Ní. Chování takto realizované bytosti je harmonicky sladěné s tělem, řečí a myslí. Jestliže si někdo myslí, že je pouze hmotné tělo, potom bude mluvit pouze o těle. Jaký je květ, taková je jeho vůně. I když jste v tomto světě, měli byste žít jako kdybyste zde nebyli. Pro Brahman je vše rovnocenné, ať už se jedná o světský život nebo o les. Když zde nejste, jak zde může být jakákoliv pozemská (světská) existence? Žijte jak si přejete, ale změňte svůj postoj. Vše potřebné je potom vykonáno. Čokamela, upřímný, byl řezník a měl ve zvyku stále v ruce držet kost. Můžete jíst zdravé čisté jídlo, ale co si počnete se svými mentálními proměnami? Jakmile si uvědomíte, že vše, včetně myšlenky ´já´, je falešné, pak nezůstává nic, než vaše pravé Já (Brahman). Není tu nic dalšího. Jen postoj se musí změnit. To je znak zřeknutí se. V hlubokém spánku, kdy zmizí svět, jsou si král a žebrák rovni. Jak šťastní jste v okamžiku, kdy opustíte v noci svět a odeberete se ke spánku! Tam nepotřebujete svět, dům, práci nebo ženu. Když jedině On (Brahman) zůstává, je přítomen obrovský klid a blaženost. Utrápení jste proto, že si vsugerováte povinnosti dělat mnoho věcí. Když pochopíte Sebe, pak víte, že nemusíte dělat nic. Kde je potom nějaká starost o něco? To je důvod, proč jsme ve své podstatě vždy šťastní. Má-li někdo povinnost plnit si všelijaké úkoly, ať už to je král nebo Bůh, je nadeník. Světci musí projevovat soucit. Ten, kdo je bez žádostí, je Bohem všech bohů. Buďte alespoň v mysli projednou bezžádostiví. To se může přihodit pouze cítíte-li, že tento svět je neskutečný. Stáhněte svou mysl pryč ze světa a upevněte ji v Já. Objekty jsou neskutečné; jen Brahman je Pravda. Když si přivlastníte tento postoj, nemusíte nic dalšího dělat. Potom si žijte, jak chcete. Ten, kdo neumí tancovat, nalézá povrch k tanci hrbolatý, avšak ten, kdo usiluje o poznání Já, nakonec tohoto poznání nějak dosáhne.

Prahlad (oddaný Boha Višnu) dostal od svého otce příkaz, aby si nedával boží jméno. Prahlad svému otci odvětil: „Můžeš být vlastníkem mého těla, ale nad mou myslí žádnou moc nemáš.“ Jestliže jste v práci hodně zaneprázdnění, připomeňte si Sebe jako Brahman a ztotožněte mysl s Brahman. Intelekt musí být transformován. V mysli si řekněte: „Já jsem Ráma (Brahman).“ Potom vše, co budete dělat, se stává Rámou (Brahman). Odhodte ideu „Já jsem to a to“ a pronikněte do vesmíru. ◀

„Když objektivní poznání dojde ke konci, vidoucí (pozorovatel) nezůstane vidoucím. V ten okamžik se pýcha ega (pocitu ´já jsem´) rázem vytratí.“
(Dasboadh, oddíl 6, kapitola 10, verš 16)

Vaše mysl je ponořená do objektů stvořených iluzí. Týká se to rovněž těla. Konceptu ´já´ a ´ty´ se držíte do té doby, dokud je vaše mysl zapletena v iluzi. Podstupujete veškeré úsilí jen proto, aby se vašemu tělu dostalo vše dobré. Svět existuje proto, že obětujete svou mysl tomuto úsilí a boji. Protože tu jsou studenti, jsou tu učitelé. Pro koho zůstanou učitelé, zmizí-li studenti? Existujete jako oddělené ´vy´ (objekt) jen proto, že tu je objektivní poznání. Jak by pak mohl Bůh prostoupit do těla, ve kterém se usídlilo objektivní ´vy´ (ego)? Může pochva obsahovat dva meče?

Jak by mohl Bůh zaujmout prostor, ve kterém se nachází objektivní ´já´? Mohou být bezcenné objekty k něčemu užitečné těm, kdo se ucházejí o dosažení Brahman? Tudíž musíte pocítit, že vše objektivní je neskutečné. Ti, kdo touží po uvědomění Já, by měli dostat porci Boha Vitthaly (tzn. měli by rozjímat o Já). Na jedné straně tu je Já a na druhé armáda, svět a 14 krajů včetně poznání siddhis (nadpřirozených sil). Durjodhana si vybral armádu. Jsou tu dvě střídající se ´podstaty´: iluze a Brahman. Neměli byste vůbec připustit, že by iluze (Mája) mohla být dobrá či zlá. Tomu se říká ´odpoutanost´. Když je všechn ten majetek a blahobyť přímo od atomu až po Brahmadévu falešný, může být nějak užitečný? Jakmile se sklony mysli odvrátí od světských tužeb, přirozeně se obrátí k Já. Myslí-li někdo stále na objekty okolo sebe, dostane se mu poznání Brahman? „Když objektivní poznání dojde ke konci, vidoucí (pozorovatel) nezůstane jako vidoucí.“ V noci se objektivní poznání vytratí, ego zmizí a pouze klidné Já zůstává.

Ať je někdo král či žebrák, všichni prožívají během spánku stejné štěstí. Budete-li přetrvávat jako objektivní ´já´, pak vás čekají problémy v podobě neustálého spekulování nad různými bohy, pokáním, penězi, nebem či peklem, apod. To znamená, že všechno to strádání zachvátí mysl. Absolutní Skutečnost je tu jako jediná jen za předpokladu, že je mysl vyprázdněna.

Nemluvte o objektech světa. Nemluvte ani o atomu či o Brahman. I kdyby se mysl ukájela světskými radovánkami miliony let, nebude nikdy nasycena. Vyslovíte-li něco, pak vzniká koncept a mysl je ´stvořena´, a naopak přestanete-li mluvit o něčem (o konceptech), mysl se vytratí. Ego je vytvořeno pouze z myslí, intelektu a pocitu ´já´ a ´ty´. Všechny řeči, s výjimkou mluvení o svém pravém Já, jsou falešné.

Tajemství Véd leží v této zásadě: „Když objektivní poznání skončí, vidoucí (pozorovatel) nezůstane jako pozorovatel.“ K čemu jsou všechny velké úspěchy nevědomých lidí, odcházejí-li do hrobu stejně nevědomí jako když přišli z lůna matky? Promarnili své životy pro nic za nic. Mnoho aspirantů, kteří za mnou přijdou, nemluví o ničem jiném než o světě a jeho záležitostech. Ve skutečnosti právě pocit ´já´ by měl být zničen. Džívá (ego) si vychutnává ovoce stromu života ve formě světské existence, ale Šiva, sedící na vrcholu stromu, se o nic nestará, ani sedí-li přímo na ovoci. Zřeknete-li se ovoce, stáváte se Narajánou, Skutečností. Díváte-li se na objekty, stáváte se člověkem. Abyste přeměnil obyčejného člověka v Realizovanou bytost, nemusíte se nutně fyzicky zřít světa. Nutná je změna mentálního postoje.

Měli byste zaujmout postoj: ´Nechť objekty přicházejí a odcházejí, pro mě je obojí stejné.´ Den co noc byste měli udržovat přesvědčení ´Já jsem Brahman´. Potom se nestaráte o tělo. Ten, kdo odsuzuje sebe (své ego), neodsuzuje druhé. Ten, kdo není nafoukaný a pyšný, nebude sklíčený, upadne-li do chudoby. Je-li člověk vybaven těmito nepostradatelnostmi, stane se Bohem. Májá (iluze) je něco jako nedosažitelná žena; dokud se jí nevzdáte, ať děláte, co děláte, nemá to žádnou cenu. Všichni, kdo touží po materiálním uspokojení, jsou členy kasty Mang (žebračků). Světec chce dostat pouze jedno: „Dej mi jen jedno jediné – ať na tebe nikdy nezapomenou.“ Měli byste odmítnout iluzi (Máju) a velebit Brahman. Dosáhnout absolutní Pravdy je velmi snadné. Zájemci o Ni by měli přestat obracet pozornost do světa a začít si plně všímat svého Já. Uctíváte Ganéšu (Ganapatiho) a dáváte mu sladkosti a koláčky, ale přehlížíte, co Ganéša ukazuje jednou ze svých čtyř rukou. Žehná jí na znamení, že vše je On.

V eposu Mahábhárate je příběh o démonovi Džarasandhovi, který byl obdarován schopností přežít i v případě, kdyby se jeho tělo rozpůlilo na dvě části. Žil by dál, pokud by se obě části opětovně spojily. Byl povinován věrností ke Kuruovcům a Pánduovci ho nemohli zabít. Když se Bhímovi (jeden z Pánduovců) podařilo při šermířském souboji rozetnout démona

na dvě části, Šrí Krišna naznačil, jak má Bhíma spojit dvě rozetnuté části mrtvého těla démona. Dají-li se k sobě opačně, než jak k sobě patří, pak démon znovu neožije. Stejným způsobem je možné dosáhnout absolutní Pravdy. Je nutné změnit směr svých myšlenek od iluze ke skutečnosti. Zapomněli jste na Paramarthu, absolutní Pravdu. Měli byste proto obrátit svou mysl k Ní. Zapomeňte na iluzi. Jen si musíte uvědomit, že svět je neskutečný. Svět by měl být nahlížen jako království ve snovém světě. I kdybyste získali postavení boha Indry, Pána nebe a blahobytu, přesto se jedná o falešnou představu.

Tento chléb (potrava) je upečen v iluzi. Chléb je připraven, upečen, sněden a vyměšován. Výkaly se použijí znova jako hnojivo, aby mohl vyrůst nové obilí a z něho mohl být vyroben další chléb. Mělo by být nerasmazatelně vepsáno do myslí, že tento svět je neskutečný a Brahman je Pravda. Jakmile je poznání o objektech vyhnáno z myslí, stáváte se přirozeně nezpochybnitelným Brahman. Potom před vámi stojí klid, pokoj a osvobození v úctě a pokoře. Když odevzdal Bali vše na dobročinné účely, z Boha se stal strážce vchodu. Lakšmí (hojnost) kráčí sloužit tomu, kdo si vytvoří vlastního Narajánu. Ti, kdo mají v myslí jen bohatství, nedosáhnou ani Lakšmí (hojnosti) ani Narajány (božství).

Soustředit svou pozornost na objekty se nazývá nečistotou myslí. Nestarat se o objekty je naopak čistotou myslí. Potom se mysl obrátí k svému vlastnímu Já a nakonec je dosažena Absolutní Skutečnost. ◀

Přednáška 7

„Světská iluze (samsára) je sen uvnitř snu. Uvědomíte-li si to, jasně budete vědět, co je Skutečná Pravda a co není.“ (Dasboadh, oddíl 6, kapitola 10, verš 51)

Ten, kdo je nezrozený, v noci neusíná ani nestárne a ani nepozná smrt. Jak to funguje, když je pozorován sen ve snu? Řekne-li se o někom, že spal a snil, znamená to, že je v iluzi. Řekne-li, že usnul, pak to značí, že se stal dřívou, která si myslí, že je to a to tělo. Stav Brahman byl překryt nevědomostí a v této iluzi se nachází další iluze, kterou je světská existence. Je to sen uvnitř snu. Světská iluze se jeví jako pravá.

Brahman byl všudypřítomný, jenže poté se stal malým, potom se omezil na formu, čímž se stal dílčí oddělenou entitou, a tak začal považovat světskou existenci za pravou. V tomto prachobyčejném snu začal rozlišovat mezi Guruem a žákem, ctností a hříchem, pravdou a nepravdou. Mnozí lidé umírají v tomto snu. Je proto obrovské štěstí pochopit, co je skutečné a co neskutečné v průběhu tohoto dlouhého snění.

„Ani pes není věc, která náleží hříšníkovi.“ Zřeknutí se bohatství, poctívání odpoutanosti a úcta k realizované bytosti (světci) je výsledkem dřívějších zásluh a velkého štěstí. Jedině taková bytost začne pomýšlet na setkání se světcem. Jen zřídka se v někom, kdo sní uvnitř snu, probudí touha dobrat se pravdy. Je to jako když jste plně bdělí a zcela při smyslech, navzdory velké dávce požitého brandy či navzdory vlastnění obrovského bohatství, které obyčejně přináší ďábelskou pýchu. Takový jedinec má opravdu štěstí. On je ve snu uvnitř dalšího snu. Avšak s ohledem na svůj ctnostný intelekt navštívil Gurua a naučil se rozlišovat mezi pravdou a nepravdou. Dostalo se mu zkušenosti, že vše ostatní je klamné a prožil zkušenost ´Já jsem Brahman´. To znamená, že se probudil ze snu. Když opět rozjímal v tomto snu, došel k dalšímu závěru, že i prohlášení ´Já jsem Brahman´ je falešné, neboť celý svět a slova jsou iluzí. Následkem toho, že spočinul ve svém přirozeném blaženém stavu, se zklidnil. Pravda byla odhalena. Plně si uvědomil skutečnost, že je Brahman. Tento stav prožívání znamená, že je plně probuzen (z obou snů). Nejen že zmizí klamná iluze, ale vytratí se také pocit ´Já jsem to prožil´. Neboť jestliže někdo tvrdí, že prožil Já, znamená to, že se od Já vlastně oddělil.

Pravým testem je zjištění, že nemáte žádný pocit sebe sama. Jestliže mango říká: „Přišlo jsem na to, jak jsem sladké“, pak to není mango. Jestliže prohlašujete ´Já jsem prožil to a to´, pak to značí, že vaše ego (pocit ´já´) tu je stále přítomné. Myšlenka ´Já jsem získal tu a tu zkušenost´ je klam. Pocit ´já´ v tvrzení ´Já jsem znalý věci´ nebo ´Já se stal Brahman´ je egem. Někdejší ´já´ by mělo zmizet. Vše, co tu bylo předtím, je přirozeně Brahman. Trn v podobě pocitu ´já´ musí být vyjmut. Potom jste se s tím vypořádali. Když se stanete všeprostupujícím, stáváte se Brahman. Ego ´já jsem Brahman´ přichází, ale stejně tak později mizí. To, co tu vždy zůstává, je Jedno Jediné Absolutno. Není tu vskutku nic dalšího než To. Odejít za prázdnotu znamená spočívat v bezmyšlenkovité Skutečnosti, Parabrahman. ◀

„Brahman je bez tvaru, kvalit, nezávislý, bez změny. Nemá hranic, to tvrdí světci.“ (Dasboadh, odd. 7, kap. 2, verš 1)

Jaký je Brahman? Nemá tvar. Má přirozený tvar, který zůstává, když všechna čtyři těla (fyzické, jemné, kauzální neboli naprosté nevědomí čehokoliv, a supra-kauzální neboli poznání ´já jsem´) jsou zapomenuta. Znáte-li své ´bytí´, nazýváte se ´Íšvara´ (Bůh). Cokoliv je před ´bytím´ či poznáním, je Skutečnost. Poté, co transcendujete čtyři těla, tak ať zde zůstane cokoliv, je to beztvaré, neměnné, nacházející se ve svém vlastním přirozeném stavu a klidu. Nikdy nikam neodchází a nikdy odnikud nepřichází. To je Parabrahman. Ego neboli oddělený pocit ´já´ je Antarátman (vnitřní já).

Vidoucí neboli pozorovatel, čili ten, kdo vidí v bdělém stavu a kdo spí ve spánku, je ´Íšvara´ (Bůh). Je to koncept, vymyšlený inteligencí. Když spí, je poklidný. Ten, kdo zakouší stav bdění, nezmizí, prožívá-li stav nevědomí nebo spánku. Proč nemůžete vyjádřit potěšení v průběhu spánku? Protože mysl je nečinná a intelekt rovněž. Pouze když se probudíte, můžete vyjádřit prožitek potěšení.

Ženě upadl do vodní nádrže ozdobný nosní kroužek. Požádala muže, aby jí ho vylovil a dal jí hned vědět, jakmile ho nalezne. Muž našel kroužek hluboko na dně nádrže, jenže informovat ženu hned samozřejmě nemohl, neboť byl zcela ponořen pod vodou. Vzhledem k tomu, že jsou voda a oheň protichůdné elementy, síla boha ohně (která lidem umožňuje mluvit) nebyla přítomna, neboť se muž nacházel zcela pod hladinou. Proto nemohl ženu informovat o nalezení jejího nosního kroužku. Mohl tak učinit, až když vylezl z vody. Podobně nelze nic vyjádřit ve spánku, neboť nástroje, které jsou požadovány k vyjádření, jsou nedostupné. Mysl není ve spánku zúčastněna, tudíž nemůže nic říci. Vyjdete po několika schodech nahoru. Jestliže se mysl nesoustředila na počítání schodů, nebudete schopni na konci říci, kolik schodů jste vlastně vyšli. Avšak Já to ví, neboť celkem vzato Já ty schody vyšlapalo.

Já existuje během spánku, bdění a také během samádhí (zapomenutí sebe sama). Kdo zakouší spánek a samádhí? Já samotné. Kdyby tu nebylo Já, kdo by pak ´zakoušel´ spánek? Tudíž Já je ´Vědomí´, esence

Uvědomění. Před vyvstáním Vědomí (pocitu ´já jsem´) je přítomné Parabrahman. Vnitřní já (Antarátman) je pocit ´já´. To je Bůh a Vědomí je Jeho věčná přirozenost. To sídlí v srdci všech: zvířat, ptáků, božstev, démonů, Rámy, Krišny apod. Kdyby zde nebylo vnitřní já, objekty by se staly mrtvými a neživými jako klády. Když zmizí vnitřní já, uši, oči, nos atd. jsou k ničemu. Když přestane vnitřní já existovat, všechny objekty znehybní. Díky Němu je vše vznešené. Jestliže se vnitřní já rozplyne, pak vše zanikne. Je to díky Němu, že tu je světská činnost, stejně jako duchovní pochopení. To vše je díky Jeho Existenci.

Dokud vnitřní já existuje, bozi, démoni, zvyky apod. taktéž existují. Avšak jakmile vnitřní já opustí tělo, lidé se těla více nedotknou. Je to vnitřní já, co naplní tělo zbožností. Ten, kdo označí tělo jako Boha, není nic než já. Ten, kdo napsal Vědy, je též vnitřní já. Pokud se vnitřní já zajímá pouze o světské záležitosti, je džívou (hrubým tělem). Jestliže začne mluvit o poznání, je Šiva. Když džíva i Šiva zmizí, zůstává zde Parabrahman.

Člověk, žijící se manuální prací, pracuje jako dělník. Jestliže se živí administrativní prací, je zaměstnán jako úředník. Pracuje-li jako soudce, je soudce. Když se ale stáhne od všeho, je Parabrahman. Je tu prázdnota (tj. neúčast či nevědomost čehokoliv) a za ní se nachází poslední (čtvrté tělo), což je přirozenost Boha. Uctíváte-li hodně Bohů a Bohyň v podobě Kéšavy (jedno z jmen Pána Višnu), potom vaše uctívání směřuje přímo k vašemu vnitřnímu já, neboť Kéšava značí poznání (Ké) tělesné schránky (šava). Kéšava je tedy ve formě poznání v těle, přičemž samotné tělo je mrtvola bez poznání. Po provedeném uctívání jsou rozdány oběti (prásád), které byly nabídnuty Bohu. Kdo je sní? Pouze my. Jestliže tento Pán, vnitřní já, vytvoří určitého Boha (pozemský idol Boha) jako To, čemu stojí za to věřit, jeví se jako skutečný po celou dobu života. Každá bytost, ať vědomě či nevědomě, uctívá vnitřní já samotné. Jenže lidé to provádějí bez pochopení. Proto z nich je džíva, neboli nevědomá bytost. Kdyby uskutečňovali uctívání s plným pochopením ve smyslu faktu, že oni sami jsou Bůh, stal by se z nich Šiva, neboli realizovaná bytost plná poznání.

Všechna hrubohmotná těla jsou ve skutečnosti žijícími chrámy. Díky nevědomosti si malé děti staví z kamínků a písku napodobeninu domu a přesvědčují dospělé, že jeden malý kamínek slouží například jako nádobí na pitnou vodu, druhý kamínek může sloužit jako mísa, a další je třeba Bůh. Stejným způsobem nevědomí lidé uctívají Boha tím, že si vytvářejí falešné idoly. Skutečný Bůh má vědomí, Uvědomění. Idol nemá žádné vě-

domí. Pouze hlupáci uctívají falešné idoly. Je-li člověk hlupák, značí to, že je nevědomá bytost. Ti, kdo nemají poznání Já, jsou nuceni uctívat falešné idoly. Kdyby však rozpoznali, čím idol jsou oni sami, jak úžasné by to bylo! Ten, kdo to rozpozná a pochopí, stává se realizovanou bytostí. Nevědomý člověk vytváří falešného Boha a toho pak uctívá, kdežto člověk s poznáním rozeznává Boha všech bohů (což je vlastní Já), kterému potom poskytuje své uctívání. Šankaračárja nazval vnitřní já čili čtvrté tělo ´první iluzí´. Bůh může mít nespočet jmen, přesto Pravda je pouze jedna.

Například jestliže dítě osloví svého vlastního otce ´strejdo´, znamená to, že pravý otec tím ztratil své otcovství? Prostřednictvím zprostředkovatele Boha, jímž je vnitřní já, se doberete k pochopení přirozeného stavu Boha (Paraméšwara). Jestliže se přirozený stav Boha stane stabilizovaný, doberete se k pochopení Parabrahman. Bůh (vědomí) je ve formě schopnosti poznání, síly vůle a síly hmoty. Z toho důvodu se neustále pohybuje. Pokud si přestane všimnout světské existence, zůstane ve svém přirozeném stavu. Pán Višnu (Vědomí) svými deseti inkarnacemi vlastně označuje vědomí, které počalo působit všemi deseti smysly, čemuž se říká hra vědomí. Udělat něco znamená inkarnovat se (zhmotnit se). Bůh je proměnlivý, kdežto Parabrahman je bez změny. Znáte-li přirozenost jak neměnnosti, tak proměnlivosti, pak máte transcendentální poznání. Následovníci Védanty upadnou zcela do zmatku, snaží-li se přemýšlet o tomto předmětu.

Vnitřní já je základem celého vesmíru, přesto opravdovým prapůvodem všeho je impuls (podnět) Uvědomění, který nemá žádný začátek ani konec. Na jedné straně je svět stvořen a na druhé vše zanikne. Poznáte-li svou vnitřní přirozenost, vnitřní já (ego) zmizí. Neměnné existuje vždy, zatímco proměnlivé zaniká. Neměnné je neměnitelné, zatímco proměnlivé se vždy mění. Je-li já proměnlivé, je plné vášní, změn, touhy, zlosti, chtivosti, pýchy apod. Jestliže ho (ego) někdo nazve dobrákem, začne se naparovat pýchou. Avšak nazve-li ho darebákem, začne být smutný. To dokazuje, že vnitřní já je měnlivý objekt. Pokládá-li někdo neměnné a proměnlivé za jedno a to samé, je žebrákem. Tato nevědomá osoba je chycena v oblasti pěti elementů.

Podstatou Véd je prohlášení: „Ty jsi To (konečný Princip).“ Já je za čtyřmi těly. Existuje mnoho metod, ozřejmujících Vědy. Existence principů Brahman a Parabrahman byla milionkrát dokázána v různých debatách a zápoleních. Jóga značí spojení.

Paramátman je uzavřen v pěti obalech (kóšách):

1. Obal potravy: vnější vrstva neboli vrchní pláště. Je nošen zvenčí, aby chránil Já. Jedná se o překrytí tělem, vyprodukovaným z potravy, a složeným z krve, masa, kostí, vlasů atd.

2. Obal životní energie. Já je překryto pěti vitálními silami (pránami).

3. Obal mysli. Překrytí myslí spolu s koncepty.

4. Obal intelektu. Překrytí intelektem, který rozlišuje. Svě hodnocení má intelekt založené na konceptech jako jsou hřích a ctnost, dobro a zlo, to je takové a tamto zase jiné (Brahmana, Kšatrija, atd.)

5. Obal klidu a blaženosti. Překrytí odpočinkem, spánkem, kdy na sebe zapomenete. Člověk je šťastný, když zapomene na vše, co mu přináší neklid a neštěstí.

Všude se rozprostře klid a blaženost, jestliže člověk na všechno zapomene. Je šťastný, neboť zapomněl na veškeré trápení. Kde džívá (ego) nalézá štěstí? Odpovědí je toto - v zapomnění. Ve spánku si nevědomky užívá štěstí. Nárada (světec z mytologie) je naše mysl. Prochází všemi třemi světy (hrubým, jemným a kauzálním). Mysl zpívá písně, v kterých chvalořečí Boha, a rovněž vstupuje do hádek a sporů. Má vždy žebrovou miskou připravenou pod prosícími dlaněmi. Žebrovou miskou je její žaludek. Jdete-li do své kanceláře či na místo, kde se budou zpívat zbožné zpěvy, buďte ujištěni, že paní mysl bude vždy kráčet se svou žebrovou miskou spolu s vámi. Věčné Já je za všemi stavy. Poznejte všech pět výše uvedených obalů. Třistatřicet milionů božstev sídlí v těle. Všechny jsou v zájmu těla. Dvacet pět principů, pět obalů dživy a tři atributy (satva, radžas a tamas) zformovaly třistatřicet milionů božstev, sídlících ve městě Káši (těle). Pouze když transcendujete pět obalů, dosáhnete vrcholu a podrobíte si boha Višwanathu, který vládne tomuto městu (tělu). Tělo samotné je potom svatým místem (Káši) a je vám plně k dispozici. Vše, co je v mikrokosmu, je také v makrokosmu. Proto musíme uskutečnit nespočet úskoků, abychom dokázali, že naší pravou přirozeností je Parabrahman. Džívá se objevuje v oblasti ohraničené slovy, tudíž vše, co je slovy vyjádřené, může posloužit pouze jako ukazatel směřující ke Skutečnosti (tzn., že slova nikdy nemohou pravdivě popsat Skutečnost). Jaká je pravá přirozenost Boha? Odpovědí je nesmírný, sotva patrný jemný výtažek pěti elementů (hrubé tělo). Tento výtažek (Virat) zahrnuje třistatřicet milionů božstev, Brahma-Višnu a Mahéše. Jemné tělo se nazývá Hiranja Garbha (doslova Zlaté Lúno). Kauzální tělo je Avjakrut (Neprojev).

Supra-kauzální tělo je prvotní iluze - Prakriti (Mula Mája). Dohromady je to sat-čit-ánanda (bytí, vědomí a blaženost), což je označení Boha.

Džívá (ego) tedy má čtyři těla - hrubé, jemné, kauzální a supra-kauzální. První tři lze popsat. Supra-kauzální tělo popsat nelze. Tělo vychází z výtažku země (5-ti elementů). Můžete říci, že tělo je součástí Virat. Vzduch mimo tělo a v těle je jeden a ten samý. Jak potom může vzduch náležet vám nebo mně. Náleží všem. Touhy a smyslové vjemy utvořily mysl. Božstvem je Měsíc. Mysl (měsíc) je ve vztahu k slunci (Guruovi) záludná. Nikdy k němu nepřistoupí. Měsíc je obviněn ze zrady Gurua, což znamená, že nechce získat sebezpoznání ze slunce (od Gurua), neboť by mysl v průběhu přibližování se ke Guruovi (slunci) umřela.

Smysl můžeme označit jako Pána Indru. Déšť značí touhu napít se. Provádět oběti znamená připravit dobré jídlo a sníst ho. Potom začne pršet, což značí, že v člověku vyvstala touha napít se. Jeho potřeby jsou poté ukojeny a smysly utišeny. Podobá se to zemi, která po dešti začne rodit úrodu. Světec dostal jméno Gautam, což značí mezi smysly nejlepší (Gau - smysly, Uttam - nejlepší). Ahilja (jeho žena) je tělo, které vyživuje smysly. Oba mají stejný projev a stejný cíl. Proto džívá a Šiva jsou jedno a to samé. Džívá není nic jiného než Brahman. Džívá se skládá ze čtyř těl, Šiva má také čtyři těla. Prvopočáteční iluze (Brahman) je nepřerušovaná. To je Jeho prapůvodní přirozenost. Parabrahman slovy vyjádřit nelze. Bůh pomíjivosti je Íšvara, a oddaný tohoto Boha je taktéž pomíjivý. Oba, jak Bůh Íšvara, tak jeho oddaný, podléhají zániku, a z toho důvodu jsou falešní. Proto jak džívá, tak Šiva jsou nevědomostí. Nenechte se jimi svést. To vše je pomíjivé a falešné. Ten, kdo si to uvědomí a obojí odhodí, je džňánin - realizovaná bytost. ◀

Přednáška 9

„Myšlenky osvobození a spoutání jsou přítomny pouze během stavu nevědomosti. Pravá (původní) přirozenost je samozřejmá. Není ani spoutaná, ani osvobozená.“
(Dasboadh, oddíl 7, kapitola 6, verš 52)

Myšlenky osvobození a spoutání jsou přítomny pouze během stavu nevědomosti. Prapůvodní přirozenost je samo-zřejmá. Není ani

spoutaná, ani osvobozená. Problém spoutání a osvobození vyvstává pouze u toho, kdo je zahalený v nevědomosti a považuje tělo za sebe sama, přičemž si uzurpuje ´konatelství´ všech svých činností. Značí realizace Sebe sama nečinnost? Bylo království, kterému vládl král Džanaka i po realizaci Já, zničeno? Šuka (velký světec) a další rovněž realizovali Já. Jak potom dokázali sepsat všechny známé filosofické knihy? Předpokládejme, že přijímáme koncept ´mukti´ neboli ´osvobození´ jako symbol nehybnosti. Kdyby Brahman, Šuka a Vamadeva (další světec) zůstali nehybní jako kus klády, byli by jako mrtvá těla. Uměl by potom Šuka vysvětlit králi Parikšitovi mytologickou knihu Bhagwat? Vezmu-li v úvahu uskutečněné kázání Mistra Šuky, musím k tomu předložit následující argumenty a poskytnout jasné vysvětlení.

Může být vykonána nějaká práce, jestliže je realizovaná bytost nehybná? Dává-li někdo kázání, znamená to, že není realizovaný? Jak můžete tvrdit, že nedosáhl Konečné Pravdy? Nehybná bytost není automaticky realizovaná. Poznání Absolutní Skutečnosti je získáno prostřednictvím Mistrova učení. Kdyby realizovaná bytost zůstala bez hnutí, kdo by pak poskytoval poznání? Realizovaní Mistři vykonali nejvyšší možné úsilí, aby zachránili svět.

V kategorii osvobození existují 3 kategorie: 1) Dživan Mukta, 2) Videha Mukta, 3) Nitja Mukta. Dživan mukta se vztahuje na ty, kdo jsou si plně vědomi své podstaty a nadále vykonávají své světské povinnosti. Videha mukta (Videha – oddělený od těla), značí ty, kdo pochopili a ztotožnili se plně s Brahman a prostě spočívají ve své přirozenosti. Nestarají se o to, co jedí či pijí. Mimo tyto dvě kategorie existuje třetí skupina, Nitja mukta (Nitja – věčný). Ti se stali Absolutní Já (Parabrahman).

Jestliže se někomu z čista jasna dostane ´prožitek Já´, stane se klidným a spokojeným. Být bez hnutí nebo být bez vědomí má co dělat s tělem. Nemá to nic společného s Brahman. Kdyby se vědomí začalo čerit, pak by opět nabylo tělesného vědomí. Jenže realizovaná bytost chápe ´To je Já – Já jsem Brahman´ a stále v tom setrvává.

Átman je za spoutáním a osvobozením. Jestliže někdo zůstává jen v tělesném vědomí, nebude nikdy osvobozen. Dokonce i bůh Brahma či další božstva nebudou nikdy osvobozeni, jestliže zůstanou v tělesném vědomí. Stav nevědomé bytosti, která nepochopila, co je Brahman, lze vyjádřit slovy ´I když třeba na okamžik pocítí uvolnění, stejně je vzápětí opět spoutaná´.

Ti, kdo hovoří o spoutání a osvobození, mluví pouze o Prakriti (přirozenosti iluze). Pravda či přirozenost věčného Já je samo-zřejmá. Spoutání a osvobození v ní nemají žádný význam. Řekne-li někdo, že je spoután, pak je jako ryba v oceánu světské existence, a řekne-li, že je osvobozen, pak je jako krokodýl v tomto oceánu světské existence. Kdo si k sobě nechá uvázat obrovský kámen ve formě myšlenky, že je osvobozen, odejde do Pataly (pekla).

Kdo říká: „Spáchal jsem do této chvíle mnoho hříchů a nepravostí, a proto jsem byl spoutaný, ale nyní jsem volný“, se noří do ještě větší hloubky oceánu světské existence. Je ve velkém nebezpečí. Realizované bytosti, které jsou plny ´skutečného´ poznání (džňáninové), pokládají takové lidi za hlupáky. Dokonce i ve chvíli, kdy spáchal hřích, byl Já, ale neuvědomoval si to. Co je tak ohromné na tom, řekne-li, že nyní zná jeho (toho od hříchu osvobozeného). Stále je hledající jako byl vždy předtím, protože dualita stále existuje.

Pouze ten, kdo se zbaví konceptu ´já´ a ´ty´, je skutečně osvobozen. Rahu a Ketu znamenají ´hu´ neboli ´já´ a ´tu´ neboli ´ty´. Pokud tyto koncepty zůstanou nedotčeny, zůstáváme stále zatměni. Ti, co znají vlastní přirozenost, jsou těmi, kdo vědí, že jsou mimo tělo. Ostatní lidé si drží své ztotožnění s tělem. To, co je spoutáno, je tělo. Kde je spoutání a nesvoboda, když víte, že nejste tělem?

Uvědomíte-li si nejryzejší poznání Pravdy, budete vědět, že být spoután či osvobozen je fraška. Všechny významy a slova se vytratí a zůstane ticho ve chvíli, kdy iluze (Prakriti) odejde, neboli když jména a formy zmizí. Jak by zde potom mohlo být něco jako ´osvobození´? Jaký je význam slov ´být osvobozen´? Je to pouze, aby se něco řeklo. Veškeré spoutání platí pro toho, kdo říká, že je tělem. Kdežto realizovaná bytost (džňánin), je zbavena pocitu ´já´. Pro ni je spoutání či osvobození pouhopouhou falešnou představou. Spoutání a osvobození jsou pouze klamné koncepty. Koncept, ať je jakýkoliv, nemůže být nikdy pravda. Pochopíte-li podstatu iluze, zbavíte se veškerého strachu.

Říká-li někdo: „Začnu praktikovat jógu poté, co se stanu Brahman. Až pak začnu něco se sebou dělat“, pak je jako někdo, kdo se na poušti vydá hledat vodu. Tito lidé se jednoduše potácejí sem a tam v honbě za přeludem. Pokládáte-li přelud za skutečnost, jste k němu připoutáni. Sen, který se člověku zdál, se mu po probuzení vytratí. Stejným způsobem zjišťuje, že tento přelud, který je ve formě iluze, náhle zmizí.

Pokud jde o vlastní přirozenost každého z nás, pak spojitost s tělem je sama o sobě lživá. Pokoušet se přemýšlet o Tom, kdo je za přemýšlením, není možné. Co se týče Brahman, pak v tomto stavu není možné jakékoliv přemýšlení (hloubání). Jenže lidé mají ve zvyku stále něco pozorovat a přemýšlet o tom. Co lze tedy dělat, jestliže o Já nelze ani přemýšlet, ani ho pozorovat? Jestliže se někdo soustředí na určitou věc, pak ji může náležitě poznat. Z ryzí přirozenosti Já není možné strhnout předmět svého zkoumání (v tomto případě je předmětem samotné Já) na úroveň mysli, ani kdybyste se snažili sebevíc. Ani nemůžete izolovat a dát stranou přirozenost ´Uvědomění´. Není rovněž možné pochopit Já či Uvědomění prostřednictvím smyslů. Co má potom člověk dělat?

Pravda (Brahman) transcenduje koncepty. Začnete-li medítovat, vytvoří se fiktivní trojice (pozorovatel, pozorované a proces pozorování). Všechny další objekty a smysly se pro nás stávají cizími, ale jelikož jsme stále byli, jsme a budeme Skutečností, rozjímání o Sobě není možné. Navíc pokud zanecháme rozjímání, přemůžou nás velké pochybnosti. Když však někdo přemýšlí a uvažuje nad tím, co je pomíjivé a co věčné, co je a co není Já, pak je Pravda odhalena. Nejsme žádnou z věcí, které ve světě existují. Nejsme tělo ani jakýkoliv objekt. Vědy, písmá, měsíc, slunce - nic z toho nejsme. Musíme upřímně zjistit, kdo (co) jsme.

´Ty jsi To´. Tudiž pochopte, co je myšleno tím ´Ty´. Slovo ´Já´ vychází z našeho nitra, takže já sám musím být někde uvnitř sebe sama. Když zde nic není, nazývá se tento stav ´kauzální tělo´. Také to lze nazvat jako ´nevědomost čehokoliv´. V jemném těle je pociťována větší radost, než jakou lze vnímat v hrubém těle. Samozřejmě v kauzálním těle je rovněž pocit radosti. Jestliže vše ustane, zůstává pouze ten, kdo vše ukončil, což je svědek. To znamená, že zůstává pouze Uvědomění (vědomá přítomnost) - jako zástupce (vzorek) Absolutního Uvědomění. To je ´Bytí-Vědomí-Blaženost´ (Sat-čit-ánanda). Kdo byl tím, kdo zakoušel hluboký spánek a viděl, že tu nic není? Odpovědí je ´Já´. Takže vaše ´Já´ mělo zkušenost, že tu během spánku nic nebylo. ´Bytí-Vědomí-Blaženost´ je čtvrté tělo. To je Bůh. K poznání, že tu nic během spánku není, mysl vůbec nepotřebujete. Vyloučíte-li samotné ´já jsem´, pak všechny možné modifikace mysli, které používají ´já jsem´, zůstávají rovněž v klidu. Ani není nutné vědět, jaké modifikace to jsou.

Připomenout si kauzální tělo (třetí tělo) můžete, až když na ně nejprve zapomenete. Jenže zapomenout kauzální tělo možné není, proto provádě-

dět nějakou kontemplaci ve snaze připomenout si ho, není potřeba. Měli byste medítovat podle zde uvedeného doporučení, tedy pouze být bez jakéhokoliv konceptu. Nic do mysli nevnášejte, a nic zde nepoznávájte, protože potom by se zde objevila dualita. V ní by na jednom konci byla mysl a na druhém objekt, přinesený do mysli. Jestliže se pokoušíte pochopit pravdu bez rozvinuté rozlišovací schopnosti, dosažené poznání bude plné duality. Pocit bytí, značící ´Já jsem ten, kdo zůstává´, musí být rovněž odhozen.

Nebytí samozřejmě neexistuje, ale o nebytí mluvíme proto, že nám to umožní přiblížit správné pochopení. Nebe nelze spatřit do té doby, dokud není oddělený pocit ´já´ zcela rozpuštěn. Parabrahman je nedvojný Zdroj, což znamená, že my jsme ´To´. Parabrahman nepožaduje nějaké další prostředky či nástroje ke své existenci. Máme-li zakoušet nějaký další objekt, musíme mít tento objekt před sebou. V případě Parabrahman to je jinak - jelikož jsme již ´To´, jsme přirozeně jen ´Tímto´.

Pokud se vzdáme vědomí všeho ostatního, zůstáváme takoví, jací jsme ve své podstatě. Nikdy jsme svou přirozenost nezapomněli, takže není zapotřebí si ji pamatovat. Pouze kdyby se na ni zapomnělo, musela by se připomenout. Proto je naše přirozenost mimo dosah vzpomnutí a zapomenutí.

Co je smrt? Je to něco jako spánek v noci. Vše, co si vybavíte okamžitě po připomenutí, tíhne ke smrti, tzn. že musí být zapomenuto. Díky tomuto tělu a poznání došlo k zčeření oceánu existence a výsledkem bylo odhalení tohoto čtrnáctého pokladu (Védánta). Jedná se skutečně o nektar nesmrtnosti. Parabrahman je přirozenost sama, tzn. že existuje přímo od začátku bez toho, aby na něco myslela či něco dělala. Je samo-zřejmá. V přirozeném stavu Parabrahman neexistuje ani štěstí ani utrpení. Štěstí a utrpení žijí pospolu jako dvě strany jedné mince.

Jakmile vyvstane koncept, vzniká zároveň dualita. My sami ve své podstatě jsme Pravda (Jednota), avšak ve chvíli, kdy si něco začneme představovat, rozdělíme se na dvě části (dvojnost). Uvědomění sebe sama máte nyní stejné jako v době, když jste jako děti hráli kuličky. Nemusíte si to pamatovat a myslet na to, jaké že to je. Jediný způsob, jak si to pamatovat je ten, zapomenete-li na vše. Skvělé bude, zapomenete-li také na myšlenku ´Já jsem Brahman´. Zakoušejte to bez zakoušení.

Během spánku máme zkušenost sebe sama. Pokud však budeme chtít zakusit tuto zkušenost, nepodaří se nám to, ani kdybychom se sna-

žili sebevíc. Jestliže se to budete snažit vidět (jako objekt), vzdálí se to. Potřebujeme spát, abychom si uvědomili spánek. Uvědomit si spánek znamená ´k uvědomění není zapotřebí vytvářet jakékoliv úsilí´.

Jestliže řeknete „Dělám to a to, protože ´já jsem““, pak to znamená, že jste upravil (zúžil) mysl do výsledného konceptu ´já jsem´. Tento postoj je však destruktivní. Jestliže se mysl snaží pochopit pravdu, pravda zmizí. Koncept (oddělenou identitu) ´já´ musíte poté, kdy poznáte koncept ´já jsem´, opustit. Doted' vám bylo vnucováno, že stimulem (impulsem) poznání je oddělený pocit totožnosti ´já´. Nyní však zahod'te toto přesvědčení.

Ten, kdo používá metodu „já nejsem, ty nejsi a tudíž tu není nic“, je vskutku šťastný. Nic není třeba dělat. Poslechněte si to, přemýšlejte o tom a hluboce to zvažte. Potom bude přirozenost Já odkryta, neboť musí vyživovat poznání vaší vlastní přirozenosti. Jinak by se projevil koncept iluze.

Prohlášení ´Já jsem Brahman´ je také koncept. Nejste tím, kdo si něco představuje či něco chápe, což znamená, že byste neměl být ani tím, co je chápáno. Znalec (ten, kdo chápe) by měl splynout s Nejzazší Skutečností. To je základ poznání a prožívání stavu Brahman. Stáváte se jevištěm, nestaňte se jednotlivými scénami či řadou scén, které se odehrávají na jevišti. To je to, co musíte dělat - nesmíte se nijak vzdálit od svého Já. Potom vykonávejte svoji sádhanu (duchovní praxi), rozjímání, kontemplaci - dělejte cokoliv, co cítíte, že máte dělat. Sami se stáváte cílem a tak provádějte svoji sádhanu, jestliže to potom považujete za vhodné. ◀

Přednáška 10

„Snaží-li se někdo představit si, jaká je vlastně Pravda, pak je třeba vědět, že Pravda je v podstatě nepředstavitelná, tj. leží za všemi koncepty. Je to Prázdnota, jestli vůbec.“ (Dasboadh, oddíl 7, kapitola 7, verš 1)

Já leží za všemi koncepty (stav nirvikalpa) a z toho důvodu je Já něco, co naše představivost není schopna pojmout. Protože Já nelze myslí obje-

vit, nemůžete o podobě Já tudíž ani přemýšlet. Já není viditelné, vnímatelné, nemá formu ani barvu. Jak lze potom znát něco, co je bez kvalit?

Rozvíjíte-li nějaký návyk, osvojíte si ho. Jestliže pěstujete zvyk ve formě přemýšlení ´Já zná vše, ale nikdo nezná Já´, pak Pravdu získáte. Bez rozlišování zůstanete nevědomí, proto přemýšlejte a rozlišujte. Hledejte společnost světců. Žijte v tomto světě pěti elementů s uvědoměním. Pět elementů (prostor, éter, oheň, voda a země) vám diktují a ovládají vás. Měli byste proto oddělit tento svět pěti elementů od sebe pomocí poznání. To znamená, že by svět měl být držen stranou. Jak může být tento elementární svět mnou, když nejsem tělo? Můžete mít buď Boha anebo svět. Pán Krišna řekl Kuruovcům před započítím bitvy, popsané v eposu Mahabharáta: „Já jsem na jedné straně, moje armáda bude na druhé. Přidejte se na jakou stranu chcete.“ Kuruovci si vybrali stranu, kde byla armáda, což znamená, že si vybrali svět a Pánduovci si vzali stranu Boha. Pán Krišna řekl: „Já jsem bez kvalit, bez tvaru, žádnou zbraň ve svých rukou držet nebudu.“

Svět pěti elementů (elementární svět) na základě svého poznání držte stranou a neberte na něj zřetel. ´Aham´- ego by pak mělo opadnout, přesto se v některých případech drží zuby nehty a neskončí! Lidé, u kterých k ničemu dobrému nedošlo i přesto, že dlouho poslouchali džňánina a jeho učení, by měli být označeni za ´odpadlíky´.

Víte-li, že tělo je nízké kasty a přesto chcete stále víc nabývat tělesné vědomí, pak se vaše tělo stává mrtvým tělem (mrtvolou). Jestliže někdo po vyslechnutí moudrých slov nepocítí žádnou oddanost, považujeme ho za odpadlíka. Ego, které by mělo opadnout, a přesto nezmizí, je stav, známý jako džíva (padlá nevědomost). Pocity ´já´ a ´moje´ jsou důvod, proč se z někoho stal džíva (nevědomá bytost). Tyto pocity by měly být odstraněny. Nejzazší Skutečnost je taková, jaká je. V ní by pocit ´já´ neměl být přítomen. Přesto v případě džívy nezmizel. ´Aham´ (pocit ´já´) je ve formě pocitu nevědomosti. Písma formulovala mnoho metod k vyhlazení ega. ´Aham´ je nejdeformovanější znak v jazyce Sanskr. Uvidíte-li smrt vlastního ega, patříte mezi opravdové šťastlivce. Světec Tukaram řekl: „Spatřil jsem svou smrt vlastníma očima, tento rituál nemá vskutku obdoby.“

Snaha džívy směřuje k zvětšování ega. Džíva potom říká: „Já jsem aspirant, já jsem realizovaná bytost, já jsem to či tamto ...“ Svým úsilím vyživujete to, co by mělo být zabito. Jestliže vyhladíte ego, jste Skutečnost. Vykládám vám zde, jak živíte své ego. Veškerý viditelný projevený svět

je pomíjivý a neskutečný. Vzhledem k tomu, že je pomíjivý, je viditelný. Kdyby nebyl pomíjivý a zničitelný, nebyl by zde ani vidoucí (pozorovatel). Protože tu je vidoucí (pozorovatel), je svět viděn.

Vše, co je ve světě vykonáno, je činností myslí, intelektu atd. Vše, co pozorujete, nebo o čem hovoříte, děláte proto, že tu existuje mysl a intelekt. Proto dokud zde jste ´vy´, ego podléhá chvále či urážce. Všechny činy, které byly uskutečněny, byly provedeny smysly. Vše, co je vykonáno smysly, je činěno egem. Měli byste se zcela odevzdat Satguruovi a sdělit mu: „Můj mozek vůbec nepracuje.“ Čím více používáte svůj intelekt, tím víc roste. Jestliže jednáte podle Guruova intelektu, vaše angažovanost ve světě ustane. Jedině potom jste ´vy´ zničen a jen tak spatříte (poznáte) vlastní smrt.

Pán Krišna říká: „Naleznete útočiště u mě, přičemž se vzdejte všech svých povinností a zodpovědností.“ Pouze takto vás vaše ego opustí navždy. Vy jste Parabrahman, jestliže se uchýlíte ke svému Satguruovi. K tomu je zapotřebí se vzdát svých starých zvyků. Ten, kdo to chce realizovat, musí své ego zlomit a zničit. Jestliže říkáte ´Já jsem Brahman´, potom si všimněte, že to ´já´ nazýváte Brahman. Toto nelze pochopit meditací, koncentrací, zaříkáním či pokáním. Lze to získat pouze prostřednictvím společenství s realizovanou bytostí, prováděním bhadžanů (modliteb), oddaností k Já, a pochopením poznání, které vám sdělil světec (Mistr). Toto přesvědčení je důležité, přesto oddanost světcům Tukaramovi umožnila pochopit, že přirozené Já existuje bez atributů jakož i s atributy. „Zpívejte a chvalte jméno Boha s horlivostí. Na tuto hliněnou nádobu (tělo) nelze spoléhat, mrknutím oka zemře.“ ◀

Přednáška 11

„Posluchači, buďte pozorní. Čiré poznání, které je tak jednoduché, že by ho pochopilo i dítě, je obsaženo v rozhovoru mezi Guruem a žákem.“ (Dasboadh, odd. 8, kap. 1, verš 1)

Budete-li chtít prozkoumat všechny možné svaté texty, doba jednoho života vám k tomu stačit nebude. Přijdete na to, že se jeden text od druhého liší. Jedno písmo obhazuje karmu (světské a náboženské

konání), jiné je stoupencem jógy, další se zase přiklání k uctívání božstev a chrámů. Jeden text zastává názor, že Bohyně Amba je větší než Khandoba, jiný zase tvrdí opak. Jaká Bohyně je větší se nedozvíme dříve, dokud se obě nesečkájí v souboji, ze kterého jen jedna vyjde jako vítěz. Dojít k závěru je velmi obtížné, jestliže se filosofická písmena a mytologické knihy rozcházejí. Pochyby narůstají, chceme-li zjistit, který z Bohů je větší, a které poutní místo je posvátnější: Kaši, Pandharpur, Dwarka nebo Raméšwar (svatá města). Nelze dojít k uspokojivé odpovědi. Je možné si za jeden život z toho všeho vybrat a rozhodnout se?

Světec Tukaram řekl: „Celá vaše rodina půjde do pekla, jestliže nenavštívíte Pandharpur.“ Pokud navštívíte chrám zasvěcený jednomu božstvu, ostatní božstva budou zajisté naštvaná. Je ve světě někdo, kdo stihne navštívit všechna posvátná místa? Všechna místa tu vznikla pouze proto, abychom pochopili jednoho Boha. Různé kultury, sliby při vstupu do kláštera, postoje atd. existují jen kvůli tomu, aby si lidé uvědomili Boha v sobě. Ve světě je mnoho Bohů. V indické kultuře v podstatě panuje zmatek, co se rozličnosti Bohů týče. Koho pak lze nazvat skutečným Bohem?

Metod uctívání je nespočet; tolik, že je lidé nedokáží spočítat. Jakékoliv božstvo, které splní žadatelovo přání, se pro něho stává Bohem. To, že se jedná o pravého Boha, bere za samozřejmé. O jaký druh uctívání se potom jedná? Někteří lidé mají mnoho tzv. Bohů, kteří jsou užiteční při ukonejšení hladu a každodenních potřeb. Žena padá k nohám svého muže, neboť ji živí. Jedná se tedy o tzv. Boha hospodáře (manžela). To vše jsou však falešní Bozi. Postupme dál, k tzv. ´opravdovým´ Bohům, jakými jsou např. Satjanarajána, Ganapati aj. Všichni světci jsou považováni za Bohy, takže zde není pevná hranice, oddělující skutečné Bohy od ostatních. V písmech, mytologických knihách, ve Védách a mezi pandity (učenci) je mnoho sporů, co se týče názorové jednotnosti v označení ´opravdového´ Boha. Půjdete-li kamkoliv, zjistíte, že v každém domě je jiný Bůh.

Po konzumaci spousty potravy drží realizovaná duše půst zvaný Ekadaši. Realizovaná bytost může jíst tolik jídla, kolik uzná za vhodné, a přesto pro ni je každý den půstem zvaným Ekadaši. Slovo Ekadaši má dvojsmyslný význam. ´Eka´ značí číslici jedna a ´daša´ označuje stav.

V písmu Mahabharata se Pán Krišna zmiňuje o tom, že i kdyby měl 1600 královen (manželek), stále zůstane celibátníkem. Pán Hanuman je

věčný celibátník V jednom vtělení byla Ráмова žena unesena a v jiném Krišna unášel ženy. (Ráma a Krišna jsou údajně ztělesnění Boha Višnu). Jestliže někdo nekrađe a chová se jako Ráma ve svém životě, přivede to Krišnu ke vzteku. Jelikož je nutné druhé oslovovat jmény (čímž druhé vlastně urážíme), Višnuista dělá dobře, když odsuzuje přívržence Šivy (Šivaisty). Co s tím naděláme.

Stručně řečeno, domácnost se může skládat minimálně ze dvou členů, ale v chrámu Božím (což je malá svatyně, určená k uctívání, která je součástí tradičního indického domu) je mnoho Bohů – Ganapati, Šankara, Amba, buvol, tygr, pes, atd. Všichni Bozi musí jíst ze stejného talíře, což je pomatený zvyk. Tudíž mnoho lidí je zabráno do uctívání Boha, ale pouze jeden z tisíce myslí na skutečného Boha. Budou všichni ti Bozi nápomocní při práci ve světě? Vždyť jsou to výsledky našich představ. Bůh člověku stále uniká; i tehdy, když začne přemýšlet. Obvykle má v sobě každý zafixovaný koncept, že 'Boha nelze poznat', který člověka podporuje v pýše. Někteří lidé začnou mít potřebu držet se určitých jógických metod či podobných pokusů ve snaze nalézt Boha. Proto zde vzniká problém – jak lze Boha dosáhnout?

Proto je nutné nejprve poznat, co nebo kdo je vlastně Bůh. Nehybné a hybné činnosti ve světě stále existují v nezmenšené síle. Musí zde být někdo, kdo je činitel toho všeho. Pohne nohou, pohne očními víčky ... Bůh pracuje ve dne v noci. Pracuje, chodí ... K čemu vznášet námitku, že ho nazýváme Bohem, sedí-li právě? Je to Bůh, kdo říká 'já se narodil, já jsem mrtvý'. Ten, komu slunce vděčí za svůj jas, je Bůh. Je-li slunce ukázáno křeslu, uvidí křeslo zář slunce či umožní slunci zářit? Přivede mrtvé tělo lesk slunci? Ne. Takže je-li Bůh (On) nepřítomen, kdo bude mluvit o sladkosti či hořkosti podávaného jídla? Je-li zde (On) přítomen, je tu radost či smutek. Trápení, nebe a peklo jsou tu díky Jeho přítomnosti. On je Já. On je Brahma Déva. Všechna sláva je tu díky Jeho Přítomnosti. Dokonce i slovo Bůh existuje díky Němu.

Žena obejmě svého muže proto, že tu je On. Pokud On opustí tělo, nikdo si nechce držet mrtvolu, ani kdyby mrtvý v závěti od svých blízkých chtěl, aby si ji ponechali. Když člověk zemře, lidé se bojí podívat se mrtvole do tváře. Je-li spatřen mrtvý člověk ve snu, lidé přivolávají exorcistu. Jelikož tělo podléhá rychlé zkáze (což se v jazyce mārāthī označuje slovem našwar), mrtvé tělo je zbavené Boha (což je slovní hříčka, neboť Na značí ne a Išvara je Bůh).

Tam, kam nedosáhne slunce, dosáhne Bůh. Neboť poznání je možné pouze prostřednictvím slov. Tělo je rychle se kazící, ale Ten, kdo spočívá v těle, je Bůh. Není zde žádné povědomí světa, když mysl v noci spí. I když vedle vás spí žena, nevíte o ní.

Tento Bůh (uctívatel) Ho vykoupe a nabídne mu jídlo, které potom sám sní. I kdyby mu Bůh (uctívatel) řekl: „Nabízím ti oděv.“, bude to postačující. Avšak tento Bůh (uctívatel) musí mít na sobě opravdové šaty, olej, mýdlo apod. Tento Bůh (uctívatel) se potřebuje oholit. Je tu někdo, kdo Ho oholí? Co může dát Bůh, který podléhá zkáze, uctívateli? Jestliže je Bůh (uctívatel) nemocný, nedostane jídlo ke sněžení. Všemocný je Bůh. Jestliže někdo jde spatřit Boha, zjistí, že Bůh nemá končetiny, nemá ruce, nohy, oči. Je-li zde bolest v žaludku, kdo ji zakouší? On je Bůh ne proto, že nemá žádné končetiny, ale On je Bůh proto, že ví, že tu je bolest v těle.

Nemá žádné končetiny, nemá ústa, nemá žaludek, není hrbáč. Není prázdnota, nemá tvar. Jeho pravá přirozenost je známa pouze těm, kdo znají Brahma – ne Brahmadvévi, ne jiným Bohům. Intelkt je Brahma Déva. Antahkarana, čili vnitřní vědomí, je Višnu a nevědomost je Šiva. Když říkáme, že mysl a intelekt Ho nemohou poznat, znamená to, že Ho nemůžeme znát prostřednictvím mysli či intelektu. ◀

Přednáška 12

„Posluchači, buďte pozorní. Čiré poznání, které je tak jednoduché, že by ho pochopilo i dítě, je obsaženo v rozhovoru mezi Guruem a žákem.“ (Dasboadh, odd. 8, kap. 1, verš 1)

Celý život nebude dostačující k prostudování všech písem. Povím vám ve stručnosti, co vykládali světci a mudrci. Prosím poslouvejte pozorně.

Jestliže chcete zjistit, kdo je největší Bůh, budete se muset s tímto Bohem setkat. Není možné dojít k rozhodnutí pouze na základě svého názoru. Rovněž tak není možné dojít k závěru po přečtení všech písem. Tímto způsobem vyvstávají pouze pochybnosti o tom, které z posvátných míst je to nejposvátnější. Ve chvále na pána světa Džagannátha (jméno

Višnuovo) se říká, že jestliže poutník nenavštíví slavný chrám zasvěcený Džagannáthovi, aby zde dostal daršan, jeho život přijde zcela nazmar. Co dělat v takovéto situaci? Existuje alespoň jeden jediný člověk, který navštívil všechna posvátná místa světa?

Posvátná místa světa, bohoslužby, dobročinné akce, atd. – to vše lidé dělají kvůli touze poznat jednoho jediného Boha. Jedná se o náročné snahy, konané v zájmu poznat Boha. Existuje mnoho "ismů" a různých směrů a názorů na Boha. Kdo je vlastně tím Bohem a jak ho lze nalézt?

Ve světě je rozšířeno mnoho různých metod uctívání. Každý se (ve své mysli) pevně drží právě té metody, kterou si oblíbil. Je zde nespočet Bohů a uctívatelé se v souladu se svou vůlí zajímají o toho Boha, kterého si vybrali. Zvažíme-li to vše, dojdeme k závěru, že nelze rozhodnout, kdo je skutečný Bůh. Šrí Krišna řekl v Bhagavadgítě v 10. kapitole, že ty, kdo o těchto věcech vůbec neuvažují, lze přirovnat ke zvěři. Písma ani učenci nedošli k závěru, kdo je skutečným Bohem.

V různých tradicích existují protichůdná stanoviska, a zdá-li se některá tradice lidem přijatelná, hned se jí hrdě drží a zůstanou v ní trčet. Lidé se tímto způsobem nechají zaplést do uctívání mnoha Bohů. Podle nich nezměrnost Boha leží ve skutečnosti, že Boha nelze nalézt. Je zde mnoho lidí, kteří si vzali do hlavy, že Boha nikdy nenajdou, a pro ty zůstal Bůh navždy vzdálený. K čemu potom mají smysl všechny snahy, různé druhy jógy a obětování.

Jestliže je možné nalézt Boha, vyvstává otázka, co by měl člověk dělat, aby Ho našel. Ale předtím, než takováto otázka vyvstane, měl by si tazatel alespoň ujasnit, koho chce nazvat Bohem. V každodenním životě je při zkoumání věci zapotřebí nejprve identifikovat objekt šetření a až potom můžeme danou věc důkladně prozkoumat. Totéž platí v případě Boha, kdy se musíme zeptat, jak Ho poznat. Nyní vám řeknu, koho bychom měli nazývat Bohem. Bůh není idol v chrámu, nýbrž ten, kdo řídí záležitosti celého světa. Ten, kdo podporuje činnosti ve světě; Ten, kdo je Konatelem všeho a kdo je všemocný, se nazývá Bohem. Provádí všechny činnosti, jako např. pohyb očních víček, vidění věcí prostřednictvím očí apod. Pohyblivé značí to, skrze co se Bůh pohybuje. Nehybné je něco, v čem Bůh spočívá ve stavu klidu. To Jemu měsíc vděčí za svou chladnost a slunce za svou zář. Je to Bůh, kdo se těší z celé té nádhery.

Toto fyzické tělo podléhá rychlé zkáze, a to znamená, že to není Bůh. Ale Bůh sídlí v těle. Krása těla je tu jen do té doby, dokud je Bůh v těle.

Když usnete, znamená to, že Bůh odpočívá a celý svět zmizí. Když se vědomí začne vířit, vytvoří se vítr (vāju). Poté, kdy vzduch prodělá tření, dojde k zformování světla a ohně. Všechny ty elementy vznikají v Něm, a až poté dostávají různé názvy jako např. slunce, vzduch, měsíc apod. To znamená, že to jsme my, kdo jsme přidělili charakter různým jménům. Ve skutečnosti zde není žádný východ, západ, vršek, spodek. Jsou to jen koncepty (jména), které jsme si vymysleli pro naše potřeby. Je to Bůh, kdo vytvořil dělení na hrubé, jemné, kauzální a supra-kauzální tělo.

Říká se, že strom se zrodil z pupku Boha Višnu a poté začal Višnu chodit. To symbolizuje, že Višnu je vnitřní Vědomí (Antahkarana), které je první. Poté se objeví pocit "já" a až potom Brahma (intelekt). Bůh i po tom všem, co se vytvoří, zůstává bez končetin či orgánů. To znamená, že On toto vše vytváří, i když nemá žádné končetiny.

Vemte si například situaci, kdy ve snu ujdete stovky kilometrů. Máte nohy, když ve snu chodíte? Ani Brahmadáva například nezná tohoto Boha. To znamená, že ani vědomí, intelekt či nevědomost neznají tohoto Boha. Také to znamená, že Ho nikdy ani poznat nemohou. Avšak světci vědí, jak Bůh koná. Proto uchýlíte-li se pod ochranu světců, pak Boha poznat můžete. Je zde tato životní síla (vědomí), které se říká čaitanja. Když proudí, dochází ke stvoření vzduchu. Vāju či vítr je vědomí. To vše je zrozeno z formy Vědomí, Bytí a Blaha, neboli z Brahman. Z chladu větru (vāju) se stala voda, a slunce (tj. oheň) vznikl také z energie větru (vāju). Vše je Vědomí. Země vznikla pomocí ohně a vody. Ze země jsou stvořeny bytosti. Stavíme chrámy a do nich vkládáme idoly Boha a věříme, že tento idol má určitou sílu. Proto se tomuto Bohu klaníme. Ve skutečnosti Bůh sídlí v chrámu, který je ve formě těla. Životní síla (vědomí), která existuje v těle, je Bůh.

V Bhagavadgítě Šrí Krišna říká Ardžunovi: „Žij v srdci každé bytosti; to, k čemu se každá bytost obrací jako k "já" - toto "já" jsem je Mnou. Zanech všech povinností a najdi útulek ve Mně, jenž spočívám v srdci všech. Nejsm hrubé tělo.“ Ten, kdo říká Ardžunovi, „jestliže najdeš útočiště u těch, kdo Mě znají, nebo u těch, kdo jsou bráni jakoby byli Mé přirozenosti, pak věz, že se se Mnou setkáš. Čaitanja – životní síla (vědomí) je Bůh. Pro toho, kdo uctívá tuto životní sílu, je Bůh snadno dosažitelný.“

Země je boží stvoření. Ale lidé, kteří neobdrželi žádné poznání od Satgura, uctívají různé věci, např. dřevo, kámen atd. Tyto objekty vzešly z lůna země. Bůh je nezničitelný, avšak lidé vidí Boha v pomíjivých

věcech. Lidé jsou pohrouženi v nevědomosti, přesto když se pokloní, nevědí, že se v podstatě klaní pouze sami sobě. Stvořitel je odlišný od toho, co je stvořen.

Světec Tukaram řekl, že i učenec, schopný vykládat mytologické knihy a písma, neví nic o sobě, o tom, co (kdo) ve skutečnosti je. To, co nám umožňuje poznat vše neznámé, se nazývá Poznání. Jestliže začnete hluboce zkoumat svoji podstatu, pochopíte sebe sama a princip veškerého stvoření. Nikdo se však nechce zatěžovat zkoumáním sebe sama. Dokud se nepokusíte pochopit Boha, nepočítejte s tím, že se s Ním setkáte. Avidja doslova znamená 'nepoznání' neboli nevědomost. Je zvrácené myslet si, že je tento svět skutečný, a pak začít myslet na Boha. K tomu dochází jen na základě zažité nevědomosti.

Moudrá bytost přemýšlí odlišně. Vidoucí, který vidí svět, a viděný svět – to jsou dvě entity. Z toho důvodu šruti (svatá písma, Vědy) tvrdí, že vše viděné je Mája (iluze), kdežto Vidoucí, který vše vidí, je skutečné Já, které se nachází za dualitou, tzn. za skutečným a neskutečným. Ono Já je Paramátman neboli Paraméšvara, Nejvyšší Bytí, nalézající se za pomíjivým Bohem. Svět je neskutečný. Skutečné je Já. To, co je tu před světem i před vědomím sebe sama (pozorovatel), je Paramátman. To jediné má být označeno za Boha. Země, voda, oheň, vzduch, nebe (prostor) atd. nejsou Bůh. Lidé, kteří tvrdí: „Bůh přišel a zase odešel; Bůh byl stvořen a zemřel“, jsou zmatení a jejich falešné představy neberou konce. Jak by mohlo platit, že Bůh, který se ani nenarodil, ani neumírá, mohl být stvořen či měl zemřít? Zrození a smrt jsou charakteristiky těla; hlad a žízeň jsou charakteristiky Prány (dechu); bolest a potěšení jsou charakteristiky mysli. Ty jsi Šiva (Bůh) a nacházíš se za všemi šesti charakteristikami. Hrubý svět je odkázán k zániku. Tělo je taktéž pomíjivé. Vše, co si představujete, je svět.

Když zde přestane existovat i ten nejdrobnější pocit oddělenosti mezi vámi a Bohem, pak jste To. Potom zde není přítomna jakákoliv představa. Není zde pocit ve smyslu 'já jsem Bůh', ani zde není pocit 'já jsem Šiva'. Někteří říkají, že stejně jako lze konatele nelézt v činu, tak i Já lze nalézt v tomto světě. Dualisté tvrdí, že tento svět vzešel z Brahman, existuje jen díky němu, a tak musí spočívat pouze v Brahman. To je důvod, proč tu dualita (Brahman a iluze) stále zůstává. Brahman ani iluze nemají žádný počátek. Mája byla vytvořena z Brahman. Přesto jakmile se Mája přiblíží k Brahman, zmizí. Jestliže někdo říká, že

svět vstupuje do Brahman či mizí v Brahman, pak by Brahman musel mít v sobě díru. Ale to tak není – ani zde není nějaká zátěž ve formě světa, naložená na Brahman.

Tato iluze se zjeví v Brahman, ale není v Brahman obsažena. Je to podobně jako zjevný obraz tváře v zrcadlovém odrazu. Můžete říci, že jsou vaše šaty již suché díky působení slunečního svitu, ale přesto víte, že slunce nepřišlo na zem, aby vám usušilo šaty. Na terase je sto džbánků naplněných vodou a s tím i sto slunečních odrazů na jejich hladině. Znamená to, že je zde sto slunců? Takže i když slunce ve formě několika set paprsků usuší vaše šaty, nebude nikdy zamotané v jejich látce. Stejně tak i když se Já nachází v těle, a vykonává všechny činnosti, přesto není v činnostech zapletené. Jestliže nahlédnete do svého vnitřního já, naleznete Ho ve svém vlastním srdci. Hrišikéša označuje Jeho (Já), které je v srdci. Uvědom si Ho; potom dosáhneš vrcholu, nejvyššího Boha. Poznat Ho je stavem osvobození. ◀

Přednáška 13

„Posluchači již dříve vznesli námitku: jak by se mohl někdo, kdo je bezforemný, stát neměnný a také měnlivý (nepohyblivý a pohyblivý). To je třeba nyní objasnit.“
(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 2, verš 1)

Aspirant by měl nejprve dosáhnout požadovaného stavu a až potom ho Tom hovořit. Tělo je svázané svými vlastními omezenostmi (karmou); oddanost je jako farma a poznání je jako ovoce, sklizené na této farmě. Posluchač se zeptal – Je-li Brahman bez orgánů (bezforemný), jak je možné, že má v sobě obsaženu foremou Máju (iluzi)?

Brahman je věčný. Mája je pouhý jev. Védánta má dvě teorie: (1) Vivarta (bez příčiny) a (2) Upadana (s příčinou). První teorie - Vivarta říká, že tam, kde nic není, bez příčiny nastane něco, díky čemuž pocítujeme, jakoby tam něco bylo. Teorie Upadana říká, že příčinu lze spatřit přímo či očividně. Například máme před sebou džbán a příčinou (základním materiálem) k jeho výrobě je hlína. Jestliže je Brahman přímou příčinou iluze (teorie č.2), pak by mělo být z Brahman ubráno něco, co způsobí stvoření

této iluze. Vědomí, neboli 'síla vědět', se stala Brahman. Bůh je příčinou a iluze je následek. Je zde další teorie, kterou nám předkládají dualisté - teorie 'příčiny a následku' (Parinamavada). Dualisté považují tento objektivní svět za skutečný. Ale je to proto, že se stali součástí světa. Zapomněli na své pravé Já a přijali svět za skutečný díky své nevědomosti.

Podle výše uvedené teorie č. 1 - Vivarta (bez příčiny) se iluze, která ve skutečnosti neexistuje, zjeví na vědomí. Tato iluze se objevila na podkladu Brahman. 'Já jsem probuzen' značí 'Já jsem ve všem'. I když se iluze objeví, Brahman tím není nijak postižen. Když se cukr smíchá s vodou, kostka cukru zmizí; přesto tu dál zůstává ve formě sladkosti. Podobně iluze je obsažena v Brahman ve skryté formě. Vzešel tento svět z Brahman nějakým jiným způsobem? Kdyby byl součástí Brahman, byl by se Brahman do té míry zmenšil. Vzešel z Parabrahman. Stejně jako se cukr rozpustí ve vodě, svět se rozpustí v Brahman. Jakmile jednou navážete kontakt se svou vlastní přirozeností, iluze zmizí. Jestliže oddělíte Brahman od Parabrahman, potom Brahman nazvete základní iluzí (Mula Mája). Síla a poznání (Prakriti a Puruša nebo také Šakti a Šiva) jsou jedno a to samé. Poznání je velmi jemný koncept neboli myšlenka. Je pravda, že Bůh vytvořil tento svět, ale svět existuje pouze tak dlouho, jak dlouho funguje pomíjivé tělo. Bůh existuje pouze dokud existuje uctívatel a naopak. Dokud trvá sen, je přítomen i snící. Avšak základem všeho je Parabrahman, ve kterém není nic. Bůh má velký strach ze své zkázy. Jedině Parabrahman je To, co je bez strachu. V tomto nesmrtelném stavu (Parabrahman) neexistuje žádný Bůh, žádný muž či žena, a žádná nevědomost či poznání. Kdyby Brahma (Bůh) a Parabrahman byly stejní, nebylo by vůbec zapotřebí vkládat před Brahma předponu 'Para'(to, co je za...).

Slovo Vivarta značí pocit, že tu je něco, když zde ve skutečnosti nic není. Cítíme, že tu je něco kvůli naší vlastní představitosti. Svět se jeví existovat proto, že byl podnícen koncepty a z toho důvodu nepotřebuje mít své místo, kde by sídlil. Koncept je příčina a svět je následek.

Bůh a věřící (uctívatel) spoluexistují; jeden bez druhého nemůže být. Bůh je zde pouze tehdy, když si ho uctívatel vyprojektuje v mysli; nebude-li Bůh, nebude existovat ani jeden uctívatel. K tomu, abyste realizovali Pravdu, musíte odstranit nejen nevědomost, ale i poznání.

Je zde pět obalů překrývajících skutečné Já. Toto skutečné Já se liší od čtyř těl, které transcenduje. Za tím vším se nachází Parabrahman. Hrubé tělo (první tělo) je utvořeno z potravy, tudíž se tomuto hmotné-

mu obalu říká obal potravy (první obal). Deset smyslů, pět životních sil (prán), mysl a intelekt dohromady utvářejí překrytí mysli. V jemném těle (druhé tělo) jsou tudíž obsaženy tři obaly - druhý obal dechu, třetí obal myšlení a čtvrtý obal inteligence čili rozlišování). Když zde nic z předchozího nezůstane, pak zde je přítomna pouze nevědomost, což je pátý obal blaženosti (Ánandamája kóša). V tomto obalu, jehož podkladem je zapomnění, není ani potěšení, ani smutek. K tomu účelu, abychom měli možnost zakusit radost, byl stvořen den a noc. Jestliže se vám na konci dne nedostane odpočinku, nemůžete se z ničeho radovat. Odpočinek je požitek. Během spánku se žebrákovi dostane stejného štěstí jako králi.

Džíva (ego) se zapletl do pěti obalů. Jejich pravým vlastníkem je To, co se nachází za nimi (je od nich odděleno a tudíž jimi není nijak dotčeno). Jít za prázdnotu vlastně znamená jít za poznání. To znamená, že vědomí neboli čiré uvědomění tu setrvává. Uspokojení, které se vám dostane ve stavu zapomnění, je skryté, avšak uspokojení, které cítíte ve stavu čirého uvědomění, je plné radosti. Stav čirého uvědomění se nazývá různě (např. Sat-čit-ánanda, Óm, Naraján, Brahman hlubokého poznání čili Pradnjána Brahman, atd.). Když za sebou necháte i tento stav, pak zůstává pouze bezmyšlenkovitá Skutečnost (Vidnjána). V tomto nesmrtelném stavu (stavu bez stavu) je nepřítomen i pocit 'já jsem'. Není jak tento stav označit, proto se nazývá Parabrahman neboli To, co je za Brahman. My jsme v podstatě Parabrahman.

Kdyby se Parabrahman stal světem, potom by musel podstoupit určité deformace či změny a byl by znám i během spánku. To se však nestane. Parabrahman tu je před vznikem čehokoliv. Až poté přichází poznání, zapomnění, intelekt, mysl, tělo, atd. Co je základ (původ) všeho? Právě Parabrahman. Pocit 'já' byl vytvořen v Parabrahman. Nepamatujeme si své já, a své já jsme ani nezapomněli. Kdekoliv je poznání, tam existuje vesmír v jemné formě. Tudíž lze poznání připodobnit k těhotné ženě.

Je pravda, že Bůh vytvořil zjevnou iluzi, neboť byla stvořena poznáním ('já jsem'). Je to Boží vůle, a proto se to tak stalo. V přirozeném stavu je iluze neskutečná. To značí, že iluze je přítomna v Nirguna Brahman neboli v Brahman bez kvalit přímo od počátku. To vše se děje na základě vůle Boží. Dokud existuje Poznání, iluze se zdá být pravá. Jestliže ve snu spatříte velkého slona na malé loďce, řekli byste si, že to není pravda. Může potom tento svět být skutečný navzdory faktu, že ho celý vidíte uvnitř svých malých očí? Proto vše, co vidíte, není pravé, ale zcela falešné. ◀

„Posluchači již dříve vznesli námitku: jak by se mohl někdo, kdo je bezforemný, stát neměnný a také měnlivý (nepohyblivý a pohyblivý). To je třeba nyní objasnit.“
(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 2, verš 1)

Čitragupta je postava v hinduistické mytologii, která vede záznamy o špatných a dobrých skutcích každé bytosti pro soudný den Boží. Ve skutečnosti Čitragupta značí toho, kdo je tajně (gupta) ukrytý v srdci každé bytosti, což je vnitřní vědomí.

Dříve byli posluchači na pochybách o přeměně beztvarého Brahman. Ptali se, jak došlo k této přeměně Brahman prostého atributů v iluzi. Co je myšleno tím „dříve“? Čas samotný je v podstatě iluze. Vzhledem k této iluzi cítíme, že se jedná o konkrétní den či měsíc. Světlo a tma se na Zemi objevují jedno po druhém stále dokola. K tomuto účelu byly ustanoveny pojmy dní, měsíců, apod. Existuje tisíce pojmů (impulsů), které se vynoří na podkladě Skutečnosti Já.

Podkladem je vlastní bezprostřední Parabrahman a iluze se objeví na Něm. Parabrahman je neomezený a není nucený cokoli dělat. Na Jeho podkladě se objevuje neexistující iluze. Svět ve skutečnosti vůbec neexistuje a tudíž jeho přítěž není nikdy v Parabrahmanu jakkoliv vnímána. Stejným způsobem v nás vyvstávají koncepty (představy), a jelikož se některý koncept uchytí, věříme, že je skutečný. Objekt viděný ve snu, není skutečný, ale jeví se být skutečný. Podobně i odraz tváře v zrcadle, což je vlastně iluze, se zdá být pravý. Stále si opakujte poučku - „vše se zjevuje na podkladě pravého Já“. Když to budete dělat upřímně po dobu osmi dní, zakusíte Skutečnost. Brahman je ztělesněné Poznání. Védy (posvátná písmena) tvrdí, že pravé Poznání je Brahman. Významné a úžasné prohlášení Véd je toto: „Já jsem Brahman“. Jakou myšlenku pojmete za vlastní, tou se také stanete.

Ty, Skutečné Já, jsi Král a iluze je tvůj sluha. Podle toho, jaké je vaše vnímání, taková je podoba iluze. Král zakouší to, co si představuje. Iluze označuje naši představu. Iluze spoutává každého podle toho, jaké jsou jeho představy. Někdo se může zeptat: Jestliže je iluze neskutečná, proč je tedy viditelná? Odpověď je následující: Je vše, co je viděno, skutečné?

Kde jsou (kam se poděly) objekty, viděné ve snu? Jestliže uspořádáte prostor v jedné místnosti tak, že do něho umístíte několik zrcadel, pak v každém zrcadle bude viděna stejná scéna. Je to vše potom skutečné? Ti zkušenější a moudří nebudou nic z projevu považovat za skutečné. Z toho důvodu Védy tvrdí, že vše viděné a vnímané dojde k zániku. Vše, co je viděné (projevené), je pouze zkresení mysli. ◀

„Proč se ptáte na něco, co se nikdy nestalo? Přesto vám něco povím, aby poté nemohly vyvstat žádné pochyby.“
(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 3, verš 1)

Proč se ptáte na něco, co nikdy neexistovalo? Myslíte-li na svět, vězte, že ho potom budete vidět. Budete-li vycházet ze Skutečného Poznání, pak pro vás tento vesmír vůbec nebude existovat. Veškerý světský projev je konání Já. Celý projev není nic než vaše představivost. To je stupeň Poznání. Konání pravého Poznání je vlastně zvláštní a svérázné. Vaše pravé Já je jako Král. Když se usadí v těle, drží se různých konceptů. Myšlenka Já se neustále mění. Nic z toho však v Já neexistuje. Vše, co si „Já“ představí, se zjeví. Zakoušíme nekonečné množství vesmírů, neboť si představujeme, že existují. On je konatel všeho. On je Bůh. Íšvara, Bůh, Bhagavant značí Já. Tento vesmír vyvstal z Já, tj. z Poznání. Já je konatel. Celé projevené panorama je díky Němu. Poznání Já Sebe Sama, nazývá se Bůh či Íšvara. Zapomene-li naopak na svou vlastní přirozenost, nazývá se nevědomost či Rudra. Neuvědomuje-li si ani Sebe (vlastní Já), ani svět, nazývá se stavem prázdnoty.

Když se Já rozhlíží kolem dokola, objevuje se všude prázdný prostor. Tomu se říká vnitřní já či ego. Když se dívá směrem ven ze své přirozenosti, nazývá se džíva – jedinec. Když zapomíná na svou přirozenost, nazývá se nevědomost či Rudra. To je působiště Šivy. Vaše pravé Já, což je ztělesněné Poznání, je v podstatě Íšvara (Bůh), neboli ten, kdo stvořil tento svět. Z Něho (resp. z Poznání), vzniklo toto propracované panorama. Ve snu nemyslíme na svět. Poznání (Já) se nazývá Prakriti a Puruša. Má mnoho jmen. V něm se objeví síla, potřebná k jakémukoli konání, síla vůle, síla rozmnožování, atd. Všechny síly vycházejí z Poznání. Prapůvodní

Poznání se v písmech nazývá prvotní Prakriti (mula Prakriti) či mula mája (prapůvodní iluze). Z tohoto důvodu lidé uctívají tohoto Boha (Íšwaru) tradičním způsobem. Podle toho také uctívají další oblíbená božstva.

Posvátné místo, zvané Prabhasa, označuje prostor, plný světla. Zde všichni Jadavové zahynou. Jadavové jsou příbuzní Krišny (Poznání). Byli Jím (Poznáním) zničeni, vzhledem k tomu, že se stali egoistickými. Síla veškerého konání přišla na základě tohoto Poznání. Tuto pravdu nelze lidem otevřeně sdělovat, neboť přijímají jen to, že vše vytvořil Bůh; avšak lidé, kteří si za tímto tvrzením stojí, by alespoň měli vědět, kdo (co) je Bůh. Většinou člověk díky své nevědomosti nevěří, že by konatelem mohlo být toto Poznání. Tomu, kdo tvrdí, že na základě svého konání hromadí dobré či zlé skutky, že prošel narozením a čeká na smrt, štěstí a trápení, znovuzrození, apod., se říká džíva (nevědomý jedinec). Začne-li hledat Pravdu, dostane se mu poučení od Satguru (Mistra) o tom, že není mysl, intelekt, či smysly atd., potom pochopí tyto poučky a stane se Šivou.

Příčinou všeho je mula mája (prapůvodní iluze). Svázanost platí pouze pro džívu (nevědomého), a osvobození pro Šivu (Boha neboli toho, kdo poznal Skutečnost). Svázanost a osvobození existují díky vzájemné závislosti. Jen ten, kdo je svázaný, dojde k osvobození. Ten, kdo je za obojím (poznáním a nevědomostí), není ani svázaný, ani osvobozený.

Parabrahman se ve své přirozenosti nachází jak za svázaností, tak i za osvobozením. Světec Tukaram řekl: „Ve svém těle a čistě jen svýma očima zří oslavu osvobození.“ Svázanost není nic než nevědomost a osvobození nic než vyšší stupeň nevědomosti. Poté, co se zbavíte podмінěnosti džívy a Šivy, dosáhnete Sebepoznání a získáte úžasné blaho. Brahmin nabízí slunci oběť v podobě svěcené vody během zatmění, aby zahnal zlé duchy. Takto nabízená voda však steče na zem. Zakoušíte-li však Skutečnost, pak dokážete z tohoto příkladu vyzpozorovat, že obojí, jak svázanost, tak osvobození, je klamné.

Já se ve své přirozenosti Sebepoznání nazývá mula májou (prapůvodní iluzí), zatímco nevědomosti, která je následkem nepřítomnosti poznání, se říká iluze. Tato iluze (mája) trvá pouze do té doby, dokud je přítomen v srdci každé bytosti Džagadýša, pán světa. Jakmile se ze srdce vytratí, přestane iluze existovat. Prvotní Bytí (mula Puruša), je iluze (mája) a nevědomost (avidja) současně, přičemž nevědomost (avidja) je také iluze (mája). Již jsme zde probrali, jak se tato iluze objevila na základě něčeho, co je bezforemné.

Například stejně jako kouzelník ve své zručnosti předvádí podle libosti mnoho kouzel, dění tohoto světa vyplyne na povrch podle libosti Já. Pokud někdo začne přemýšlet o prapůvodu veškerého dění, přijde na to, že žádný počátek neexistuje. Výsledek je závislý na tom, jak přemýšlíte.

Díky Satguruově milosti nabudete poznání, že vše je vlastně prázdné (Nic). Mysl, intelekt atd., to vše můžete pozorovat, tudíž se jedná o pomíjivé objekty. Nejste ani tělo, ani smysly, ani životní dech (prána), ani mysl, ani intelekt. Svázanost a osvobození není nic než hra či podoba iluze.

Mula mája (prapůvodní iluze) se stala jistým stupněm uvědomění v Parabrahman. Když došlo k odkrytí guny (atributu), zároveň s tím se objevil tzv. Guna-kšobini, čili někdo, kdo vzbudil reakce gun. Když se vítr žene po obloze, nijak tím oblohu nenaruší ani nepoškodí. Podobně když se guna Mája (iluze kvality) objeví na základním podkladě (Parabrahman), nedojde v Parabrahman k žádné změně či narušení. Bhúta (pět prvků – země, voda, oheň, vzduch a prostor) označuje něco, co jakoby „nastalo“. Pohyb a řeč jsou atributy prostoru. Vše stvořené vzniklo z pěti elementů, tudíž vše, co vidíte ve světě, je v podstatě zdánlivě existující a tudíž falešné. V Bhagavad Gítě je řečeno: „Vše, co je, nikdy nezanikne, a vše, co není, nebude nikdy existovat.“ Toto tělo je zrozené z pěti elementů. Hory, skály – to vše jsou formy země. ◀

Přednáška 16

„Proč se ptáte na něco, co se nikdy nestalo? Přesto vám něco povím, aby zde poté nemohly vyvstat žádné pochyby.“ (Dasboadh, oddíl 8, kapitola 3, verš 1)

Mnoho lidí si myslí, že k dosažení pravého duchovního poznání je nutné něco dělat. Jaká opatření, opravňující získat konečné Poznání, Mistr žákovi tudíž předepíše? Člověk je zcela zdrav, jenže si toho není vědom, a navštíví doktora a požádá ho o radu, jak vyléčit svou nemoc. Co by mu měl doktor poradit? Když se nic nedozví, zajde za starostou města, právníkem a dalšími, a zeptá se jich na to samé. Všichni mu řeknou – „Jsi moc zavalitý.“ Na to začne uvažovat – „Z jakého důvodu jsem se stal tlustým?“ Zajde tedy opět za doktorem, který si poslechne jeho

tep a pomyslí si: „Co mu mám povědět, vždyť je zdravý. Nemohu mu přece určit nesmyslnou diagnózu.“ Zklamaný pacient odejde a potká mě, a já mu povím: „Jsi postižen děsivou nemocí!“ Co jiného mu lze říci?

Usilovat o Skutečný Význam (Paramartha) je podobné jako uvedený příběh o pomyslné nemoci jednoho chudáka. Lidé se něčím začnou zabývat, neboť cítí potřebu prostě něco změnit a udělat. Prohlašují ostatním: „Stal jsem se džívou, nevědomým jedincem.“ Stačí, kdyby tuto chybnou domněnku prostě zahodili a řekli si: „Nic se nestalo.“ Ono se totiž opravdu ni nestalo. Nechť je vaše pochopení tohoto rázu. Potom jste na základě svého poznání zcela svobodní. Můžeme se vůbec nějak bavit o tom, co se nikdy nestalo a nikdy ani neexistovalo? Všichni říkáte „já“ a ukážete na sebe. Jenže to, na co ukážete, je právě vaše pouhopouhá domněnka přivlastnění „moje“.

Je zde pouze Jedna Pravda a nic než To. Pohlédněte například na situaci, když řeknete, že vás bolí ruka; znamená to, že nejste „vaší rukou“. Smyslem tohoto poznání je naučit se a dostat do života vyslechnuté poznatky. Měli byste znát Boha takového, jaký ve skutečnosti Je. Potom není zapotřebí dosahovat něčeho dalšího. Pochopíte-li Skutečný Význam (Paramartha), potřeba dělat něco dalšího ve vás nevznikne. K tomu, abyste pochopili Pravdu, musí být iluze zničena. Lidé počnou vyvíjet úsilí, aby přemohli iluzi, jenže neví, že iluze má mnoho triků. Sídlí v mysli toho, kdo říká, že ji přemohl. Je tedy vůbec možné se s ní definitivně vypořádat? Zkrátka ji navždy vyřídit? A co když se nakonec stanete džňáninem? Co byste pak měl dělat? Jestliže si kladete tyto otázky, pak odpovědí je toto: „Nemusíte (ohledně vašeho materiálního života čili udržení vašeho domova, těla apod.) dělat nic. Nechť je vše takové, jaké to je.“

Představte si, že jste měl ve spánku sen, ve kterém jste na cestě potkal medvěda. Zápasil jste s ním, skočil na něho, přemohl ho a zabil ho. Ve chvíli, kdy jste se probudil, před vámi však žádný medvěd nebyl. Nebylo tu nic. Podobné je to v případě, myslíte-li si (sníte-li), že jste džňánin, světec, aspirant, či že usilujete o duchovní poznání. To vše je klam. Myslet si, že Bůh „přichází“ a „odchází“ - to je iluze. Náš koncept je medvěd ve formě iluze. Někdy se stane, že vás svalí a jindy zase vy svalíte jí. Mistr radí: „Proč se do toho vůbec vměšujete?“ Všechen ten zmatek je zmatek iluze. Nechť jsou projevy (objekty) takové, jaké jsou. Jestliže se snažíte ovlivňovat události, zapomenete na Prapůvodní Bytí (Mula Puruša). Konatelství spočívá v iluzi a nekonatelství v Brahman.

Žák vždy myslí na to, co je neskutečné. Ptá se: „Co mám dělat, Maharadži?“ Guru ho požádá, aby přestal šňupat tabák. Žák zareaguje tak, že začne strkat nos do krabičky s tabákem. Vy také říkáte, že vše je falešné, a přesto si v tom nadále libujete. Ve světě existují pouze dvě kategorie: světská existence a Brahman. Zajímat se o to, co se stalo, znamená nechat se vtahovat do světských událostí.

Jestliže se vzdáte všech možných věcí, vězte, že pravé poznání přijde. Obracením pozornosti do světa se člověk nechává lapit a zotročit. Džívovství znamená zaplétání mysli do objektivního světa. Božství naopak značí nicnedělání. Bůh je v chrámu. Skály jsou objekty, které leží venku. Proč by si měl Bůh vážit skal? Pro Boha (vaše vlastní Já) platí, že žít mezi kameny je nevědomostí, kterou nazývá džívovství.

Světec Tukaram řekl: „Náš Bůh je velmi pradávňý.“ My jsme tu jako první, před vším dalším. Ten, kdo pochopil, že Nejvyšší Bytí, Paramátman, jenž je před vším, sídlí v našem těle, je džňánin. Kdo se však zajímá o svého Boha uvnitř sebe? Většina lidí místo toho myslí na dobro a zlo. Jenže to je iluze určená pro džívu. Iluze má své triky, jak z člověka učinit vzdělance, schopného přednášet Vědy; zkrátka ho zatáhne do nesmyslné světské hry. Je-li věc dobrá, pak je dobrá; je-li špatná, je špatná. Je-li někdo bohatý, pak je prostě bohatý; je-li naopak chudý, pak je prostě chudý. Jak se pozná skutečný aspirant? Jako ten, kdo pochopil, že iluze v podstatě neexistuje; je to prostě Nic. Budete-li se sebevíc snažit přemoci medvěda ve snu, nakonec zjistíte, že vše je stejně falešné. Avšak iluze nedovolí aspirantovi jen tak zvítězit.

„Koncepty „já“ a „ty“ jsou klamné, stejně tak je to s konceptem „já jsem aspirant“. Dokonce i představa „já jsem Bůh“ je falešná. Samotný svět má původ v klamu.“

Představa „já jsem Bůh“ je falešná. K čemu jsou jakékoliv domněnky, jsme-li jak já, tak vy, Bůh? Jak již bylo řečeno dříve, vzdejte se všeho! Nevědomí lidé začnou tlouci do činelů a berou to jako formu uctívání. Toto poznání je doopravdy nevědomostí. Tudíž i toto poznání nemá skutečnou hodnotu. Poznání ničí nevědomost. Džíva je zapleten do sítě Máji (iluze). Vy nejste džíva, tudíž nedělejte nic. Žák se trápí a říká si: „Musíš udělat to a potom tamto ...“ To vše je iluze, která ho podvádí. „Iluze má na hlavě velké rohy (jako když vidíme zajíce s dlouhými ušima a myslíme-li si, že jsou to rohy).“ Když jí někdo prohlásí za neplatnou a odsune ji, nabere ho svými pomyslnými rohy, a jestliže se opozdí, nakopne ho.

Tudíž klíč k překročení iluze leží čistě jen v nicnedělání. Veškeré štěstí, trápení, znepokojování a strach jsou v iluzi již obsaženy. Nemusíte dělat nic, nemusíte s něčím násilně skoncovat. Veškerá činnost a nečinnost je iluzorní. To je přesně to, co řekl světec Ramdas v Dasboadhu. Tudíž ti, kdo podstatu iluze nepochopili, se utancují k šílenství. Mája je jako snová představa. Zápasíte-li ve snu s medvědem, je vaše vítězství či porážka nepodstatná. Stejně tak se říká, že iluze je nepřemožitelná, neboť ji nedokážou porazit ani Bohové Brahma, Višnu, Harihara, atd. (protože jí považují za skutečnou).

Višnu řekl: „Já je ochráním“ – a stal se z něho čtyřruký Bůh. To je iluze. Všichni jsou ponořeni v této iluzi.

Představte si, že syn neplodné matky řekne, že drží pochodeň na svaatební oslavě boha Maruthiho (který je ve věčném celibátu). Tento svět ve formě iluze je prostě vymyšlený, tudíž neexistující. Proto tvrdí-li někdo, že překonal iluzi, je naprosto ošálen. Uctívatelé Boha nezakouší štěstí či neštěstí, vycházející z iluze. Aspirantův úspěch je malý, avšak větší než sláva Bohů Hari a Hara. Důvodem je aspirantovo přesvědčení o tom, že vše je neskutečné. Není zde žádný čin, žádná příčina, či konatelství. Kdekoliv vyvstane pocit příčiny a následku, je to vzhledem k pocitu - „já jsem Brahman“. Potom je tento pocit následkem a stav džívovství (nevědomost) příčinou. Podceňujete-li se a tvrdíte-li, že nejste Brahman, stáváte se dživou. Cítíte-li, že nejste ani džíva ani Šiva, stáváte se Parabrahman (Konečnou Skutečností). Džíva, dobro, zlo, atd. – to vše jsou znaky přeludu, který je charakteristický pro Prakriti čili hmotný svět. To vše je hra na slepou bábu. Někdo (kdo není součástí hry) zaváže hráči oči páskou, čímž mu naráz znemožní vidět všechny účastníky. Poznání, nevědomost – to vše jsou charakteristiky Prakriti. To samo o sobě se nazývá přeludem. Kdo vykládá písmo a kdo dává poznání? Zpívání, pokání, třídění, studování, atd. – to vše jsou okouzlující činnosti iluze (Máji). Materiální svět (Prakriti) překročíte jen tehdy, když se osvobodíte od veškerých „povinností“. Ty jsou platné pouze na počátečním stupni. Dokud tu je poznání, je tu zároveň klam. Opusťte vše, za co se považujete. Opustit znamená nezaplétat se do čehokoliv. Pokračujte v uctívání. „Já jsem Já, já jsem Brahman, já nejsem tělo, já nejsem to a to.“ Ten, kdo mluví uvnitř, je „Já“, On je Bůh – o tom buďte přesvědčeni.

Kdysi žila jedna princezna. Chtěla se vdát a vzít si skutečného lenocha. Na základě jejího přání se vyhotovil inzerát a ten se rozvěsil po

všech místech v okolí. Případní uchazeči o ruku se začali brzy sjíždět. Všichni nápadníci však svou lenost předstírali. Princezna se chtěla ujistit o oprávněnosti jejich tvrzení. Někteří ctitelé předstírali svou lenost tím, že se nechali přinést do města na zádech někoho jiného. Jiní simulovali ticho na důkaz svého tvrzení. Přišli i jiní, kteří se rozhodli nepoužívat své ruce při konzumování jídla. Bylo zde tolik způsobů předstírání lenosti, kolik bylo nápadníků. Princezna všechny odmítla. Byl tu však jeden bystrý chlápek, který jednoduše sdělil princezně, že si ji přišel vzít. Princezna se zeptala: „Jak dokážeš, že jsi líný?“ Odvětil jí, že si ji přišel vzít pouze proto, že je líný. Řekl jí: „Všichni, které jsi princezno viděla, svou lenost předstírali. Jsou to herci, kteří ve skutečnosti líní nejsou.“ Jsou naschvál potichu, nechodí, nejedí rukama – to vše jsou jen vnější znaky, určené k tomu, aby vás oklamaly. Skutečný lenoch není poznán pomocí jakýchkoliv výmluv. Ten, kdo je skutečně líný, je líný ve své podstatě. Stejně je to u džňánina, kde je naprosto zřejmé, že je Brahman.

Znakem pravého světce je neotřesitelný postoj, že svět je neskutečný. Mája (iluze) je také neskutečná; nedojde-li tudíž k pochopení, že to, co je podstatou materiálního světa, Prakriti, je neskutečné, pak se nikdo s princeznou „neození“. Lenoch není někdo, kdo se zřekne vnějších činů, ale kdo je opravdu líný. Džíva má zvyk zapojovat se pořád do nějakých činností. Stále se sám sebe ptá: Co je třeba udělat? A v zájmu čeho? Dělat něco je v povaze tělesného vědomí. Iluze je vyjádřením našich představ. Existuje přísloví: „Začal uctívat Boha až když byl unaven z dělání všeho možného.“

Odmítnete-li vše, co je neskutečné, stáváte se Bohem. Naopak známkou iluze bude, když si budete říkat: „Měl bych udělat to či ono, vést to či tamto, musím nejprve zbohatnout a až pak se stanu světcem, a začnu žít a jednat odlišně.“ Nechte vše být takové, jaké to je. Jestliže se do něčeho začnete vměšovat, vaše tělesné vědomí (ego) se tím zvětší. Vždy, když cítíte, že byste měl něco dělat, si uvědomte, že právě toto je na překážku v dosažení stavu Siddhy (Konečné Skutečnosti).

K čemu to nesmyslné přemýšlení o bohatství či chudobě, nejsme-li tělo. Vše je neskutečné. Mají potom smysl ty zbytečné pochyby? Toto je Božství - „nedělat nic“. Říkáme „zůstávám v klidu, jako Bůh“ - jenže ve skutečnosti uspokojujeme své tělesné vědomí. Nestarat se o cokoliv a být v klidu se nazývá Óm Šantí – mír! To je mé požehnání směřované vám všem. ◀

„Jestliže se někdo rozhodne následovat světce, jak dlouho potrvá, než dojde osvobození? Ó soucitný mistře, odpověz tomuto pokornému aspirantovi.“

(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 6, verš 1)

Je-li někdo v přítomnosti světce, po kolika dnech dosáhne osvobození?, zeptal se aspirant. Po vyslechnutí si tohoto rozhovoru, a po uskutečnění doporučení od mistra aspirant začne zakoušet to, čemu porozuměl, a bezprostředně poté dojde k osvobození. Adeptova víra v učení znamená přenesení Mistra učení do praxe. Když někdo bere celý svět za neskutečný, pak je šťastný. Tak jako oslavujeme Mistra, tak bychom měli velebit každého. Všichni mají Átman - duši, která je v nich přítomná. Tudíž všichni by měli být chováni v úctě a důstojnosti.

Učení Mistra musí být převedeno do praxe. Až poté dosáhne aspirant toho, čeho má. Ze spárů smrti neuniknete do té doby, dokud neoddělíte tělo od Já. Jestliže zde je bolest, buďte tiší, vědomi si faktu, že bolesti patří k přirozenosti těla. Neustále si uvědomujte, že nejsme tělo. Pokud vyslechnuté rady nepřenesete do praxe, budou vám škodit. Šučitpane dušcíta označuje stav, kdy i přesto, že jste přesvědčeni o správnosti daného postoje, sami ho v životě neuskutečňujete (nezastáváte).

Buďte proto důkladní. Snažte se přivést vnitřní já, které je roztěkané (dušcíta), do klidu uvědomění (sučíta). Žijte uvědoměle a smysluplně pro dobré věci. Máte velké štěstí, neboť všichni ve vaší rodině mají možnost získat poznání. Umožněte jim, aby si poznání osvojili. Muž učení snadno pochopí, zatímco žena a děti je zase snadněji převádějí do praxe. (Žena a děti jsou známy svou umíněností a silnou vůlí, což je nutný předpoklad k odhodlání zřít se všeho, jak doporučuje Mistr).

Člověk umře jen jednou. Vždy spočívejte v bezstrachovosti. Člověk se nechal zotročit a kvůli strachu všemu propadl. Musíme dosáhnout bezstrachovosti. Čelíte-li buď štěstí nebo neštěstí, proč nikdy sami nepomyšlíte, zda to není pro vaše dobro?

Udržujte svou víru v Nespatřené (Adrišta), což je označení pro to, co leží za oblastí intelektu. Džňáninové čili realizované bytosti pochopili, co se myslí tím Nespatřeným, a každý má vlastní poznání a jde si svou

cestou. Žijte šťastně všude, kde vás Bůh chce mít. Měli bychom kráčet po stezce statečnosti. Znakem světce je, že nejedná podle toho, co mu přichází do mysli. Jestliže vás někdo obtěžuje, mějte s ním strpení a uvědomte si, že ten dotyčný mluví ne k vám, ale k mysli. Aspirant by měl podle těchto rad smysluplně žít.

Jestliže vstřebáte Brahma vidju, poznání Skutečnosti, má to dvojnásobný užitek. To znamená, že jsme hlouběji pochopili samotné poznání. Přemýšlejte o všem, co děláte, již od ranního probuzení. Vzdejte se světských myšlenek a snažte se zaobírat vznešenými myšlenkami.

Vždy usínejte až po zbavení se všech pochybností a vstávejte rovněž prosti všeho. Nevěnujte pozornost zlým úvahám o nějaké osobě, ať je to kdokoliv. Vždy mějte na mysli jeho lepší vlastnosti. Neuvažujte o tom, co je špatné. Všechny tyto rady jsou k vaší spokojenosti. Tato doporučení je třeba bez ustání přivádět do praxe podobně jako to dělal Ardžuna, žák Krišny. Nechť se tato zpráva o Skutečnosti nezastaví před vstupem do vašich uší, jak se to stalo Karnovi (což byl úhlavní protivník Ardžuny, Karna značí doslova 'ucho'). ◀

„Adepta omezují jeho sny či touhy. Právě z tohoto důvodu je spoután (k tělesnému vědomí) jako džíva. Světec ho vysvobodí tím, že ho naučí rozlišovat.“

(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 7, verš 4)

Dříve zde aspirant vnesl dotaz na dobu, potřebnou k dosažení osvobození při následování světce.

Zde je odpověď na tento dotaz: „Jakmile aspirant zcela následuje světce, zřekne se svého ega a dojde k osvobození.“ I když to vypadá jednoduše, ve skutečnosti je velmi obtížné mít chuť to udělat. Uchýlit se k nohám Mistra není snadné. Samotné vyvstání nutné potřeby spočívat u nohou Mistra je obrovským pokáním. Po úplném odevzdání se Mistru dojde k celkové očistě srdce. Satguru, Mistr, je Parabrahman, či Bezmyšlenkovitá Skutečnost. Mít víru v Mistra je obrovské štěstí. Světec Vasištha obdařil milostí prince Rámu, který díky ní pochopil nejpodstatnější

aspekt Sebe sama. Světská existence a usilování o duchovní poznání jsou dvě kola brusného kamenu (k rozemletí zrn obilí) Všechna zrna jsou mezi nimi rozmačkána, avšak zrna, která se přilepí k otočnému čepu, rozdracena nejsou. Podobně ti, kdo žijí pod vedením Mistra, jsou zachráněni od lopoty, kterou s sebou přináší světská existence. Brahma, Višnu, Šiva (Maheš) – i oni se stanou Bohem jen díky Guruově milosti.

Když někdo mluví o Pravdě, zapomene ji. Když někdo mluví o Óm (prvním slově -zvuku), zapomene na ´Só-ham´ (Já jsem To). Jestliže se někdo považuje za probuzeného, zapomíná na probuzení. Pouze Mistr je tím, kdo vás dostane do kontaktu se Skutečností. Jste-li znaveni z opakování posvátných jmen, pokání, služby, vykonávání dobrých skutků, dojdete nakonec k přesvědčení, že bez pomoci Mistra není možné ničeho dosáhnout. Písma říkají, že adept musí obdržet důkaz Skutečnosti tím, že právě toto zakusí.

Dokonce i dospět k pochopení, že bez Mistra spásu získat nelze, může trvat milióny let. Guru či Mistr je nutný k tomu, abyste se dostali za hrubé, jemné a kauzální tělo. Ten, kdo pochopí, že bez Mistra není možná spása, se plně Mistru odevzdá. Sklopit hlavu při klanění značí odevzdání svého intelektu. Vše, co mělo být prostřednictvím intelektu vykonáno, se provedlo, nicméně žádné vykoupení či uspokojení to nepřineslo a nepřináší.

Hledající se trmácí po dlouhou dobu sám bez Gurua, v domněnání, že najde pravdu. Nepotkal však na své cestě nikoho, kdo by mu ukázal cíl cesty. Milióny let utekly a veškeré dosavadní hledání bylo zbytečné. Přitom Pravda je na dosah ruky.

Člověku trvá dlouhou dobu, než dosáhne osvobození. Důvodem je fakt, že jeho mysl není dostatečně pročištěná. Proto také žák dosáhne osvobození, až když se odevzdá Mistru. Na začátku nikdo neví, co je vlastně ukryto pod pojmem osvobození. Někdo říká, že je třeba ´vykonávat dobré skutky´.

Člověk, chtivý dosáhnout rychle úspěchu, se vrhne na dobročinnost. Jestliže opravdu věříte tomu, že dostanete nazpět vše, co dáte na charitu, proč nedáte jako milodar i své končetiny, štědře jednu po druhé? Avšak člověk (považující se za tělo) díky své chtivosti začne vykonávat charitativní činy v naději, že za to bude náležitě odměněn. Vykoná dobročinné skutky a potom je celý nedočkavý, když z nich požaduje pro sebe odměnu. Bude však někdo chtít přijmout plody hříšného činu? Kromě

Mistra tu není nikdo, kdo je schopen udělit transcendentální poznání Já. Mistr vás osvobodí od veškeré karmy (činů). Mistr Krišna řekl žákovi Ardžunovi, aby zanechal všech činů (karmy) a pouze se Mu odevzdal.

Všechny karmy, činy volají po očistě mysli. Pouze Mistr uděluje Poznání. Takže se odevzdejte Mistrovi, neboť všechny své činy a náboženské povinnosti děláte jen proto, abyste dozrál v Mistra. Pravého poznání bez Mistra dosáhnout nemůžete. Osvobození získáte již v okamžiku, kdy vám Mistr přislíbí získání osvobození. O tom není žádných pochyb.

Mistr má kapacitu udělit osvobození. Mistr vám vysvětlí poznání Já mnoha možnými způsoby. Bude vám to vysvětlovat a dokazovat správnost svého tvrzení do té doby, dokud vám to nebude naprosto jasné. Mistr má monopol v poskytování osvobození. Berte to jako samozřejmost. Uctívání je matka poznání. Tudíž obojí, jak lopota světa, tak Bůh, který vás dostane pod tlak, odezní. Uctívání značí víru v Mistra. Není zde žádný rozdíl mezi vašim Já a Já Mistra.

Není možné uctívat Já, uctívat poznání nebo uctívat ´vnitřní nástroj (vědomí)´. Mistr rozdává bez toho, aby za to něco očekával. Splatit čímkoliv Jeho laskavost je nemožné. Proto by měl každý vyjádřit naprostou oddanost svému Mistru. To je tím, co musí Já zakusit. Tato Božská Pravda (Paramartha), která nemá žádnou podporu uctívání Saguny (s formou), je bezedná. V den, kdy přestanete uctívat, přestane existovat vztah mezi vámi a Ním (Mistrem).

Uctívání Mistra ve formě (Saguna) slouží pro potěšení uctívatelů. Ten, kdo má jak konečné poznání, tak úctu k Mistrovi ve formě (Saguna), je jako král. Nyní vám povím tajemství všech tajemství. Nepřestávejte uctívat Mistra ve formě (Saguna). Uctívání je jako potrava (výživa). Předvedl jsem vám to v podobě tohoto patnáctého drahokamu – uctívání vykonávané po osvobození. Mistrova chodidla jsou hodna nejvyšší úcty. Udělejte všechno, co je ve vašich silách, a začleňte uctívání do svého života. V nesmírném oceánu veškeré existence máte k dispozici jednu obrovskou podporu, podporu v podobě úcty k Mistrovi. On je Já, dávající intelektu schopnost rozlišovat. On je potěšen uctíváním. Je to právě jen uctívání Mistra, které napraví všechny chyby a všechny vaše ´hříchy´. Proto horlivě uctívejte, potom dobro, které následuje po uctívání, bude vaše. Nevytvářejte žádné překážky. Mistr je kráva, splňující všechna přání (Kamadhenu). Uctívání je zcela nezbytné, chcete-li mít neotřesitelné poznání. ◀

„Již dříve bylo podáno vysvětlení o tom, že Já, sám o sobě jsem Paramátman. Paramátman je vyjádřen tímto způsobem.“ (Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 1)

Na to, co jsme, přijdeme pouze tehdy, když o tom rozjímáme. Jaký úkol musíme v životě splnit, jestliže jsme se narodili jako lidské bytosti? Lidský život není určen jen k vedení domácnosti a vykonávání světských povinností. Nejsme jako býk, zapřažený k zařízení na lisování oleje, chodící jednotvárně mechanicky stále dokola, úmorně vykonávající svoji činnost. Provádějte své povinnosti tak, že se stanete nesmrtelnými. Nežijte jen pro práci a plnění si svých povinností, promarníte pak vše jen pro smrt. „Kosti budou spáleny jako otep dřeva.“ Takhle nežijte. Žijte, abyste dosáhli stavu nesmrtelnosti. Jednoho dne zajisté zemřete; co po vás potom zůstane? Bude to Šimga, promarněný život čili budoucí podstoupení nekonečného počtu zrodů?

„Jestliže člověk jedná správně (upřímně), stane se z něho Narajána, Bůh.“ Džíva se odevzdal do rukou osudu v podobě zrodu v 84 různých druzích. Nikdo vás nepřijde zachránit a osvobodit, budete-li chtít zůstat jako džíva. „Je-li návnada na háčku spolknuta, chutná sladce, ale v okamžiku smrti je hrdlo rozpáráno.“ Sami po uplynutí doby života zjistíte, jak bylo vše zbytečné. Proto se pokuste maximálně využít svůj lidský život. Nepromarněte ho. Kůže ze zvířete může být použita k výrobě obuvi, kdežto lidská kůže je po smrti k ničemu. Přesto, jestliže se člověk bude usilovně snažit pochopit Skutečnost, stane se Bohem.

Tělo je po smrti zcela zbytečné. Neved'te život ve smyslu - 'Žil jsem pouze proto, abych nakonec umřel.' Žijte, abyste se stali nesmrtelní. Svě zrození promrháte, jestliže jej nevyužijete k pochopení Skutečnosti. „Měli byste mít takového syna, jehož vlajka vlaje vysoko ve všech třech světech.“ Musíte přemýšlet o tom, proč jste se narodil. „Člověk vyjde z lůna a skončí v hrobě - zbytečně promarní svůj život.“ Nedovolte, aby se to stalo také vám.

Lidé jedí potravu, pak ji vylučují a nakonec zemřou. Jsou nuceni odžít mnoho životů v 84 druzích, vedoucích k stále většímu utrpení. Smyslem lidského života je dosažení nejzazší a dokonalé blaženosti ve smyslu

uvědomění Boha, Narajány. Místo toho se však lidé zaplétají do všelijakých činností a tím pádem promrhají nesmírně cenný život v lidském těle. Každý musí dokázat, že je Brahman tím, že získá dokonalý klid. Tomu se říká Purušartha - cíl neboli konečná meta člověka.

Pouze vlajka těchto lidí vlaje vysoko ve všech třech světech. Jsme-li Bůh, měli bychom se podle toho chovat. Já jsem všeprostopující, bez atributů, bez tvaru. Jak by se potom mohl Brahman zaplést do světského života? Hledá-li uctívatel Boha, nalezne Ho (své Já). Uctívatel je vlastně ve skutečnosti Bůh. Začne-li pátrat po Bohu, zjistí, že on sám je Bůh.

Musíte uctívat Šivu, chcete-li se Šivou stát a následně zůstat upevněni ve stavu Šivy. Osvojte si stav Šivy. Světec Ramdas říká: „Bůh je celkem blízoučko, v srdci, avšak příležitost potkat se s ním nenastane za celý život.“ ◀

„Stal se zajedno s Bohem, zatímco Ho hledal. Není zde vůbec žádná oddělenost mezi Bohem a uctívatelem.“ (Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 15)

Bůh by měl být uctíván s čistýma rukama.“ Chcete-li pochopit „Boha, nesmíte ho uctívat spolu s připuštěnou nečistotou, tzn. iluzí a egem. Až po opuštění veškerého ztotožnění se s tělem či světskými záležitostmi lze Boha uctívat. Nejprve musíte Boha poznat. To znamená, že by vaše zření všeho mělo být všeprostopující. Stejně jako prostupuje vším nebe, rovněž Bůh vším proniká. Podržte si v mysli fakt, že Bůh je ve všem. Sluneční a měsíční světlo jsou světla jediného Já. Bůh, jenž proniká celým světem, sídlí taktéž uvnitř nás. Stejně jako vyplňuje prostor tělesnou formou a prochází jí, tak i Já probíhá v nás. Přestane-li tělo fungovat a začne-li se rozpadat, ztělesněná část prostoru splyne s vnějším prostorem, a stejně tak světlo Já přejde v Brahman. Jak vlastně vypadá Já? Odpověď zní: Je řídkší než voda, lehčí než květ, a přesto těžké jako hora. Je velice křehké a velmi tiché. Když se díváte na druhé, vždy na ně pohlížejte jako na Já. Nezaměřujte se na jejich těla. „Mysl by se nakonec měla stabilizovat v Já bez kvalit - to je korunovační klenot vašeho studia.“ ◀

„K tomu, abyste zjistili, kdo jste, musíte nejprve porozumět devátému, poslednímu stupni oddanosti (Ātmanivedana).

Potom pochopíte, co je Paramátman.“

(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 13)

Smyslem devátého stupně oddanosti (Ātmanivedana) je nejprve uskutečnit sebedotazování (‘Kdo jsem já?’). Poznání je zde lehce dostupné. Existuje rozdíl ve vnitřním postoji každého adepta. Je-li pozornost odvrácena od smyslových objektů, pak to je zcela dostačující. Vzápětí se naplní prohlášení ‘Já jsem Brahman’. Já má každý stejné, tudíž je jedno Já pro všechny společné, ale místo aby bylo Králem (Král je jen jeden), stává se pouhým pěšákem v poli, začne-li ho přitahovat vnější svět. Co je příznakem poznání pravého Já? Prohlášení ‘Já jsem Brahman’. Znakem toho, kdo to neví, je džívovství (tělesné vědomí). V Indii platí zvyk, že člověk by měl povstat ve chvíli, kdy spatří tvář ušlechtilého člověka. Začněte den (vstaňte po probuzení) s pocitem ‘Já jsem Paramátman’. To stačí. Jestliže vstanete jako žebrák, stanete se žebrákem. Potom od vás uslyšíme jen samá přání ve smyslu ‘Chci tohle a chci tamto ...’. Se vším si pak děláte hlavu a vaše povinnosti vás sužují. Musíme proto přesně vymezit znaky poznání pravého Já. Vše závisí na našem postoji – chci být král nebo žebrák.

Strachujeme se a ptáme se: „Co budu dělat, kam půjdu?“ Když se Paramátman (Nejzazší Skutečnost) stane dživou (hrubé tělo), potom paní domu, tj. tělo, říká „Přines toto, přines tamto.“ Manželovi není dovoleno klidně sedět a nic nedělat. Lakšmí je bohyně udělující nejvyšší Blaho. Takže je na nás, koho si vybereme - tělo nebo Lakšmí. Jestliže jste džíva neboli tělo, potom si buďte jistí, že trápení nikdy nepřestane. Ve své podstatě jste přítom bez kvalit, bez soužení a úzkosti. Mistr vám pouze ukazuje cestu. Vy sám jste nakonec svým Mistrem. Celý materiální svět je zapleten jen sám do sebe. Proto když ho oslovíte, mluví pouze o sobě, tedy o světských záležitostech.

Rozvíjíte-li svou mysl v pochopení sebe jako Brahman, pak vám bude Brahman také nakloněn. Mysl uskutečňuje to, o čem v hloubi duše rozjímáte. Nikdy proto neklesejte na mysl a neupadejte do totožnosti s tělem. Ten, kdo toho dosáhne, se přestane starat o své pohodlí, majetek

či světské požitky. Vše je totiž neskutečné. K čemu jsou zlato, stříbro, diamanty a rubíny?

Pochopíte-li stezku ne-mysli, přestane vás cokoliv trápit. Jste vždy ponořeni ve svém vlastním Já. Uctívatelé mohou žít pokorně, ve skutečnosti jsou však větší než Hari Hara (pozemští bohové). Odpadlíci budou tvrdit: „Došel jsem k poznání, prováděl meditace, to vše mám za sebou, k ničemu u mě ale nedošlo.“ Jenže opravdoví následovníci Mistrova učení dosáhnou postavení Brahman a jsou osvobozeni od světské existence.

Pravý aspirant se zcela zbaví totožnosti s tělem (tzn. představy, že je tělem). Odevzdáte-li tělo Bohu, které jste od Něho v podstatě dostali, pak Skutečnost je potom celá vaše. Toto přesvědčení se ve vás vynoří. Jednou aspirant řekl: „Mistře, přišel jsem za tebou.“ Kdo jsi vlastně ‘Ty’ - Mistře? Mistr na to odvětil – „Já jsem Brahman.“ Jste-li Brahman, buďte Brahman a žijte podle toho. Velkolepost, náležející stavu Brahman, je pak vaše. Stanete se dokonalostí, která je věčná, čirá, svobodná, bez počátku, bez kvalit, bez tvaru a všudypřítomná. Proto se vzdejte připoutanosti k tělu. Potom budete Bohem. Staňte se Šivou a uctívejte Šivu. Světec Ramdas řekl: „Jestliže se ztotožňujete s tělem, budete muset trpět a strádat. Jakmile se dostanete za omezení těla, jste Parabrahman (Nejzazší Skutečnost).“ ◀

„Přestaňme o tom mluvit. Bůh by měl být spatřen prostřednictvím oddanosti. S oddaností bude jeho sláva stále přebývat uvnitř vás.“

(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 24)

Uctívatel je vlastně sám Bohem. Jsouce Bůh, má se z božského života rovněž těšit. Koncept Boha jako nějaké oddělené entity je pochopitelně falešný. Všechny vaše činnosti jsou odrazem zafixovaných konceptů, které jen tak nepustíte. Žijete-li v bláhové představě o seberealizaci, které je možné dosáhnout jen pomocí specifických metod, jste na omylu. Nikdy nemějte pocit, že vám někdo udělí stav ‘Já jsem Brahman’. Kdybyste to od někoho dostali, pak bude ten někdo, kdo vám status dal, pochopitel-

ně větší než vy. Ze své vlastní vůle se On stal Dživou (hrubým tělem) a ze své vlastní vůle se On rovněž stane Šivou (Bohem). Rozhodnutí přeměnit sebe (dživu) v Boha a následně to uskutečnit leží ve vašich rukou. Stane se to, jestliže si to opravdu přejete. Cítíte-li stud z toho být lidskou bytostí, stanete se zajisté Bohem. Pouze když svou falešnou představu o sobě zcela odstraníte, získáte postavení Boha. Pak ve vás vyvstane uvolněný pocit a vy si řeknete: „K čemu vlastně chci tento světský život, ženu, dům, peníze, atd.? Být zahanben dživovstvím je samo o sobě znakem získaného Brahmanství (Božství). Jsem navždy svobodný, k čemu potřebuji světské potěšení?”

„Jaké myšlenky vás napadají? Co vás vaše touhy navádějí dělat?“ Kvality konceptů, které nepřetržitě vyvstávají ve vaší mysli, jsou náznakem vaší náklonnosti k bráhmánství (Božství). Mají myšlenky, které se ve vás objevují, něco společného s tímto světem, nebo vás přivádějí k Nejzazší Skutečnosti (Brahmalóka)? Vyvstávají ve vás vůbec myšlenky související s vaším vlastním Já? Ten, kdo je ustálen ve svém Já, říká: „Jsem všeprostopující, úplný a spočívám v srdci každé bytosti.“

Zde jsou stupně na cestě za dosažením Nejzazší Skutečnosti:

1. Netečnost (odloučenost): Nepřítomnost tužby získat nějaké další věci.
2. Velkorysost (štedrost): Není zde v tomto světě nic, co by mi patřilo. Nechtě věci přicházejí a odcházejí, jsem od všeho oproštěn. Jsem od všeho oddělen, včetně těla. Nemám ani potřebu chránit to, co náleží osobě (bytosti).
3. Poznání: Stal jsem se Brahman. Úspěch je přímo přede mnou.
4. Úspěch: Zbavil jsem se iluze (máji). Zaplat Pánubůh, že je pryč ten nesmysl (iluze). Jamaradž (Bůh smrti), sedící na jedné straně váhy (těla), si zde dělá hnízdo ve formě smyslových požitků. K tomu, abyste se z něho vyprostili, musíte být připraveni vzdát se těchto požitků. Potom vám Mistr, jakožto správný průvodce pomůže, a dostane vás z tohoto zajetí. Když se vysvobodíte z pout smrti (tzn. dočasných požitků), dostaví se úspěch.
5. Osvobození: Osvobození od veškeré Karmy (činů). Chcete-li dosáhnout svatosti (a úcty od druhých), měli byste hloubat nad učením Mistra. Jestliže přemýšlíte o ženě a svých blízkých a o světských (a majetkových) záležitostech, nedosáhnete ničeho, jen budete utrápěni.
6. Šrí (sláva, hojnost): Božství v hojnosti, které proniká vším a je prostoupeno ve všech srdcích, je bez pýchy, bez konceptů, za dvojností, bezesné, neosobní, atd. Takové je Božství (Bráhmánství).

Jestliže někdo zaujme pozici v Bráhmánství, získá všechny výše uvedené předpoklady (stupně). Rozsvítíte-li lampu v domě, pak světlo z lampy bude pronikat přes okno domu ven. Získá-li někdo poznání, automaticky následuje velká chvála. Je to (poznání) patrné v řeči realizované bytosti. Posloucháním a všemi smysly to je snadno rozpoznatelné. Nechtě ten, kdo musí zemřít, zemře šťastně, a nechtě ten, kdo má žít, žije. Mistr snadno vyprošťuje opravdového (nasazeného) hledajícího ze zajetí tohoto světa. Při uvolňování z této pasti máme dost práce sami se sebou, proto se nestarejme a nemluvme o druhých. Neptejme se: Nakolik jsou druzí odloučení a jak jsou schopni rozlišovat? Nezaplétejte se do pohybu (podnětů) druhých. Musíme se zaměřit na vlastní vysvobození se ze spoutanosti svého ega. Iluze přichází vyparáděná v mnoha podobách. Může přijít v dobré či zlé formě. Musíme se zbavit přízraku (totožnosti s tělem). Musíme vymýtit onoho zlého ducha. Očistěte mysl od všech vnějších objektů. Zažehťe tohoto zlého ducha mantrou „Já jsem Brahman“. Potom se dostaví úspěch, věhlas a srdnatost. Jen je zapotřebí přebývat v poznání skutečného Já. ◀

Přednáška 23

„Přestaňme o tom mluvit. Bůh by měl být spatřen prostřednictvím oddanosti. S oddaností bude jeho sláva stále přebývat uvnitř vás.“
(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 28)

Stal se uctívatelem Bohem, nebo se Bůh stal uctívatelem? Není zde žádný rozdíl mezi uctívatelem a Bohem. Jestliže se Bůh stane uctívatelem, ego přestane existovat. Pokud se však uctívatelem stane Bohem, vyvstane namyšlenost v podobě pocitu „já“. Jenže myšlenka „já“ je falešná představa. Ve světě jsou pouze dva typy entit: pět elementů a Já. Bůh samotný je pes, kočka, lidská bytost. Ve skutečnosti tu není nic než Brahman. Kde je potom falešné „já“? Opravdu vše je Bůh, včetně všech pěti elementů. Být si toho vědom je známkou Nejzazší Skutečnosti (Paramartha). Sláva Boží přichází poté, kdy jste Bohem. Pak nepochybně získáte zdar, věhlas a bezstarostnost. Jen v iluzi jste postiženi zármut-

kem z nezdaru. Poddáte se mu natolik, až se stanete jeho otrokem. Jste šťastni pouze tehdy, když je vám něco darováno. Jenže nic není skutečné. Je to jako kdyby vám někdo přinesl do vězení kousek chleba. Mít vítězný postoj znamená zřeknout se všeho. Když rozsvítíte lampu v domě, světlo proniká okny ven. Stejně tak když vysvitne světlo realizace, pak je vaší přirozeností nejvyšší blaženost, majestátnost a oproštění se od všech starostí. Ten, kdo je Brahman, spočívá v této přirozenosti. Opakem je ten, kdo žije v domnění, že je tělem. Pak musí trpět a snášet muka spojená s tělesnou totožností. Tělo je skladiště starostí. Touha, zlost, zrození a smrt – to vše jsou atributy těla.

Myslet si, že se opět stanete džívou (hrubým tělem) poté, kdy pochopíte, že jste Brahman, je směšné. Co by to bylo za nesmysl, kdybyste jako král přijal práci čističe stok? Tento král by svrhl sám sebe. Stal by se svým vlastním nepřítelem. Kdo se hlásil k tomu, co je klamné? My sami. Tvrdí-li někdo, že je džíva, pak se jedná o zakořeněný zvyk. Je-li mi umožněno dosáhnout postavení a slávy Brahman, pak proč se cítit bídne v klamném domnění, že jsem džíva? Klidně pobývejte dál ve vězení (v těle), ale setrvejte zde s poznáním, že nejste zločinec. Bydlete zde jakožto host, žijící v hotelu.

Nejen, že jste Brahman, ale důležité je mít rovněž poznání Brahman. Jak sebevraždné je žít s představou sebe jako džívy, když ve skutečnosti jste Brahman. Je vskutku absurdní chlubit se svým tělem a vědět přitom, že nejsem hrubé tělo. Neměli byste si umíněně libovat v pocitu hrdosti na své tělo. Jste Brahman, tudíž se radujte z krásy a majestátnosti Brahman. ◀

Přednáška 24

„Tento typ krásy skutečně vstřebáte, jen když zanecháte totožnosti s tělesným vědomím. Považovat tělo za ´já´ způsobuje zkázu.“(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 30)

Jakmile plně absorbuje poznání ´Já jsem Brahman´, pak džíva nabude krásy Boha. Stane se Paramátman (Všemocný). Jeho krása a působivost je ryzí, dokonalá a navždy volná. Když se džíva (hrubé tělo) vzdá tělesného vědomí, stane se Šivou (Bohem). Pokud se však tohoto vědomí

nezřekne, čeká ho zkáza. Nic není nemožné. Všeho lze dosáhnout. Neměli byste se nechat utiskovat druhými. Lidské zrození je strom plnící přání. Jestliže vyvinete dostatečné úsilí, stanete se Bohem. I kámen se může přeměnit v Boha. Proč by se to tedy nemohlo stát lidské bytosti? Vy jste ve své podstatě vlastníky (stvořiteli) světa, jenže jste zmámeni světskými objekty, proto si to neuvědomujete. Zamilujete se a stane se z vás manželka (Pati). Tím se však propadnete dolů. (Patan – propad). Padlí jste proto, že jste posedlí prchavými světskými potěšeními. Postupně se budete propadat víc a víc dolů. Kdo ví, kolik zrození budete muset ještě podstoupit. Řeknete-li : „Toto je můj manžel (Pati)“, pak to znamená, že ´on je tím (chudákem), kdo se kvůli mně propadl dolů.“

Ten, kdo bere předepsaný příděl léků v podobě Mistra učení, by měl začít abstinovat. Abstinencí se myslí to, že by do sebe neměl vůbec vpouštět svět. Měl by od něho být zcela odloučen. Vždy upevňujte svoji pozornost na Já. Nepatříme do tohoto světa. Pocházíme z jiného světa. Co mám dělat poté, kdy to vše přijmu? K čemu je vdově červená tečka na čele zvaná kumkum? (V Indii si ženy dávají červené tečky z prášku kumkum na čelo na znamení toho, že jejich manžel je naživu)

Princip: „Zatímco je svět vzhůru, světec spí a když svět spí, světec je zcela vzhůru.“ Světci spí při kontaktu s iluzorním světem (projevem) a jsou vzhůru při kontaktu se světem Brahman. Ten, kdo ve světě spí, je probuzen ve svém Já. Nedožadujte se publicity či úcty od druhých. Co by se stalo, kdybyste měl toto vše? Když si sednou lidé k jídlu, dává obsluha více tomu, kdo říká ´Já už víc jídla nepotřebuji, já nechci.´ Odmítnete-li i království, dostane se vám skutečného bohatství. Co vám dají pán Višnu a Mahadev? Kdo je opravdu bohatý? Skutečný boháč je ten, kdo nic ze světa nepotřebuje. Peníze jsou pro žebráky.

Měli byste být zcela rozhodní nemít žádnou touhu po objektech. To musí být postoj adepta, který chce dosáhnout skutečného duchovního poznání (Paramartha). Musí cítit, že je džňánin (realizovaný), světec, a tudíž ne někdo, kdo si libuje v rodinném životě. Jste-li džňánin, pak bez ohledu na to, zda jíte či pijete nebo spíte, džňáninem stále zůstáváte. V duchovním světě si adept musí udělit vyznamenání (postavení) sám, zatímco na světské úrovni vám titul (vyznamenání) udělí někdo druhý.

Ničím se neznepokojte. Jednejte bez toho, abyste se chlubil poznáním. Potom se stanete Paramatman. To je učení Mistra v praxi. Odbourá vám představu tělesné totožnosti. Skončete s pocitem tělesného

vědomí. Nepochybuje o tom, co vám světec říká. Jestliže se nechováte podle Mistrových rad, pak si přivoláváte svůj úpadek. Jste Já, plni blaženosti. Jste nesmrtelní, věční, ryzí. Můžete stvořit stovky zdrojů hojnosti. Nebudte posedlí tělem. Potom pochopíte, co znamená Sô-ham (já jsem On). To je jediné doporučení světců, a jestliže si jej pevně vtisknete do srdce, stanete se Tím.

Společenství světců s sebou nese předpoklad, že musíte studovat své Já tím způsobem, že se vzdáte společnosti všeho ostatního. Každý by měl v tichosti následovat svou vlastní stezku, podobně jako zloděj v tichu opouští místo činu poté, co dokončil krádež. Mistr má rád právě takové žáky, kteří si vyzkoušeli teorii v praxi a zakusili zkušenosti na stezce vlastním poznáním Já. „Přihlouplý člověk jí palmový cukr, jeho sladkost však vyjádřit nedokáže.“ Pokud na iluzi vyrukujete s nadávkou 'Jdi k čertu!', dosáhnete Skutečnosti. Musíte jíst ovoce, poskytnuté Místrem, ve formě Brahmopada (Nejzazší Skutečnosti).

Světec Tukaram řekl: „Každý den je pro mne dnem půstu.“ Musíte přijmout stav, který je Eka-daši. (Eka-Jeden, Daša – stav). (Je indickým zvykem držet půst jedenáctý den lunárního cyklu, který nastane dvakrát za měsíc.) Neustále se zbavujte světských objektů. Ani se jich nedotýkejte. Potom můžete konzumovat hromadu jídla, a přesto budete dodržovat půst.

„Ráma (Lakšmí, hojnost) se stane otrokem toho, kdo nežadoní.“ Paramátman je získán, jen když naléhavě žádáte Jeho a iluze je tudíž nepotřebná. Můžete pít čaj, mít doma plno sladkostí, ve skříni hezké oblečení, a stejně dodržovat půst. Pravé Ekadaši (postění) je tehdy, prožíváte-li stav „Já jsem Brahman“. Meditujte na Toho, kdo je imanentní ve všech srdcích. Člověk by měl být hrdý na své Já. Měli byste se považovat za Paramátman, džňánina, sadhua, ale ne za běžného člověka, žijícího v domácnosti.

Čím může být obyčejná světská existence pro džňánina? Velké duše přelstí iluzi. Je však nutné odstranit nečistoty z mysli. Pouze pak je dosažena pravá hodnota Paramátman. Pokud považujete Skutečnost za ne moc důležitou či ji špiníte, budiž. Když ji znevažujete, sami se ponižujete. Vyzvedněte sami sebe vlastníma rukama. Čím víc opomíjíte svět, tím jste odvážnější. Čím větší je stupeň odpoutanosti, tím větší je získaná blaženost. ◀

„Jste-li zbaveni atributů, stáváte se kvalitativně nevyjádřitelní. Skutečný smysl života je nalezen. Po mnoha dnech On potkal Sebe.“ (Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 65)

On byl Paramátman, bez kvalit. Po nabytí kvalit se stal utrápeným a nešťastným. Poté, co došel do svého původního stavu, vymanil se z cyklů zrodů a smrti. Tím se vrátil k svému prapůvodnímu stavu. Oslavujme nejzazší stav Paramátman, díky kterému všechno úsilí, písma a duchovní poznání (Paramartha) nabylo pravého významu. Boží milost poskytuje lidské zrození. „Jestliže člověk jedná opravdově, stává se Bohem.“ Vaše vlastní Já je poté získáno a nastane nový zlatý den. Jste ukojeni nektarem nesmrtelnosti. Spokojeně cítíte, že jste konečně našel svůj skutečný domov. Veškeré úsilí bylo úspěšné. Setkal jsem se sebou po mnoha a mnoha letech. Předtím jsem udělal mnoho chyb. Sloužil jsem někomu jinému (tělu) a žil mylně v domněnání, že se jedná o mne samotného. Po milióny zrození jsem považoval chybně tělo za sebe sama. Byl jsem podveden. Tento přelud zmizel a stal jsem se Paramátman. Berete-li se za tělo, chováte se jako osel s vždy naloženým břemenem. Stejný postoj jako k sobě potom zaujímáte též ke své ženě. Považujete-li tělo za Já, podporujete tím tuto falešnou představu. Tímto způsobem promarníte celý svůj život. Po celou dobu svého života jste uzavřeni v 'temné kobce' ve formě nevědomosti, kde bez přestání dřete pro osla (tělo), a pak se znovu zrodíte. Nevědomost samotná je viník, neboť vám nedovolí dojít k pochopení. Smyslem lidského života je totiž vymýcení nevědomosti a osvobození se z cyklu zrození a smrti. Právě jen nevědomost je zdrojem veškerého utrpení.

Názorný příklad: Jeden hloupý muž měl povedené kamarády, kteří ho opili kořalkou do němoty. Po nějaké době začali plakat a sdělili mu tuto zprávu: „Je nám opravdu líto smutné události, která tě právě potkala. Před chvílí jsme navštívili tvůj dům a zjistili, že se tvá žena stala vdovou.“ Jakmile to zcela opilý hlupák uslyšel, začal kvílet a brečet. Kolemjdoucím lidem se ho zeptali na příčinu jeho velkého zármutku. Odvětil jim, že je z jeho ženy vdova. Sténal a křičel: „Hora strádání se sesula dolů a zcela mě rozmačkala.“ Přihlížející lidé pak přivedli ubožáka k rozumu

tím, že se zeptali: „Jak by mohla tvá žena ovdovět, když jsi naživu? Ty jsi naživu a tvoje žena se stala vdovou – nejsou obě události neslučitelné?“ Zpitý hlupák trval dál na svém: „Ne, vy co tu stojíte, vy nic nechápete. Mí přátelé právě navštívili můj dům a na vlastní oči viděli, jak má žena ovdověla.“ Na to všichni jeho přátelé vyprskli smíchy a bavili se jeho pošetilým chováním.

Tento názorný příklad nepoukazuje pouze na směšné chování opilce, svědčí taktéž o jednání každé lidské bytosti. Každý si navykl dívat se na svět prostřednictvím očí druhých lidí, bez toho, aby nabyl správného pochopení. Stačí, abyste poznali Já, a bude vám jedno, co si druzí říkají. Sami pak budete vědět: Nechtě si druzí říkají cokoli. Mé Já je čiré a neměnné. Je to světlo všech světel. Není možné, aby někdy zaniklo. Jsem ztělesnění Existence, Vědomí a Blaženosti všech. Jsem Svědek všeho. Takové by mělo být vaše pochopení. Přesto i když tomu tak je, žalostně říkáme: „Jak bych mohl(a) dosáhnout štěstí?“ Ó, jak ubohé je to naše naříkání! A modlíme se k Bohu, aby se nad námi smiloval a vrháme se mu k nohám v domnění, že jsme se dostali do velkého průšvihů.

Výše uvedená situace není správná, naopak je to ukázka života v iluzi. Proto se pokuste zakusit své Já. Nevěřte tomu, že jste smrtelní. Odhodte tuto nevědomost, kterou jste si sami přivodili a spočívajte se sebedůvěrou ve skutečném Já. Obráťte pozornost dovnitř. Nezaobírejte se obavami, ať jsou jakékoli. Zbavte se dojmu, že vnější objekty jsou skutečné. Opravdu uvěřte, že jestliže někdo pomýšlí na svou vlastní přirozenost (dotazuje se na to, kdo či co je), pak zjistí, že tu není nikdo větší než je On sám. Mějte sebestjistotu a buďte o Sobě zcela přesvědčeni. Učiňte myšlenku „Já jsem Paramátman“ v sobě neochvějnou. Nikdy se pak nestane, že by se vám nepodařilo překročit oceán světské existence. Nahlížejte na vše pouze z pohledu skutečného Já. Nedívejte se skrze oči druhých lidí. Všichni vaši příbuzní si s vámi zahrávají a klidně vás podvedou. Nikdy nemyslete na tělo při uvádění těchto rad do praxe. Měli byste být připraveni dokonce i zemřít, neboť pravda je tato: „Jsem svědek tohoto těla.“ Ať si tělo zůstane či odejde, mé srdce spočívá u chodidel Pandurangy (Mistra).“

Stále rozjímejte nad uvedeným výkladem a intuitivní vnímání Pravdy se dostaví, tím si buďte jisti. Může se v průběhu vaší praxe stát, že narazíte na mnohé překážky. Celý svět je plný nevědomých mrtvol. Žít v nevědomosti je jako hotová smrt. Kdo jí potravu? Pro koho je veškerá tato služba? To nevíte. Nevědomá osoba slouží šesti duchům (pěti elementům

a egu). Pokud neděláte během svého života nic jiného, než že hýčkáte tělo, pak celý váš život přijde na zmar. Po smrti se podle hinduistických zvyklostí tělo zapálí, přičemž „tělo a kosti hoří jako otep dřeva a vlasy se v plápolajícím ohni spalují jako svazek trávy“. Truchlíci pozůstalí pláčou. Sám mrtvý muž se jich zeptal: „Jestlipak jste osvobozeni od osudu, který mě potkal? Zdá se, že se chováte stejně jako já.“ Záchod stejně zůstane záchodem bez ohledu na to, je-li vypulírován a vyčištěn. Svět se hemží živými mrtvolami. Není v nich špetka Sebepoznání. Nevědomí lidé poslouchají svému tělu, čímž na sebe berou celou škálu dobrých a špatných skutků. Takhle nějak vypadá světská existence obyčejného nevědomého člověka. Avšak pozná-li Sebe Sama a zbaví se tak domýšlivosti z tělesné totožnosti, okamžitě je Sám Sebou. Až pak budou všechny jeho činy přinášet ovoce.

Podle hinduistů předci čekají na svou spásu, které se jim dostane díky realizaci některého z jejich potomků. Tudíž jestliže některý z potomků se narodí proto, aby poznal své Já, spasí tím nejen sebe, ale také své předky. Z toho důvodu se po narození syna v rodině tohoto potomka oslavuje, a rodiče rozdávají všem sladkosti. Není možné popsat slávu Sebepoznání. Lidský život je díky dosažení Sebepoznání smysluplný. Jeho nejdůležitějším významem je poznat Sebe Sama. A opravdu užitečný se život stává jen tehdy, bylo-li Sebe-poznání dosaženo. Pak došlo k naplnění smyslu života. Vezměte si například, že tu je devětset tisíc hvězd, ale jen jeden Měsíc, který září na noční obloze nejjasněji. Východ slunce, padání deště – vše se děje díky tomu, kdo zná Pravdu. Proto ani nelze popsat Jeho velikost. On je nesmrtelný a všemocný v pravém slova smyslu.

Ať se stane, co se stát má. Má-li někdo z nás umřít, nechtě umře. Zbavte se všech pochybností. Žijeme tu stejně jen na krátkou dobu. Prožijeme proto své dny hravě a radostně. Nedbejme tolik o tělo. Diamantový šperk svítí bezesporu kdekoli. Položíte-li ho na temeno hlavy nebo okolo krku či na zem, svítí všude stejně. Paramátman ve formě Brahman je také stále šťastný v jakékoli situaci. Toto přesvědčení by mělo nabýt pevných základů. Jestliže je přesvědčení o pravdě skálopevné, nabudete na cestě za poznáním pevnost a sílu. Tělo, ve kterém dříme poznání Já, bude zákonitě zářit poznáním. Musí zde však být pevné přesvědčení „Já jsem Pán (který existuje), já jsem Pán (který postupuje).“ Potom jste dosáhli všeho, čeho mělo být dosaženo. ◀

„Jste-li zbaveni atributů, stáváte se kvalitativně nevyjádřitelní. Skutečný smysl života je nalezen. Po mnoha dnech On potkal Sebe.“ (Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 65)

Jste-li zbaveni atributů, poznáváte svou skutečnou přirozenost, která je bez atributů (kvalit). Skutečný smysl života je nalezen. Čeho mělo být dosaženo, bylo dosaženo. Hledající se tak dlouho snažili, až nakonec dosáhli své přirozenosti. Světec Višwamitra žil v odříkání šedesát tisíc let, ale po celou tu dobu nebyl schopen dosáhnout Nejvyšší Skutečnosti. Pochválen buď Ten, kdo získal status ´BrahmaVetta´ (realizovaná bytost). Rodiče realizovaného Mistra jsou též hodni chvalořečení, neboť celá jeho rodina je spasena, dojde-li u něho k Seberealizaci. K čemu jsou dobré děti, podobné stovkám bojovníků z rodu Kúruovců v Mahabharátě. Je zde mnoho lidí, kteří studovali a studují různé vědecké obory, a stejně před nimi leží mnoho otázek nezodpovězených. Všechny znalosti jsou dobré jedině tak k získání prostředků k živobytí. I psy a kočky shánějí potravu, aby se nakrmily. Žádný předpis, jak to mají dělat, tu neexistuje. Stručně řečeno všichni džívové, neboli hrubá těla, která přišla na svět, se učí čtrnácti druhům učení (Vidja) a 64 oborům světského poznání. Avšak mělo by být jasné, že všechny tyto vědomosti jsou nepřirozené.

Lidé se narodí a po celý život prahnou po světských objektech. Tím se stávají utrápení a nakonec mrzutí zemřou. Pouze ti, kdo odhalí pravý smysl a cíl života, zasluhují uznání, neboť jsou majáky naděje pro budoucí generace. Po milionech letech jste konečně potkali Sami Sebe. Zahalení ve formě duality je odstraněno. Překrytí ve formě mnoha zrodů se nakonec rozpustilo. Tím se naskytl úchvatný pohled v podobě ´Vše je Brahman (Jedno)´ a tato božská podívaná zůstala. Vše je Pán Krišna. On jediný jako Jedna bezforemná forma nabyl nesčetných podob ve formě slonů, opic, všech živých bytostí, nespočtů rukou, nohou, atd. Říká se tomu Džňána dršti (vidění realizované bytosti). Je to vlastně přesvědčení, že spočíváte ve všem (všude). Nazývá se to rovněž ´Okem poznání´ neboli ´Třetím okem Pána Šivy´. Vidět každého jako část jedné Skutečnosti je charakteristickým znakem realizované bytosti. Není zde nic kromě vědomí. On je Jedno Jediné. Neexistuje zde dvojnost. Džíva se vrátil nazpět

ke své přirozenosti, ze které vzešel. Z čeho to lze usoudit? Z toho, že si nyní není vědom nějakého svého omezení či odloučení.

Držíte-li si totožnost s tělem, jste spoutáni a omezeni. Jakmile přestane existovat dualita, není zde ani hřích, ani zásluha. Máme-li v ústech slinu, nevzniká tím přece nějaký problém. Nebude to ani hříšný ani záslužný čin, spolkneme-li onu slinu, ne? Vždyť je naše vlastní. Nikdo to nepokládá za něco odporného (nehygienického). Vše, co nám náleží, je dobré. Nemá to nic společného s hříchem či ctností. My jsme vše, tak proč by zde mělo být nějaké peklo či nebe, hřích či ctnost? Ten, kdo zcela pochopil Brahman (Jednotu), nemůže nahromadit nějakou nečistotu. Všechny rozdíly a dvojnosti zmizely. Mistr navždy zahnal všech šest duchů (pět elementů a ego). ◀

„Jste-li zbaveni atributů, stáváte se kvalitativně nevyjádřitelní. Skutečný smysl života je nalezen. Po mnoha dnech On potkal Sebe.“ (Dasboadh, oddíl 8, kapitola 8, verš 65)

Jsem vždy bez atributů. Atributy nepatří k mé přirozenosti. Po uvědomění si této skutečnosti jsem se stal kvalitativně nevyjádřitelný. Skutečný účel života je nalezen. Setkal jsem se po mnoha letech tváří v tvář se Sebou Samým. V minulosti jsem velmi trpěl, neboť jsem se považoval za vnějšího herce (ego). Slepě jsem uvěřil klamu a myslel si, že vnější svět je plný potěšení. V zajetí nevědomosti jsem prožíval muka a strádání. Byl jsem jako král, který se radoval z toho, že může žebrot. Jako nevědomý (král) jsem žil v domněni, že přináším užitek svému vlastnímu Já, zatímco ve skutečnosti jsem posluhoval cizinci (fiktivnímu egu). Nevěděl jsem, že já sám jsem Paramátman (Nejvyšší Já) a že bych tudíž měl sloužit Sám Sobě. Lidé obdivují druhé proto, že celý svět je založen na hmotných základech. Setkáte-li se Sami se Sebou, uvědomíte si, že tělo je neskutečné. Všechny formy světa se objevují na jevišti našeho vlastního Já, které je Paramátman (nejvyšší Já). Ono je imanentní ve všem, tudíž v něm myšlenka odlišnosti nevyvstává a nevyvstane.

Závoj dvojnosti je sejmut. Najde-li adept úkryt u Mistra, svět se mu záčne jevit jako ´Só-ham´ (Já jsem To), kdežto druhým se jeví jako ´Ko-ham´

(Kdo jsem já?) Svět se každému jeví podle toho, jak ho vnímá a chápe. Jestliže se někdo ztotožní s Brahman (Já), vidí a nalézá vše jako Brahman. Jestliže se někdo stává džívou, pokládá svět za své pozemské působíště. ´Pro toho, kdo je dobrý, je svět také dobrý.´ Nevědomý nalézá svět plný odlišných forem. Pro realizovaného je to vše Jedno. Neexistuje zde žádná dvojnost. Dvojnost vzniká kvůli existenci dvou entit: pozorovatele a pozorovaného. Opravdový Mistrův žák vidí vše jako Jedno. Mistr obdaruje tohoto žáka třetím okem zvaným ´Okem poznání´. Dvojnost pak odejde. Závoj iluze je odstraněn. Stav bytí se stal prostý rozdílností. Pravda je bez jakékoliv odlišnosti. Pět duchů (elementů) zmizelo. Jejich vliv je navždy zahnán. Nepříznivé období sedmi a půl roku (následkem špatné pozice planety Saturn ve schématu narození) skončilo. Všechny devět planet si rovněž šlo svou vlastní cestou. Pan džíva, nevědomý jedinec, prostě zmizel. Vrstva špíny (nevědomosti) na něm byla nanesena díky falešné představě ve formě ztotožnění se s tělem. Považoval se za tělo, za člena vyšší kasty apod. Nechal se omámit těmito bludnými idejemi. Nakonec si však uvědomil Nejvyšší Já, Sebe jako Paramátman.

Tato opice (vždy jednající pod diktátem své mysli) jedla ovoce a květy v džungli. Jakmile však potkala Rámu (Mistra), stala se Hanumanem (Bohem). Dostala vše, co jí náleželo, díky učení od Mistra, který jí vysvětlil, že vše je Brahman (Nejvyšší božské Já). Cyklus zrození a smrti se vytratí tomu, kdo pozná Sebe Sama. Ten, kdo proniká všemi smysly, je Ráma. Soustředte se na Rámu – vědomí. Kdyby si byl Ráma neustále vědom toho, čím je (tzn. pravým Já), neměl by potřebu vyhledat světce Vasišthu (Mistr Rámy) a nežádal by ho o poučení. Vidět Boha ve všech bytostech je bhadžán (uctívání Boha). Ten, kdo je v srdci všech, je Bůh. Ostatní, kteří nevidí Jednotu ve všem, jsou chyceni v rituálech, jakými jsou například následování všeho čistého a chránění se od všeho nečistého, odříkávání jména Boha s růžencem či zpívání manter atd.

Lakšman, bratr Rámy, vymezil kruh okolo Síty, Rámovy ženy, a pověděl jí, aby tuto kružnici nepřekračovala. Kdyby tak učinila, byla by unesena Ravanou, démonem s deseti tvářemi. Mysl se tímto způsobem zbavila spousty nevědomosti. Hrubost zmizela, když o tom mysl rozjímala a dokonce i toto tělo získalo status ´Já jsem To´. Vzhledem k malosti se nevědomá bytost stala hrubým tělem. Poté však překročila vymezenou linii ve tvaru kruhu a dostala se dovnitř do kruhu, kde se sjednotila s Paramátman. ◀

„Dojde-li k nasátí nektaru, vnější tělo začne zářit. Jaké jsou znaky světce, který zná své vlastní Já?“
(Dasboadh, oddíl 8, kapitola 9, verš 1)

Když je nektar vstřebán, vnější tělo začne zářit. Podobně se ptám: Jaké znaky má realizovaná bytost, u níž byla nastolena klidná mysl? Znaky, podle kterých lze rozpoznat světce, jsou naznačeny v jeho postoji. Svobodná bytost spočívá ve svém Já. ´Sebe-existující´ neboli ´Svajam Siddha´ je označení něčeho, co již existuje bez toho, aniž by to někdo někdy stvořil. Takový je popis vlastního Já. Slunce, měsíc, voda, teplo a světlo, země, Brahma, Višnu, Maheš – to vše jsou pozdější výtvořiny.

´Svarupa´ značí přirozenost (vlastní Já). Pravá podstata je věčně přítomná, takže se to dá označit jako Siddha (vždy existující dokonalost). Mohly by být vzneseny nějaké námitky v případě, kdybychom se nazvali Siddha (realizovaná bytost) poté, co jsme si uvědomili své pravé Já? Dopusud jsme kvůli nevědomosti opomíjeli fakt, že jsme v podstatě realizované bytosti (Siddha). Naše pravé bytí se nazývá ´Siddha´. V tomto stavu neexistuje žádná oddělenost či rozdílnost. ´Siddha´ je ten, kdo spočívá v Já. Znáte-li svou pravou přirozenost, pak všechny mentální zmatky vymizí.

Ve Skutečnosti (Absolutní přirozenosti) neexistují dvě protichůdné ideje, jakými jsou možnost (schopnost) a nemožnost (neschopnost). Schopnost či neschopnost jsou iluzorní pojmy. Dobré či špatné výsledky dostáváte jen na základě svých dobrých či špatných pojmů či myšlenek. Bůh vám nedává nic, ale také nic nedělá. Vaše vnitřní já, svědomí, je velmi cenný posudek. Tvář jedince odráží stav jeho vnitřního svědomí. Či-tragupta (ten, kdo zaznamenává vaše vnitřní myšlenky), je vaše vědomí, které vše skrytě zapisuje. Nemůžete udělat něco, o čem by vaše vědomí nevědělo. Potěšení, přicházející poté, kdy obdarujete mincí žebráka, nelze přirovnat k pocitu, který máte po snědení jakéhokoliv pokrmu. Nyní vám povím něco o zjevných znacích realizované bytosti (Siddhy) k vašemu prospěchu. Ve skutečnosti zde žádné zvláštní znaky neexistují. Realizovaná bytost transcenduje jakékoliv zásady či předpisy. Je zbavena světské existence, neprožívá štěstí či neštěstí, není majetná ani postižená chudobou. Vše, co je zde vyjmenované, se jí jeví jako sen. ´Starosti

všedního života pro ni přestanou existovat - to znamená, že realizovaná bytost se prostě přestala soužit starostmi světského života. Někteří hledající na duchovní cestě jsou nazí - jen proto, aby zničili ztotožnění s tělem (tělesné vědomí). Není v tom ukryto nic dalšího. Toto chování však nemá přímý dopad na poznání Já.

Znaky aspiranta jsou tyto: nadšená pozornost k výkladu duchovních témat a nepřítomnost obav ze všedního života. Realizovaná osoba je navenek podobná aspirantovi, uvnitř však spočívá ve svém Já. Ničím se netrápí - to je znak realizované bytosti. Poté, co zvítězila nad všemi pochýbnostmi, žije prostý život v naslouchání, rozjímání a hloubání - to jsou znaky realizované bytosti. Uvnitř i vně zůstává neochvějná a zcela spokojená. Jakmile se poznání ustálí a mysl je obrácena ke své vlastní přirozenosti, pak se adept stává Sebou čili skutečným Já. Vemte si například vesnici, jejíž jméno jste předtím neznali, ale poté, kdy jste se ho dozvěděli a zapamatovali si ho, budete ho jednoduše znát. Stejně je to v situaci, kdy je poznána vaše přirozenost. Žádný fyzický pohyb neovlivní vaše spočívání v Já. Vše je závislé na vnitřním stavu neboli vědomí. I kdyby Brahminovi narostly vousy, můžeme ho nazvat muslimem?

Stačí, když znáte vnitřní vědomí, čili víte, že Já je Brahman. Vykona-li velké věci, ale bez toho, aniž byste znali Já, pak vše, co učiníte, bude zbytečné. Jakmile je poznáno Já, pak na vaše činy žádné omezení neplatí. Vnitřní vědomí by mělo přejít v Brahman. Zřeknutí se (světských požitků) čili nezájem o svět (odloučenost) by se měly pevně zakořenit ve vašem vědomí. Jestliže se vědomí (mysl) obrátí k Bohu, pak vůbec nezáleží na tom, jak vypadá váš zevnějšek. Jste-li přitahováni ke své vnitřní vrozené přirozenosti, pak ve vás znaky světce již zapustily kořeny. V opačném případě se můžete snažit sebevíc, studovat co možná nejlépe, ale svého postavení (spočívání v Já) nedosáhnete. Proto spočívejte ve svém bytí neboli své vnitřní přirozenosti, a jestliže chcete vůbec něco studovat, pak si připomínejte, že jste Sami o sobě Brahman. To znamená, že zůstáváte ničím nevzrušeni a pevně usazeni v klidu. Poslouchání Mistra a jeho duchovních promluv vám tento pevný postoj zajistí. Uvědomte si, že jste Já a podle toho také jednejte. I realizovaná bytost by mohla být vyvedena z míry v případě, kdyby opustila od spočívání v Já. Nyní vám popíšu zevní znaky realizované bytosti, která není nijak zasažena světskými radostmi a lítostmi. Poslechněte si nyní výklad deseti zevních znaků realizované bytosti, abyste ukončili své strádání a byli napořád blažení.

1. Nepřítomnost zlosti:

Přestaňte se hněvat. Jestliže vás někdo urazí, měli byste to brát jako urážku adresovanou tělu (a ne vám). Držte svou mysl (postoj) od hněvu zcela stranou. Vstřebat impuls zlosti neboli potlačit zlost a snažit se být v klidu není známkou nepřítomnosti zlosti. Nepřítomnost zlosti znamená nepřítomnost jakékoliv reakce na provokující podněty, které vás přiváděly ke vzteku. Jestliže se stane něco, co je pro vaši mysl nepříjemné a s tím se dostaví nával vzteku, pak vaše následné chování ukazuje na zvyk chtít druhým diktovat. Těchto deset znaků, které zde uvedu, je určeno aspirantovi ke studiu. Pomocí těchto znaků pokračujte ve své praxi a studiu. Tyto znaky by se měly objevit ve vašem chování. Vše ve světě je neskutečné. Jak by potom mohla být skutečná jedna příčina, která vyvolala zlost? Tudíž i ta je neskutečná. Tímto způsobem je třeba se na věci dívat a přemýšlet o nich. Měli byste rozpoznat všechny příčiny zlosti.

2. Odloučenost:

Odloučenost je nepřítomnost jakékoliv žádosti. Nezájem o cokoliv vás přivede k nebojácnosti. Strachu se jinak nezbavíte. Neměli byste být závislí na druhých jako v případě bédování. Jestliže nedostanu nic k jídlu, zemřu hladu. Touha po blahu Já je touhou po klidu uvnitř. Lidé, kteří si nahloubou milióny, a pak jdou druhým kázat o poznání Brahman, nejednají správně. Namísto toho se dopouštějí podvodu. Sami totiž pravý význam odloučenosti neznají. Nepřítomnost zlosti bude upevněna právě prostřednictvím odloučenosti (nezájmu o cokoliv). Nepřítomnost zlosti je ve skutečnosti vnitřní odloučeností. I kdyby někdo něco získal, měl by se toho zříci. Buďte laskaví k těm, kdo vás zraňují. Být zajedno se svou vlastní přirozeností je hlavním a nezbytným rysem realizované bytosti. Každému by měla být přiznána svoboda. Nikdy byste se neměli naštvat. Jelikož jsem vnitřní Já, Brahman, nemůže mě nikdo urazit. Takže pokud vám někdo způsobuje potíže, pak vás v podstatě osvobozuje od ega (ve formě tělesné totožnosti). To je třeba pochopit. Jestliže to uvedeme do praxe, stane se to naším zvykem. Měli byste sami přijít na to, proč ve vás vyvstává zlost. Není těžké začlenit všech deset zde popsaných nezbytných znaků do praxe. Zdá se vám to obtížné z toho důvodu, že jste si prostě do dnešního dne nevytvořili tento návyk. Proto odloučenost značí nemít žádnou touhu. Jste utrápení právě následkem mnoha zájmů, tudíž v sobě nemáte zažitou (osvojenou) odloučenost. Význam slova Karbhari (světský člověk) je tento: Kar značí trápení a Bhari značí

mnoho, spousta. Na základě správného rozlišování bychom měli skoncovat se všemi žádostmi. Největší štěstí, jaké jogína může potkat, je okamžik, kdy v něm odloučenost zapustí kořeny (čili dojde k naprostému pochopení, že vše ve světě je falešné). Projevená iluze jedná výstředně. Tomu, kdo žadoní (je plný žádostí), nedá nic, a tomu, kdo neprosí o nic, dá vše. Vypěstovali jsme si v sobě slabost ke světským objektům. Jenže čím větší nezáměr o ně máme, tím šťastnější se stáváme.

3. Kontrola smyslů:

Celibát značí nebýt připoután k smyslům. Máte-li sílu, pak se vše stává možné. Když se stanete závislí, pak hned myslíte na Rámu (který vám má přinést prospěch). Jestliže máte sílu a pevný postoj, máte tím pádem méně strachu. Snadněji také rozjímáte o ´poznání´. Silná bytost tudíž chápe poznání lépe. Statečnost je dávana najevo kontrolou smyslů.

4. Prominutí či odpuštění:

Každý je Já. Proto musíme odpouštět všem, kdo nás obtěžují. Nikdy se nezaobírejte ve své mysli nenávisť. Protože potom by v mysli vznikla touha po pomstě a výsledkem by bylo jen samé neštěstí. Nepřátele si vytváříme v mysli. Proto je třeba být vždy připraven odpouštět.

5. Soucítění:

Buďte ke všem laskaví. Co je soucit? Nebýt k nikomu necitelný.

6. Mír:

Spočívejte v klidu. Netrapte se a vychutnávejte si klid pravého Já.

7. Vlídlost:

Když někomu pomůžeme, má nás rád. Proto neubližujte, ale pomáhejte. Nebudete-li druhým přát jen samé dobro, pak ani vám nebude dobro a štěstí přicházet. Ten, kdo se stává šťastný tím, že přeje štěstí druhým, je dobrý člověk. Ten, kdo jedná opačně, je lakomec.

8. Nepřítomnost nenasytnosti:

Nebudte nenasytní (chtiví).

9. Velkorysost:

Vznešenost. Chcete-li si, aby byli všichni šťastní, pak se nejprve musíte naučit být velkorysí v hloubi svého srdce.

10. Bezstrachovost:

Strach s sebou přináší neštěstí. Je-li možné se zbavit strádání, pak je povinností džňánina tak učinit.

Začněte se zaměřovat na výše uvedené povahové vlastnosti a uvádějte je do praxe. Díky tomu se začnete těšit ze slávy Poznání. Jedná

se o deset vnějších znaků Poznání. Být sjednocen s vlastní přirozeností čili ryzím bytím je opravdové štěstí. Je-li někdo šťastný jak uvnitř, tak vně, pak překypuje blahem (klidem). Jednat vznešeně znamená nechat každého konat dle svého přání. Pokud se chováte jinak, utváříte si zvyk druhé odsuzovat. O druhých byste neměli nikdy mluvit špatně. Také se nikdy nezatěžujte bezvýznamnými poznámkami o druhých. Nerměšujte se do soukromých záležitostí druhých osob. Tomu se říká dobročinnost. Neplytvejte časem zaplétáním se do věcí jiných lidí. Po dosažení poznání Já je adept realizovaný. Po zavedení výše uvedených deseti nezbytných charakteristik do života se bude cítit šťastně. Nárada nedokázal v klidu sedět, aniž by nevyvolal hádku mezi ostatními, přesto to byla realizovaná bytost (Brahmariši). Pán Krišna i přesto, že byl Bohem, byl nazýván lhářem. Jenže on současně s tím, jak lhal, byl sjednocen se skutečným Já. ◀

Přednáška 29

„Vysvětlete mi prosím laskavě, co se myslí pojmem bezforemnost, co je míněno pod slovy ´to, co je bez podpory´ a ´to, co je zbavené všech konceptů a idejí´.“
(Dasboadh, oddíl 9, kapitola 1, verš 1)

To, co je prosté jakékoliv podpory, je Brahman. Jaký důkaz má, je-li bez opory? To, co existuje bez jakékoliv opory, je Bezmyslenkovitá Skutečnost neboli nevědomí (stav před vědomím ´já jsem´). Nelze to smysly vnímat, tudíž to není možné spatřit či cítit. ´To´ v sobě nemá zahrnutý nějaké další objekty, tudíž ´To´ nemůže být objekt smyslového vnímání. Určitý tvar je objekt, okem viděný. Vůně je objekt, nosem vnímaný. Chuť je objekt, jazykem chutnaný. Zvuk (slovo) je objekt, uchem slyšený a dotek ať horký či studený, je objekt, pokožkou pocíťovaný.

Všechny smysly jsou objekty mysli. Mysl je vládce všech smyslů. Všechny objekty jsou myslí poznány. Mysl zná všechny smysly. Smysly poznávají objekty. Avšak platí, že objekty nedokáží vnímat smysly. Zrcadlo je objekt pro oči, jenže obraz, který se v něm zrcadlí, je odraz postavy, která stojí před zrcadlem. Mysl nemůže být objektem pro smysly či

objektem smyslů. Mysl, smysly a objekty – to jsou objekty Poznání. Avšak Poznání prostřednictvím myslí pochopit nelze. Poznání je objektem pro vidžňanu, která je ukryta za Poznáním. Vidžňána není objekt pro něco další (něčeho dalšího). Dokonce i síla znát Vidžňanu a ani její uvědomění zde není. Vidžňána je Nejzazší Skutečnost. Nelze ji vnímat či si ji představit. Ve Vidžňaně přestane existovat samotné vnímání.

Parabrahman znamená ´To, co je před jakýmkoliv konceptem nebo myslí, myšlenkou či ideou.´ Proto si Parabrahman nelze nijak představit. Vše ostatní vnímat či formulovat lze. Koncepty zde nemohou vyvstat, protože tu je ´Jedno Jediné´, tudíž nic ´další k pochopení´. Proto Ten, kdo to chápe, je bez formy. Skutečnost je ´nepodmíněná´. To znamená, že tu nejsou žádné formy, jako např. uvědomění či nevědomost, dživa či Šiva atd. Skutečnost není na ničem (ani např. na půstu či strádání) závislá. Je nezaujatá, což značí, že v ní není očekávání jako například ´Jestli si splníš všechny tyto podmínky, přijdu za tebou´.

Niradžan značí nepřikrášlené neboli stav, kde není zapotřebí mysl, intelekt, oči, nos, vědomí atd. Kdyby bylo možné poznat Parabrahman pomocí očí či něčeho jiného, byl by to stav pomíjivý.

Nirantar značí věčný neboli To, co existuje neustále jak v poznání, tak nevědomosti. Je to bez jakýchkoliv kvalit. Není možné to někdy zapomenout, proto zde není žádná Tama guna. Není nutné si to připomínat, proto zde není žádná Sattva guna. Není zde směsice připomenutí a zapomenutí, proto zde není žádná Radža guna.

Nirmal značí naprostou čistotu (nepřítomnost jakékoliv nečistoty). Nišal značí neměnnost, čili stálou existenci.

Nišabda značí nepřítomnost slov čili nemožnost pochopit to prostřednictvím slov.

Nivritta značí nepřítomnost stavů myslí jakými jsou Poznání či nevědomost.

Neposkvrněnost značí nemožnost pošpinit to poznáním či nevědomostí. Bezejmennost značí nemožnost to označit jakýmkoliv jménem či formou, která by k tomu náležela a tudíž je to nezrozené. Proto to nemůže nikdy vymizet (vyhynout). Existuje to stále, jenže je to neviditelné. Takové je Parabrahman. Nelze jej změřit či nějak stanovit. To však neznamená, že se jedná o nicotu. Prostě nemá nějakou velikost, úroveň či míru. Nemůže se zmenšit ani zvětšit. Alakšaja značí neidentifikovatelný, čili zde není žádný znak, který by se k tomu dal přiřadit. Takové je Brahman,

všechna označení jsou k ničemu. Vše, co lze poznat, je iluzí. Brahman nelze nikdy ničím zničit. Neexistuje nic, co by ho přinutilo se rozplynout. Apar značí nemožnost to čímkoliv překročit či se za to dostat. To znamená, že to je všeprostupující. Atarkya značí nepředstavitelné, čili že logické uvažování v tomto ohledu selhává. Advaita značí Jedno bez druhého, čili že tu je Já Jediné a nic dalšího. Jste za vším výlučně vy, jediný. To, co proniká vším a přesto zůstává, je Parabrahman. ´Para´ značí za. Ten, kdo byl zasvěcen Mistrem, toto tajemství chápe. ◀

Přednáška 30

„Vše, co je viditelné, nakonec dojde k zániku. Avšak Já je vždy věčné.“ (Dasboadh, oddíl 9, kapitola 2, verš 1)

Vše, co lze vidět či jinak vnímat, bude nakonec zničeno. Vše se jeví a objevuje proto, že si vytváříme ideje a představujeme všelijaké věci. Přesto tu neexistuje nic než paměť. V noci, když hluboce spíme, je paměť nečinná a tudíž veškerý projev je vymazán. Doby či dny nejsou absolutní. V noci ve chvíli, co na sebe zapomeneme a usneme, vše zmizí. Spánek je stav, kde je svět zapomenut. Jestliže se někdo něčím v noci trápí, pak trpí nespavostí. Ale naše Já nikdy nezmizí. Vše, co se prostřednictvím zapomenutí vytrácí, a připomenutím se znovu objeví, je neskutečné. Koncept značí vzpomínku (připomenutí si něčeho). Skutečné Já existuje bez ohledu na existenci konceptů. Já je esence. Já je věčné, pravé a skutečné. Není zde žádný rozdíl mezi tebou a Já. Božská přirozenost je vlastní Bytí. Já má mnoho jmen jen proto, aby došlo k jeho snadnému pochopení. Ve skutečnosti však žádné jméno nemá.

Je přítomné jak uvnitř, tak vně. Ten, kdo se nechává strhávat světskými událostmi a objekty, to nepochopí. My To již jsme, přesto to nechápe. Písma tvrdí: ´Bůh je uvnitř každého z nás.´ Lidé se proto pokoušejí nalézt Boha uvnitř sebe. Potom však pocítí temnotu všude okolo sebe, neboť v našem nitru žádná sluneční záře není. Písma dále říkají, že vše, co je viditelné, je pomíjivé. Jenže naše vlastní Já vidět ani nijak vnímat nelze. Ten, kdo nemá realizovaného Mistra, vidí pouze to, co je očividné. Proto je nutné, abyste prostřednictvím učení od realizovaného Mistra

získali správné poznání svého Já. Vše je pak pochopeno, spočíváte-li ve svém pravém Já a vše je vnímáno pouze na základě Já.

Vaše forma je jako prostor. Je všeprostupující. Nelze ji nijak uchopit. Pouze ego se množí a snaží se vytvářet rozdílnosti v Jednotě božského Já, které je ve skutečnosti zcela nedělitelné. Ego vytváří všechny mylné představy a deformace jako např. ´Já jsem muž, já jsem žena, já jsem bohatý, já jsem chudý, já jsem šťastný, já jsem nešťastný.´

Sám pocit ´já jsem´ má svůj zdroj ve vašem Já. Ale díky iluzi se nám zdá, jako bychom byli tělem. Iluze má svůj počátek právě zde. Jestliže nazvu sebe ryzím (univerzálním) ´Já´, pak v tom není obsažena žádná iluze. Proto platí: ´Jsem, který Jsem´ či ´Já jsem To´. Iluze je falešná představa, že jsme ztotožnění s tělem. Ve skutečnosti jste zdrojem zvuku ´Óm´, který označuje Brahman. Maruti značí mysl. Ten, kdo funguje za hranicemi mysli, je Ráma neboli Já.

Nyní vám vyložím znaky ega. Tvrdit, že jste tělem, je zajetí. Říkat, že nejste tělem, je osvobození. ´Já´ a ´moje´ značí spoutanost. Naproti tomu ´říkat to není moje a já nejsem´ je osvobození (sadačara). Ego je Hari, sídlící uvnitř čtyř těl. Ve stavu bdělosti vše, co je viděno skrze ´hrubé tělo´, zmizí ve chvíli, když se vytratí ´hrubé tělo´. Jakmile se hrubé tělo vytratí, On přestane cokoliv zakoušet. ´Hrubé´ a ´Virata´ jsou jedno a to samé.

V hinduistických písmech se píše o čtyřech tělech, navršených na Skutečnosti. Jsou čtyři těla individuální bytosti a čtyři těla vesmíru. První tělo lidské bytosti se nazývá ´hrubé tělo´. Druhé je ´jemné tělo´ (jemné značí mysl, intelekt, smysly, atd.), třetí je ´kauzální tělo´ a ´super-kauzální´ je čtvrté, nejjemnější tělo. A čtyři těla vesmíru se nazývají Virata – obrovské, zlaté lúno (Hiranjagarbha), nevědomost (Avjakruta), a Poznání (Mula Prakrti).

V textu Dípa Ratnakara je vzpomenut rozhovor žáka s mistrem. Žák prosí mistra: „Sděl mi prosím takové poznání, kterým se z člověka stává Parabrahman (Nejzazší Skutečnost).“ Mistr mu odpověděl: „Jestliže mě budeš následovat, učiním tě Parabrahman. (Dostanu tě do tohoto bodu poznání). Stoupáte na čtyři hory (čtyři těla), které se také nazývají sedm nebes. Hrubé tělo je bdělý stav. Odhodíte toto tělo a jemu náležící stav, neboť nejste hrubé tělo. Jestliže se považujete za tělo, jste spoutáni. Tělo je smrtelné. Jestliže nazýváte tělo – mé vlastní tělo, pak zjistíte, koho je to tělo a kdo jste. Poznejte své Já. V hrubém těle má každý orgán svůj

vlastní název. Nic z toho nejste. Intelekt je Brahmadáva (Bůh). Řekne-li se, že tělo je stvořené Brahmádávou, pak to znamená, že je stvořené intelektem. Takže Brahmadáva je stvořitel. Tudíž nechť intelekt zůstane s Brahmou.

Nyní přichází na řadu jemné tělo. Vědomí, mysl, intelekt, oči, uši, atd. – to vše nejste, ale je to vaše. Snaha přivlastnit si něco je pocit, že vše náleží mně. Říká-li se, že z přivlastnění si toho máte výčitky svědomí, pak to znamená, že vše patří Višnuovi. Tudíž to nenáleží vám, ale bohu Višnuovi. Proto vše vraťte zpět bohu Višnuovi. Jemný stav je stav snění. Uchvácení světskými objekty vám přináší zkázu. Jestliže opustíte povrchní světskost, ocitnete se v prázdnotě. Přesto však v prázdnu něco zůstává. Je to nicota, nevědomost neboli kauzální tělo. Spánek je stav, který náleží kauzálnímu tělu. Vše je zde zlikvidováno. Bohem kauzálního stavu je Rudra. Panuje zde všude tma. Třebaže je Šiva ztělesněním poznání, Rudra je aspektem nevědomosti (poznání a nevědomost neboli Šiva a Rudra nejsou oddělená božstva, nýbrž žijí naproti sobě protilehle jako protiklady). Rudra se stane Šivou ve chvíli, kdy zemi zaplaví noc. Abyste rozehnali Rudru, musíte se probudit a odstranit nevědomost. Tato nevědomost ve smyslu ´Tady nic není´ se vrací k Rudrovi. To byl třetí obrovský krok hlubokého spánku, který byl nyní ponechán vzadu.

Nyní zde zůstala prázdnota. Je zde přítomné pouze To, co překročilo všechna tři předešlá těla. Jedná se o Uvědomění neboli ryzí Vědomí. Jinými slovy, dalo by se to vyjádřit jako pocit ´já´, jenž tu zůstává. Proto za sebou zanechte rovněž tento pocit ´já´. Avšak skutečného ´Já´ se vzdát nelze. To je stále přítomné. Přetrvává ve všech třech výše popsaných stavech. ´Já´ je základ samotné existence, vědomí a blaha. V bdělém stavu je jak štěstí, tak neštěstí, jelikož tento stav je stavem dvojnosti. Avšak ve stavu hlubokého spánku je pociťována pouze čirá radost. Toto blaho hlubokého spánku je přítomné pouze v kauzálním těle.

Supra-kauzální tělo se nazývá Šiva. Je rovněž známé jako Brahman. Co to znamená, když končí Šivaratri (noc Šivy) a přichází Šivadini (den Šivy)? Je to moment, kdy adept odhalí své pravé Já. V supra-kauzálním těle si uvědomíte fakt, že jste Šiva, neboli Bůh poznání. Džíva, nevědomá individualita, je přítomná v prvních třech tělech; proto bytosti známé jako džňáninové, říkají ´Já jsem ztělesněné poznání.´ Potom platí ´Ajamatma Brahman´ čili ´Já jsem On´ nebo ´Já jsem To´ a Já jsem Ten, kdo aktivuje všechna tři těla. Adept, který žije v duchu prohlášení Aham Brahmas-

mi (Já jsem Brahman), prožívá neustále tento zážitek. Naopak je-li někdo přesvědčen o tom, že je tělem, pak má připoutanost a touhu k tělu i v okamžiku umírání. Proto musí podstoupit opětovně zrození. Mysl je příčinou jak zjetí, tak osvobození. Adept, jehož touha po novém ztělesnění není patrná, nepodstupuje nové vtělení. Touha musí být velmi silná.

Jemné tělo, utvořené z Radža guny, je obrácené k Bohu (Skutečnosti) na jedné straně a k démonu (nevědomosti) na straně druhé. Řekněte si 'já neexistuji' ('Na Aham') alespoň jednou. Potom budete osvobozeni. To, že neexistujete, bývá špatně pochopeno. Vykládá se to jako 'chválení jména (Naam)' či 'zpívání Ráma', což je špatně. Kéšava je ten, kdo je přítomen v tomto (neexistujícím) mrtvém těle ('šava'). Právě pocit 'já jsem' je tím čtvrtým tělem. Dostaňte se taktéž za toto tělo. Toto velejemné ego neboli pocit 'já jsem', které je stejné jako Bůh, je také odkázané k zániku. A za pocitem 'já jsem' se již nachází Parabrahman, ve kterém není ani spoutanost, ani osvobození. Sadašiva (Nejzazší Skutečnost) v sobě nemá zahrnuto ani zjetí ani osvobození.

Když překročíte čtyři obrovské stupně (čtyři těla), jste Parabrahman. Říci: 'Jsem esencí poznání' je taktéž stav mysli. Existujete, aniž byste museli cokoli říkat či na něco si vzpomenout. Dostali jste radu říkat si v duchu stanovisko 'Já jsem ztělesněné poznání' k tomu, abyste správně pochopili své Já. Říkat 'Já jsem Brahman' je také konec konců egoistické. Proto se toho taktéž vzdejte. 'Já jsem džíva', 'já jsem Brahman', 'já jsem džňánin' - to vše je klamná představa. Parabrahman není ani poznání ani nevědomost, je za obojím.

Řeknu vám něco dalšího, abyste si ještě více uvědomili své ego. Noc, která postihla Šivu, je ego. Myšlenka 'já' čili ego byla vytvořena z nevědomosti. (Měli byste se proto probudit jak z poznání, tak z nevědomosti). Říkat 'já jsem podstatou poznání' či 'já jsem vědomí', - to vše je egoismus. 'Já jsem Brahman' je také egoismus. Práví aspiranti chápou princip ega. Není zapotřebí prohlašovat 'já jsem Brahman'. Ve chvíli, kdy to řeknete, oddělíte se od Já, neboť jste vytvořili dualitu. Místo slovního prohlášení 'Já jsem Brahman' nasajte význam tohoto prohlášení. Potom spočínáte v Parabrahman. Když spočíváte v Já bez dvojnosti, nazývá se to 'vlastní zkušeností'.

Všechny činy a rituály jsou bezvýznamné do té doby, dokud nedosáhnete Sebepoznání. Poznání 'Já jsem To' je Seberealizace. Jméno a forma objektu není samotným objektem. Vezměte si například zed', která

je ve své podstatě složená z cihel a hlíny, přesto se nazývá zdí. Všechny další objekty, které nejsou naše Já, nejsou skutečné. Jsou to pouhá slova. Zkušenost značí prožívat 'Já jsem To' a 'To je Brahman'. Když to chápeme či si 'To' uvědomujeme, je to vlastní zkušenost.

Poté, co se zbavíte všech tužeb a překonáte žádostivost, jediné, co zůstává, je Já. Potom zde není potřeba říkat 'Já jsem Brahman', ne? Například oči vidí jen za toho předpokladu, že tu je něco k vidění. Jestliže zde není nic viditelné, oči stále existují. Podobně Brahman existuje, i když není viděn. Právě Já je vždy existující, bez připoutanosti, zbavené jak poznání, tak nevědomosti. Toto nejhlubší poznání musí každý sám v sobě zakusit. Zanechte všech řečí a pokuste se získat tuto zkušenost.

Védánta znamená přímý důkaz, to znamená fakta, která opravdu existují. Védántu je nutné poznávat či číst pouze s přímou zkušeností. Musíte 'To' zakusit Sami na Sobě. Vědět, co je ve Védántě ukazováno znamená znát to prostřednictvím vlastní zkušenosti. 'Ukazováno' znamená zřít se potřeby vyjadřovat to slovy. Zakuste Já podle instrukcí, které vám Mistr sdělil, přičemž rozjímejte nad čtyřmi zásadami: 'Já jsem Brahman' (Aham Brahmasmi), 'Ty jsi Brahman' (Tat Twam Asi), 'Vše toto je vskutku Brahman' (Sarvam Khalu Idam Brahman), a 'Nejvyšší Poznání je Brahman' (Pradžjanam Brahman). Mistr vysvětluje tyto principy žákovi proto, aby pomocí nich došel k nejzazšímu pochopení.

Pečlivé zvážení výše uvedených principů s sebou nese hluboké rozjímání o podstatě hrubého a jemného těla a jejich odložení. Měli byste používat správné metody, to znamená čiré pochopení vhodné k uvědomění si Brahman. Adept, který se vydá hledat Boha, se nakonec sám stává Bohem. Nikdo se nedostane do Nebe pomocí hrubého těla.

Ryzí Já leží za všemi čtyřmi těly a všemi třemi Gunami. Proved'te rozbor toho všeho a nemějte potřebu mluvit. Udržujte ticho. To, o čem písmo nemohou nic říci, pochopte a následně spočínáte v klidu. Všechna slova zmizí a všichni ztichnou z úcty před Já. Jaké je poznání? Je tím, co 'není'. Jaká je nevědomost? Je taková, která neexistuje. Není to však duch. Není to nějaký démon. Všechna slova jsou popřením (Toho). Brahman je To, co je ve skutečnosti 'ničím' (existuje pouze v představivosti). To, co zůstává, bez myšlenek, je Parabrahman. Když se písmo vzdají prohlášením 'ne toto, ne tamto' (neti, neti), pak to je Parabrahman. Jestliže se někdo i po 'vlastní zkušenosti' snaží Parabrahman nějak vyvodit, je stále zatvrzelý. ◀

Přednáška 31

„Právě Ono (Absolutno) samotné je To, co popírá či přijímá zrození bez ohledu na to, zda je zrození považováno za něco, co je bez atributů či je Jeho existence popřena.“ (Dasboadh, oddíl 9, kapitola 5, verš 1)

Prakruti značí tři těla, neboli to pomíjivé. Puruša (Absolutno) je To nepomíjející, nezničitelné Já. Je možné, aby tu zůstal pocit ´já´, když zde nic nezůstane? Pocit ´já´ také zmizí. To nezničitelné Já však zůstává i po ´zabití´ samotné smrti. Nelze nic namítat, jestliže se nejprve odevzdáte, a poté se zapojíte do života ve světě. Pouhé nošení mnišského roucha a žebřavé misky není skutečné odevzdání. Pravým odevzdáním je vzdání se všech těl. ◀

Přednáška 32

„Ve světě je mnoho lidí. Někdo je mocný, jiný naopak slabý a bezmocný. Někdo je velice slušný, jiný zase sprostý. Proč tomu tak je?“ (Dasboadh, oddíl 9, kapitola 5, verš 4)

Na základě třech gun (sattva, radžas a tamas neboli poznání, aktivita a konatelství, čili ego) je někdo chudý a jiný zase bohatý. Guny jsou příčinou našeho stavu. Jestliže jsme šťastní, pak naše tvář odráží radost. Proto je naše prožívání závislé na našich attributech (kvalitách) a stavu mysli. Pokud vstřebáváme dobré kvality, stáváme se šťastnými.

Měli byste žít uvolněně, mít otevřenou a čistou mysl. Neponechávejte si v sobě bezvýznamné myšlenky. Jestliže o vás někdo mluví zle, nepslochejte to. Přirozeností individuality čili dživy (ega) je stále nalézat chyby u druhých. Máte-li zvrácený životní postoj, pak se okolo vás budou hromadit jen špatnosti a zlo. Světci (sádhuové) smýšlejí čistě a správně. Opodstatnění: chodíme k nim pouze poté, kdy se zbavíme všeho zlého a nečistého v nás. Proto jsou obklopeni pouze dobrem. Já dává dobré výsledky pouze všem těm, kdo jsou dobří. Naopak dá pocítit zlo

a poskytne samé nepříjemnosti těm, kdo jsou zlí. Já je všeprostupující. Já je Parabrahman, čili všudypřítomná Nejzazší Skutečnost. Džíva (hrubé tělo) je tu kvůli zlomyslnosti, touze být. Lidé mají časté přání: „Hlavně ať jsem já šťastný, a je jedno, zda všichni ostatní zemřou.“ Zlé touhy, jako například tato, budou přinášet pouze zlé výsledky. Jaká je touha, takový je výsledek. Jestliže jsme dobří, pak je i svět zajisté dobrý. Jinak tomu je právě naopak (jsme-li zlí, svět je samozřejmě také zlý). ◀

Přednáška 33

„Makrokosmos je stvořen stejně jako mikrokosmos. Nelze to pochopit. Budeme-li se snažit nalézt pravdu, budeme zmateni přehrší názorů.“ (Dasboadh, odd. 9, kap. 5, verš 5)

Otázka: „Je to, co je v makrokosmu, stejné, jako to, co je v mikrokosmu?“ Makrokosmos není nic než naše vlastní koncepty a myšlenky, které si představujeme a vybavujeme zvnějšku. Právě důkladné pochopení toho, jak to v nás funguje, je přímým a správným poznáním zvaným Vidžňána.

Prostor nemá žádný tvar. Brahman je taktéž bez tvaru. Stejně jako je v prostoru vzduch, my máme vědomí. Naše přirozené ´bytí´ obsahuje toto uvědomění, známé též jako prapůvodní iluze (mula mája) stejným způsobem, jakým je v prostoru prostoupen vzduch či vítr. Z toho důvodu naše prapůvodní přirozenost zůstává vždy stejná. Podobně v prostoru nedojde nikdy k deformaci ani poté, co jím pronikne tma či světlo.

Čiré uvědomění, jež vyvstává v ´bytí´, se nazývá ´šud sattva guna´ (čirá satva guna). Toto uvědomění je rovněž známé jako supra-kauzální tělo (Mahakarana déha). Tento stav je stavem univerzálního poznání či pozorováním všeho.

Po vyvstání čiré satvy, neboli uvědomění, ihned následuje vynoření třech atributů iluze, kterými jsou satva guna, radža guna a tamas guna. Jakmile se objeví uvědomění, neboli vzpomnutí, musí se v zápětí vynořit také zapomenutí. Vzpomenutí a zapomenutí položené vedle sebe a jejich vzájemné porovnávání se nazývá iluzí (mája). To znamená, že iluze (mája) je jednak to, co je známé, a rovněž to, co je neznámé. Zůstat

potichu je Brahman, Skutečnost. Odhod'te stavy toho, co je a co není. Viditelné je to, o čem lze hovořit či co je možné spatřit. Toho všeho se vzdejte. Dodržování ticha je to nejlepší, co můžete udělat. Jedině Parabrahman čili Nejzazší Skutečnost je tím, kam se ani uvědomění nedokáže dostat. Vzdejte se postoje 'já vím a já nevím', a dosáhnete přirozeného stavu. Pokud v tomto přirozeném stavu přece jen pocit 'já' vyvstane, současně s tím mizí přirozený stav. V přirozeném stavu nejsou přítomné myšlenky místa, času, objektu, či myšlenky na jakékoliv malé či velké věci. Když přirozený stav ustoupí a nastoupí místo něho uvědomění, jedná se o rozptýlení z přirozeného stavu známé jako 'Vikšepa' (rozptýlení, vyrušení). Přirozený stav je tudíž dosažen rozpuštěním ('lája') Vikšepy.

V písmu je to známé jako Puruša-Prakriti. Prakriti je síla (šakti) neboli objektivita. Uvědomění se nazývá Puruša. Tato prapůvodní iluze (mula mája) obsahuje impuls 'já jsem', pět elementů a tři guny neboli tři atributy. Zapomenutí a vzpomnutí jsou vždy vzájemně porovnávány. Prostor, ve kterém vyvstává impuls neboli pohyb (který má povahu větru), spolu s pěti elementy a třemi gunami v jemné formě dohromady utváří prvotní iluzi (mula máju či vidja máju). Když se tyto atributy vyrovnají, dostanou se do stavu označovaného jako dokonalá rovnováha. Avšak jakmile se mula mája (prapůvodní iluze) projeví (tzn. když je tato rovnováha narušena), objeví se ten, kdo rozptyluje (vyrušuje) guny – Gunakšobini. Je-li uvědomění obráceno směrem ven a zabývá-li se pouze světskými objekty, pak tím pádem zcela zapomenete na sebe a tomu se říká nevědomost. Když začnete poznávat sami sebe, zjišťujete, že jste Bůh neboli Išwara. Poté si začnete uvědomovat i vše mimo sebe, a stáváte se Višnuem, neboli vnitřním Já. A až potom se objevuje prostor, nebe, vzduch, atd.

Spočíváte-li v prapůvodní iluzi (mula mája), jste Šiva. Ten, kdo je zaměřen do světa, je džíva neboli hrubé tělo. To, co provádí rozhodnutí, je intelekt. Ten, kdo začne přemýšlet v duchu 'toto existuje a něco jako toto také existuje ...', se stává myslí. Uvědomění je Šiva, ale když se začnete dívat a ztotožňovat se se svým tělesným (omezeným) vědomím, stanete se individualitou (džíva). Je to džíva, jenž se přemísťuje ve třech světech. Čím intenzivněji se obracíte do světa, tím větší je přesvědčení o skutečnosti vnějšího světa. Navíc jste tím nuceni úplně zapomínat na sebe. Takzvaná světská moudrost je hloupá pošetilost. Zapomenutí své vlastní přirozenosti je známé jako tamas guna či nevědomost. Zvednete-li víko nádrže, kde je uložen plyn, dojde k rozptýlení veškeré zásoby plynu

z nádrže. Stejně tak se latentní guny čili vlastnosti rozprostřou a všude rozšíří ve chvíli, když jsou guny vyrušeny. Vaše zakoušení bude té povahy, jaké je vaše přesvědčení (Buď jste přesvědčen, že jste tělo, nebo sebe vnímáte jako Já). Být svázán konceptem značí, že pokládáte za pravdu vše, co existuje v konceptuálním světě. Svět se na základě tohoto chybného přesvědčení bezmezně rozšiřuje, postupujete-li tímto směrem. Pokud vše v konceptuálním světě prohlédnete a spatříte jako neskutečné, potom je nejenom to dosud známé neskutečné, ale samozřejmě úplně všechno. Vše, co je 'účelné (praktické)' neboli světské, je neskutečné. Pozorovatel je Brahman a vše, co je zjevné či viděné, je iluzí. Očištění vlastní mysli je Poznání. Výsledek je závislý na myšlenkách. Prapůvodní iluze (mula mája) je Poznání. Brahman je jako prostor a prapůvodní iluze (mula mája) je jako vzduch (vitální energie). Stejně jako můžete cítit vzduch, ale spatřit ho nelze, je možné zakusit iluzi Gunakšobini, která se objeví ve chvíli, když dojde k vyrušení gun. To je okamžik, kdy je Já zapomenuto a pozornost je zaměřena ven, do světa. Poznávat svět je nevědomostí.

Prapůvodní iluze (mula mája) je podobná svou podstatou vzduchu (vitální energii). Když se tři atributy (guny) začnou projevovat, objeví se iluze a tomu se říká Gunakšobini. Iluze má v povaze snahu znát to, co leží před ní a zapomene na to, co zůstává za ní. Zapomenutí a uvědomění (vzpomenutí) krácejí spolu ruku v ruce. Podobně když je Já zapomenuto, objeví se prostor. Při vyvstání prostoru není ještě vaše já pociťováno. To znamená, že tu je prázdnota – nic. Jak to, že to je viděné? Protože nejsme ve vlastním Já. Protože tu není nic kromě prázdnoty vnímáno, není tu ani čas ani místo. Při prožívání stavu Brahman není nic vnímáno. To znamená, že tu není žádný objekt. Když vyvstane vnímání, dochází k vytváření konceptů prostoru, času a dalších objektů. Na počátku tvoření došlo k stvoření třech věcí – prostoru (1), času (2) a objektů (hmoty) (3). Až poté začíná svět existovat. Kdy se poprvé projevil? Když jste ho spatřili. Ve skutečnosti zde však nic není. Prostor je touha, tedy zájem oka. Poté ze slabiky Óm vyvstává poznání. Vědy a písma jsou založeny právě na slabice Óm. Jenže Vědy a písma – to vše je v podstatě pozemské poznání. Přímé poznání je možné získat až tam, kam Vědy nedosáhnou. Konec poznání je znám jako Védánta. Věda značí neštěstí. Získá-li někdo pozemské poznání, stává se nešťastným. Ve spánku není žádné uvědomění, tudíž zde není ani neštěstí. Ve spánku nedochází k rozlišování. Jak

by v Brahman mohlo být nějaké rozlišování. Ten, kdo je světzaný, je méně šťastný než ten, kdo není.

Védánta je jako kniha, ukazující nám konec neštěstí. Slabika Óm vyvstává z vnitřního Já. Tudíž Vědy stvořil Višnu. Čtyři druhy řeči (Para, Pašjanti, Mádhjama a Vaikhari) jsou čtyři ruce boha Višnu. Poznání může být získáno či poskytnuto všemi čtyřmi druhy řeči. Jakým způsobem došlo k stvoření toho, co bylo popsáno ve Védách? Na jakém základě byly Vědy sepsány, když zde nebyla žádná substance? Matruka značí samohlásky a abecedu. Děcko začne křičet hned poté, co se narodí. Dítě křičí ´Ááá´ nebo ´Áái´ (což je označení pro matku v jazyce mārátí). Matka je to samé jako mája (iluze). Ona umožňuje dítěti setrvat v tomto světě.

Pět elementů je pět původních elementů, které tu existují od prvopočátku. Jakmile je Já zapomenuto, vzniknou tři guny (atributy).

Všechny změny či deformace jsou jako vzduchové bubliny. V pocitovém impulsu ´já´ existují tři guny a pět elementů v jemné formě. Pokud zde není žádný impuls, není v Absolutnu přítomno žádné poznání. Není tu žádný pohyb a tudíž zde není ani nevědomost ani poznání. V písmech je za účelem snadnějšího pochopení uvedeno, že tři guny (atributy) a pět elementů byly vytvořeny postupně za sebou, ale ve skutečnosti se v pocitovém impulsu ´já´ objevilo jak pět elementů, tak tři guny současně. Vdává-li se žena v Indii, pak podle hinduistické tradice je požehnána slovy ´Ašta putra saubhagjavati bhava´, což značí ´Nechť tě provází štěstí a nechť na svět přivedeš osm synů.´ Jelikož mája (iluze) vytváří osm synů v podobě pěti elementů a třech atributů, vede se jí dobře, což znamená, že je úspěšně projevena.

Hrubé elementy byly vytvořeny jeden od druhého. Co přišlo na svět jako první: semeno či strom? Strom je v semenu potenciálně přítomný v jemné formě. V mužské spermii je zakódován celý člověk. Těchto pět elementů a tři guny se rozšiřují, proto je vidíte od sebe odlišné. Pouze země (jeden z elementů) má vůni, pouze voda (další element) má chuť. Liší se od sebe díky tamas guně (nevědomosti). Tím, že byly přiřazeny k pěti smyslovým objektům, došlo k jejich oddělení. Těchto pět elementů je smícháno a je součástí každé bytosti. Smícháte-li ostré, kyselé, sladké a slané jídlo a potom ho sníte, pak bude tato nesourodá směs chutnat jako bahno. Existuje sedm oceánů, přičemž tu je sedm druhů chuti, vycházejících ze země. Je tu pouze jedna země, ale z ní se urodí několik druhů obilí, přičemž jeho chuť bude u každého druhu odlišná. Každá

bytost je výsledkem nesčetného počtu permutací (proměn) a spojení třech gun. Avšak jejich poměr je u každé bytosti jiný.

V prapůvodní iluzi (mula mája) je schopnost poznání již přítomná. Kde je tato schopnost přítomna ve smyslech? Uvědomění či vědomí znamená pohyb. Vzhledem k tomu, že vnitřní Já je samo o sobě čiré, tak jen zde lze pozorovat tuto schopnost poznání. Na jiných místech to neplatí. Proto je schopnost poznání právě zde (ve vnitřním Já) v jemné formě přítomná. Hrubou formou pocitového impulsu ´já´ je vzduch (vitální energie). Proto je uvědomění přítomné ve vzduchu (vitální energii). Třebaže ne každý to dokáže vždy vnímat, uvědomění existuje neustále. Ten, kdo má dokonale vyváženou rozlišovací schopnost, to zakoušet dokáže.

Prapůvodní iluze (mula mája) je jemná, zatímco iluze, která rozptyluje tři guny, je již projevená a hrubohmotná. Uvědomění existuje ve spánku, jenže zde zůstává bez povšimnutí. Vzduch v místnosti je neviditelný, ale stejně tam je. Oheň ve dřevě vyzorovat nelze, ale potenciálně tu je přítomen. Ve spánku svou existenci prožíváte, o tom není pochyb. ◀

Přednáška 34

„Nejprve zde je hrubohmotný projev. Potom následuje pět vnitřních smyslů. Rozlišování podporované Poznáním je vhodné k zorientování se a poučení v hrubohmotném světě.“ (Dasboadh, oddíl 9, kapitola 7, verš 1)

Tazatel se zeptal: Nejprve zde bylo hrubé tělo. Potom přišlo vnitřní Já (ahankara), mysl, intelekt, atd. Cítím, že takovéto pořadí vzniku je pro proces tvoření charakteristické. Ale vy nám říkáte, že nejprve zde byl Brahman čili prapůvodní iluze (mula mája), a poté se objevila guna mája (iluze s kvalitami), potom se projevilo pět vnitřních smyslů, atd.

Při zahájení stavby domu je třeba říci, že tu musí být přítomen vlastník. Ten potom postaví dům (nebo si ho nechá postavit), a pak v něm žije. Nejprve zde je čiré Bytí, tj. Uvědomění neboli Já, potom se objeví vnitřní Já, tělo, atd. To znamená, že jemné tělo se objeví před hrubým tělem, a nakonec přijde na řadu projevení světa. Tímto způsobem realizovaná bytost chápe proces stvoření.

Realizovaná bytost ví, že Já je tu jako první, zatímco nevědomá osoba věří tomu, že jako první se objevil svět. Ve snu necháte hrubé tělo ležet na posteli a přijmete tělo jiné. Stejně tak se Já zmocňuje tisíce těl. Jestliže řeknete, že svět se tu objevuje jako první, pak různorodost procesu nebere konce. Hrubé tělo je v tomto hrubém světě, ale jemné tělo existuje odnepaměti. Těla prodělávají změny, avšak ´my´ se neměníme. Mysl a intelekt existovaly odjakživa. Názorná ukázka je poskytnuta v textu Jóga Vasišta. Když ženě umřel její choť, začala oplakávat ztraceného manžela a nikomu nedovolila odnést z domu mrtvolu. Její služebná jí potom sdělila, že Bůh lidem pomáhá, potká-li je takováto nepříznivá událost, a že by se proto měla pokusit dosáhnout Boha, který by jí pomohl z neštěstí. Vdova se toho chytla a vyžádala si od služky jméno konkrétní bohyně, kterou potom začala uctívat. Její nepřetržitě uctívání vedlo k tomu, že prožila sen, ve kterém se jí zjevilo její pravé Já ve formě bohyně. Jakou představu si vytvoříte, takovou představu (formu) spatříte. V srdci každé bytosti sídlí stejný impuls Uvědomění. Je to právě toto přesvědčení, které by měl každý pevně držet ve svém srdci. Nakonec se z vdovy stalo Brahman.

Pán Krišna řekl: „Tento džíva (hrubé tělo) je můj vlastní koncept. Pro toho, kdo pochopil, že svět je vytvořen z jeho vlastního Já, přestává existovat znovuzrození. Ve světě ´Só-ham´ (Já jsem To) žije Narajána. To znamená, že nápoj v podobě ´Só-ham´ je nektar, pomocí kterého lze odstranit zrození a smrt. Řeknu-li, že byste měli pít tento nektar, pak tím chci naznačit, že byste se měli neustále utvrzovat v pravdě: ´Já jsem To, co nikdy nezemře.´ Pijte, nasávejte do té doby, než se opilí složíte na zem. Když se opět zvednete ze země, pijte ještě víc. Vypijte toho tolik, až se díky tomu již nikdy nenarodíte.“ Vemte si Mistrovo poučení k srdci a neustále to prošetřujte. Nepřestávejte s rozbořem do té doby, dokud samotné myšlení nakonec samo nepřestane, čímž se dostanete za všechny myšlenky a spočínáte v Bezmyšlenkovité Skutečnosti. Význam výše uvedeného prohlášení je tento: Pokud někdo umírá s poznáním, že není tělo, narodí se znova jako Poznání. A když nasává nektar znova a znova, překračuje i toto Poznání ve smyslu Já jsem Brahman, a pak už pro něho další znovuzrození neexistuje.

Nárada je mysl, jež se potuluje ve třech tělech, až nakonec splyne s Parabrahman (Nejzazší Skutečnost). Vy jste Nejzazší Skutečnost. Je tudíž nutné vstřípnout do vás toto poznání pomocí nespočetných metod

a prostředků (argumentů). Ráma ztratil svou ženu Sítu (neboli klid), kterou unesl desetihlavý démon Ravana (to znamená deset smyslů). Ráma proto zabil démona Ravana a přivedl si Sítu (klid) nazpět. Toto poznání vás přivádí nazpět do vašeho prapůvodního působiště (domova zvaného Ajuddha). Ajuddha je místo, kde nedochází k žádným válkám a střetům (´juddha´ značí válku, boj). Jste proto přivedeni nazpět na toto posvátné místo. Ráma se poté, co předá do rukou jeho mladšího bratra Vibhešana Ravanovo království, navrácí do svého království. ◀

Přednáška 35

„Znalec pravého Já je osvobozen jen díky Poznání.“
(Dasboadh, oddíl 9, kapitola 5, verš 8)

Otázka: Kdo komu dává zrození (kdo koho stvoří?) a proč vyvstala tato svízelná otázka a byla určena pro Brahmadévu (Stvořitele, Boha, který stvořil tento svět podle hinduistické mytologie)? Nikdo neviděl Brahmadévu, že by stvořil svět. Ani nikdo neviděl pána Višnu, který by dohlížel na celé stvoření, a stejně tak nikdo nespátřil pána Rudru, který by jej ničil. Kdo stvoří Brahma? Kdo se stará o Višnu? Kdo zničí Rudru? Jak dojde k vzniku touhy? Touha je připomínka či vzpomnutí. Touhy jsou změny mysli. Mysl značí vzpomnutí. V okamžiku smrti dojde k zničení nejen tohoto vzpomnutí, ale taktéž zde není žádné zapomení. Kde a jak pak může touha přežít? Neexistuje tu nějaké zrození. Není tu ani hřích či dobro. Člověk, který umřel, se znova nenarodí, řekl posluchač. Když zemře mysl, dech opustí tělo a pak připomínka či touha odejde spolu s dechem (vzduchem) a právě ona podstupuje později znovuzrození. Džbáněk praskne, ale hlína existuje dál. Stejně tak jestliže touha drmolí ´já jsem tělo´, pak se jí dostane nové tělo. Avšak jestliže prohlašujete ´Já jsem Já´, pak budete zajedno s Já. Všichni řeku nepřekročí. Pouze plavci ji dokážou přeplavat. Stejným způsobem pouze realizovaná bytost může překročit řeku světské existence. Ona chápe, že není ´tělo hrubé, jemné, kauzální ani supra-kauzální´, atd.; a na základě této realizace zná své skutečné Já. Pochopíte-li, že jste neomezené Já, jež je odlišné od čtyř těl, pak jste svobodní. Důvod, proč jste podstoupili zrození, byl ten, že k tomu došlo na

základě vaší nevědomosti. Jakmile celá nevědomost zmizí, zrození a smrt také zmizí. Všichni ostatní nadále budou zakoušet zrození a smrt, vy však ne. Právě kvůli tomu se Vědy, písmo, mytologické texty, záznamy poznání, atd. zachovaly jako tradice. Všechny texty prohlašují, že příčinou zrození je hřích a osvobodit se od zrození je ctnost. Podobně je nevědomost brána jako hřích a Seberealizace (Sebepoznání) je ctností.

Doba života v matčině děloze je období, kdy jste jako v pekle bez možnosti útěku. Devět měsíců putují výměšky plodu do úst jednou trubicí a druhou, která směřuje k nosu, proudí jeho moč. Děloha je místo pobytu, pokládané za peklo. Když prána (dech) vyjde z těla, musí se někde usadit. Nemůže zůstat jen tak bez těla. Je tu intenzivní touha získat tělo a proto si prána po smrti pořídí nové tělo.

Pokud zanecháte lásky k tělu a osvojíte si lásku k Já, zbavíte se tělesné totožnosti. Právě tělesná totožnost je hřích, který způsobuje nekonečný počet znovuzrození. Narodí-li se člověk, má možnost si uvědomit sebe sama v pocitu „já jsem“, proto lidské zrození je považováno za vývojově nejvyšší či nejrozvinutější. Avšak neexistuje větší zajeť, než jaké zakouší právě lidská bytost. A nikde ve světě není ubožejší druh, než jakým je ten lidský. Dále nenajdete nikde nikoho, kdo by se tak trápil a strachoval, jako lidský tvor. Navzdory tomu všemu je lidská bytost nejvyvinutějším druhem v řetězci tvoření. Je to proto, že právě jen lidská bytost má sebeuvědomění a tudíž i sílu rozlišovat mezi „skutečným“ a „neskutečným“.

Pokud není tato rozlišovací schopnost používána za účelem získání Sebepoznání, stane se příčinou neštěstí a zkázy. Opomenutí získat Sebepoznání je tím největším hříchem. To nám sdělily realizované bytosti ve Védách, písmech a jinde. Pokud se domníváte, že se mýlí, pak jak zaručíte, že právě jen vy máte pravdu? Realizované bytosti prohlašují, že Já není spoutané. Ten, kdo má poznání Já, vidí všechny jevy jako falešné. Naopak lidé, kteří žijí bez poznání Já, dohání vše ve světě k zoufalství, protože to berou za skutečné. Nevědomý jedinec se nechává svazovat vlastními koncepty. Jakmile se tedy vzdáte pýchy z tělesné totožnosti, budete svobodní. Prostě v klidu žijte a vykonávejte si své každodenní povinnosti, avšak mějte na paměti pevné přesvědčení, že jste Já. Je pravda, že Nejvyšší Skutečnost (Vidnžnána) je jako nevědomost, ale nevědomost není Vidnžnána. Ve skutečnosti zde žádné zajeť (spoutání) není. Za zajeť je to pokládáno jen kvůli nevědomosti. Jakmile nevědomost díky Sebepoznání zmizí, zmizí s ní i spoutání.

Místo aby lidé našli správnou metodu k dosažení „pravého“ Poznání, zbytečně se vydávají na poutní místa, nebo praktikují všelijaké druhy jógy, apod. Opravdu zde žádné spoutání není. Všechny možné honby za štěstím dovádějí lidi pouze k šílenství. Realizovaná bytost vám poradí, abyste se za něčím takovým přestali hnát. Adept, který používá rozlišovací schopnost, díky níž rozlišuje trvalé (nitja) od pomíjivého (anitja), ví, že ti, kdo žijí v zajeť (své nevědomosti), se narodí znova. Všeho se vzdejte a prostě jednou a provždy prohleste, že vše je neskutečné (iluze). Tento svět byl rozdělen kvůli klamu iluze. Přesto vše prostupuje Jeden Jediný Brahman. Začnete-li hledat jehlu, zapomenete na okolí, na dům. Když budete hledat pár svých bot v chrámu, zapomenete na Boha. Stejně tak jestliže někdo obrátí svou pozornost do světa, zapomene na své Já. Jestliže si začnete uvědomovat Brahman (Já), svět zmizí. Tento svět je jako malé semínko v nesmírném Brahman (Já). Každý neklid, stísněnost či konflikt, který zakusíte, vás odvádí od Skutečnosti (Brahman). Proto se vzdejte zbytečných konfliktů a věnujte plnou pozornost Brahman. Potom se nestanete ničím jiným než Brahman (Skutečností). ◀

Přednáška 36

„Brahman (Já) nelze odehnat pryč. Brahman nelze sebrat. Brahman nelze položit stranou. Brahman je vždy přítomný na svém místě.“ (Dasboadh, oddíl 9, kapitola 9, verš 1)

Pravdě uniknout nelze. Nelze ji nějak zdeformovat a pokřivit. Ani ji nemůžete nijak změnit. Taková je podstata Nejvyššího Já neboli Parabrahman. Protikladem Pravdy je mája (iluze), kterou lze změnit, překroutit a zmanipulovat. Obě entity (Brahman a mája) jsou zde přítomné. Z toho důvodu je musíte nalézt zde, sami v sobě. Snažte si uvědomit, že všechny vnější objekty lze přemístit nebo někam postrčit. Samotná zeměkoule se otáčí a obíhá kolem slunce. Vzduch, oheň a voda jsou také v neustálém pohybu. Prostor však nelze popostrčit, jakkoliv se o to budete snažit. Nicméně v okamžiku, kdy zavřete oči, dojde i k jeho zmiizení. Prostor je matka všech objektů. Všechny objekty jsou neskutečné. Není tu jediný objekt, který by nezmizel ve chvíli, když si ho přestanete

všímat (tzn. ignorujete jeho existenci). Nyní pohlédněte dovnitř. Hrubé tělo zmizí. Mysl jsou pouze myšlenky a řeč.

Jestliže spočíváte v klidu, tedy když je mysl zastavená, pak sny, pochybnosti, intelekt, myšlenky atd. také zmizí. Co tu potom zůstává – prázdnota či nic. Té se také můžete vzdát. Avšak ten (pocit ´já´), kdo se jí vzdal, tu stále zůstává. Vjem ´já jsem´ je tím, kdo vše transcenduje. Tudíž ´já jsem´ zůstává jako svědek. Nakonec opusťte i pocit ´já jsem´. Nyní zde zůstala čistě jen Pravda, která je za poznáním i nevědomostí. Ten, kdo na vše zapomněl, tu stále existuje. Ten, kdo přichází, bude jednou také odcházet, a je jedno, zda-li je to král, obyčejný člověk, či žebrák. Ten, kdo se vzdal všeho, není již déle v zajetí změn. To neměnné je třeba chápat jako Brahman (věčné Já). Vše je v Brahman a Brahman je ve všem.

Máte-li v puse kus chleba, pak spolu s chlebem je zde také určitá část prostoru. Avšak když spatříte dvě stě velbloudů v zrcadle, váha zrcadla se nezmění, neboť velbloudi, vidění v zrcadle jsou pouze zrcadlový odraz. Podobně třebaže projevený svět je v Brahman, ten (Brahman) tím (světem) není nijak pokřiven, zdeformován či jakkoliv zasažen. Proto jakmile spočíváte ve svém vlastním Já, všechny vnější objekty prostě zmizí. Toto vše je iluze, pouhopouhá klamná představa. Já (Brahman) zůstává iluzí nedotčen. Vaše zrození nabývá pravého významu jen tehdy, když si uvědomíte své věčné Já. Z věčného Já vzešlo poznání, intelekt, nevědomost, atd. Proto ´vy´ jste předchůdce všeho. Bohové Brahma, Višnu a Maheš vděčí právě ´vám´ za svou existenci. Během spánku vše zmizí, ale ´vy´ stále existujete. ◀

Přednáška 37

„Jak uctívat to, co je bez atributů? Jedině tak, že se s tím sjednotíte. Požehnaný je ten, kdo dosáhne jednoty.“
(Dasboadh, oddíl 9, kapitola 10, verš 12)

Brahmín dbá na kastovní zvyky, ale moucha žádné kasty nerozlišuje. Protože moucha nevidí mezi výkaly a sladkostmi žádný rozdíl, neznamená to, že je moudřejší než brahmín. Musíte poznat svou skutečnou podstatu. Nebudete-li znát své vnitřní Já, pak vše, co uděláte, přijde

stejně nazmar. Ten, kdo nepozná své skutečné Já, zničí sebe sama. Naopak ten, kdo se plně svému Já oddá, se nakonec věčným Já stane. Tělo, které do své smrti dostává vše potřebné, nakonec stejně umře, a poté je tu k dispozici další tělo, připravené znova se narodit. Všechna čtyři těla jsou v podstatě neskutečná. Buďte si toho vědomi a kontemplujte na Já. Potom se stanete Nirguna Átman (Já bez atributů).

Musíte splynout a sjednotit se s Já. To znamená, že byste měli uctívat Já tím způsobem, že se Jím stanete. Zřeknutí se neznamená skutečné opuštění světského života. Kdo jste? Poznejte to. Ten, kdo pozná sebe sama, se stane Já. Vyvstanou-li žádostivost, zlost či pokušení, nechť vyvstanou. Stejně nakonec odezní a zmizí. Jak vás mohou ovlivnit? Vězte, že jste v podstatě od všeho zcela odděleni. Poznejte, že ´jste za poznáním a nevědomostí, tudíž jste odděleni od všeho´. Poté spočívajte v neochvějně jistotě jako král a buďte v klidu. Pochopte, že Bůh i vy jste bez tvaru a prostí jakýchkoliv atributů. Potom budete svobodní. Nikdo nemůže uctívat Nirgunu (stav bez atributů) tím, že bude stále přebývat jako oddělená entita. Musíte se sjednotit s Nirgunou. Být Tím značí uctívat Jí (Nirgunu). Uctívateľ má právo uctívat Boha. Jenže to značí, že se Jím musíte stát a uctívat Ho. Bhakta (uctívateľ) znamená jednotu, neboli být zajedno s Ním. K tomu, abyste se stali pánem Šivou, musíte ho uctívat. Buďte tak přirození, jak ve skutečnosti jste – to je vaše pravé Já. Tento stav se nazývá stavem ´bez myslí´ (Unmami). Má-li někdo zvyk běhat dlouhé tratě, stejně se musí nakonec zastavit. Stav, který je bez jakýchkoliv aktivit, je Bohem. Vědět to vlastně znamená mít Poznání. Tudíž k tomu, abyste dosáhli Jeho neboli byli Bohem, není zapotřebí nic dělat. Tento stav se taktéž nazývá ´Kévalam´ (Absolutno) nebo ´Džňánamurti´ (ztělesněné Poznání). Vy jste ´To´ již od počátku, jenže si to neuvědomujete. Jestliže pokládáte tělo za sebe sama a myslíte si, že jste oddělené tělo a nic víc, stáváte se džívou. Myslet si však ´já jsem Átman (Já)´, znamená být Šivou.

Ve skutečnosti zde ani džíva ani Šiva nejsou. Džíva je nevědomost a Šiva je Poznání. Vy jste Parabrahman (Nejzazší Skutečnost) v okamžiku, kdy si uvědomíte, že obojí (Poznání i nevědomost) jsou falešné. Uctívateľ je koncept a Šiva je taktéž koncept. Jakmile skončí rozdíl mezi džívou a Já, zjeví se Nejzazší Skutečnost. Právě ´ty´, co pochopíš, že jsi ´To´, jsi vskutku požehnaný. Ten, kdo říká ´já jsem´, je Já. Doteď jste pokládali tělo z masa a kostí za sebe sama. To bylo špatně.

„Ten, kdo si neuvědomí jemné Brahman, přestává být brahmínem, i kdyby jím podle kasty byl.“ Považovat toto „hrubé tělo“ za „já“ je klamnou představou. Tělo jako takové je klamem, a tudíž i všechny činy, uskutečněné tělem jsou klamné. Klamné představy budou narůstat s rostoucí připoutaností k tělu. Právě proto je zapotřebí Poznání, které dokáže odplavit všechny falešné představy.

To, co zapalujeme, se nazývá „Diva“ (lampa), a slunci se říká „Divakara“ (to, co osvětluje celý svět). To, co viditelné není, ať už pomocí lampy, či slunce, je Bůh. Ten ví vše, proto je největší ze všech. Může nám někdo říci, jaký je? To, co je uvnitř nás, je pravý Bůh. Žádný podvod v Jeho přítomnosti není možný. K dosažení něčeho, co není, je zapotřebí určité metody. Ale Bůh je vždy přítomný (tudíž k dosažení Boha není zapotřebí žádné metody). Žádné úsilí není nutné k Jeho dosažení. Rozpoznat Boha (v sobě) je největším ziskem v životě. Bůh nemá žádný tvar, barvu či formu. Třebaže je od všech barev odlišný, je Tím, kdo všechny barvy zná. Proto se nazývá „RangaNath“ (doslova Mistr barev; „Ranga“ je barva a „Nath“ je mistr). Hluboké pochopení leží za všemi zvuky, prostorem a časem. Jedná se o poznání „Já jsem Já“. Je tedy nutné podstupovat určitá cvičení, metody a postupy, když jste vždy byli, jste a budete realizováni (Siddha)? To, čeho chcete dosáhnout pomocí různých metod, již jste. Kdo toto ví, stává se nebojácím.

Písma i Krišna v Gítě praví, že „Ty jsi To“. Když se provádí v domácnosti obřad podle hinduistických tradic, nabízí se jen malý kousek nitě místo velkého kusu látky Bohu, či se Bohu dává ke koupeli jen lžice vody místo několika věder, a říká se k tomu: Tento druh uctívání neděláme pro Já (tzn. tebe). „Ty“ potřebuješ náležitou koupel a patřičný oděv k nošení. My chápeme Já jako to, co je bez atributů, bez tvaru. Já je zde jako Já, a tělo zde zůstává díky tělesnému vědomí. Toto tělesné vědomí je naše iluzorní myšlenka (že vše dohromady, to je tělo, mysl, intelekt, atd. tvoří mě já). Ve skutečnosti žádné „já“ neexistuje. Vy jste Brahman, jenž leží za Poznáním a nevědomostí. Není důvod logicky to chtít vyvodit. Když je potvrzeno, že jsme Brahman, není důvod mít nějaké pochyby. Ten, kdo je „Šanka-Rahita“ je „Šankar“. „Šanka“ je pochybnost a „rahita“ značí bez. Já by mělo být zřejmé stejně, jako je očividný palec na tvé ruce. Je tu pouze jedna Pravda.

Tělo, mysl, atd. – to vše nastalo a začalo existovat v Brahman („To“). Je-li žaludek plný, je důvod k vaření? Jakmile je Pravda samozřejmá,

žádná praxe není zapotřebí. Jestliže někdo pomýšlí na provádění nějaké praxe, která by ho dovedla k pochopení Brahman, pak to značí, že má doposud nejasnosti a pochybnosti. Ptá se „Co mám dělat?, Kam mám jít?“ Ve skutečnosti zde není nutné cokoliv dělat – nikam nemusíte chodit. Hledající, který se pomocí metod snažil na počátku své cesty dosáhnout realizace, se považoval zcela jistě za tělo. Z něho se na konci cesty stane Bůh. Proč by měl žít jako žebrák poté, co se stal králem? Jakmile dojde k pochopení, že „Já jsem Brahman“, měly by všechny metody zmizet.

Toho, čeho bylo dosaženo prostřednictvím různých metod, bylo zkrátka dosaženo. K čemu jsou zapotřebí nařízení, předpisy a zavedené praxe poté, co jste se stali „Tím“? Tělo je utvořené z pěti elementů. Kosti, maso, kůže, nervy a vlasy – to vše je zformováno ze země. Dživa není nic než Brahman.

Tělo je jako herec na jevišti, jenž si mění s každou další rolí a hrou kostým. Poté, kdy se mu dostane „pravé Poznání“, přestane se dál rodit a navždy spočine ve svém skutečném Já. To, co existuje věčně, nikdy nezmizí, a ten, jenž nikdy neexistoval a neexistuje, se nikdy neobjeví. Tělo je zformováno z pěti elementů, kdežto Já je Brahman. Dživa je součástí Brahman. Zbytečně si myslíte, že je Bůh oddělen. Pomocí rozlišování si jednou uvědomíte, že tu není žádné „já“ nebo „ty“ - není tu nic. ◀

Přednáška 38

„Jestliže se jen tak letmo podíváme do sebe, zdá se vám, že ego existuje, ale po důkladném prošetření je zcela jasné, že zde není vůbec nic. Všechny elementy se vytratí a jen neměnné Já (Átman) tu zůstává.“
(Dasboadh, oddíl 9, kapitola 10, verš 22)

Poté, co se vytratí elementy, tu zůstane jen Poznání. Mája je nesku-tečná. Pokud se někdo vydá pátrat po iluzi, Átmanu a džívovi, svět ho bude nazývat světcem. Jedná se ale o světský způsob, jak poznat druhé, aniž byste poznali sama sebe. „Stali jste se sečtělými, vykládáte Purány (mytologické knihy). Přesto nevíte, kdo jste.“ Po pečlivém zvážení nezůstane přítomný žádný objekt. Nejprve dojde k zapomenutí smyslu, myslí,

atd., až zde nakonec zůstane pouze pocit ´já´. Co znamená, když se řekne „Zameť si ve svém domě a potom se posad“? Značí to, že nejprve poznáte podstatu těla složeného z pěti elementů, a po důkladném rozboru zjistíte, že tu nakonec zůstává ´To´, co vždy existovalo. Já sídlí v srdci. Jakmile poznáte ´To´, je po všem. Ti, kdo znají Já, poznávají mě s velice nepatrným úsilím, a ti, kdo neznají Já, mě neznají, ani kdyby se snažili sebevíc. Poznání Jeho se tím ukazuje být přirozené a jednoduché.

Krišna řekl Ardžunovi: „Proč by se měl někdo, kdo se stal králem, něčeho doprošovat?“

Jsmo to, o co Vědy, písma, Purány, jógini usilují a snaží se realizovat. Když si To (Já) uvědomíme, co dalšího zbývá poznat? Jestlipak svatá místa vyrážejí na duchovně zaměřenou pouť? Stejně jako je nelogické, aby Bůh meditoval na Boha, tak ani Já nemůže meditovat na sebe sama. Pokud se na aspirantovi chce, aby se zabýval nějakou praxí či metodou, je to jako chtít na vodě, aby se vykoukala. ◀

Přednáška 39

„Aspirant se zeptal: Je vnitřní Já stejné nebo odlišné? Každý by si měl vyslechnout odpověď na tuto otázku.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 1, verš 2)

Aspirant se zeptal: Písma prohlašují, že vnitřní Já každého je stejné. Je to pravda či nepravda? Vnitřní Já značí impuls uvědomění. Had ´ucítil´ hrozbu a zaútočil na člověka, aby ho uštkl, a člověk také vypozařoval ´nebezpečí´ a uprchl pryč. Bude-li chtít někdo zabít hada, který to pozná, zmizí mu z dohledu. Tudíž poznávací schopnost je u obou tvorů shodná. Z toho vyplývá, že pro oba je vnitřní Já shodující se. I kdybyste nalili vodu do sta nádob, voda bude všude stejná. To je známá skutečnost. Vědomé Já je ve všem stejné. Smysly jako např. sluch, čich, apod. jsou u všech stejné (tzn. že poznávací schopnost je společná všem).

Rozdělení na oblíbené a neoblíbené může být podmíněné individuálními rysy, vnitřní Já je však u všech stejné. Všechny bytosti vědí, kdy se mají najíst, vědí, kdy se mají ze strachu ukrýt a jak zakoušet tuto fenomenální existenci. Uvědomění je u všech bytostí stejné, ať už jsou malé či velké. Není jediného tvora, který by byl bez uvědomění. Vnitřní Já

vše zakouší. Podle hinduistické mytologie pán Višnu (jenž symbolizuje vnitřní Já) je ochráncem všech bytostí.

Nevědomá bytost žije bez uvědomění, a tak zanikne. Pán Rudra (v hinduistické mytologii) je ničitelem. Protože nebyla nalezena správná náprava (lék), dojde k smrti. Ti, kdo to shodí výrokem ´To je osud´, jsou absolutní hlupáci. Když nebudete konzumovat potravu, zemřete. To je prostě fakt. Jste-li přesyceni z požívání stále stejného jídla a jíte-li jen malé množství potravy, tělo nebude mít sílu a bude zakrslé.

Jestliže znáte správné opatření (léčivý prostředek), dokážete uniknout smrti třeba stokrát. Neuvažovat o správném opatření (nápravě) je nevědomost. Proto se říká, že nevědomost přivodí smrt. S poznáním máte jasno v tom, co je v danou chvíli třeba udělat. Potom je práce správně prováděna. Naopak s nevědomostí jasno není, neboť ta způsobuje zkázu. Neumíráte žízni, protože víte, že se máte napít vody, přepadne-li vás žízeň. Kdybyste to nevěděli, zemřeli byste. Ve chvíli, když je poznání na samém konci (nevede dál), musí přijít smrt. V mytologii je znám svár mezi Višnuem a Rudrou.

Stvoření je tu na základě radža guny (směsice poznání a nevědomosti). Neznáte-li Já, stáváte se nešťastnými. Všechny světské události jsou řízeny intelektem. To je tím, co je míněno výrokem - ´Pán Brahma je stvořitel.´ Tím je ukázáno, jak Brahma, Višnu a Maheš sídlí v těle. Všichni tři se objevují a existují kvůli Já. ◀

Přednáška 40

„Mistr ukázal cestu. Následkem toho Višnu přestal existovat. Brahma, Višnu a Maheš přestali nadále existovat.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 2, verš 1)

Brahma, Višnu a Maheš již dále neexistují, jak je zde uvedeno. V hinduistické mytologii existuje 330 miliónů Bohů, čímž se myslí 25 principů, tři guny (atributy) a pět elementů. Dohromady to je 33 elementy, které jsou přítomny v lidském těle.

Nemyslete si, že tu existuje nějaká entita, která by plodila, chránila a ničila. Brahma, Višnu a Maheš se zdají existovat pouze vzhledem k existenci Átman. Pokud je přítomné Já, jsou v těle přítomné i poznání

a nevědomost (ztráta poznání). Jakmile Já opustí tělo, poznání a nevědomost rovněž zaniknou. Takže Brahman je přirozený stav, ve kterém se nenachází žádné poznání, žádné připomenutí či zapomenutí. Vzpomenout si na své Já bez vědomé snahy se nazývá impuls Poznání, neboli čiré, ryzí Poznání. Vyvstání pocitu ´já jsem´ v sobě zahrnuje vnímání celku, tedy pocit ´já jsem vše´. Jakmile si ryzí Poznání uvědomuje Sebe sama, dá podnět k impulsu v podobě myšlenky ´já´ (´Aham´). Ve zdroji tohoto impulsu je ukryta iluze. To, co vlastně neexistuje (iluze), zde nikdy ani neexistovalo. Na počátku v Já dochází k pohybu (rušivému podnětu). Označujeme malou část svého Já za myšlenku ´já´, a to, co v Já zbývá, nazýváme ´sen´. Popud poznat něco se nazývá Váju čili síla vůle. Právě toto je původce iluze. Takže iluze je ve své podstatě větrem (Váju) či vzduchem. Jenže původcem všeho je Brahman (Zdroj všeho). Později přichází na řadu Bohové, Narajána a další. To jsou však pouze jména. Žák se potom zeptal: „Mistře, řekni nám znovu, prosím, jak došlo k vzniku světa?“

Schopností Uvědomění (tj. poznání sebe sama čili pocitu ´já jsem´) je vlastně Bůh čili Íšvara. Pokud se využije stejná schopnost Uvědomění k vnímání a vnějšího světa, dochází ke vzniku džívy (hrubého těla). Jako první přichází nevědomost Já. To je Rudra. Višnu není nic jiného než vnitřní Já, Vědomí. ´Potřeba ´poznávat´ je vlastností Višnu. Jakmile Višnu upře pozornost k vnějšímu světu, stává se z něho džíva. Neví, že tím upadá do zajetí. Proto se nechá uchvátit světskými záležitostmi a stane se iluzí ve formě Lakšmí.

Džíva přijímá tři božstva, kterými jsou Brahma, Višnu a Maheš, podle své vlastní představitosti. Před nimi se nachází samotný Bůh Íšvara – Brahman. Ani jedno ze tří božstev nemá fyzické tělo, podobně jako bytosti viděné ve snu jsou nereálné a smyšlené. Hiranjagarbha značí někoho, kdo je bez těla. Jedná se o stvoření vyšlé z prapůvodního konceptu (neboli z prvního principu).

Jakmile se koncept (myšlenka) zhmotní, stane se z ní hrubé tělo. Veškeré tvoření, které můžeme ve světě vidět, je objektivní formy, čili hrubohmotné. Když se koncept či pocit (´já´) hluboce zakoření, pak se i těchto pět elementů také upevní. Jestliže je koncept pokládán za neskutečný a dojde-li k jeho náležitému rozebrání, vše začne být následně vnímáno jako prach. Tento prach je zapříčiněn elementem vzduchu. Vzduch je vítr (váju) a váju je vědomí neboli pohyb. Když spíme, svět zanikne stejně, jako když umřeme. Avšak rozpuštění světa způsobené rozlišováním, je

pátým druhem rozpuštění. Právě rozlišováním dojde k rozpuštění pěti elementů, čímž dochází k okamžitému zrušení světa. Jen realizovaná bytost dokáže pomocí rozlišování vše rozpustit. Vzhledem k tomu, že bylo rozlišováním vše ukončeno, nezůstává tu nic než Já. Pokud považujeme vše viděné za skutečné, pak je těchto pět elementů jako pět duchů uvězněných v temnotě. Když rozjímáme pouze o poznání sebe sama (pocitu ´já jsem´), zůstává tu přítomen pouze Átman, a to je možné zakusit. Čtyři druhy rozpuštění jsou platné dle zákonitostí přírody (tvoření), ale pátý druh rozpuštění existuje jen na základě rozlišování. Když začnete rozlišovat, pak Boží, božstva, duchové – to vše zmizí. To, co zůstává, je Já, a zbytek je neskutečný. Duchové uprchnou dvanácti vývody, jimiž se myslí deset smyslů, mysl a intelekt. Všech deset smyslů dokáže vnímat rozpuštění. Celý projev, neboli veškerý fenomenální svět, vyvstal na základech bezmyšlenkovitosti, a když vznikl, začali jste ho brát za hmotně skutečný. Tudíž jeho rozpad nastane prostřednictvím správného uvažování či rozlišování.

Je chybné si myslet, že po smrti přichází trest. V hinduistické mytologii sídlí Višnu v sedmi mořích, což znamená, že tělo je poskládané ze sedmi entit zvaných ´Dhatus´ (což jsou vrstvy), a v těchto vrstvách je přítomen Višnu ve formě Átman či Já. Ten, kdo nevěří, že to je pravda, je nazván ´Agastí´ (´A´ je ne, a ´gastí´ je pravda). Dokud nepotkáte realizovanou bytost, která odstraní váš strach, budete toto vše pokládat za skutečné. Není na světě dobrý či špatný čin, jenž by nebyl znám myslí. Špatný čin je nevědomost a dobrý čin je poznání, což je přemýšlení o tom ´Kdo jsem já?´. Rozjímat o tom, co je vlastně svět a důkladně rozebrat svou existenci je chápáno jako ryzí poznání. ◀

Přednáška 41

„Proces tvoření, vyživování a zničení byl vysvětlen. Avšak Nejvyšší Já je takové, jaké je, tedy bez atributů a bez tvaru.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 6, verš 1)

Co máme na mysli, když mluvíme o tvoření, vyživování a zničení světa? Co míníme duchovním pochopením? Čtrnáct druhů učení a šedesát

čtyři oblasti světského poznání (umění) je určeno k živobytí, tedy v zájmu světské existence. Když si nevíme rady se svou bolestí, tak ze strachu vyhledáme doktora a užíváme od něho předepsané léky. Doktoři studovali medicínu opět pouze za účelem pozdějšího výtěžku na živobytí. Takže medicína je světské poznání. Hloupost hloupých přináší chytrým zisky. Studium za účelem vydělání peněz na živobytí za každou cenu, tedy ať se děje co se děje, se nazývá Avidja (falešné poznání). Motivací obou, tedy jak učitele, tak i studenta, je mít prospěch a užitek z tohoto typu studia.

Co znamená pochopení pravého Já či skutečné poznání? Dochází k němu, vyrovnáte-li se s otázkami typu 'Jak byl vytvořen tento svět?', 'Jak funguje?', 'Jaká bude jeho budoucnost?', 'Kdo (Co) je Bůh, jenž je tu před vším ostatním?' Světský člověk nemá nic co do činění s tímto druhem studia. Pravé poznání se zabývá stavem všech bytostí a stvořitelem všech. Strávíte-li celý svůj život tím, že se budete starat pouze o svůj žaludek, pak se chováte jako zvíře. Tento druh životního naplnění je určen pro lidi nízké úrovně. Lidé nad ničím nechťejí přemýšlet. Rozjímat nad vznešenými záležitostmi, jakými je duchovní poznání, náleží velkodušně smýšlejícím lidem. V duchovním výkladu je vysvětlováno poznání o vašem Já a o principu vesmíru (v nás), a to se nazývá skutečným poznáním.

Zde se aspirant ptá svého Mistra na svou identitu a na totožnost Boží. Mistr mu začne vysvětlovat, že se nenachází mimo tělo, a aby rozlišoval mezi tím, co je Já a tím, co Já není, a tím pádem odhodil všechno, co není. Potom pochopí, kdo je on a kdo jsem já. Ve škole se nejprve učíme sčítat a pak odčítat. Z toho důvodu je třeba se také naučit odhazovat (odečítat). Odečtete mysl, intelekt a jemné tělo, a zůstane vám pouze nevědomost, což je kauzální tělo. Jste jím? Co vám zbude, jestliže i toto odhodíte stranou? Pokud opustíte 'prázdnotu' neboli nevědomost, pak ten, kdo vše odhodil, tu zůstává jako jediný. A to je vaše skutečné 'Já'. Vy jste čiré, ryzí poznání, které vše pozoruje a které říká 'Já'. Vy jste 'To'. Charakteristikou pravého 'Já' je absolutní poznání zvané 'Kévala džňána'. Ten, kdo to pochopil, je džňánin neboli realizovaná bytost. Naopak ten, kdo se ztotožňuje s tělem, je nevědomec.

Naše bytí není nic jiného než ztělesnění poznání, vyjádřeno slovy 'Ty jsi To'. Nazvěte to 'Já', nazvěte to 'Bůh' či to označte jako 'Šiva'. Ten, kdo říká, že je poznání, je Šiva, a ten, kdo říká, že je tělo, je džíva (nevě-

domá bytost). Já jsem uvědomění, jež je základem jakékoliv myšlenky a které se nazývá spánkem ve chvíli, když uvědomění zmizí. Toto uvědomění se nazývá Bůh a má v sobě všechnu možnou slávu a velikost. Ostatní objekty se jeví být skutečné jen kvůli tomu, že tu jsem. Kdybych tu však nebyl, bylo by vše k ničemu.

Ten, kdo uděluje zbožnost pozemskému 'Bohu', leží v srdci. Je to právě tento Bůh, který by měl být oblečen do lepšího hávu, uctíván, a kterému by se měly nabízet dary. 'Já jsem Bůh' a jsem to já, komu svět vděčí za svůj význam. Pokud ten, kdo říká 'já', opustí tělo, život tím ztratí na významu. V sanskrtském jazyce slovo 'Ómkar' znamená 'já jsem'. Celý svět je stvořen z této slabiky 'Óm', neboli z 'jáství'. Původ slov či zvuku se nazývá 'Óm' (Aum). Brahman je základ, ze kterého vyplynulo 'jáství'. 'Ómkar' je v podstatě poznání a 'Ahamkar' (ego) neboli postoj 'já jsem tělo' je naopak nevědomost. Nejzazší Skutečnost je To, kde jak 'poznání' tak jeho protiklad 'nevědomost', chybějí. To, kde nejsou přítomny poznání spolu s nevědomostí, je mé pravé Já.

Poznání či nevědomost nemohou být nikdy součástí Nejzazší Skutečnosti. Potřebujeme lampu, abychom se uviděli? Pouze když mluvíme k druhým, jsme nuceni říkat 'já jsem'. Sami sobě nikdy neříkáme 'já jsem'. Když se probudíte ráno ze spánku, vaše 'jáství' se následně zcela odkryje. Pokud se vzdáte dokonce i svého pocitu 'já jsem', výsledkem bude To, co se nazývá Nejzazší Skutečnost. Čtvrtý stav zvaný Túrja je stavem, ve kterém o sobě říkáte 'Já jsem poznání'. Přičemž slovo 'Túrja' je složené z 'Tu' (ty) a 'rahja' (zůstáváš). V hlubokém spánku si nejste vědomi ničeho, včetně okamžiku, kdy vás přemohl spánek. Nejzazší Skutečnost je za stavem hlubokého spánku. V naší přirozené existenci není ani 'uvědomění' ani 'nevědomost'. V našem přirozeném stavu není ani prostor, ani nějaký jiný koncept. Čiré uvědomění, poznání 'já jsem', se objeví, a tomu se říká Bůh. Vědět (o sobě) znamená stát se Bohem. Jakmile uvědomění začne vytvářet pojmy, celý projev se pak stane vnímatelný a ve chvíli, kdy se vzdáte všech konceptů, zmizí spolu s nimi i veškerý projev.

Dokud se držíte projevu, projev existuje. Jakmile ho však opustíte, jednoduše se vytratí. Během spánku opustíte veškeré smyslové vnímání, odejdete od všech objektů, mysli, intelektu apod. a při probuzení se toho všeho opět chopíte. Tělo lze pojmenovat jako vtělení Boha (Avatár neboli sestoupení). Tímto způsobem vám přichází stvoření, vyživování

a zničení. Nic se vám však nestalo. Začali jste být trpkost sama poté, co jste snědli tamarind? Stali jste se nasládlí po sněžení cukru? Cukr zkrátka chutnal sladce a chuť po chvilce zmizela. Vy však zůstáváte takoví, jací jste.

Všechna těla přišla na povrch čirého poznání ´já jsem´, jako když se objeví scény na plátně v kině, které nakonec skončí. Co vám mohou udělat? Jste znepokojeni například ze zpracované a strávené potravy, která se ve formě výkalů (Gu) nachází ve střevech uvnitř těla? Atribut (Guna) znamená to, co není špinavé (Gu). Jestliže se vás nijak nedotknou výkaly ve vašem těle, co vám pak mohou udělat atributy těla? Vzhledem k tomu, že vás mysl, intelekt a další (jež jsou vždy přítomné v těle) nemohou nijak zasáhnout, je bezpředmětné se zabývat působením kvalit jakými jsou hřích a zásluha. Mysl samotná vytvořila koncepty jako Brahma, Višnu a Maheš a každému z nich přidělila úkol. Brahmovi stvoření, Višnuovi vyživování a Mahešovi zničení. Mysl udělila pánu Višnuovi čtyři ruce, pánu Šivovi nahotu a popel rozetřený na čele. Mysl nakonec stejně neuspěla, když se snažila přemýšlením dojít k poznání, kdo je vlastně Pán všeho, věčné Já. Toto Já, jež je bez atributů, nemůže nikdy nabýt jakýkoliv hřích či zásluhu. Jedná se totiž o atributy, které náleží mysli. Jelikož mysl nedokáže pochopit Já, je proto Já označeno za místo, kde všechna těla skončí (´KailasLok´- ´Kai´ značí tělo, ´La´ neboli ´Laja´ je rozpad, ukončení, ´Ašti´ značí existenci, z toho důvodu ´KailasLok´ znamená to, co zůstává po rozpadu všech těl). Hrubé tělo, které musí jednou zemřít, je svět smrtelnosti. Jemné tělo, které nachází potěšení v rozkoši, je nebe. Kauzální tělo, kde je jen tma (nevědomost), je spodní svět a supra- kauzální tělo je svět poznání. Za těmito čtyřmi těly jste vy – Nejzazší Skutečnost.

Jste vždy to, co jste – neměnné Já. Když vás přemůžou stavy spánku, bdění či nějaké jiné momenty, vám na tom nesejde. Na ničem Vám nezáleží, neboť jste základ všeho. Jste tu před vším ostatním, tudíž tvoření či zničení vás nijak nezasáhnou. Uvědomění (sebe sama) ve vás zmizí stejně, jako se rozplyne vzduch v prostoru. Vy (Nejzazší Skutečnost) setráváte vždy bez sebemenšího pokřivení a nikdy nepodstupujete rozpad. I nevědomí lidé se vyptávají na své předešlé zrození.

To dokazuje, že jste existovali před tímto životem. Vše, co se objeví, nakonec zmizí. Na konci je vše ukončeno a zmizí, avšak vy existujete věčně. Ten, kdo to pochopil, je realizovanou bytostí. Pošetilec, žijící v klamu, to pochopit nedokáže. Pochopíte to až poté, co vyhledáte Mistra a zís-

káte od něho poznání. Musíte zjistit, kdo je To, kdo se nedrží žádného takového přeludu. Povím vám, podle jakých znaků právě ´To´ dokážete rozpoznat. To je tím, co neprochází žádnou změnou či překroucením. Vše, co se projeví, je pouze přelud. Jakmile odhodíte všechny koncepty, nastane konec vesmíru.

Říkat já, ty, bůh, démon, a podobně, je klamné. Dokonce i modlitba je klam. Jestliže schopnost poznání začne vytvářet pojmy, pak se vše jeví jako správné. Pokud však začnete vytvářet pojmy prostřednictvím nevědomosti, budou patrné zlé věci (duchové). Vidoucí náleží do skupiny pěti Panduovců a vše viděné patří naopak do skupiny Kuruovců (viz Mahábhárata). Kuruovci značí ty, kterým se daří (´Raurava´) v těle (´Kája´). Projev, který je očividný, je místo, na kterém se objevují lidské bytosti, zvířata, bohové, démoni, já, ty, uctívatel, uctívané, atd. To vše je přelud. Ve chvíli, kdy přelud zmizí, zůstává zde pouze Já. Vzhledem k tomu, že iluze zcela zastřela vaše pravé Já, nedokážete si to uvědomit. Ten, kdo pochopí, že toto vše je přelud (falešné), stane se realizovanou bytostí.

Pošetilci, žijící v klamu, považují svět za skutečný, a proto se ženou jen za potravou a materiálním uspokojením. Tím, jak jsou omámeni, si ani neuvědomí, že toto vše je falešná představa. Dokonce i Bůh a jeho uctívání je klamná představa. Dokud nedosáhnete poznání svého vlastního Já, nedokážete předpovědět, v jaké oblasti (jakým způsobem) budete naivně oklamáni. Mysl vymýšlí mnoho triků a lstí, přičemž některé vás postihnou. Pokud vám mysl nařídí stát se asketou a žít v odříkání, pak budete mít radost z přerůstání svých nehtů, chození v nahotě, požívání listů stromů či hladovění, kontroly smyslů apod. Takové koncepty vyvstávají v mysli asketů. Skutečný asketa je však ten, jehož mysl pozbyla smysl všech konceptů, tedy jak těch dobrých, tak těch špatných. Pokud přikládáte důležitost nějaké konkrétní oblasti, stane se to, že budete vyhnáni ze své skutečné přirozenosti. Tomu, kdo zná svou pravou přirozenost, nezáleží na tom, zda jí několikrát za den, či se postí, zda spí na královské posteli, nebo ve škarpe vedle silnice. Ví, že to vše se týká pouze těla.

Ten, kdo zná Já, je opravdu realizovanou bytostí. Musíte rozpoznat toho, kdo nechová žádnou falešnou představu. Realizovaná bytost ví, že její Já je jediná pravda, a že vše ostatní je pouhopouhá hra myšlenek. Ženete se za přeludem, hledáte-li pravdu mimo sebe, namísto toho, abyste ji našli uvnitř sebe. Pochopte, že klamné je i předvídat dobrý či zlý osud něčemu či někomu, nebo se modlit za duši zemřelého za účelem

nalezení klidu. Někdy klamete sami sebe, když se necháte vtáhnout do mnoha rituálů, které vám předepisuje vaše náboženství. Žijete v domněnách, že jste realizovaná bytost, a přitom děláte úplný opak. Sdělovat druhým poznání bez toho, aniž byste to zakusili, je také klam. Cvičí-li někdo jógu a nezná-li přitom své Já, pak si bude muset zbytečně vytrpět vše, co v minulém životě provedl. Kdyby ve svém minulém životě nechtěl jógu cvičit, neměl by touhu cvičit jógu v současném životě. To vše jsou falešné představy. Co byste si měli vybrat z iluze? Kromě vašeho skutečného Já, které je bez atributů, je vše ostatní falešné.

Lidé si myslí, že když budou uctívat samádhi (hrobku) realizované bytosti, budou se dít zázraky a jejich touhy budou naplněny. Pouze ten, kdo je zbaven všech těchto myšlenek, realizuje Já. Zřídka kdy se někdy najde ten, kdo nemá žádnou falešnou představu. Jestliže někdo realizuje své Já, stává se moudrou bytostí. Ostatní jsou duševně choromyslní. Narodíte-li se jako člověk a nedojdete-li přitom k nejzazší zkušenosti, bude váš život promarněn.

Zkušenost pravdy je konečný důkaz. Jestliže se řídíte pouze na základě logického uvažování, pak vám to jen ublíží. Nevědomost spoutává všechny lidské bytosti. Někteří chtějí realizovat Nejzazší Skutečnost pomocí rituálů a různých dalších technik, při kterých hrubě zacházejí se svými těly. Žijí ve zmatku, a jsou natolik rozporuplní, až se zcela neuspokojení usouzí k smrti. Každý ve světě trpí a strádá, ale nikdo to navenek nepřizná. Svět trpí neduhem, který nikdo nedokáže identifikovat. Ten, kdo si to nechce připustit, spáchá sebevraždu. Dokonce i kdybyste považoval celý projevený svět za jistou pravdu, příroda by vás z tohoto klamu vyvedla. Správným přístupem je upřímně se obrátit o pomoc k Mistrovi, od kterého můžete získat poznání. Jinak budete jako někdo, kdo se zbavil jedné falešné představy v podobě nevlastnění oblečení, které na sobě nosil, a vzápětí začal trpět představou z nahoty, která mu zůstala. Stručně řečeno každého někdy postihla nějaká falešná představa. Ale pouze ten, jehož mysl se osvobodila od všech klamů, je zbaven všech pochybností.

Abhimanju (syn Ardžuny) byl jedním z Panduovců. Přičemž Abhimanju značí pýchu (Abhimaan). Pyšný člověk snadno upadne do cyklu iluzorní světské existence, dostat se z něho pomocí svého ega už však nedokáže. V Máhabharátě je popsáno, jak ve válce Abhimanju nastoupil do vojenského útvaru, vytvořeného armádou Kuruovců (nepřátel), ale nevěděl už,

jak se z něho dostat ven. Pouze opravdový žák Mistra dokáže překonat cyklus světských a stejně tak duchovních ideologií. Ten, kdo přilne k Já, dosáhne realizace. Měli byste proto s upřímností vykonat vše, co vám Mistr říká. Jestliže se dostaví pýcha poté, kdy jste již přebývali v čirém uvědomění, ublíží vám to natolik, až se začnete propadat na samé dno nevědomosti. Je dobré znát Já a tvořitele celého projevu. Pokud pouze usuzujete, jak Já vypadá, a nemáte vlastní zkušenost a praxi, pak veškeré vaše duchovní poznání je k ničemu. Jste-li bez vlastní zkušenosti svého Já a sužují-li vás všechny možné pochybnosti o Já, budete se urputně snažit zachránit se z pasti této světské existence. Pevné přesvědčení o své skutečné přirozenosti je to nejlepší, co může být. Ten, kdo má pochybnosti, je padlý člověk.

Poskytl jsem toto poznání, tudíž pomocí něho můžete dojít k osvícení. Zjistěte, kdo je 'konatel'. Ten, kdo nepochopil, odkud vyvstává iluze, by o tom měl s bdělou myslí přemýšlet. ◀

Přednáška 42

„Parabrahman je věčný. Iluze se pouze zdá existovat, a jako taková je zakoušena. I přesto, že se zdá existovat, během času stejně zanikne.“ (Dasboadh, odd. 10, kap. 6, verš 3)

Vše, co není naše Já, jako například uctívání, myšlenka Boží existence, světská existence, apod., je klam. Iluze nepřipustí poznání Já. Z toho důvodu není možné předpovědět, která z falešných představ člověka chytí do pasti.

Ve chvíli, kdy je vaše Já zakryto (zastíněno), mysl okamžitě začíná vytvářet názory. S těmito názory na vše možné (na Boha, nebe, hřích, zásluhu, karmu, různá náboženství, aspiranty, návyky, oběti) se mysl nechá unášet. Tyto falešné představy doženou některé lidi k rozhodnutí vydat se jako asketa na pouť v odříkání. Jiní si naivně myslí, že přestat si stříhat nehty je dovede blíže k Bohu. Někteří přestanou mluvit, jiní začnou žít v celibátu nebo budou chodit nazí a živit se listy ze stromu neem (z jehož plodů se získává léčivý aromatický olej). Tímto způsobem jejich mysl jen zeslábne, až se stane mdlou (senilní). Někteří lidé se postí

i přesto, že mají v domě hromadu jídla . Mysl se nechá vtáhnout do představy správnosti půstu či jiných metod týrání těla v naději, že se tím dá dosáhnout Boha.

Opravdovým asketou (tím, jenž se zřekl všeho) je pouze ten, z jehož mysli zmizely všechny falešné představy. Právě sanjásin všechny výše uvedené představy opustil. Falešné představy, které se dají přirovnat k vlasům, zmizí ve chvíli, když je jako vlasy odstříhnete. Ten, kdo vypudí dobro a zlo ze své mysli, je skutečně upřímná bytost. Ostatní lidé kvůli výše uvedenému zaujetí a slabosti na své Já zapomínají.

Ten, kdo si uvědomí Nejzazší Skutečnost, neboli ´skutečné´ poznání, kdo pozná své Já a spočívá v klidu s pochopením, že vše okolo něho jsou pouze představy Já (vzešlé z Já), je pravý Vidžňánin. Přesvědčení ´Já jsem Já´ je znak osvobození. ´Nikdy nezapomeň, že já jsem Já.´ Když trpíte hladem, je to žaludek, který prahne po jídle. Jemné pohnutky mysli a činy těla se Já nijak nedotknou. Vaše vlastní přirozenost (vaše Já) je navždy stejná. Nic Ji nedokáže změnit. Jestliže někoho nezajímá, zda se tělo nechává vozit rikšou či spadne do odpadků, pak je realizovanou bytostí.

Rozpoznejte toho, kdo nechová žádné iluze. Ten, kdo vštípí tuto Skutečnost někomu dalšímu, je Brahmadžňánin. Všichni ostatní jsou zapleteni do sítě iluze. Nejste omámeni klamem, zapomenete-li a tím i ztratíte pravdu, která ve vás tkví? Ten, kdo se cítí znepokojen, má-li nahlížet na svět jako na sen, je oklamán iluzí. Myšlenka špatné či dobré předzvěsti je také klamná. Například uvidíte uschlý kmen stromu. Mysl to přebere a spatří v tom ducha. Jenže celé to je falešná představa. Pýcha (egoismus), pýcha těla, pýcha z členství v kastě, pýcha z dobrých činů, pýcha z rodiny, pýcha z poznání, pýcha z osvobození – to vše jsou falešné představy. Cvičit jógu bez Poznání znamená zbytečně nechat tělo trpět. Umění zbavené Sebepoznání není umění.

K tomu, abyste realizovali ´svou přirozenost´, není nutné mít rozčuchané vlasy, provádět oběti, atd. Král Džanaka (otec Síty v Ramajaně), vždy spočíval ve svém přirozeném stavu a i když seděl na královském trůnu, byl ´Videhi´ (ten, kdo je osvobozen od tělesného vědomí). Všechny koncepty nejsou nic než falešná představa. Každý nevědomec má své ego nebo pýchu. Vše je iluze až na jedno, Brahman (Já), jenž je bez atributů. Poznání si nevšímá ´sámsáry´ (světské existence). Člověk s poznáním je osvobozen i v průběhu života ve smrtelné formě.

Když uctíváte samádhi světce (jeho hrobku), můžete prožít určité duchovní zážitky. Uskutečňuje tento zázrak světec, jenž opustil tělo? Umírají světci s touhami? Ne. Takže odpovědí je vysvětlení, že podobné zkušenosti jsou tu pouze díky vaší víře. Zázraky nebo zážitky přinášejí plody podle víry aspiranta. Žádný světec nepřijde a nesní sladkosti (prasád), které položíte na samádhi. Ti, kdo jsou osvobozeni, jsou osvobozeni navždy. Vše ostatní je klam. Ze sta lidí pouze jeden má tak silnou víru, která může vyústit v takový dar štěstí, jenž přichází zcela nečekaně (tak nečekaně, jako když se zlomí větev pod havranem, který na ní seděl). Iluze (klam) se jen tak nepustí, drží se dál. Řekl jsem vám o víře a jejím následku. Džňánin (realizovaná bytost) je netečný jak k víře, tak klamu. Pocit ´já jsem´ je klam. Podobně ´ty jsi´ je také klam. Obojí, jak víra v Boha, tak uctívání, jsou rovněž tak klamné. Konečně celý svět je zasažen v klamu (iluzi). Každý se nechal zajmout svými vlastními koncepty. ´Vyslechněte si univerzální klíč. Povím vám, jaké poznání je ukryto v jednom slově. Přestanete-li dál vytvářet koncepty, jste džňánin (realizovaná bytost).´

Je moudré ověřit si pravost zlata či drahokamů. Jinak můžete být ošálení a stanete se přespříliš naivní obětí. Stejně tak bude lidský život promarněn, jestliže si sami neověříte ´zkušenost´ svého Já. Právě ´zkušenost´ Já je jediný důkaz. Vše ostatní je klam. Je zde mnoho těch, kdo na sebe vzali rozličné masky. V poznání bez této ´zkušenosti´ nebude přítomna spokojenost a klid. Pouze když víte, že jste nemocní, začnete na základě tohoto poznatku užívat léky. Proto To sami zakuste. Je zde mnoho technik a metod, jako je zde mnoho Bohů. Přivoláte-li nezkušeného doktora, dítě nemoc nepřezijí. Ten, kdo dumá o tom, že v současné době na to nemá, aby zakusil Já, a přesto nemá chuť opustit svého dosavadního učitele a jít za jiným Mistrem, je jako zabiják svého vlastního Já. Co se stane, jestliže se stydíte říci doktorovi všechno? Nedostatek informací nakonec skončí smrtí. Nedovolte, aby vám vaše ego vstoupilo do cesty při hledání Skutečnosti. Co dokáže udělat vzdělanec? Iluze dokáže odhalit Pravdu jen opravdovým nadšencům. Všechny ostatní naivní pošetilce naopak bude učit jen to klamné a nepravdivé. Odevzdejte se džňáninovi (realizované bytosti), která je prosta všeho klamu a dosáhne pravého poznání.

Zbavíte-li se jednoho konceptu, další vás bude automaticky pronásledovat. Jestliže přestanete jíst cibuli, stanete se obětí falešné představy

nejezení cibule. Ego (Abhimanju, čili Ardžunův syn), vstoupil do vojenského útvaru, ale nedokázal z něho vystoupit a vrátit se. Je možné vstoupit do cyklu světské existence, ale dostat se z něho pomocí ega nelze. Pouze Ardžuna (opravdový žák) se z něho dokázal vymanit a vrátit se. Světská a duchovní existence jsou dvě kruhové desky brusného kamene (na mletí obilí). Je třeba se z obou vymanit. Pouze skutečný žák (Guruputra, doslova syn Mistra) to dokáže udělat.

Světec Kabír a Kamal (jeho žák) se jednou procházeli. Když Kabír uviděl otáčející se desky na mletí obilí, řekl, že nikdo, kdo bude zachycen mezi dvěma kruhy, nebude zachráněn. Znalec to potvrdí. Jestliže se držíte své pýchy či ega, utopíte se. Co ztratil Znalec? Nevědomá osoba se utopí díky své pýše. Ženu trápila olejová lampa, musela proto sedět ve tmě. Jestliže nemáte rádi vůni oleje, sed'te ve tmě. Měl olej co ztratit? Ten, kdo prováděl neustále rituály, aby získal duchovní poznání, promarnil svůj život. Nejsou-li odstraněny pochyby a nedojde-li k zmizení klamu, je celý život zbytečný. Celý svět se utápí v pochybách. Pouze světci překonali pochyby. Znakem opravdového duchovního poznání je to, že jste zcela zbaveni všech pochyb. Jestliže si lidé myslí, že jim Bůh udělí spásu, pak neznají Boha a skutečné realizace dosud nedosáhli. Když někdo umře, pak se osvobodí pouze pět elementů, a ne vaše Já. Takže jestliže nevíte, kdo jste, nebo kdo je Bůh, potom k čemu jste se vůbec narodili? Jestliže nechápete iluzi, k čemu je? ◀

Přednáška 43

„Jakmile se přesvědčení pevně zakoření v pravdě, pak prostřednictvím stezky Poznání dojdete náležitě velikosti. Potom si musíte dát pozor, aby stav Skutečnosti nebyl nikdy narušen.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 7, verš 14)

Vše je opravdu Brahman (Skutečnost). Jméno a forma jsou falešné. Vše, co je spatřené, tedy spousta lidí, domů, věcí apod., je pomíjivé. Vzduch, oheň, voda, atd. tu jsou přítomné díky vědomí, životní síle. Vyvstávají ze země a nakonec se do země navracejí. Vše je tvořené z pěti elementů, a v nich se na konec všechno rozpustí. Vědomí je vzduch.

Voda je také vědomí. Oheň a země jsou stvořeny z vědomí, neboli životní síly. Země se pohybuje v rychlosti sedmdesát dvě míle za minutu. Vědomí je vše, co je. Vše je Brahman 'Sarvam Khalvidam Brahman' (jedno ze čtyř prohlášení Véd). Kdyby byl u někoho jeden z pěti elementů nepřítomný, pak by žádný takový člověk nebyl naživu. Pět elementů a vědomí (dohromady šest principů) jsou nutné k tomu, aby fyzické tělo (motor) fungovalo. Vlastně je to svazek šesti složek. Kdo je potom to 'já', jež přišlo na řadu jako sedmé? Jeho jméno je nevědomost, iluze. Iluze značí, že vše je falešné. To, co vlastně 'není' (neexistuje), je samozřejmě falešné. Jakmile je to pochopeno, zmizí dualita.

Nedvojnost je Já (Brahman). 'Pouze Jedno existuje, žádné další (druhé) tu není', proto Paramátman (Nejvyšší Já) je úplně vše. Bez Jeho přítomnosti nemůže existovat žádný objekt. Vše je Brahman. Kdyby zde byl nějaký jiný princip, než je On, byl by Bůh nedokonalý. A nedokonalost je to, co podléhá zkáze. Tudíž ten, kdo je nedokonalý, není Pán. Pán světa je pouze jeden. 'Vy' jste nikdo.

Cítit, že jsem někdo, je falešnou představou, nevědomostí. Jestliže nejste, není ani nikdo jiný. Existují zde chrámy, postavené z masa a kostí, a ten, kdo v nich sídlí, je Bůh. Kdo pochopil, že tu není nic kromě Něho, stal se džňáninem (realizovaná bytost).

Vnímat objekt jako něco jiného, než čím ve skutečnosti je, vás přivádí k chybnému pojetí tohoto objektu. Když jsme Brahman (Já), pak nahlížíte na sebe jako na džívu (hrubé tělo), je pochopitelně špatné pojetí. Proč se vám Poznání vyhýbá? Je to následkem silného přesvědčení o Jeho nedosažitelnosti. Jestliže vám Guru říká: 'Ty jsi Brahman', 'Ty jsi To', pak se nejprve dostaví pochybnost. Říkáte si: 'Když jsem člověk, jak mohu být Brahman, a jak je vůbec možné, že je vše Brahman.' Tato iluze (veškerý projev) je sama falešná, takže když někdo říká: 'Já mluvím pravdu', tak to také není pravda. Pouze ten říká pravdu, kdo ani neřekne: 'Je zde pouze Jedno bez druhého.' Ten, kdo je bez pochybností a bez chybných pojetí, je Jógín (dokonalá bytost, jež dosáhla cíle). Jen ten zná Já, neboť chápe že tu není žádná jiná část oddělená od Jednoty (nedvojnosti). Když nabudete právě toto pevné přesvědčení, stáváte se prosti všech hříchů. Když se tímto způsobem stanete Pánem, jste všemocní. Máte-li poznání Já (Brahmadžňánu), pak vnímáte ženu, děti, dům, svět atd. jako Brahman, neboť žádný objekt nemůže existovat bez Brahman. Pouze taková bytost opravdu pochopila písma a je příjemcem Mistrovy milosti.

Čím větší jsou pochyby a falešné představy, tím více se vzdalujete od Skutečnosti. Jestliže se nevzdáte přesvědčení, že je nemožné zbavit se pochyb, budete se celý život bezmyšlenkovitě (tupě) držet. Brahmavidja (Poznání Já) je poznání vašeho Já, vaší vlastní přirozenosti, zbavené pochybností. Studium či praxe je určena k rozpuštění přesvědčení o tom, že je "nemožné" zbavit se všech pochyb, které brání v získání Poznání. Když jste přesvědčeni o Pravdě, Mistrovo kázání přineslo ovoce. "Jestliže přesvědčení nabude na pevnosti, pak dosáhnete velikosti prostřednictvím Poznání. Získáte poznání, že jste Bůh. ◀"

Přednáška 44

„Jakmile se přesvědčení pevně zakoření v pravdě, pak prostřednictvím stezky Poznání dojdete náležitě velikosti. Potom si musíte dát pozor, aby stav Skutečnosti nebyl nikdy narušen.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 7, verš 14)

Vše je Brahman (Skutečnost) a jen To jediné je naší přirozeností. Svět je naše vlastní Já. Všechna radost a štěstí ve světě je pro Něho. Vše, co On řekne, se stane, neboť je Bůh. Proč patří Ráma a Krišna mezi vážné Bohy? Poněvadž neviděli ve světě nic než své Já. Pouze ten, kdo zná svou pravou přirozenost, se stane Bohem. Všechny bytosti jsou v podstatě Jedno Já. Tato jednota je nezbytným předpokladem k Božskému životu. Příčinou džívovství je pocit "já jsem tělo". Ve skutečnosti tu kromě Jediného Já žádný jiný objekt není. To je příčinou Božského života. Jaká je vaše víra, takový je i váš Bůh. Když si někdo koupí krávu, spolu s ní získává její mléko, moč a trus. Stejně tak se spolu s poznáním svého Já objeví sláva, úspěch, prosperita, odvaha a podobně. Tělem realizované bytosti je celý vesmír.

Hrubé i jemné tělo jsou vašim výtvořem. Stanete-li se kvůli k ztotožnění se s tělem dživou, stáváte se omezenými. Když se stanete Já (Šivou), stáváte se nekonečnými a všeprostupujícími. Nemusíte hledat štěstí. Ono prostě přijde samo. Když tu je pouze Já (Jednota), celý svět pak tu je k tomu, aby Jí sloužil. Jak přišel Bůh v chrámu ke svému oslovení (Bůh)? Odpoví, že On pochopil, že veškerý projev je Jeho formou. S tímto

poznáním přišly i všechny milodary. Bytost se stane ztělesněním Boha poté, kdy nabude poznání, že celý tento svět je v podstatě její. Chápe, že je všude. Poznání Já (Brahma Vidja) proměňuje dživu v Šivu. Máte-li poznání Já, jste vtělený Bůh. Krišna řekl: "Jsem život za životem k službám žákům Realizované bytosti, ať už náležejí k jakékoliv kastě (či pohlaví nebo náboženství), a bez ohledu na to, jakého dosáhli ve svém těle poznání."

V desátém a zároveň posledním vtělení Pána Višnu (tzv. Kali Avatár), jsem se stal samotným Poznáním a sám jsem rozesl zprávu prostřednictvím Poznání. Je to právě toto Poznání, které jsem vám přišel sdělit. Nyní vám dávám Nejzazší Poznání. Jedná se o poznání Brahman (Já). Žijte a chovejte se podle tohoto poznání, neboť jste Paramátman. Je-li váš jazyk nakažen nemocí, nedokážete si vychutnat mango. Džapa (opakování jména Boha), odříkání a další podobné nápravy nejsou vyžadovány. Pokud je oblečení čisté, žádné mýdlo není k jeho vyprání zapotřebí. On je Sám o Sobě Bůh, tak jak by měl Sám Sebe očistit? Jeho uctívání tkví v poznání, že On je stále přítomný, věčný. Potom tu je blaženost, Diwali, radost a pohoda, a je jedno, kde se nachází. Síla Mistra je větší než osud.

Jakmile se stanete Bohem, hřích a ctnost nad vámi už nebudou pánovat. Král zůstává králem bez ohledu na to, zda zrovna sedí či nesedí na trůnu. Podobně si tento Pán Bohů zachovává nejvyšší postavení v jakékoliv situaci. Pro Něho neplatí příznivé či nepříznivé chvíle. Tento svět je vytvořen pro Jeho potěšení. Například když si někdo postaví dům, je to pro jeho vlastní požitek. A jelikož On postavil (stvořil) svět, žádná pravidla pro Něho neplatí. On má naprostou svobodu. Když je svět vytvořen z Pána, je tu pro Něho. Veškeré štěstí je pro Já (Šivu) a veškeré neštěstí je pro dživu (toho, kdo se ztotožňuje s tělem).

Nikdo se nemůže k Pánovi přiblížit. Pán vytváří blaženost všude, kde se nachází. Přesvědčení, že jste dživa, způsobuje trápení. Přesvědčení, že jste Pán, naopak přivodí blaženost. Všude, kde je Pán Krišna přítomný, je vítězství zajištěné. Co může tento svět objektů udělat? Celý vesmír, všichni Bozi, slouží tomuto Pánovi. Veškerá sláva a chvála patří tomuto Pánovi. Záleží však na rozsahu vaší víry. Jestliže jsem Pán, pak vše, co dělám, je správné. Vzhledem k tomu, že je král (hlava státu a vlády) přítomen, vláda automaticky následuje nařízení krále. Nezapomeňte na své Já. Nescházejte dolů z pozice "Já jsem Pán – a tudíž toto vše se děje prostřednictvím mé síly." Avšak v nepřítomnosti víry je vše zbytečné.

Vytvořil Bůh tento svět? Může zde platit nějaký zákon bez přítomnosti Boha? Pro Něho neplatí žádný zákon, neboť on je za všemi zákony. Neexistuje pro něho rovněž žádné zjetí. Vše, co řekne, se stane. Čím více žijete přesvědčení, že jste Já, tím mocnějším se stáváte. Měli byste mít absolutní víru v Mistra, v Já. Potom se automaticky osvobodíte od všeho a budete volní. To jsou dvě síly. Mistr je otec a žák dítě. Když se stanou jedním, stanou se větší než celý vesmír. Budete-li po pochopení prožitého poznání Já uctívat Mistra, budete větší než bytost nejvyšší realizace.

Moje slova budou stejně užitečná jako strom splněných přání. O ty žáky Mistra, kteří nasají toto kázání jako nektar, se osud postará, a přinese jim pohodu a blaho. Jim jediným osud udělí přízeň. Jakmile je oceán Poznání rozčeren, nektar bude přibývat jen opravdovým žákům Mistra (těm, kdo v Něho mají úplnou, bezvýhradnou víru). Toto Poznání přinese plody pouze těm, kdo jsou věrní, loajální, a zcela oddaní Mistrovi. ◀

Přednáška 45

„Pokud po realizaci věčného Já bez atributů přestanete s uctíváním, budete čelit úpadku na obou frontách.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 7, verš 16)

Nirguna džňána (poznání věčného Já bez atributů) označuje postoj „Já jsem To“, Brahman. Jakmile si uvědomíte, že ve světě kromě Já není nikdo jiný, potom je třeba si toto přesvědčení udržet. Po kompletním a jasném pochopení intelekt zapustí nevyvratitelně kořeny v Nejzazší Skutečnosti. Pokud někdo sedí a čeká na oběd, myslí jen na jídlo. Intelekt má vlastní schopnost stát se tím, co právě vykonává. Když myslí na pláč, začne plakat. Jestliže poslouchá příběhy o světcích, uctívání Mistra, poznání pravého Já, pak bude ponořen v tom, co slyší. Když přemýšlí o světských objektech, výsledkem je ztotožnění se s tělem (džíva). Pokud však odhodí všechny objekty, stane se Paramátman.

Z toho důvodu je nutné dbát na to, aby byl intelekt vždy pohroužený ve sféře Skutečnosti. Proto byste neměli přestat uctívat. Měli byste sloužit Mistrovi. Pomáhejte mu s intenzivní vírou. Snažte se být laskaví v řeči, mějte úctu i k nepřátelům a ohled k pocitům druhých. Takový postoj je

nutný. Guru (Mistr) je Brahma. Guru je Višnu. „Je nejvyšší ze všech; je ztělesněné Paramátman.“ Víra uvnitř vás poroste, budete-li mít nezlomnou oddanost k Mistrovi. Pouze adeпти s touto oddaností nabydou Sebepoznání. Rostlina zvaná kukuřice vám nikdy nebude plodit perly. Žena nemůže porodit dítě bez toho, aniž by předtím neotěhotněla. Dokud se nenajíte, nebudete mít energii. Aspirant nemůže nikdy získat Poznání bez absolutní a neochvějné víry v Mistra.

Veškerá namyšlenost musí zmizet. Prohlašujete-li hrdě „Já jsem tělo, toto je můj majetek, toto je můj syn, dosáhl jsem určitého postavení, toto je má žena, toto jsou mí příbuzní, atd.“, pak dokud budou existovat všechny tyto myšlenky, pravé Poznání bude v nedohlednu.

Po realizaci Já aspirant pokládá svého Mistra za největšího ze všech. Cítí, že patří Mistrovi. Pán Krišna řekl v Bhagavadgítě: „Jsem život za životem k službám žákům Realizované bytosti, ať už náležejí k jakémoliv kastě (či pohlaví nebo náboženství), a bez ohledu na to, jakého dosáhli ve svém těle poznání.“ Vše náleží Jemu. Pro realizovanou bytost není nic většího, než její Guru, stejně jako je žena nejdůležitější pro muže, jenž s ní sdílí domácnost.

„Duchovní poznání, neopřené o uctívání, je bez základů, tedy nezasloužené.“ Jestliže zde není žádné uctívání, není zde ani žádné poznání. Uctívání je matka Poznání. Bez milosti Gurua není možné získat poznání. Kdy bude proudit milost od Gurua? Pouze poté, kdy ve vás bude neochvějná oddanost Mistrovi. Potom se i bláto promění ve zlato. Satguru je ochránce. „Proč se zatěžovat druhými, když Satguru je váš ochránce?“ Když vám někdo nabídne šálek čaje, poděkujete mu za to. No a teď považte velikost daru od Satgurua, který vám umožnil překročit zrození a smrt, čímž vás učinil nesmrtelným. Jak byste potom vůbec mohli ztratit v Něho víru? Dokonce i pes, jenž patří králi, je všemi chován v úctě. Úspěch, věhlas, sláva – to vše je závislé na oddanosti Mistrovi. Tudiž stále uctívejte Mistra, aniž byste od toho pro sebe cokoli očekávali. Tato oddanost bez očekávání je ideální předpoklad pro vynesení duše (do sféry Skutečnosti). Kdo je opravdu mocný? Ten, kdo ničeho nežadá. Najděte Pána Mahadévu (Pána pánů). Ti ostatní, to znamená Pán Višnu, Brahma a celý svět, jsou nádeníci (nevolníci). Síla, prosperita a osvobození jsou pak Jeho služebníky.

Má-li k tomu někdo předpoklady, je schopen se plně oddat svému mistrovi. Následně poté, co vám Satguru umožnil překročit iluzi, z vás učiní

Parabrahman. Sedíte v chrámu, myslíte-li si, že vám Bůh dá vše. Pošetilci si řeknou: ´K čemu se lopotit, či se vůbec nechat vtáhnout do služby (Guruovi)?´ Ti, kdo slouží klamu, nebudou nikdy zbaveni chtění. Ti, kdo se ženou za přeludem, nikdy nedokáží uctívat, aniž by za to něco pro sebe neočekávali. Jestliže uctíváte s touhou, stanete se otrokem. Bezžádostivé uctívání vám dá postavení krále. Učiní z vás Paramátman (Nejvyšší Duši), stanete se Mistrem a vaše nařízení si získá přízeň. Zbavíte se tím provždy smyslnosti, zlosti, žádostivosti, nepřátelství a dalších negativ. Překonáte cyklus zrození a smrti, stanete se ryzí, všeprostupující a nesmrtelní. Pouze dobro je tímto dosaženo. Když si koupíte býka, pak spolu s ním dostanete i jeho rohy a ocas. Podobně ti, kdo dokáží uctívat bez žádostí, tím získají postavení Mistra. Jestliže sloužíte Mistrovi bez očekávání, dostane se vám pravého uspokojení. ◀

Přednáška 46

„Ten, kdo se zřekne oddanosti k Mistrovi v jeho fyzické formě (´saguna´ uctívání), třebaže je znalcem Já, stane se neúspěšným. Proto byste neměli nikdy skoncovat s uctíváním formy Guru (´saguna uctívání´ neboli oddanost s atributy).“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 7, verš 18)

Musíte praktikovat uctívání ve formě (saguna). Satguru sídlí v srdci toho, kdo ho uctívá. Potom je Satguru jeho ochráncem. Úspěch či neúspěch závisí na vás. Jestliže se chováte podle toho, co vám Mistr řekl, budete mít vždy jeho požehnání. Stejně jako se dítě nepotřebuje doprošovat matky, aby ho nakojila, tak také není nutné žádat Satgurua, aby vás požehnal. Ať jdete kam jdete, Satguru je váš věčný ochránce. Pokud však Mistra neuposlechnete, postihne vás vlastní prokletí. Proto vše závisí na tom, co děláte. On ví, jak silná je vaše víra. Co pro vás může Bůh udělat, jsou-li vaše činy správné a naprosté? Chlapec, který studuje dobře ve škole, nepotřebuje úpěnlivě prosit učitele, aby ho nechal udělat prověrku (zkoušku). Utrpení, smrt, hřích či ctnost si netroufnou přijít vám do cesty, praktikujete-li pravidelně Sebepoznání. Pro realizovanou bytost přestalo zlo existovat. Lva nepotká žádné nebezpečí. Skončíte-li s uctívá-

ním Mistra, čeká vás neúspěch. Při svatební hostině není nutné někomu připomínat, aby obsluhoval ženicha. Podobně realizovaná bytost nemá zapotřebí modlit se za svůj blahobyt.

Zřekněte se všech tužeb, a pak pokračujte ve své oddanosti. Neuctívejte s očekáváním nabytí síly, kterou by vám poznání mělo přinést. ´Jsme služebníky našeho Mistra. Nic se nestane podle toho, co řekneme.´ S tímto postojem se pak cokoliv stane ještě předtím, než o to požádáte. Dosáhnete dobrých výsledků, i kdybyste o ně neprosili. Když se někdo snaží něco vyžebrot, nedostane žádnou almužnu. Naší jedinou povinností je uctívat Satgurua. Dobré výsledky budou zajisté následovat. Jen po nich nedychtěte. Okultní síly (siddhis) nebo zázraky přijdou automaticky. ´Ramaa (Bohyně bohatství) slouží tomu, kdo o nic nežádá. Právě on se těší z neomezené síly. Andělé slouží těm, kdo nežadoní o síly.

Proč by se měl někdo, kdo se stal Bohem, strachovat o své příští jídlo? Vaše přesvědčení, že jste stejně velcí jako svět, by se mělo neustále zesilovat. Pak budete vnímat nekonečnou sílu. Satguru, pokud Ho uctíváte, vám splní všechny vaše sny. Stejně jako si matka dělá starosti o dítě, tak se Mistr stará o své žáky. Nebudte nedočkaví. Uctívejte Satgurua bez touhy. Neočekávejte odměnu v podobě sil, které byste chtěli získat. Nebo to bude vypadat jako vyparádění ještě nedospělého chlapce či dívky, dožadující se netrpělivě své svatby. Když Hanuman požádal Rámu o laskavost, aby mu udělil zážitek nesmrtelnosti, Ráma mu jej poskytl. I když se jednalo jen o stav a ne o Nejzazší neměnnou Skutečnost, získal ho. Když jste král, máte potřebu o něco prosit? Nemějte žádnou touhu čehokoliv. Pobývejte s pevným přesvědčením v postoji ´Já jsem Paramátman (Nejzazší Skutečnost).´ Tomu se říká bezžádostivá oddanost. Potom se okamžitě splní vše, co přijde uctívateli do mysli. Bůh (Nejvyšší Síla) vyhoví uctívateli ještě předtím, než v něm vyvstane touha. Bůh a uctívatel jsou jedno a to samé. On je konatel. Tudíž vytrvejte v uctívání Mistra. Potom se Mistr stane vaším ochráncem (patronem). Neumíte si představit tu sílu, kterou jako uctívatel získáte, jestliže budete pokračovat v uctívání Mistra i po seberealizaci. ´Vy jste Já´ - vy jste Jednota bez dvojnosti. Není možné dojít k osvobození bez Satgurua (Mistra). Konatelem všeho je Pán – vaše vlastní Já. ´Mistře, vy jste očistil a vymýtil ego a udělil mi postavení Brahman (Já). Zatmění slunce a měsíce (tedy touhy a smyslů) skončilo.

Pán Hari (Já) se těší ze všeho. Je to On, kdo jí potravu. Je to On, kdo se koupe. Vše, co mělo být řečeno, bylo řečeno. Nyní závisí osvětlení vašeho

intelektu na vás. Vaše loď zajisté dorazí na druhý břeh. Každý dosáhne takového postavení, které si zaslouží. Jaká je vaše víra, takové budou výsledky vašeho poznání Já. Sláva, úspěch a věhlas budou narůstat podle vaší víry, a to vše bude snadno přicházet těm, kdo stále uctívají svého Mistra. O tom není pochyb, stejně jako jsou světlo a horko nepochybně a přirozeně přítomny v slunci. ◀

Přednáška 47

„Ten, kdo se zřekne oddanosti k Mistrovi v jeho fyzické formě (´saguna´ uctívání), třebaže je znalcem Já, stane se neúspěšným. Proto byste neměli nikdy skoncovat s uctíváním formy Guru ´saguna uctívání´ (oddanost opatřená vlastnostmi).“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 7, verš 18)

Přestane-li někdo s uctíváním formy (saguna), začne se jeho mysl od dávat světským zálibám. Vstoupí-li někdo do chrámu světce, bude osvobozen od žádostí. Pokud se někdo zřekne uctívání formy (saguna), Poznání se stane nečistým. Proto selže a bude neúspěšný. To znamená, že uctívání formy (saguna) je potravou pro Poznání. Není zde, ve všech třech světech nic, co by se vyrovnalo bezžádostivému uctívání. Bezžádostivé uctívání si proto žádá neobvyklou schopnost. Je to služba bez odměny. Pouze potom se vaše povaha stane opravdu bezžádostivou. Bhadžany (uctívání) je třeba provádět bez sebemenšího motivu. Jestliže jsou Bhadžany (uctívání) zpívány bez přání, vyústí v Sebepoznání. Ten, kdo má Sebepoznání, je větší než samotný Bůh. Pouze realizovaná bytost dokáže uctívat bez žádostí. Nevědomí lidé jsou oddaní s určitým motivem. Ten, kdo si uvědomí pravé Já, a nadále je bezžádostivě oddaný Mistrovi, je vskutku nejvznešenější. Jestliže se nakáže dživovi, aby něco udělal, on to neudělá. Vždy chce mít ze všeho určitý prospěch či zisk. Doopravdy platí, že bezžádostivé uctívání je jediný způsob, jak dosáhnout proslulosti. Prostřednictvím bezžádostivého uctívání se stanete Bohem. Zjistěte, jaký je rozdíl mezi světským prospěchem a Božským životem. Je jasné, že dosáhnout Božského života je daleko úžasnější. Proto nikdy nepřestávejte uctívat formu (saguna). Pouze uctíváním Mistra můžete

realizovat Já. Pouze Satguru (Mistr) je konatel, nekonatel a neobvyklý (mimořádný) konatel. Síla Boha je za slovy. Bůh dokáže dělat věci, které si nikdo nedokáže ani představit. Veškerá jeho síla je získána bezžádostivým uctíváním. Dosažení Sebepoznání závisí na vás. Je vyživováno zejména oddaností k Mistrovi a uctíváním ´saguna´ (uctívání opatřeně vlastnostmi). Potom automaticky začne zářit světlo Já.

Slunce nikdy nenechá zemi v temnotě. Slunce zemi vyživuje. Tudiž byste měli pozvednout své poznání Brahman. Tím se automaticky zpevní. Projevili-li vám někdo úctu, měli byste ji postoupit Satguruovi. Jestliže se vám někdo pokloní, pochopte, že to je poklona určená Satguruovi. Lidé jsou vždy připraveni vás podvést. Diamant lze zasadit jen do zlata. Nikdy ho nezasadíte do železa. Bůh (Já) zarezervoval bezpečné a pohodlné místo těm, kdo jsou uctívateli Mistra. ◀

Přednáška 48

„Stejně jako vzduch pochází z prostoru, mula mája (prapůvodní iluze) se vynořila z Brahman. V tomto Prazákladu (prostoru) vyvstaly tři atributy a pět elementů.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 9, verš 1)

Vaše Já je čiré a jasné jako prostor. Ale stejně jako se vzduch vytvořil v prostoru, prapůvodní iluze (mula mája), neboli Uvědomění vyvstalo v Já. Poznejte se jako spojení Šiva-Šakti, Prakrti-Puruša, Vědomí, vidoucí, znalec, atd. Základní přirozený stav je jako prostor. To je tvrzení, pocházející z písma. Šankaračárja nazývá tento stav ´mula mája´. Parabrahman (Nejzazší Skutečnost) nemá žádné jméno. Brahman značí životní sílu a ´Brahmateeta´ je transcendence Brahman. Objekty, mající jméno a formu, jsou pomíjející. Ve skutečnosti vůbec neexistují. Všechny objekty existují pouze ve jménu (jako koncepty). Parabrahman nemá žádné jméno. Všechny objekty se jménem jsou v podstatě koncepty, tudíž jsou falešné. Skutečné Já je Nejzazší Skutečností (Parabrahman). Vše, co je stvořené, dojde k zániku. Uvědomění zde nezůstává navždy vzhledem k tomu, že přišlo, objevilo se v Já, a zase odejde. ´Každý, kdo přijde, musí odejít; a nezáleží na tom, zda je to král, chudák či fakír.´

I ten, kdo dosáhne Božského života, jednou zanikne. Vše, co je stvořené, bude zničeno. Parabrahman nebyl nikdy stvořen, tudíž ho nikdo nikdy nemůže zničit. Je věčný, samozřejmý. Není v něm žádné uvědomění, přesto, jak se zdá, se zjevuje. Zdrojem zjevení je mula mája (prapůvodní iluze). Někteří lidé tomu říkají 'Matka', 'Dévi (Bohyně). Vše, co je z této iluze vytvořeno, je neskutečné. Nemějte za to, že se jedná o nějakou ženskou postavu. Iluzi, která se zjeví na počátku, se říká různě (prakrti, impuls pocitu 'já', či poznání 'já jsem' ve formě uvědomění). Tato iluze je v podstatě Óm (což je podle indické filozofie vůbec první slovo) neboli Šiva-Šakti (Poznání a Životní síla dohromady). Uvědomění je Íšvara (Bůh, stvořitel) a impuls energie či síly je Prakrti neboli mája.

Vědomí se podle následovníků boha Višnu nazývá Višnu a dle následovníků boha Šivy zase Šiva. Když se pocit 'já jsem' objevil ve Vědomí, stal se manželkou pána Višnu, bohyní Lakšmí. Když se říká, že Lakšmí přišla domů, znamená to, že vyvstal impuls 'já jsem'. Říká se, že Lakšmí slouží pánu Višnuovi. Višnu označuje ryzí Poznání neboli uvědomění, a impuls 'já jsem' neboli vědomí sebe sama, které se objevuje v tomto ryzím Poznání, je Lakšmí, která je navždy k Jeho službám. Všichni Bozi vzešli z Parabrahman. Góvinda značí To, co umožňuje smyslům pracovat (Go – smysly a vinda – pohánět). Celý svět začal existovat v uvědomění, které oživuje všechny smysly. Bůh (Stvořitel) tak má tisíce jmen, jako třeba životní síla světa, vědomí, svědek, konatel, atd. Je to podklad, na kterém se objevuje iluze (mája). Mája existuje pouze tak dlouho, jako dlouho tu zůstává ono uvědomění. Jestliže uvědomění zmizí, zmizí s ním i iluze. V tu chvíli tělo 'umře' a lidé poté pocítí zápach z rozpadající se mrtvol. V zápětí budou volat 'Odneste to mrtvé tělo rychle na pohřebiště.' Představte si, že by vám někdo řekl: 'Nechte si toho mrtvého člověka, který vám doma zesnul, na pár dní ještě doma, jestliže jste ho mnoho let milovali.' Vy a celá vaše rodina odvětíte jednoznačně: 'Ani za nic.' Když skončí život, zmizí spolu s ním také mája. Dokud je člověk naživu, tak se mu ostatní snaží pomoci i se sebemenším zdravotním problémem, pokud však zemře, budou se lidé snažit ho co nejrychleji pohřbít. Nejen to, ale kdyby se jim zesnulý člověk začal objevovat ve snu, přinášel by s sebou ještě k tomu velký strach.

Takže mula mája (prapůvodní iluze) je to samé jako vědomí sebe sama. V tomto vědomí existuje celý svět. V iluzi se nejprve objeví pět elementů a tři atributy. Tak jako je v semínku potenciálně přítomný v jemné formě

celý strom, tak je i ve vědomí sebe sama ukrytá existence celého světa. Stromy začnou růst ze semene. Podobně je i mája neboli vědomí sebe sama semínkem, ze kterého vyvstal celý svět. Pochopte pravou přirozenost této iluze. Zvažte svou zkušenost během spánku v noci. Nejste ani trochu schopni vnímat existenci veškerého světa, své ženy, svého těla a všeho, co je vám blízké.

Svět existuje pouze do té doby, dokud ho vnímáte. Je-li zapomenut, Jsou-li všechna slova zapomenuta, nastane stav známý jako 'spánek'. Ve snu projektuje stejné vědomí sebe sama, jaké je ve stavu bdění, další svět. Dojde-li ve snu k vytvoření prostoru a různých těl, jedná se skutečně o nějaký prostor? Ne. To, co 'udělalo místo' pro prostor (tzn. vytváří prostor), je uvědomění. Je to právě uvědomění, které je oporou celému světu. Ve snu vytváříte nespočet světů. Proč potom nevytvořit další svět v tomto světě? Důvodem je vaše vlastní rozhodnutí ve smyslu 'Jsem tělo s omezenou silou', které se staví do cesty. Říkáte, že nemůžete nic dělat. Avšak ve skutečnosti vše, na co myslíte, se bezpochyby stane. Jste strom plnící přání. Toto vědomí sebe sama je mula mája (prapůvodní iluze); je to Bůh, díky němuž tu existuje veškerý svět. Když zde zanikne 'vědomí sebe sama', dojde k naprostému zničení všeho. Jakékoliv sny, které jste měli, nakonec zmizí. Byly zcela zničeny. Pěvně věříte klamu, že projevený svět je skutečný. Pak tuto víru zničte. Když vědomí sebe sama vyprojektuje snový svět, zanedlouho nastane jeho naprosté zničení.

Bohové, démoni, žena, děti – vše je po probuzení zničeno. Kdykoliv vědomí sebe sama začne projektovat další svět, je to spojené se zničením světa 'předchozího'. Ale pokud vědomí splyne s Já, pak tu zůstane Jediné Parabrahman. Je-li tu vůbec nějaký mistr všech těch nespočetných světů, pak je to ono 'vědomí sebe sama'. Avšak v okamžiku, kdy vědomí splyne s Já, jsou všechny vesmíry zničeny.

V Já vyvstal impuls (pocit) 'já jsem'. Tento impuls se nazývá 'Prakrti' a poznání je Puruša (Stvořitel). Jsou zde dvě formy jednoho Já, podobně jako jsou horko a světlo dvě vlastnosti slunce. Avšak slunce je jen jedno. Je-li člověk mladý, nazýváte ho chlapcem či dívkou, když po pár letech zestárne, nazývá se muž či žena. Muž je to samé, jako chlapec, jen s tím rozdílem, že se mu dostane několik dalších oslovení díky rozdílnému stupni jeho života. Mula mája (prapůvodní iluze) není nic než 'vědomí sebe sama'. Nemyslete si, že se jedná o nějakou ženu. Co je vůbec řeka Ganga? Nic než voda. Takže Puruša je poznání a Prakrti je podklad neboli

prostor (vzduch, váju). Jemné vědomí sebe sama, vnímané v tomto podkladu, je znakem Íšwary – Stvořitele. To, co je poznáno, může být rovněž tak ztraceno. Tudiž vědomí sebe sama je doprovázeno nevědomostí. Tři atributy (guny) a pět elementů tvoří směsici vědomí sebe sama spolu s nevědomostí. Višnu je poznání.

Bez poznání nemůže být žádná činnost uskutečněna. Jestliže se zaměříte dovnitř, spatříte zde Já. Jestliže se naopak budete obracet stále ven, objeví se ´vědomí sebe sama´, které se vzápětí ztotožní s tělem. Vše, co ve snu existuje, je pouze ´vědomí sebe sama´, z něhož se pak ve snu stane král, býk, vůz, apod. Když dojde k zmišení ´vědomí sebe sama´, bude spolu s tím ukončen život. Je to právě díky ´vědomí sebe sama´, že se býk nazývá býkem, či Krišna Krišnou. Když vědomí zmizí, zmizí s ním vše ostatní. Všechny bytosti jednou zemřou. Veškerá fenomenální existence je tu díky ´vědomí sebe sama´, které dělá Boha Bohem a ducha duchem. Obavy z duchů postihnou jen ty, kdo věří v jejich existenci. Podobně planety ovlivní pouze ty, kdo věří v astrologii.

Ten, kdo prohlásí (aniž by to měl zažité a realizované), že toto vše je falešné, si tím jen nahromadí hříchy. Pes, který zvedne nohu a začne močit na sochu Boha, tím nevyvolá Jeho hněv. A udělá Bůh něco myšce, která sní Jeho prasád (dar nabízený Bohu)? Mysl, tj. naše vlastní koncepty, nás svazuje a přivádí do zajetí. Džňánin (realizovaná bytost) není nikdy ovládnut duchy, přízraky, apod. Je to díky tomu, že odhodil všechny koncepty. Jen nevědomá osoba chová v oblibě všelijaké koncepty a pověry o dobrých či zlých znameních. Pokud se chcete dostat ze všech těch cirátů, musíte začít studovat Sebepoznání. Potom bude veškerá zdánlivá realita zničena a vy získáte pevný důkaz o tom, že vaše Já je Parabrahman – Nejzazší Skutečnost. Jestliže se snažíte dělat samé dobré skutky, pak budete muset zaujmout tělesný postoj, abyste se mohli těšit z jejich plodů, a jestliže chcete zhřešit, tak i v tomto případě budete muset zaujmout tělesnou identitu, se kterou si vytrpíte své hříchy. ´Bez Poznání je nemožné prohlásit svou karmu za neplatnou.´ Pouze ten, kdo si uvědomí Brahman, je osvobozený. Osvobození je nemožné bez Poznání a nikdo nezíská Poznání bez Satgurua (Mistra). To je důvod, proč byste měli zůstat ve společnosti světců, a odevzdat se zcela Mistrovi.

Analýza ´principů´ by měla být pevně ustanovena v srdci. Potom zde zůstáváte jen Vy jediný. Stáváte se ´Tím´, Sat-Čit-Ānandou. Vše, co je uskutečněno bez pochopení, vede následně k dalšímu zrození (vzniku

karmy). Chcete-li to pochopit, musíte o tom rozjímat. Pán Krišna řekl: ´Ten, kdo myslí, je Puruša – člověk. Ten, kdo nemyslí, je zvíře.´

K tomu, abyste mohli vykládat Nejvyšší Principy, musíte nejprve odhodit začátečnické teorie. Nejdůležitější instrukce byly aspirantovi dány, tudíž mu nic nebrání v pochopení základů spirituality. Poslouchejte učení Mistra, přemýšlejte o tom a analyzujte to. Potom se automaticky dostaví intenzivní touha po Pravdě, která ve vás vyvstane. Nakonec obdržíte vlastní prožívání Sebe Sama (´Já jsem Já´). Proto jediná metoda, která je pro Seberealizaci potřebná, je udržování dobrých myšlenek a ´šravana´ (poslouchání Mistrova učení). Žádné oběti, pokání, poutě či pusty nejsou potřebné. Ten, kdo nechce slyšet (znát) učení od Mistra, nedosáhne nikdy osvobození. Ten, kdo následuje Mistrovo učení, zajisté získá Nejzazší Skutečnost. Nezatěžujte se pokáním či zaříkáváním, nechodte na poutě. Nikde nic nehledejte. Jediné, co přijímejte, je učení od Mistra.

Samartha Ramdas proto zdůrazňuje, že to je pouze myšlenka, která je Já, je to uvědomění, je to objektivní tělo, je to jemné tělo, atd. To vše musíte zakusit sami v sobě. Jinak celý proces poslouchání je jako pouhé zaznamenávání bez dopadu. Přezkoumejte a analyzujte Mistrovo kázání. To vás dovede k pravému pochopení. Musíte nabýt pravé poznání. Jste to vy, kdo by měl zakusit, zda to, co říkám, je či není pravdivé.

Moje filosofie přeměňuje dživu v Brahman. Pouze realizované bytosti jsou schopny přemoci iluzi. Mohu vám dodat toto Sebepoznání. Dživa ukončí své funkční období ve světě a stane se stvořitelem samotného Boha. Ten, kdo se zaujetím a upřímností naslouchá učení Mistra, se zcela jistě stane Brahman. ◀

Přednáška 49

„Brahman je prázdný jako prostor. Je nekonečný a nezměrný stejně jako prostor. Je čirý, bez atributů, stálý a věčný.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 10, verš 1)

Prostor je nehybný, ryzí a prázdný. Stejně tak Parabrahman (Nejzazší Skutečnost) je prázdný, ryzí a nehybný. V Parabrahman se narodila síla poznávat. Brahman či Ātman značí znát sebe sama. Mula mája (pra-

původní iluze) atd. jsou pouze jména. Někteří říkají, že prostor je Brahman. Uvědomění má mnoho jmen jako Íšvara, Átman, Šiva, atd. Avšak jeho pravou charakteristikou je Parabrahman. Nemá žádné jméno. To je důvod, proč se říká, že se nachází za úrovní Brahman (Para – za). Impulsem uvědomění je prapůvodní iluze. Vše kromě Parabrahman má jména a vše, co má jméno, někdy zanikne. To, co má jméno, tudíž nemá stálou existenci, z toho důvodu je to absolutně falešné. Proto jména a formy jsou zcela neskutečné. Přirozený stav, který je jako prostor, je Parabrahman. To, co původně neexistovalo, avšak na základě Parabrahman se zjevilo, je známé jako mula mája (prapůvodní iluze).

To, co je zrozené, zemře. To, co přišlo, musí odejít. Uvědomění, které nebylo vždy přítomné, ale náhle se objevilo (přihodilo), je mula mája (prapůvodní iluze). To samé se taktéž označuje jen jako iluze nebo Bůh. Iluze je tudíž uvědomění. Řeka Ganga není žena, ale jelikož má ženské jméno, za ženu je pokládána. Mula mája je Íšvara, známá též jako Ardhanari natešwara (napůl žena, napůl muž), protože uvědomění je Bůh (mužský princip) a impuls ´já jsem´, je Prakriti (ženský princip). Je to v podstatě jedna entita s dvěmi póly. ´Lakšmí´ je uvědomění ´já jsem´ (Lakša – uvědomění, mí - ´já´). Tělo je chrám a sochy Lakšmí-Narajána se nacházejí uvnitř tohoto chrámu. Góvinda je ten, kdo pohání smysly. Nazývá se ´životní impuls´ světa. Všude, kde je, je i mája (iluze). Jakmile uvědomění zmizí, zmizí s ním i Góvinda. Světská existence je tu díky uvědomění.

Uvnitř uvědomění jsou přítomny radža guna, tama guna a sattva guna (tři atributy). Rozlomíte-li semeno, pak strom (který je přítomný uvnitř semene v jemné formě) zde nikdy nespátříte. Stejně tak jsou tři atributy (radža guna, tama guna a sattva guna) spolu s pěti elementy přítomné v mula máji (prapůvodní iluzi), ale vidět je zde nelze. Vše se stalo díky uvědomění. Protože uvědomění během spánku není přítomné, nic během spánku nezakoušíme. Když je uvědomění zapomenuto, není nic vidět, neboť celý svět je pouze vzpomínka. Pokud se uvědomění přesune jiným směrem (jako tomu je ve snu), přihodí se stvoření dalšího světa. S tím vznikne nové tělo spolu s činnostmi, které s tím souvisejí. Uvědomění tímto způsobem vytváří svět, který ve skutečnosti vůbec neexistuje. Nabudete jednou pevného rozhodnutí, že nemůžete nic změnit. To je důvod, proč se vám nedaří pochopit Skutečnost. Vše, co uvědomění pojme (formuluje), začne existovat. ´Satjanaš´ (Satja – pravda, naš – zničení) značí naprosté zničení všeho, co bylo vnímáno jako pravé. Kdykoliv je přítomné

uvědomění, svět se zdá existovat. Když zde není žádné uvědomění, vše zmizí. Když uvědomění splyne s Já, nastane konec světa a jediné, co tu zůstává, je Nejzazší Skutečnost. To Jediné je Pán nekonečných vesmírů.

V nehybném prostoru jsou dvě části: Uvědomění a vaše přirozené Já. Uvědomění se nazývá ´Světlo světa´ neboli Íšvara. Je zde pouze jedno slunce, které však má dvě kvality – světlo a teplo. Impuls ´já jsem´ a poznávací schopnost jsou dvě části uvědomění. Pokaždé, když dojde k uskutečnění nějaké činnosti, vyvstanou spolu s ní různé koncepty jako např. síla činu, forma objektu, síla bohatství, atd. Koncepty se různí podle toho, jaké druhy činností jsou prováděny.

Uvědomění je sattva guna, což je duchovní vlastnost (atribut). Je tu nevědomost, která je průvodním jevem uvědomění. A nevědomost je zapomnění. Vlastností tama guny je zapomínání. Po uvědomění vždy následuje zapomnění. Může být nějaká činnost provedena bez vás? Vnitřní vědomí je tělesná forma Pána Višnu. Je to díky této části Višnu, že svět funguje. Vše funguje pouze díky síle uvědomění. Je-li jedna lampa obklopena ze všech stran sklenicemi, vidíte mnoho lampiček, odrážejících se ve skle sklenic. Mnoho obrazů je tu jen díky jedné lampě. Když se vzdáte sebeúcty vzešlé z pýchy ze své objektivní tělesné totožnosti, můžete převzít další formu, a to zase pomocí nějakého konceptu.

Realizovaná bytost nemá žádné koncepty či myšlenky. Proto ji nikdy neovládou duchové (přízraky) pochybnosti. Uvědomíte si, že k tomu, abyste se osvobodili od všech myšlenek a konceptů, musíte získat Sebepoznání. Bez Sebepoznání nedojde k zrušení všech nahromaděných činností (nahromaděné karmy). Bez Poznání nemůže dojít k osvobození. A bez Mistra není Poznání možné. Analyzujte tyto principy ve své mysli, až nakonec zakusíte Sami Sebe (´Já jsem To´). K dosažení poznání ´Já Jsem To´ je třeba používat rozlišování.

Počáteční učení (poznání) bylo aspirantovi sděleno proto, aby se mu tím dala možnost vstřebat teorii. Později je nutné veškerou teorii odhodit. Měli byste poslouchat učení od Mistra a kontemplovat nad ním. Pouze pak budete opravdu chápat skutečnost, že jste Já. K tomu, abyste si uvědomili, že Já je Brahman, musíte o tom hluboce rozjímat. Potom nebudou zapotřebí žádné další metody jako je dobročinnost, rituály, apod. Nebudete-li poslouchat učení od Mistra, nikdy se vám nepodaří uniknout útrapám. Jestliže naopak Mistra posloucháte, zcela jistě dojdete k osvobození. Víra přichází prostřednictvím zkušenosti. Co je myšleno pravým

posloucháním? V podstatě zakoušení své vnitřní podstaty, což se sebou nese analyzování a přezkoumání objektivního těla, jemného těla, kauzálního těla a supra-kauzálního těla. Proto všechno prošetřete a zakoušejte to. Sami na sobě si vyzkoušejte, co vám tu říkám. Pak už Seberealizace nebude něco nedosažitelného. Sdělují vám tu Puranu (posvátný příběh), týkající se Átman. Vyprávím vám Puranu o tom, jak přeměnit džívu v Brahman. Iluze si zotročila bohy Brahmana, Višnu a Šivu. Dosavadní otroctví je třeba přeměnit v Nejzazší Skutečnost. Tudíž je nutné poslouchat Mistra a rovněž zakusit Pravdu Sám v Sobě. Vy jste vždy byli a tudíž i nyní jste stvořitelem všeho. Ničeho není možné dosáhnout pouhým čtením či vyslechnutím si o tom od někoho druhého.

Brahman je jako prostor. Brahman značí váš přirozený stav, jenž je čirý a věčný. To, co je za Brahman, je známé jako Parabrahman (Nejzazší Skutečnost). Parabrahman leží za Átman (para – za). Dá se také říci, že je od Átman oddělen. Ve všech čtyřech stavech (bdění, snění, hluboký spánek a tůrja neboli čiré vědomí) je Parabrahman přítomen jako věčná Pravda. Pokud se budete snažit poznat, co vlastně Parabrahman je, pak bude vypadat jako prázdnota. Nelze To slovy vyjádřit a nelze To ani nijak vnímat. 'Začíná' ve chvíli, kdy všechny koncepty skončí. Nejzazší Skutečnost je přítomná vždy, tedy i tehdy, když jsou přítomné koncepty. Tento jemný pohyb, který je vnímán v nehybném Já, se nazývá vědomí sebe sama neboli 'já'. Nestálost v Já je příznačná pro iluzi. Átman (Já) má mužská, ženská a stejně tak neutrální jména. Nelze To spatřit a přesto všechna ta jména vznikla a existují pro něho. Proč vůbec existují? K čemu jsou dobré? Vždyť Já je neviditelné. Tato různá jména jsou tudíž určitými ukazateli. Já není patrné. Lze na něho ukázat pomocí jmen jako např. mula mája (prapůvodní iluze), mula prakriti nebo impuls 'já jsem'.

Zkušenost 'já jsem' vždy existuje. To je důvod, proč se pocit 'já jsem' nazývá 'Sat' (Bytí); zkušenost 'já jsem' je neustále známá. To je důvod, proč se pocit 'já jsem' nazývá 'Čitta' (Vědomí); a díky poznání zkušenosti 'já jsem' vyvstává radost. Z toho důvodu se pocit 'já jsem' nazývá 'Ánanda' (Blaženost). Tento pocit je znám pod mnoha názvy jako např. Poznání, Brahman, atd. To, co věčně existuje bez projevení či manifestace, je Parabrahman a říkáme-li 'já jsem', pak se jedná o 'Sat-Čit-Ánandu'. Óm (první slovo) je příčinou všech opakování jmen Božích (džapa). Óm značí 'já jsem'. Bez zvuku Óm jsou ostatní mantry bezvýznamné. Óm symbolizuje Brahman (stvořitele). 'Já jsem' je mula mája.

Vědy nám daly tisíce vnějších znaků, abychom neztratili svou cestu. Uvědomění bylo utvořeno jako první. Potom přišly myšlenky, slova, písmena, atd. Po nakupení písmen a slov došlo k tomu, co se dá nazvat jako světské poznání. Mula Puruša (prapůvodní bytí) se tak nazývá proto, že tvoření odstartovalo právě v něm. 'Já jsem ten, pro koho jsou určena jména jako například Šiva, Ten Příznivý, apod.'.

Prošetřete a zakuste sami v sobě, zda-li jste stavem vědomí (sebe sama) či uvědomění (neosobní). Poznání vysvětlené písmem, následované učením od Mistra a nakonec potvrzené vlastním prožitkem, se nazývá trojnásobnou zkušeností neboli úplným pochopením. Za nepřítomnosti 'vlastního prožitku' je vše bezcenné. K čemu jsou plané řeči. Poznejte své pravé Já. Deset orgánů, pět vitálních sil (Prány), mysl, intelekt, vnitřní vědomí atd. tvoří jemné tělo. Vítr proudí v nehybném prostoru; obojí, tedy jak vítr, tak prostor, nejsou očividné, přesto mezi nimi je rozdíl. Podobně tu je mnoho rozdílů mezi Parabrahman a uvědoměním. Přirozený stav není stav mysli. Je to ve skutečnosti 'To, co je bez jakýchkoliv stavů', tedy 'neuchopitelný stav'. Pohyb, iluze, vědomí, nejsou nic než klam. Pojmy jako touha, impuls, síla apod. tu jsou proto, aby se jimi dal zvětšit či zveličt tento klam.

Jestliže na vás někdo z ničeho nic zavolá, zatímco vy spíte, ihned se probudíte. Tímto způsobem vyvstává mula Prakriti (prapůvodní přirozenost). Je to také známé jako Mahakarana neboli supra-kauzální tělo. Mula mája (prapůvodní iluze) je v podstatě mula Prakriti. Kauzální tělo mikrokosmu je to samé jako neprojev (Avjakrut, přičemž 'vjakrut' je projev) makrokosmu (tj. světa), zatímco jemné tělo je to samé jako Hiranjagarbha (neviditelná síla). Neprojev (Avjakrut) označuje prostor. To, co není projevené (tedy prostor), je možno také vnímat (stejně jako hrubé, očividné objekty). Tento svět se nazývá Virat (nesmírný). Krišna není nic než 'ryzí uvědomění' neboli uvědomění ve formě Poznání (Pradnjanam Brahman). Vše, co je v těle, je nesmírně malé, zatímco vše, co je v kosmu, je obrovské – Virat. Ve formě světa (Virat) měl Krišna tvář každé bytosti (tak jak to odhalil Ardžunovi v Mahábháratě). Mnoho živočichů se denně ve světě rodí, mnoho jich denně umírá. Išvaratanučatušja označuje čtyři těla (Virat, Hiranjagarbha, Avjakrut a Mula mája) Boha Stvořitele. Dualisté pokládají uvědomění za Paramátman (Nejzazší Skutečnost), stejně jako je drobný nekvalifikovaný dělník oslovován zametači či lidmi nižší třídy 'Pane'. Vše, co je odlišné (tudíž zapřičiňující dualitu), by mělo

být zničeno. To je známé jako Aparokša džňána – přímé Poznání neboli Paramátman (Nejzazší Skutečnost). Je to známé také jako ztělesnění Poznání. To, prostřednictvím čeho je vše realizováno, se nazývá Íšvara džňána (Poznání stvořitele). ´Óm´, první slovo pochází od Íšwary. Ego či ´já´, přítomné ve světě, je známé jako aham Átman (aham – ego). To jsou mužská jména. Má to také ženská jména, jako např. matka třech světů, vnitřní Vědomí, atd. Věčné Poznání je poznání, které existuje navždy, tedy jak v minulosti, tak v přítomnosti i budoucnosti. ´On´ je krutý stejně jako zároveň laskavý. Například zloděj, který nemilosrdně někoho oloupí, se však vzápětí o svou kořist podělí se svými blízkými. To, jak se s nimi podělí, je známkou laskavosti. Jestliže to chápete, jste osvobozeni. Spoutanost přišla díky nevědomosti a osvobození přijde s Poznáním. Ve Vidžňáně (To, co je za Poznáním) se obojí, jak spoutanost, tak osvobození stanou pouhou dětskou hrou.

Impuls Poznání je nazván Sajuddža Mukti – osvobození prostřednictvím Jednoty (mnozí právě toto považují za konečné osvobození). Jsou to však jen jména nestálého. To stálé nemá ani jméno, ani formu. Zářící je Ten, kdo činí vše projevené. On je znám jako Džotirupa (džoti-světlo, uvědomění), neboť toto vše je viditelné díky Jeho síle. Uvědomění (šakti, síla) začne šílet jako tygr. Z toho důvodu je tato síla znázorněna s tygrem jako svým povozem. Jáma (Bůh smrti) je znázorňován, jak jede na býku. Ti, kdo si libují ve světě (stejně jako si býk hoví v bahně), se musí obávat Jámy (smrti). Realizovaná bytost nemá žádný strach ze smrti. ◀

Přednáška 50

„Brahman je prázdný jako prostor. Je nekonečný a nezměrný stejně jako prostor. Je čirý, bez atributů, stálý a věčný.“ (Dasboadh, oddíl 10, kapitola 10, verš 1)

Je znám jako Paramátman a existuje mnoho dalších jmen, určených pro Něho. Přesto On nemá žádné jméno. Avšak poznejte, že On je stále stejný. Brahman je prázdný jako prostor, jako kdyby zde nebylo vůbec nic. Vypadá jako prázdnota; čirý a bez atributů; jako stále věčný. Je zde po celý čas. Nazývá se Paramátman. Je přítomný na začátku, na konci, před zformováním konceptů a ještě před jejich vyvstáním. Ať už spíte nebo bdíte,

vjem svého Já je vždy tu. Je přirozený. Není vnímatelný či viditelný, ale je tu. Je přítomný před, během a po vyvstání konceptu. Je nehybný a stálý. V této nehybné přirozenosti je vnímán určitý pohyb. Říká se mu iluze, uvědomění či mája. Když je pocítěna tato krátkodobá přechodnost, dostává název Íšvara (Bůh) či mája (iluze). Je tu nespočet jmen, ať už mužských, ženských, či neutrálních – všechny náleží Jemu. Nelze To spatřit, nelze To pocítit, přesto mu bylo dáno mnoho jmen. Symbol je používán k rozpoznání objektu či ideje, která nemůže být přímo viděna. Podobně je využíváno mnoho různých jmen k rozeznání ´bezejmenného´ Paramátman. Jména jsou pouze ukazatele, nejedná se o samotné objekty. Stejně tak byla dána jména Brahmanu za účelem určení (identifikace). Tato jména jsou vhodná k pochopení uvědomění či impulsu ´já´. Co jsme? Po celou dobu jsme ztělesnění Existence – Poznání – Blaženosti (Sat-Čit-Ánanda). Tudíž jsme poznali Existenci; proto tu je Vědomí, následované radostí či spokojeností. Je tu pouze impuls pocitu ´já´. Je to vzhledem k tomuto pocitu ´já´, že tu začaly existovat názvy jako například uvědomění, mula mája, atd. Existence je Parabrahman – k čemu potom jména jako Sat-Čit-Ánanda, uvědomění, mula mája a vědomí sebe sama, čili pocit ´já jsem´? Slouží pouze k tomu, aby nám pomohla ´poznat´ Skutečnost.

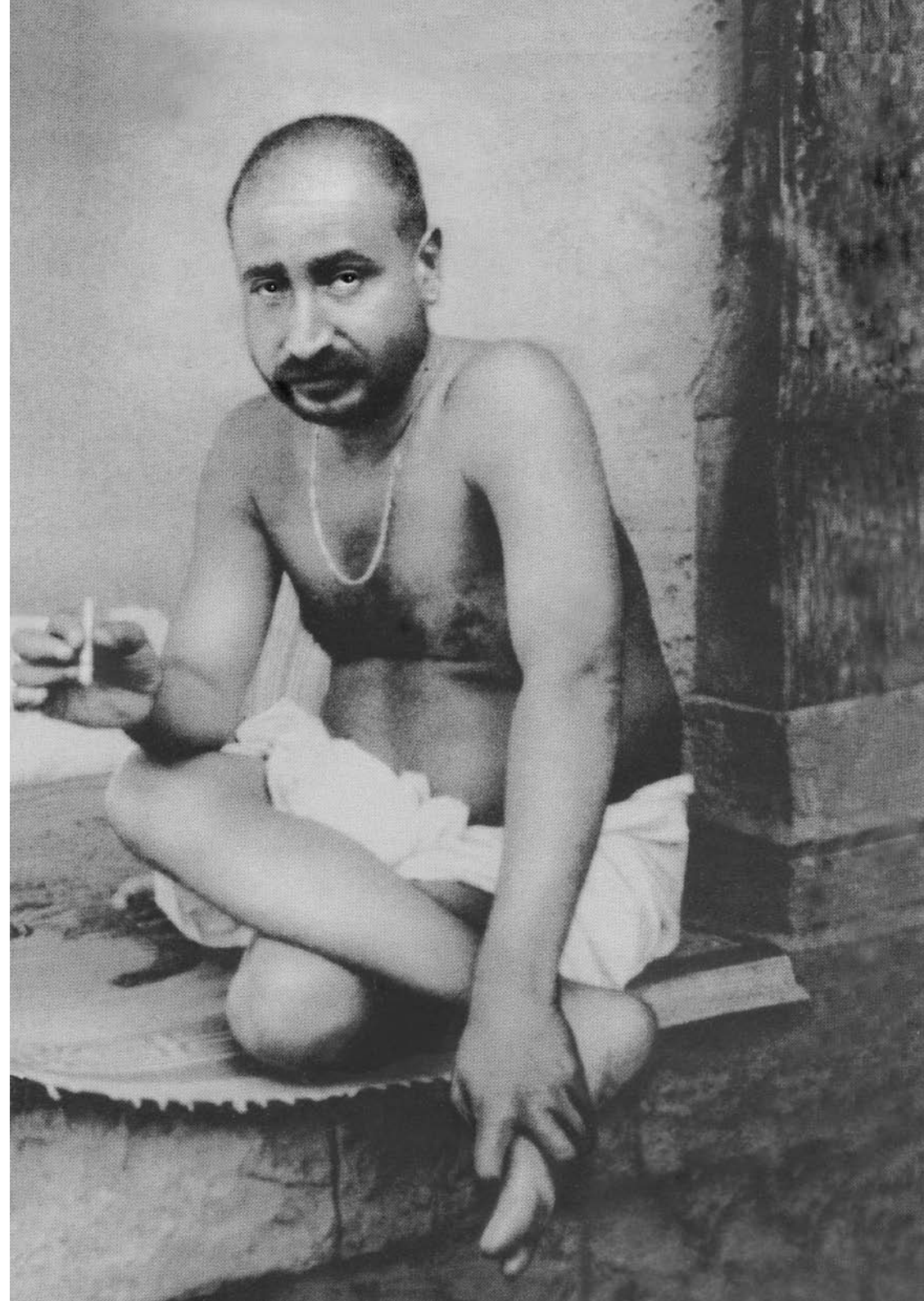
Existujete bezpodmínečně, neomezeně, bez námahy. Na vašem základě (na vás) se objevuje uvědomění, kterému se říká mula mája (prapůvodní iluze) či všechna ta jména, která jsou uvedena výše. Na podkladě vzešlého uvědomění vznikla slova, písmena, myšlenky, mysl, intelekt, atd. Písmena a slova přicházejí zároveň, čímž dají vzniknout řeči. To se nazývá Vidja Dévi (Bohyně Poznání) neboli Šiva. Mnoho jmen je dáno Jemu. Tudíž rozpoznat To je vše, co je zapotřebí. ´Purušartha´ znamená proces, kterým se To pozná. Co je uvědomění? Je to vědomí. Jakmile víte, co je tím pocitem ´já jsem´, dokážete to i náležitě popsat. K čemu je litanie jmen, neznáte-li své Já? Proto se to pokuste přezkoumat uvnitř sebe sama. Přineste svědectví a důkaz v podobě vlastní zkušenosti o tom, co píšete písmena a co vám řekl Guru. Budete postupovat kupředu za předpokladu, že pochopíte, co je myšleno tím hrubým, a co tím jemným. Vše viditelné je hrubé. Potom se objevuje deset smyslů, pět Prán (životních sil v těle, které plní pět funkcí (životní energie, která kontroluje dech, přivádí dolů nevstřebaň jídlo a pití, je potřebná při vylučování a rozvádí živiny do celého těla). Těchto pět energií se nazývá Prána, Apána, Vjana, Udána a Samana. Pak tu je mysl, intelekt, atd.

Jestliže pokračujete bez pochopení, pak ničemu neporozumíte po milióny zrození. Ve stálém nehybném prostoru je vzduch, avšak je tu jemný rozdíl mezi vzduchem a prostorem. To však nelze pouhým okem odhalit. Existuje však mezi nimi rozdíl – vzduch vnímat lze, prostor na rozdíl od něho je prostě prázdný. Podobně tu je jemný rozdíl mezi Já a uvědoměním, zrovna tak jako je rozdíl mezi mosazí a zlatem. V Já nedochází vůbec k žádným změnám, tudíž Já je nepodmíněné. Tomu se říká neměnnost. Z toho důvodu je životní síla (čajtanja) neboli mája klam a v Já, kde je pouze Brahman, tato falešná představa není přítomná. Podobně jako je v prostoru vzduch či vítr, tak je v uvědomění impuls ´já jsem´, který se nazývá síla či energie. Je také označen jako touha být. Tento impuls ´já jsem´ se jmenuje mula Prakriti. Je také znám jako supra-kauzální tělo (Mahakarana deha). Takto vystávají čtyři těla a to, co je umístěno uprostřed tohoto čtyřnohého stolu, je známé jako Satjanarajana, Parabrahman, Paraméšwar. Je neměnný, konstantní, podobně jako prostor. Jiné jméno pro Mula prakriti je Mahamája. Uvědomění prostupuje vším. Jemné tělo se nazývá Hiranjagarbha (neviditelná síla), hrubé tělo se nazývá Virat. Neviditelná síla v sobě také zahrnuje kauzální tělo, které je jako prostor, tudíž také neviditelný. Takže Átman má tisíce tváří, forem a tvarů. To je třeba pochopit. Pochopení, že tu je pouze ´jednota´ v celém panoramatu zjevné existence, se nazývá ´Adhjátma vidja´ neboli duchovní poznání. ◀

Radžá-Dhi-Rádž Satgurunáth Šrí Siddharaméšvar Maharadž Ki Džej

Konec druhé části

Šrí Satguru Siddharaméšvar Maharadž

Univerzální klíč k Seberealizaci & Amrut Laja I

Vydalo [www. advaita.cz](http://www.advaita.cz)

Z anglického originálu

The Master Key to Self-Realization

& Amrut Laja I - (The 'Stateless State')

© Šrí Satguru Siddharameshwar Adhyatma Kendra

Překlad: Aleš Adámek

Jazyková korektura: Martin Vinkler, David Dostal

Grafická úprava: Aleš Adámek

2. vydání

2009